

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

Additiones R. P. THomæ Delbene, Ad Svos Tomos De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica; Quæ totam ferè doctrinam in iis traditam vel
confirmant, vel explicant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

2 Syllabus rerum his Additionibus contentarum.

Domus.	Grassatores.	Mandatum.	Privilegium.
Donatio.	Gubernator.	Mater.	Privatio privilegij.
Donarium Regium.	H	Matrimoniales causæ.	Processus.
Dos.	Habitatio.	Medicus.	Promotor.
E	Habitus.	Medicina.	Proditor.
Ecclesia.	Hebraus.	Meretrix.	Proditorium homicidium.
Edictum.	Hæreticus & Hæresis.	Metropolitanus.	Prospectus.
Eiectio.	Heres.	Mezadri.	Protektor.
Emphyteusis.	Hæreditas.	Miles.	Protonotarius.
Emptio.	Hierosolymitani Equites.	Miserabiles.	Q
Episcopus.	Homicidium & Homicida.	Missæ.	Quæstor.
Equites Hierosolymitani.	Hortatoriæ.	Mixti fori causæ.	Quæstuatio.
Equites S. Stephani.	Hospitalarius.	Mola.	R
Equites S. Mauritij.	Hospitale.	Molendinum.	Raptor.
Equites S. Iacobi.	Hospitatio Militum.	Monasterium.	Recognitio corporis delicti.
Equites Portugalliæ.	J	Monetarij.	Reconciliatio.
Eremitæ.	Illegitimus.	Mons.	Recurfus.
Exactio.	Immunitas.	Mulier.	Regulares.
Exactor.	Impunitas.	Musicus.	Represalia.
Executio.	Incorrigibilis.	N	Reus.
Excommunicatio.	Indulgentia.	Negotiator.	Rota Romana.
Excommunicatus.	Infidelis.	Notarius.	S
Exemptio.	Iniuria.	Nundinæ.	Sacramentum.
Exemptus.	Interdictum.	Nuncius.	Satellites.
Exilium.	Itali.	O	Sclauus.
Extractio victualium.	Iubilaum.	Oblati.	Schola.
Extractio à loco immuni.	Iudæus.	Oconomus.	Scripturæ.
F	Iudex.	Officiales.	Sedes.
Factor.	Iuramentum.	Onera Cameralia.	Sententia.
Falliti, seu Decoctores.	Iurisdicchio.	Oratorium.	Sepultura.
Falsarij, & Falsantes.	Ius Ecclesiasticum.	Ordinarij.	Sequestrum.
Familia.	Ius congrui.	Ordo.	Seruator.
Familiares.	Iuspatronatus.	P	Seruus.
Famulus.	L	Palafrenarius.	Societas.
Farina.	Laboratores.	Palatium.	Sodomia.
Fenestræ.	Laicus.	Parochus.	Statutum.
Festi dies.	Latrones.	Pascua.	Subcollector.
Feudum.	Legatum.	Patentari.	Subdiaconus coniugatus.
Fidei professio.	Legatus Apostolicus.	Patrimonium.	Subsidium triennale.
Filius.	Liber.	Patronus.	Syndicus.
Fiscalis.	Libertas Ecclesiastica.	Pauper.	T
Forus Ecclesiasticus.	Licentia.	Pax.	Tertiariæ.
Franchisia.	Liparis Insula.	Pœna.	Tertiarij.
Frumentum.	Lis.	Pensionarius.	Testamentum.
Furiosus.	Literæ eiectionis.	Pensio.	Testis.
Furnus.	Locatio.	Pileolus.	Transactio.
Fur.	M	Pistor.	V
G	Macellum.	Porta.	Vicarius.
Gabella.	Magister Scholæ.	Præuentio.	Vfurarius.
Generalis.	Magister actorum.	Presbyter.	Vxor.
Graduatus.	Magistratus.	Prædicantes, &c.	
Græci.	Mandatarius.	Prima Tonsura.	

A.

A B O R T V S.

ABORTVM procurans malis medicamentis, non gaudet immunitate Ecclesiastica. S. Congreg. Concilij, 3. Decembris 1632.

Absolutio.

Absolutio à censuris ex causa violatæ Immunitatis Ecclesiasticæ est reservata Summo Pontifici. Die 13. Iulij 1638. Liciensis: lib. 3. decr. Paul. fol. 66. à tergo.

Auditor Cameræ non potest dare hanc absolutionem, nec cætera Tribunalia Vrbs. Die 4. Augusti 1626. Romana: lib. 1. decr. Paul. fol. 10.

Absolueri facultas non debet concedi Ordinario inferiori, sed Episcopo viciniore. Die 23. Augusti 1632. Melitenis: lib. 2. decr. Paul. fol. 137.

Episcopus absque facultate S. C. non debet committere absolutionem cum reincidentia, secus incidit in excommunicationem. Die 3. Decembris 1632. Cassanensis: lib. 3. decr. Paul. fol. 5.

Neque ratione infirmitatis, nisi sit periculosa, Die 6. Februarij 1635. Lycienis: lib. 2. decr. Paul. fol. 216.

Neque in honorem festivitatis. Die 27. Martij 1635. Aversana: lib. 2. decr. Paul. fol. 220. à tergo.

Absolutio non datur, nisi expressis nominibus. Die 1. Octobris 1632. Compšana: lib. 4. decr. Paul. fol. 199.

Iubileum non suffragatur excommunicationis in foro fori. Die 17. Decembris 1630. Aquilana: lib. 2. decr. Paul. fol. 67. In vna Mediolanensi, die 27. Ianuarij 1632. lib. 2. decr. Paul. fol. 113. In vna Nascana, die 6. Februarij 1635. lib. 2. decr. Paul. fol. 217.

Breve Pœnitentiariæ non suffragatur excommunicationis in foro exteriori. Die 9. Octobris 1629. Grauinensis: lib. 2. decr. Paul. fol. 8. à tergo. In vna Maricana, die 7. Septembris 1638. lib. 3. decr. Paul. fol. 72. In vna nullius Terlitij, die 12. Ianuarij 1649. lib. 4. decr. Paul. fol. 69. à tergo.

Absolutio aliquando datur cum pœna soluendi elemosynam. Die 29. Octobris 1628. Salernitana. In vna nullius Orbitelli, die 29. Octobris 1624. lib. 1. decr. Paul. fol. 110. à tergo.

Nec est concedenda vigore Iubilæi. Die 14. Octobris 1630. S. Marci: lib. 2. decr. Paul. fol. 63.

Absolutio cum facultate S. C. datur aliquando cum reincidentia in honorem festivitatum. die 3. Aprilis 1632. Britinotiensis: lib. 2. decr. Paul. fol. 120. à tergo. In vna Cassanensi, die 19. Decembris 1634. lib. 2. decr. Paul. fol. 112. In vna Caiacensi, die 24. Martij 1627. lib. 1. decr. Paul. fol. 42. à tergo.

Absolueri facultas datur aliquando per substitutum. Die 21. Septembris 1633. Asculana: lib. 1. decr. Paul. fol. 170. à tergo. Aliquando datur facultas Episcopo subdelegandi absolutionem. In vna Baronenis, die 7. Augusti 1637. lib. decr. Rocci, fol. 22. à tergo.

Absolutio datur aliquando cum cautione de soluendo damna. Die 22. Septembris 1633. Asculana: lib. 2. decr. Paul. fol. 200. In vna Oritana, die 5. Maij 1637. lib. 3. decr. Paul. fol. 32. à tergo.

Absolutio est personaliter petenda. Die 8. Aprilis 1636.

Nucerina: lib. 3. decr. Paul. fol. 2. In vna Aprutina, die 5. Martij 1641. lib. 3. decr. Paul. fol. 139.

Lapso termino absolutionis cum reincidentia, Ordinarius debet affigere cedulones contra iam absolutos. Die 12. Decembris 1634. Parensis. In vna Alexanensis, die 17. Ianuarij 1634. lib. 2. decr. Paul. fol. 211. à tergo, & fol. 181.

Excommunicati ob extractionem factam ab Ecclesia, cum aliquando extracti fuerunt ab eisdem occisi, ex quo Ecclesia non potest reintegrari, possunt absolui in foro conscientie; in foro autem exteriori fuit variatum. Die 13. Decembris 1633. Oppidenis: lib. 2. decr. Paul. fol. 180.

Commisarius Nuntij non potest absolvere à censuris. Die 10. Iulij 1640. Melfensis: lib. 3. decr. Paul. fol. 123. à tergo.

Nec potest absolvere ob non solutionem decimarum Locumtenens A. C. Die 29. Maij 1629. Beneventana: lib. 1. decr. Paul. fol. 183.

Locumtenens A. C. non potest absolvere ab excommunicatione reservata. Die 29. Maij 1629. Catacensis: lib. 1. decr. Paul. fol. 183. à tergo.

Facinorosus non est absolueri ab Episcopo cum facultate Summi Pœnitentiarij. Die 27. Maij 1654. Avellinensis: lib. 5. decr. Paul. fol. 40.

Exactores onerum ab Ecclesiasticis non sunt absolueri, nisi præcedente restitutione omnium exactorum. Alexandrina: lib. decr. Paul. fol. 38.

Absolutio multorum concurrentium in vno crimine quomodo est conferenda. Die 13. Augusti 1647. Barensis: lib. 4. decret. Paul. fol. 22. à tergo.

Absolutio diuersorum delinquentium datur secundum qualitatem delictorum. Die 10. Nouembris 1648. Episcopi Regni: lib. 4. decr. Paul. fol. 64. à tergo.

Petentes absolui ab excommunicatione, sunt absolueri in forma Ecclesiæ consueta. Die 9. Nouembris 1626. Caietana: lib. 1. decr. Paul. fol. 21. à tergo.

Absolutio ab excommunicatione non prodest, nisi sequatà restitutione & reintegratione Ecclesiæ. Die 9. Octobris 1629. Laudensis: lib. 2. decret. Paul. folio 9.

Tria requiruntur, vt quis legitimè absolui possit ab excommunicatione reservata. Die 2. Iulij 1630. Alessana: lib. 2. decr. Paul. fol. 46. à tergo.

Excommunicatus mortuus potest absolui in forma iudicij. Die 23. Septembris 1653. Nietnensis: lib. 5. decr. Paul. fol. 21.

Excommunicatus mortuus, si signa pœnitentiæ dederit, potest absolui. Die 14. Septembris 1626. Ianuensis: lib. 1. decr. Paul. fol. 15. à tergo.

Circa absolutionem excommunicati demortui seruanda est dispositio capitis finalis de sepult. Mediolanensis: lib. 2. decr. Paul. fol. 150. à tergo.

Qui habent priuilegium à Sede Apostolica absolueri à casibus, & censuris reservatis, non possunt, etiam virtute huiusmodi priuilegiorum, absolvere extra Urbem in Italia.

A casibus Episcopo reservatis.

A 2

A cas

A casibus Bullæ Cœnæ.

A percussione Clericorum.

A violatione clausuræ monialium ad malum finem.

Ab excommunicatione Gregor. XIV. ob violationem Ecclesiasticæ immunitatis.

Ab excommunicatione duelli in casibus contentis in Concilio Tridentino, & Constitutione Gregorij XIII. *Ad tollendam.*

Ab excommunicatione ob simoniam realem scienter contractam.

Ab excommunicatione contracta ob confidentiam beneficalem.

Ita S. Congregatio Episcoporum, ac Regularium negotiis præposita, declarans, non posse etiam Episcopos.

Absolutio ab excommunicatione dari debet satisfactâ parte, vel quando delinquens fuit sufficienter punitus, etiam à Iudice seculari. S. Congreg. Episc. in Triuehtina, 17. Aprilis 1602. & in Beneuentana, 27. Martij 1653.

Absolutio excommunicationis fulminatæ pro delicto non valde graui, priuatim dari debet. S. Cong. Episc. in Sueffana, 20. Nouembris 1654.

Absolutio à censuris ob violatam immunitatem Ecclesiasticam, iuxta constitutionem san. mem. Greg. XIV. quæ incipit, *Cum alias nonnulli*, est Sedi Apostolicæ referuata. S. Congregatio Concilij sub anno 1617.

Constito de signis poenitentiae datis ab excommunicato, & de satisfactâ parte, potest absolui in forma ad tenorem capituli *Anobis 2. de sent. excomm.* & tradi Ecclesiasticæ sepulturæ. S. Congr. Immun. in Tarentina, 17. Augusti, 1669.

Absolutio à censuris debet concedi omnino gratis, etiam in foro exteriori, excepto eo, quod debetur Notario pro mercede, & Iudici pro decreto. S. Congr. Episc. in Neocastrensi, 27. Iulij 1618.

Et si in absolutione excommunicationis referuata commutentur expensæ itineris, & incommoda Romam veniendi in aliquam elemosynam. S. Congr. super Episc. in Mediolanensi, 22. April. 1603.

Vrbanus VIII. aliquando imponi iussit elemosynam pro Metropolitana Salerni, conuertendam in paramenta, vel lampadem. S. Cong. Immunit. 28. Octobris 1628.

Licet absolutio Sacramentalis data sub conditione de futuro, sit nulla, absolutio tamen à censuris data sub conditione de futuro, non solum est valida, sed etiam licita, maxime existente iusta causa; puta, quia postea non patebit aditus ad superiorem. Item licet absolutio à censuris differat à Sacramentali peccatorum absolutione, etiam in hoc, quod ex causa dari possit etiam inuitis, antea tamen curari debet, ut delinquentes errorem suum recognoscant, & absolutionem humiliter petant. S. Congreg. Episcop. in Canensi, 6. Septembris 1604. & 18. Martij 1649.

Absolutio censurarum, & dispensatio irregularitatis ad cautelam dari solet, quando reus allegat probabilem causam nullitatis earum, & sic quando dubium est, an inciderit; & ab eo Iudice, qui certas personas absolvere posset, excepto interdicto locali generali, à quo non datur absolutio ad cautelam. Ante tamen causam finitam debet præstari cautio de stando iuri. S. Congreg. Episcop. in Anagnina, 3. Maij 1647. Et datur secretò absque solemnitate iudiciali. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 17. Iunij 1577.

Multi sunt casus, in quibus quis antequam causa plenè cognita fuerit, absolui potest cum reincidentia, præstata promissione de patendo, & stando iuri.

Primus, quando petitur ab Ordinario, vel ab alio in-

formatio, maxime cum præcipitur transmissio processus. S. Congreg. Episc. in Tarracineni, 5. Maij 1645. in Martoranensi, 11. Maij 1646. in Montisfasci, 18. Septembris 1648.

Secundus, quando adest fumus boni iuris eius, qui recurrit. S. Congreg. Episc. in Boianensi, 16. Februar. 1646. in Monopolitana, 3. April. 1649. & iterum in Boianensi, 30. Septembris 1650.

Tertius, quando Ordinarius excommunicauit in causa propria, dum non tractatur de decimis. S. Congr. Episc. in Larineni, 21. Septembr. 1646.

Quartus, quando sunt excommunicati ob non exhibitionem librorum Confraternitatis, quos asserunt non esse in suis manibus. S. Congreg. Episc. in Scalenfi, 27. Martij 1647.

Quintus in honorem alicuius magnæ festiuitatis, præsertim Resurrectionis, & Natiuitatis Domini. S. Congreg. Episc. in Ianuensi, 4. Martij 1603. in Vmbriaticensi, 16. Martij 1621. in Rimenensi, 3. Aprilis 1648.

Sextus propter aliam iustam causam. S. Congreg. Episc. in Salernitana, in Tropienfi, & in Nouariensi, 1601. in Ianuensi, 2. Iulij 1602. in Vulturariensi, 23. Decembris 1603.

Licet Excommunicatus propter aliorum offensam non debeat absolui neque in foro exteriori, neque conscientiae, nisi prius satisfactâ parte, vel concordatâ, & si fuit offensa libertas, vel immunitas Ecclesiastica, nisi omnibus in pristinum restituitis: si tamen excommunicatus est paratus satisfacere, vel si tunc non possit, vult præstare cautionem idoneam per pignora, vel fideiussores, vel si hæc non possit, saltem per iuramentum, debet absolui, licet pars offensa nolit acceptare satisfactionem. Imputari namque non debet ei, per quem non stat, si non facit quod per eum fuerat faciendum. S. Congreg. Episcop. in Melitenfi, 4. Augusti 1579. in Bergomenfi, 6. Decemb. 1606. in Sulmonensi, 12. Martij 1619.

Maxime si quis fuit excommunicatus pro manifesto excessu, tunc enim non debet absolutio concedi, nisi prius Ecclesiæ satisfiat. S. Congreg. Episcop. in Barrensi, 12. Iunij 1577. in Catacensi, 5. Nouembris 1602.

Excommunicati verò ob carcerationem Clerici non debent absolui vsque ad integram satisfactionem expensarum, si sunt liquidæ, licet haberent Bullam S. Poenitentiarie. Si verò non sunt liquidæ, debent absolui cum idonea cautione alicuius personæ Ecclesiasticæ in forma depositi. S. Congreg. Episc. in Telefina, 20. Febr. 1613.

Iudex autem laicus, vel eius executor, excommunicatus ob carcerationem Clerici, non debet absolui, donec illum restituerit, licet asserat se illum Regiæ Audientiae consignasse, ideoque restituere non posse. Quia hæc non reputatur excusatio legitima, propter suspicionem collusionis. S. Congreg. Episcop. in Laquedonenfi, 22. Martij 1614.

Nec sufficiat si restitutio, vel relaxatio fiat sub fideiussione, sed debet liberè dimitti, seu restitui. S. Congr. Episc. in Crotonensi, 3. Augusti 1618.

Quidam Gubernator, qui extractum maiori iudici consignauerat, fuit absolutus ad annum cum reincidentia. S. Congreg. Episcop. in Sulmonensi, 23. Febr. 1612.

Non prohibetur Episcopus, vel alius Superior affigere cedulones, & punire excommunicatum, licet fuerit in foro conscientiae absolutus, vel cum Breui S. Poenitentiarie, vel cum Bulla Cruciatæ, aut lubilæ, vel in vim capituli *licet 6. sess. 24. Concilij Trid.* vel alio quocumque modo. Quia isti duo fori sunt separati,

Additiones nouissimæ. Lit. A.

5

cati, & actum in vno non generat præiudicium in alio. Potest tamen Iudex Ecclesiasticus absolutionem in foro conscientie datam etiam pro foro exteriori ratam habere, nisi hoc redundet in præiudicium partis. S. Congr. Episc. in Compsana, 14. Iulij 1619 in Oppidenf, 8. Maij 1621, in Melitenf, 30. Septembris, 1622.

Aduarium. Vide Familia.

Aduarius Archiepiscopi gaudet privilegio fori. Die 20. Iulij 1655. Beneuentana: lib. 5. decr. Paul. fol. 70.
Si est Clericus, gaudet exemptione ab oneribus. Die 30. Ianuarij 1630. Taurinenf: lib. 2. decr. Paul. fol. 27. à tergo.

Aduocatus

Aduocatus Fiscalis Curie Episcopalis gaudet privilegio fori. Die 4. Decembris 1629. Bellicastrenf: lib. 2. decr. Paul. fol. 16.
Aduocati Ecclesiastici non debent prestare iuramentum per Senatum Taurinense præsum. Die 24. Ianuarij 1645. Taurinenf: lib. 3. decr. Paul. fol. 244. à tergo.
Clerici, qui aut beneficiati, aut in Sacris Ordinibus constituti sunt, coram Iudice seculari postulare prohibentur, nisi pro se, vel Ecclesia sua, vel coniunctis, vel miserabilibus personis, si necessitas imminet: nec Episcopus talem licentiam eis concedere potest. S. Congr. Episc. in Iuuenacenf, 16. Febr. 1603.
Domi tamen consulere possunt absque salario, tam verbo, quam scriptura, dummodo non contra Ecclesiam suam. S. Congr. Concilij, 19. Iulij 1619.
Item Clericis in minoribus non beneficiatis prohiberi non debet adnotationis, vel procurationis officium exercere, etiam coram Iudice seculari. S. Congr. Episc. in Firmana, 28. Februarij 1589. & in Camerinenf, 14. Aprilis 1615.
Aduocatus pauperum Curie Episcopalis gaudet privilegio fori. S. Congr. Immun. in Interamnenf, 17. Iulij 1668.

Affluarium.

Affluarij Ecclesiasticorum gaudent exemptionibus pro bonis ipsis Ecclesiasticis competentibus. Die 27. Septembris 1632. libr. 2. decret. Paul. fol. 139. Fanenif.
Affluarius Molendini Mensæ Episcopalis, vti Minister, & de familia Episcopi, gaudet privilegio fori. Die 29. Ianuarij 1636. Interamnenf: lib. 2. decr. Paul. fol. 141. à tergo.
Affluarij Ecclesiasticorum non tenentur ad gabellam pro fructibus recolectis in eorundem bonis. Die 14. Februarij 1628. Agrigentina: lib. 1. decr. Paul. fol. 83. à tergo.
Affluarius Abbatie non tenetur ad gabellam transitus pro frumento recolecto in Terris eiusdem. Die 4. Decembris 1657. Afflisenf: decr. Roccij fol. 47. à tergo.
Simplex Affluarius non gaudet privilegio fori. Die 30. Martij 1666. Terracinenf: lib. decr. Borromei. fol. 154.

Affida pro animalibus Ecclesiasticorum.

Animalia propria Clericorum non tenentur ad affidam. Die 10. Septembris 1629. Firmana: lib. 2. decr. Paul. fol. 5.
Retinens ad societatem animalia Ecclesiasticorum gaudet exemptione à solutione affidæ, & aliarum im-

positionum. Die 9. Octobris 1629. in Spoletana: lib. 2. decr. Paul. fol. 10. à tergo.

Circa affidam in provincia Marchie seruanda est consuetudo cuiusque loci. Est impressum.

Animalia Ecclesiasticorum sunt exempta à gabellis. Die 29. Maij 1634. in Auximana: lib. 2. decr. Paul. fol. 190.

Sunt etiam in totum immunia à gabellis communitatis: ibidem, &c.

Subhastatio facta super animalibus Clerici pro portione bonorum fratris secularis, cum quo viuit, est invalida. Die 26. Augusti 1636. in Sorana: lib. 3. decr. Paul. fol. 13. Vide Pasqua.

Clerici non tenentur ad onus affidæ. S. Congr. Immun. in Ostunenf, 22. Octobris 1667.

Alienatio.

Non potest nec quidem fieri permutatio inter vnā, & aliam Ecclesiam, etiam si bona, quorum dominium acquisitum est ab Ecclesia, aliis antea obligata essent. Hanc opinionem sequitur S. Congr. Concilij, & Rota Romana.

Alicubi solus Episcopus privilegium concedit decimas non soluendi, vel minus soluendi, licet hoc S. Congregatio nunquam probare voluerit, vt est videre in Spoletana, 16. Iulij 1601. & in Reatina 1. Octobris eiusdem anni.

Bona Monasterio acquisita non possunt alienari ex quibuscumque privilegijs, quæ reuocata sunt per decretum S. Congregationis Concilij, confirmatum ab Urbano. VII. 7. Septembris 1624.

Itavt Regulares neque ad cambium accipere possint, ex alio eiusdem S. Congreg. Concilij decreto, 21. Martij 1626.

Constitutiones Urbane cap. 4. tit. 2. §. 7. quæ concedunt Guardianis Minorum Conuentualium facultatem accipiendi pecuniam mutuam propter urgentes Conuentuum necessitates, non ideo concedunt eis facultatem hypothecandi bona eorundem Conuentuum. S. Congr. Regul. 3. Octobris 1652.

Neque propter quamcunque necessitatem conceditur Monialibus licentia alienandi stabilia. Quia esset Monasterium velle suppressere. S. Congr. Episcop. 6. Septembris 1604. in Nucerina.

Facultates canonis Terrulas, non competunt superioribus Regularium, præsertim post supradictum decretum. Eadem S. Congr. in dicta Nucerina, 10. Ianuarij 1653.

In specie prohibentur strictiori prohibitione alienari domus Parochorum, & alia prædia Ecclesie vicina. S. Congr. Episcop. in Parnouenf, 7. Octobris 1602. Præsertim in Rectorum consanguineos, vel affine ex copula licita intra gradus prohibitos, in materia atrimonij. Eadem S. Congr. ibidem.

Consumentes, vel expendentes dores sup anumeratias sine licentia, licet in vtilitatem, incurrunt in excommunicationem, à qua non absoluntur, nisi onere restituendi tantundem. S. Congr. Episcop. in Aretina, 24. Martij 1597. & 17. Septembris 1601. Abbatissa autem suspenditur ab officio, vel si non est amplius in officio, punitur alijs pœnis. Depositarij verò, qui illas exbursauerunt contra tenorem licentiarum, coguntur ad soluendum de nouo. S. Congr. Episc. in Mediolanenf, 4. Augusti 1603.

Non possunt propria autoritate incidi arbores solo adherentes. Quod si huiusmodi arbores sunt syluæ cædua, solita cædi certis temporibus, potest propriæ autoritate incidi, secundum solitum, sed non aliàs, putà triennio soluta cædi, non cædatur annuatim. Si

A 31 verò

verò sylua non est cædua, sed tamen ex incisione huiusmodi dilataretur, & redderet fructus ampliores, vel solum reduceretur ad culturam, tunc Episcopus debet mandari capi per peritos informationem de utilitate, quæ ex huiusmodi cessione resuleret, & postea de hoc in capitulo tractare. Quod si resolveret, faciendum esse, extendatur resolutio, & decretum huiusmodi ab actuario capituli, & postea cædantur arbores deputando depositarium pecuniæ, quæ ex illarum venditione redigeretur, ut erogetur in id, quod magis utile, vel necessarium videbitur ad beneficium mensæ, vel Ecclesiæ. S. Congr. Episcop. in Nussana, 29. Maij 1590.

Quare non permittitur arbores cedere Sylvæ Capitularis non cæduæ ad diuidendum pretium inter Capitulares, licet cæssio necessaria esset; quia implicari debet in beneficium Mensæ Capitularis. S. Congr. Episc. 11. Iulij 1594. in Melphitensi. Reinuestiendo pretium in stabilibus, vel censibus securis. S. Congr. Episc. in Tolentina, 13. Maij 1603. Pro quo licet aliquando soleat obtineri facultas à S. Congr. Episcoporum, & Regularium, vel Concilij; hoc tamen fit solum ad maiorem cautelam, quia sufficit licentia Episcopi, cuiuscumque quantitatis sint ligna cædenda, dummodo id cedat in euentem Ecclesiæ utilitatem, & pretium implicetur, ut supra. Eadem S. Congreg. Episcop. locis citatis.

In alienationibus bonorum Hospitalis, Confraternitatis, Collegij, Congregationis, vel Oratorij erecti autoritate Episcopi, sunt necessariae solennitates requisitæ in alienatione bonorum Ecclesiasticorum, & præsertim beneplacitum Apostolicum in re non levis momenti. S. Congr. Episc. in vna ciuitatis Castellane, 2. Augusti 1641. & 30. Augusti 1642.

Prelatus absque beneplacito Apostolico, sed seruatis alijs seruandis, præiudicare potest Ecclesiæ suæ in requirendis, puta renunciare substitutionibus in favorem Ecclesiæ factis in casu mortis, vel defectionis lineæ, vel non implementi oneris primi instituti. S. Congr. Episc. in Callien, 27. Iulij 1605.

Signanter bona Ecclesiæ nondum incorporata alienari possunt sine solennitate ad dissoluendum æs alienum hereditatis. S. Congregat. Episc. in Imolen, 5. Februarij 1602.

In reparui momenti, *can. Terrulas*, 12. q. 2. cui per extrauagantem *Ambrosio*, non censetur derogatum, dummodo concurrat necessitas, vel euidens utilitas Ecclesiæ, & prædium alienandum non valeat ultra 25. aureos. S. Congr. Episc. in Faentina, 22. Maij 1601. in Messanen, 29. Nouembris. 1613.

Quam tamen facultatem S. Congregatio censuit non competere Superioribus Regularibus, præsertim post decretum superius relatum de rebus Regularium non alienandis. Eadem S. Congr. Episc. in Nucerna, 10. Ianuarij 1653.

Item bona Ecclesiæ diuidi non possunt ad hoc, ut fiant alienabilia sine assensu Apostolico, quia esset facere fraudem legi. S. Congreg. Episcop. in Parmensi, 7. Octobris 1602.

In rebus relictis à Testatore sub ea conditione, ut alienentur, dummodo pretium inde retrahendum in beneficium ipsius Ecclesiæ iuxta piam dispositionem eiusdem testatoris integrè erogetur, non habet locum extrauagans *Ambrosio*. Interim verò penes Aedem Sacram, vel personam fidei, & facultatibus idoneam deponatur. S. Congregat. Episcop. in Ferentina, 9. Decembris 1639.

Non solum bona Ecclesiastica alienari nequeunt ex causa voluntaria, sed neque ex necessaria, puta in executionem iudicati. Vnde subhastari non possunt absque

licentia Superiorum respectiue. S. Congr. Episcop. in Vibeutana, 24. Aprilis 1648.

Imò neque debita notabilia contrahere absque Sanctæ Sedis, vel Superiorum licentia respectiue. Sac. Congr. Episc. in Mutinesi, 18. Decembris 1648.

Non licet vendere stabilia pro fabrica monasterij. S. Congregatio Episcoporum, 12. Martij 1619. Neque vendere stabilia, ut ematur census. Eadem S. Congregat. ibidem. Neque alienari debet census pro solutione aris alieni. Eadem S. Congregatio, 19. Aprilis 1619.

Animalia. Vide Affida.

Animalia Clericorum non possunt cogi à Principe ad tritandum eius, vel aliorum frumentum. S. Congregat. Immunit. in Castrensi, 7. Septembr. 1666.

Archiepiscopus.

Archiepiscopi in materia immunitatis Ecclesiasticæ non possunt recipere appellationes, neque concedere inhibitiones subditis suorum suffraganeorum, ut in literis circularibus eiusdem S. Congregationis Immunitatis.

Vide *Metropolitanus*.

Appellatio.

Appellatio regulariter non datur, nisi quando constat de iniustitia. Die 31. Augusti 1626. Theatina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 14. à tergo.*

Ut euitetur occasio recurrendi ad Monarchiam committitur Archiepiscopis Siciliæ, ut procedant in causis appellationum: *lib. 1. decr. Paul. fol. 119. Panormitana.*

Appellatio non recipitur contra verum contumacem. Die 3. Octobris 1600. Romana in *registr. scriptur. veter.*

Appellatio non admittitur in causa violatæ immunitatis Ecclesiasticæ. Die 8. Aprilis 1642. Rossanensis: *lib. 3. decr. Paul. fol. 173. à tergo.*

Appellatio non datur à declaratione Episcopi, quisnam gaudere debeat immunitate Ecclesiastica. Die 12. Ianuarij 1649. Nucien. Et in vna Vercellen, die 23. Augusti 1649. *lib. decr. Paul. fol. 69. à tergo, & fol. 85. à tergo.*

Appellatio in Bulla Gregoriana intelligitur indistinctè prohibita: in Cifaludensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 7.*

Appellatio interposita super condemnatione ad triremes habet effectum suspensiuum. S. Congreg. Episc. in Auerfana, 22. Ianu. 1591. Non obstante, quod præ timore maiorum grauaminum condemnati gratiam petierint à Iudice primæ instantiæ. Eadem S. Congr. in Massalubrensi, 17. Septembr. 1655.

Appellatio non est admittenda à comminatione Episcopi facta contra incurrentes excommunicationem, & alias censuras Ecclesiasticas à lure latas, ad dicendum causam, quare non debeant declarari incidisse; secus si comminatio fiat contra alios delinquentes ad effectum illos excommunicandi ob aliquod delictum, vel crimen sub excommunicationis ab homine latae pœna. S. Congregat. Concilij, in Tropien, 17. Martij 1619.

Appellationis causa dum pendet, appellans in eodem, quo reperitur carcere, permanebit quoad Iudex ad quem appellatum est, visis actis, & causâ cognitâ, aliter decreuerit. Et tunc si à Iudicis ad quem decreto vim diffinitivæ habente fuerit appellatum, nihil mandare, aut pro sui decreti executione attentare potest.

potest, donec per Iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum. S. Congreg. Concilij, 13. Octobris 1600.

Quando Episcopus est in quasi possessione ex alia ratione, quam feudi, cognoscendi causas civiles, vel mixtas, vel etiam criminales aliquorum laicorum, vel omnium, vt in locis, vbi Tribunalia sunt communia, appellationes à sententia Episcopi deferantur ad Tribunalia Superiora Ecclesiastica, non laica, S. Congreg. Episc. in Salernitana, 23. Nouembris 1615.

Multò magis vbi adest consuetudo, vt omnes causæ, tam actiue, quam passiuæ Ecclesiasticorum, Monasteriorum, Confraternitarum, & aliorum piorum locorum cognoscantur tantum in foro Ecclesiastico. Sac. Congr. Episc. 13. Febr. 1596. in Perusina.

Appellatio per constitutionem Gregorij XIV. de violatione immunitatis prohibita reo à sententia de tradendo illum Curie seculari, denegata censetur etiam Fisco, vel Actori, si Episcopus pronunciet, reum Ecclesiæ restituendum esse. S. Congreg. Immun. 6. Iulij 1629. & 1634.

Appellatio à declaratione censurarum in materia violatæ libertatis, vel immunitatis Ecclesiasticæ non admittitur, nisi prius Ecclesia quoad suum honorem fuerit in integrum restituta. S. Congregatio Episc. in Neapolitana, 11. Octobris 1617. in Liparensi, 4. Iulij 1620. in Rhegensi, 28. Iulij eiusdem anni, & in Syracusana, 19. Iulij 1622.

Licet à comminatione censuræ detur appellatio, S. Cong. Episc. in Capanensi, 5. Iulij 1619. non tamen datur à comminatione declarationis in materia immunitatis. S. Congreg. Concilij in Salernitana, & Tropiensi, 16. Martij 1615. Nisi Ecclesia prius fuerit redintegrata, vt in dictis Neapolitana, Liparensi, Rhegensi, & Syracusana.

Die 4. & 11. Augusti 1626. habita fuit Congregatio à S. D. N. specialiter deputata super abusibus Tribunalium, in qua:

Primò dubitatum fuit, an à Tribunali Auditoris Cameræ, & aliis Tribunalibus Curie Romanæ possint concedi inhibitiones, seu monitoria cum absolutione, etiam cum reincidentia, vel ad cautelam excommunicatis per Episcopos, vel alios Ordinarios ex causa violatæ iurisdictionis, immunitatis, vel libertatis Ecclesiasticæ, appellantis, vel aliis recurrentibus ad supradicta Tribunalia?

Secundò an in causis, quæ agitantur in supradictis Tribunalibus Curie Romanæ, possit recursus haberi ad S. Congregationem super immunitate, & controuersis iurisdictionalibus, super resolutione, vel declaratione, an sit, vel non sit commissæ violatio iurisdictionis, immunitatis, vel libertatis Ecclesiasticæ, & non sit locus reintegrationi huiusmodi violationis, & interim debeant dicta Tribunalia supersedere vsque ad resolutionem, seu declarationem eiusdem S. Congregationis, illamque sequi, & exequi?

Quæ S. Congregatio dabiis supradictis maturo discursu, ac rationibus hinc inde deductis diligenter ponderatis, vnanimi consensu censuit, quoad primum, Tribunal Auditoris Cameræ, necnon alia Tribunalia supradicta non posse huiusmodi absolutiones concedere, etiam cum reincidentia, vel ad cautelam.

Quo verò ad secundum, licere partibus ad dictam Congregationem, vt suprà recurrere, & interim supradicta Tribunalia debere resolutionem, seu declarationem expectare, & illam omninò sequi, & exequi.

Sanctissimus approbavit die 5. Septembris 1626. & expresso iussu Sanctitatis suæ notificatum fuit omnibus Iudicibus Curie Romanæ pro illarum obseruantia.

Super verò huiusmodi appellationibus, & inhibitionibus dictum fuit in Congregatione habita die 27. Au-

gusti 1650. Auditorem Cameræ posse quidem concedere monitoria, & inhibitiones iis, qui ab Episcopis, vel ab aliis Ordinariis declarati fuerunt excommunicati ob violatam iurisdictionem, immunitatem, vel libertatem Ecclesiasticam, & ad Sedem Apostolicam appellarunt, cum ab huiusmodi declaratione, nisi excessus sit notorius, detur appellatio ad vtrumque effectum, & Auditor Cameræ sit Iudex Ordinarius quarumcunque appellationum, quæ à sententiis per Ordinarios latis, etiam extra statum Ecclesiasticum, ad eandem Sedem interponuntur. Sed non posse eos absolueri, etiam cum reincidentia, vel ad cautelam, obstante decreto hac de re edito, & ab Urbano VIII. confirmato, quod S. Congregatio seruari mandauit.

Apotheca.

Apothecæ locatæ vsui prophanorum gaudent immunitate Ecclesiastica. Die 13. Iulij 1637. Verulana: lib. 3. decr. Paul. fol. 38. à tergo.

Apothecæ sitæ sub Palatio Episcopali locatæ laicis non gaudent immunitate Ecclesiastica. Die 28. Februarij 1662. lib. decr. Roccij, fol. 387. à tergo.

Censuit apothecas locatas vsui profano (vt dicitur) di Pizzicane, di Tauerne, & similia, non gaudere immunitate Ecclesiastica. Hoc pluries declaratum fuit, quando habent ingressum in viam publicam, & non per intus claustra Hospitalis.

Archimandrita.

Palatium Archimandritæ gaudet immunitate, vbi adest consuetudo. Messanensis.

Familiaris eiusdem gaudet priuilegio fori, concurrente legitimâ consuetudine.

Archimandrita potest procedere contra laicos turbantes eum in exercitio suæ iurisdictionis. Die 6. Nouembris 1634. lib. 2. decr. Paul. fol. 106.

Arma?

Non licet Curie seculari auferre arma à confugientibus ad loca immunia. Die 11. Augusti 1631. in Matulana: lib. 2. decr. Paul. fol. 86. à tergo. In vna Tranensi, die 6. Nouembris 1634. lib. 2. decr. Paul. fol. 207. à tergo. In vna Neritonensi, die 17. Ianuarij 1628. lib. 1. decr. Paul. fol. 80.

Arma oblata à confugientibus ad Ecclesiam sunt restituenda. Die 9. Iulij 1637. in Ianuensi: decr. Paul. fol. 34.

Proceditur contra auferentes arma à confugientibus. Die 3. Ianuarij 1632. in Castrensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 110. In vna Maturanensi, die 15. Iulij 1636. lib. 3. decr. Paul. fol. 9. à tergo.

Sequuta restitutione possunt absolui in forma consueta Ecclesiæ. Die 10. Nouembris 1638. in Ianuensi: lib. 3. decr. Paul. fol. 77. In vna Maturanensi, die 19. Ianuarij 1638. lib. decr. Paul. folio 56. à tergo.

Arma etiam prohibita non possunt auferri à Curia seculari. Die 6. Ianuarij 1635. in Venusina: lib. 2. decr. Paul. fol. 215.

Nec à Clericis etiam coniugatis. Die 7. Decembris 1638. in Cusentina: lib. 3. decr. Paul. fol. 80. à tergo.

Pro iustificando corpore delicti Ordinarij possunt extrahere arma ab Ecclesia, quæ postea sunt reportanda. Die 10. Iulij 1640. in Tudertina: lib. 3. decr. Paul. fol. 124.

Curia laicalis non potest auferre arma prohibita intra Ecclesiam, nec à Clericis deferentibus: nec perducere ad carceres sine licentia Episcopi. Die 18. Martij 1631. in

1631. in *Adiacensi*: lib. 2. *decr. Paul.* fol. 98.

Episcopus cum legitimâ causâ potest dare licentiam delationis armorum Clericis. Die 18. Iunii 1658. in *Bilicastro*: lib. *decr. Roccy*, fol. 92. à *tergo*.

Armorum prohibitorum gestatio, quamvis in Ecclesiis delictum sit, non est tamen de comprehensis in constitutione Gregoriana. S. Congreg. Episcop. in *Salernitana*, 30. Septembris 1616.

In prohibitione venationis, vel delationis armorum, etiam prohibitorum, facta quibuscumque, etiam Clericis, non debet apponi poena excommunicationis ipso facto incurrendæ, nec privatio privilegij Clericalis, sed aliæ poenæ Sacrorum Canonum. S. Congreg. Episc. 2. Aprilis 1601. & *Liciens*, 18. Iunii 1602. & in *Squillacensi*, 15. Iulij 1603. & in alia *Liciens* 5. Aprilis 1604.

Arma per Principes sæculares prohibita teneri non possunt, neque in Conuentibus Ecclesiasticorum, tam sæcularium, quàm Regularium. S. Congregatio Episcop. 4. Martij 1603.

Index laicus non potest in Ecclesia auferre reo arma prohibita sine licentia Episcopi. S. Congreg. Episc. in *Sipontina*, 12. Maij 1604. & in *Salernitana*, 30. Septembris 1616.

Assessor.

Assessor Archiepiscopi gaudet privilegio fori, non autem exemptione à gabellis. Die 14. Ianuarij 1630. in *Panormitana*: lib. 2. *decr. Paul.* fol. 24.

Domesticus Iudicis, vel assessoris, qui & ipse Iudex dicitur, maximè si sit electus ex necessitate in defectum Doctoratus Iudicis, non potest esse Aduocatus, vel Procurator coram eodem Iudice, vel assessore, sub poenis arbitrio S. Congreg. Episc. Civitatis Ducalis, 28. Octobris 1586.

Aromataria.

Regulares possunt exercere aromatarias pro eorum usu, & pauperum. Die 21. Novembris 1635. in *Barchinonensi*: lib. 2. *decr. Paul.* fol. 237. à *tergo*.

Clerici non possunt exercere officium aromatarij, neque in Hospitalibus, sine licentia Papæ, vel S. Congregationis. S. Congreg. Episcop. in *Panormitana*, 23. Aprilis 1591.

Regulares item non possunt aromatariam tenere, nisi pro seipsis. Quo casu visitari non potest à Protomedico. S. Congreg. Episc. 9. Ianuarij 1602. Sicut nec aliquam aliam artem, siue apothecam, nisi pro seipsis. S. Visitatio Apostolica, 29. Augusti 1637.

Permitti potest Regularibus, & Monialibus, præsertim pauperibus, vendere medicinalia suæ aromataria renouandæ gratiâ, maximè pretiis moderatis. S. Congreg. Episc. 26. Maij 1602. & 11. Octobris 1647.

Supradictum autem decretum Visitacionis Apostolicæ non habet locum extra Urbem. Eadem S. Congreg. in *Neapolitana*, 5. Octobris 1646.

Idem dicendum de aliis locis piis. S. Congreg. Episc. in *Mediolanensi*, 30. Aprilis 1655.

Assassinus.

Rei criminis assassini non gaudent immunitate Ecclesiæ. Greg. XIV.

Antequam tamen sequatur effectus, qui pecuniam dedit propter homicidium, gaudet immunitate. S. Congreg. Episc. in *Sarzanensi*, 21. Febr. 1620.

Gaudet qui mandat, seu mandatum recipit, vel cooperatur propter pretium acceptum, vel promissum ad

fugiendum, seu vulnerandum; quia tales improprie dicuntur assassini. S. Congr. Episc. in *Neapolitana*, 25. Iun. 1601.

Auditor Episcop.

Auditor Episcopi Clericus coniugatus gaudet privilegio fori, etiam quoad personalia. Die 30. Aprilis 1626. In *Lancianensi*: in *Registro script. veterum*.

Auditor Camera.

Non habet facultatem absoluendi à censuris in causis violationis immunitatis ecclesiasticæ, nec cum reincidentia: nec concedere inhibitiones. Die 27. Ianuarij. *Alatrina*: lib. 3. *decr. Paul.* fol. 194. Die 10. Ianuarij 1639. *Grauinensis*: lib. 3. *decr. Paul.* fol. 83. à *tergo*. Die 1. Iulij 1642. *Capritanensis*: lib. 3. *decr. Paul.* fol. 172. à *tergo*.

Auditor Camera, & quivis alius Iudex Romanæ Curia non potest hodie cognoscere de causis externis in prima instantia, nec monitoria concedere ad extrahendas partes à suis domiciliis, neque de consensu Ordinarij, tum propter præiudicium iurij Metropolitanij, tum ne subditi vexentur inuiti. S. Congreg. Episc. in *Liciens*, 30. Iulij, & 15. Augusti 1613.

Et si concedat, debet illa reuocare absque citatione partis, tanquam concessa de facto. S. Congr. Episc. in *Terracinen*, 2. Septembris 1622.

Auditor Camera inhibere non potest Episcopo, ne procedat contra Curatum non residentem, neque Ordinatio præcipere, ut admittat resignationem. S. Congreg. Episc. in *Aquensi*, 6. Iulij 1613. & 7. Decembris 1645.

Nec absolvere iuste excommunicatum ab Ordinario, putà quia non paruit præcepto Paschali, neque cum præfixione termini ad parendum. Eadem S. Congr. in *Bovinensi*, 7. Iunij 1652.

Auditor Camera est Iudex competens causarum quarumcunque Prælatorum, Officialium Romanæ Curia, Oratorum, Curialium, Notariorum Camera, & familiarium eorumdem, campforum, & mercatorum, ac pensionum, quamvis solutio alibi facienda esset. Est insuper executor omnium literarum Apostolicarum; ubi quidem nullus alius est deputatus executor, solus, ac privatiuè; ubi verò deputati sunt alij, cumlativè. Remissorias, & compulsorias dat, monitoria ad partes decernit, censuras promulgar, ac solus cognoscit de causis, & litibus ortis vigore obligationis Cameralis, & potest in partibus citare in prima instantia, non obstante decreto Concilij Trid. *sess.* 24. *cap.* 20. Pius IV. *const.* 33. Paulus V. *constit.* 28. & S. Episcop. Congr. in *Pistoriensi*, 18. Aprilis 1595.

Ordinarius quoque tenetur exequi citationes, & monitoria Auditoris Camera. S. Congr. Episc. in *Pistren*, 18. Aprilis 1594. & in *Feretrana* 6. Augusti 1602. Auditor Camera inhibere non potest Metropolitanò, ne se ingerat in causis suffraganeis, vel subditorum eiusdem, tam motis, quàm movendis. S. Congr. Episc. in *Rhegiensi*, 17. Septembris 1655.

Vide *Appellatio*.

B

Ballivus.

Ballivus Curia Episcopalis si inseruiat etiam Gubernatori, potest puniri ab eo, si deliquerit in eius servitio. Die 23. Septembris 1653. in *Forosempronensi*: lib. 5. *decr. Paul.* fol. 22.

Ballivus

Ballius Ciuitatis tenetur inferuire Curia Episcopali ad eius requisitionem. Die 23. Iunij 1648. in Narniensi: lib. 4. decr. Paul. fol. 53. à tergo. Vide verbum Curia laicalis, num. 4.

Baldachinum.

In Ecclesia nullus, neque Dominus loci, præterquam Episcopus, potest erigere baldachinum, & Episcopus omnibus Sacrorum Canonum remediis huiusmodi baldachinum omnino remoueri facere debet. S. Congregatio Episcoporum in Boianensi, 12. Ianuarij 1618. Etiam Episcopus esset absens. S. Congreg. Episcoporum, in Mediolanensi, 2. Augusti 1594. Episcopus erigere potest baldachinum, etiam in Ecclesiis Regularium, quando ibi de iure, vel consuetudine functionem aliquam Pontificalem, etiam cum sola Cappa facere debet. S. Congreg. Episcoporum, 16. Iunij 1603.

Baldachinum non potest erigi à Vicariis Episcopi, ipso absente, in Ecclesiis Monasteriorum Congregationis Cassinensis, inuitis Monachis. S. Rit. Congreg. 10. Iulij 1621.

Baldachinum non est parandum pro benedictione sponsi & sponse. S. Rit. Congr. 25. Febr. 1606.

Baldachini vsus permittitur Abbatibus Congregationis Cassinensis in tribus ad summum festiuitatibus anni, quibus solenniter celebrant, iuxta consuetudinem, modeste, sine pompa & auro. Vibanus VIII. epist. 101.

Banniti.

Regulares receptatores Bannitorum, & sciciorum incurrunnt penas priuationis officiorum, vocisque actiue, & passiuæ. S. Congregat. Episcoporum, in Bertinorensi, 27. Octobris 1603.

Banniti, & alij facinorosi non possunt in Ecclesiis, tam secularium, quam Regularium ultra triduum permanere. S. Congreg. Episcoporum, sub anno 1627.

Et fuit concessum Nuntio ad annum, vt illos extrahi faceret non seruata forma constitutionis Gregorij XIV. S. Congr. Episc. in Neapolitana 16. Martij 1601. & in Tropienensi, 2. Maij, & 12. Martij 1602.

Bannitos Ecclesiæ Romanæ in temporalibus subditos receptans, vel eorundem publicam prosecutionem impediens incurrit in penas à Gregorio XIII. constit. 65. Tanta, tamque horrenda; & à Sixto V. constit. 6. Hoc nobis, §. 1. inflictas.

Baricellus.

Baricellus Episcopi gaudet priuilegio fori. Die 25. Aprilis 1614. in Romana: in registro.

Baroncellus Episcopalis Curia gaudet priuilegio fori. Die 28. Iulij 1648. Narniensis: lib. 4. decr. Paul. fol. 55. à tergo.

Cognitio causæ homicidij à Baroncello Curia Episcopalis commissa spectat ad ipsum Episcopum, non autem ad Gubernatorem.

Baricellus Episcopi, cum sit de eius familia armata, gaudet priuilegio fori. S. Congr. Episc. in Sorana, 25. Aprilis 1614.

Baricellus Curia Episcopalis in eadem Curia syndicari debet, ideoque in eodem Tribunali in officij principio cautionem præstare tenetur. Eadem S. Congr. Ciuitatis Castell. 14. Aprilis 1615.

Sicut etiam satellites, & alij executores. Eadem S. Congr. in Fulginatensi, 1. Septembris 1651. & in Assisienti, 1. Decembris eiusdem anni.

Qui ad tiremes damnatus est à Curia seculari, non potest eligi ab Episcopo in Baricellum suæ Curia, quando condemnatio ab ipso non ignoratur. S. Congr. immunitatis Castellanae, 21. Decembris 1667.

Baro & Baronia.

Baronia Ecclesiæ in Regno Neapolis præpeditæ sunt recuperandæ. Die 12. Decembris 1651. in Aprutina: lib. 4. decr. Paul. fol. 169. die 3. Augusti 1649. lib. 4. decr. Paul. fol. 84.

Licet Baro non possit creare Officiales Clericos, vel alios Regi non subditos; fallit tamen in Baronia Ecclesiæ, quando consuecta fuit creare Officiales Ecclesiasticos. S. Congr. Episc. in S. Marci, 23. Aprilis 1607.

Beneficium.

Clericus non tenetur ad onera laicalia pro bonis assignatis in dote Beneficij. Die 9. Decembris 1630. Montis Alti: lib. 2. decr. Paul. fol. 106. à tergo.

Bona, quæ assignantur pro dote Beneficij sunt immunia à quibuscumque oneribus. Die 27. Martij 1635. in Firmana: decr. Paul. fol. 221. lib. 2.

Per assequutionem beneficij non extinguitur patrimonium. Die 30. Maij 1628. Nullius: lib. 1. decr. Paul. fol. 95.

Post assequutionem beneficij patrimonium remanet immune ab oneribus. Die 16. Ianuarij 1635. in Auximana: lib. 2. decr. Paul. fol. 214.

Obtinens beneficia ad sustentationem non sufficientia patrimonium est immune. Die 7. Decembr. 1638. in Auximana: lib. 3. decr. Paul. fol. 80.

Post assequutionem beneficij patrimonium remanet exemptum quousque per Episcopum facta fuerit subrogatio. Die 10. Iulij 1640. in Firmana: lib. 3. decr. Paul. fol. 123. Ciuitatis Castell. die 5. Maij 1648. lib. 4. decr. Paul. fol. 49. à tergo: Montis Alti, die 15. Iunij 1649. lib. 4. decr. Paul. fol. 81.

Ordinarius pro collatione beneficij, tam in vim literarum Apostolicarum, quam autoritate ordinaria, in suis mensibus facta, nihil recipere potest pro se, vel Vicario, Notarius autem pro charta, scriptura, sigillo, & quolibet alio iure, quod ad eum spectaret, non amplius quam vnum ducatum de Camera, secundum quod resoluit S. Congregatio Concilij in Placentina, 25. Ianuarij 1577. & in Recanatensi, 10. Ianuarij 1594.

Et pro Decretis prouisionum in forma dignum, à Notariis potest exigi merces congrua, ab aliis minimè, nisi modicum quid ratione sigilli, iuxta Prouinciæ consuetudinem. S. Congr. Episc. in Auerfana, 22. Ianuarij 1591.

Si sit Ecclesiæ consuetudo, vel statutum, vel Episcopus expresse dispenset, potest quis obtinere duo beneficia conformia sub eodem tecto, si alterum non sufficiat. Ad tria verò sub eodem tecto, quantumvis difformia, vel insufficientia, Episcopus dispensare non potest. S. Congr. Episc. 2. Nouembris 1607.

Beretinum.

Beretinum in Missa, etiam extra Canonem à solo Papa concedi potest; quia caput Nullus 56. de consecr. dist. 1. etiam Episcopo prohibet velato capite celebrare, vel cum baculo accedere ad altare. Ergo neque secum, neque cum aliis dispensare potest. S. Rituum Congregatio 31. Ianuarij 1626. cuius decretum appositum postea fuit in principio Missalis.

Bigamus.

Clerici bigami ritu Græco viuentes non gaudent priuilegio fori, nec exemptione ab oneribus. Die 22. Augusti 1628. in Rossanensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 103. à tergo.*

Bigamus non gaudet priuilegio Clericali. Die 15. Ianuarij 1658. in Cotronensi: *lib. 5. decr. Roccy, fol. 54. à tergo.*

Clerici bigami non gaudent priuilegio fori. Die 17. Augusti 1655. in Bisigninensi: *lib. 5. lit. Paul. fol. 117.* Hydruntina, die 15. Ianuarij 1658. *lib. decr. Roccy, fol. 55. à tergo.* Tortonensis, die 17. Decembris 1658. *lib. decr. Roccy, fol. 144.* Alexandrina, die 30. Martij 1666. *lib. decr. Borromai, fol. 146.*

Bigamis nihil tribuitur, nisi quod est de iure. Die 22. Iunij 1666. in Cassanensi: *lib. decr. Borromai, fol. 165.*

Bigamus effectus bigamiâ interpretatiua, etiam si ante constitutus esset in Ordine Ostiarius, non potest mortuâ vxore dispensari per Episcopum, vt in ordine suscepto ministraret. S. Congr. Concilij in Feretrana, 13. Aprilis 1630.

Birruarius.

Birruarius Curie Episcopalis gaudet priuilegio fori, etiam respectu delictorum commissorum ante officium. Die 5. Iulij 1633. in Casertina: *lib. 2. decret. Paul. fol. 162.*

Gubernator prohibere non potest quominus birruarij Curie laicalis inseruiant Curie Ecclesiasticæ. Die 2. Septembris 1664. in Macerateni, *lib. decret. Roccy, fol. 578.*

Bona acquisita per Ecclesiasticos.

Pro bonis acquisitis Clerici tenentur soluere onera realia. Die 26. Iunij 1628. in Maricensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 97.* Auximana, die 22. Ianuarij 1629. *lib. 1. decr. Paul. fol. 121.* Ferentina, in fol. decr. Paul. Firmana Iesuitæ, die 9. Octobris 1529. *lib. 2. decr. Paul. fol. 8.* Taurinensis, die 25. Aprilis 1634. *lib. 2. decr. Paul. fol. 189.*

Pro bonis acquisitis Clerici non tenentur ad onera personalia. Die 14. Augusti 1634. in Albanensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 189.*

Pro bonis acquisitis seruanda est decisio Rotæ in Brundisina, die 26. Martij 1629. in Taurinensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 132.* Faentina, die 2. Iulij 1647. *lib. 4. decr. Paul. folio 15.* Fanensis, die 20. Ianuarij 1637. *lib. 3. decr. Paul. fol. 22.* Montis Regalis, die 11. Augusti 1638. *lib. 3. decr. Paul. fol. 69.* Senogallienensis, die 27. Iunij 1634. *lib. 2. decr. Paul. fol. 194. à tergo.* Firmana Fratrum S. Dominici, die 11. Augusti 1631. *lib. 2. decr. Paul. folio 86.*

Bona Clericorum pro indiuiso cum fratribus sunt exempta pro virili. Die 6. Decembris 1627. *lib. 1. decret. Paul. fol. 75.* in Viterbiensi.

Bulla Pij IV. in statu Vrbinate non est in vsu, & non tenentur nisi ad onera realia. Die 29. Ianuarij 1636. in Pisauriensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 242. à tergo.*

Bona Clericorum si prætendantur feudalia, & ab eis negentur esse talia, cognitio dictæ qualitatæ spectat ad Iudicem Ecclesiasticum. S. Congr. Immun. in Cassanensi, 9. Septembris 1631.

Bona Clericorum, Prælatorum, & quorumcunque beneficiorum, qui de eis testantur sine licentia Papæ, cadunt sub spolio, & pertinent ad Cameram Apostolicam. Pius IV. *const. 8.* 26. Maij 1560.

Bona acquisita à Clericis, & quibuscumque personis Ecclesiasticis ex illicita negotiatione, & à criminibus verita, cadunt sub spolio, & sunt Cameræ Apostolicæ. Pius IV. *const. 19.* nonis Nouembris 1560.

Bona Equitum Hierosolymitanorum ex illicita negotiatione parta non faciunt spoliū Cameræ, sed ad eorum pertinent Religionem. Pius IV. *const. 29.* data sub 24. Martij 1561.

Bona patrimonij ordinarij reputantur sicut bona Ecclesiastica, pro quibus Clericus tenetur experiri ceram Iudicis Ecclesiastico, sicut pro bonis beneficalibus. S. Congr. Concilij in Feretrana, 6. Augusti 1616.

Bona, ad quorum titulum ordinatus est Clericus, gaudent priuilegio bonorum Ecclesiasticorum, & ideo sunt exempta ab omnibus collectis, gabellis, & oneribus laicorum. S. Congr. Episc. in Catharensi, 3. Augusti 1592. & in Montis Pelusij, 24. Martij 1599. & in Volturanensi, 13. Decembris eiusdem anni, & in Aquilana, 2. Maij 1601. & in Bisigninensi, 9. Martij 1604. & alibi sæpius.

Bona Hospitalium, & Confraternitatum potiuntur iisdem priuilegijs, ac bona Ecclesiastica. S. Congr. Episc. in Barensi, 30. Iunij 1617.

Bona peruenientia ad Clericum tunc tenentur ad collectas, quando collecta est certa, perpetua, & inuariabilis, ipsique bonis annexa. S. Congr. Immunitatis, 21. Aprilis 1640.

Bona indiuisa Clericorum, & Parentum.

Exemptio bonorum Ecclesiasticorum non suffragatur bonis ad matrem, fratrem, & sororem spectantibus. Die 14. Augusti 1634. in Albanensi, *lib. 2. decr. Paul. fol. 197.* Auximana, die 25. Ianuarij 1650. *lib. 2. decr. Paul. fol. 94. à tergo.*

Si coniuncti Ecclesiasticorum viuant cum ipsis, & impensis eorundem, sunt etiam exempti à collectis pro portione bonorum. Die 6. Martij 1635. in Aprutina, *lib. 2. decr. Paul. fol. 218.* Hydruntina, die 14. Iunij 1630. *lib. 2. decr. Paul. fol. 44.* Cavenensis, die 27. Aprilis 1632. *lib. 2. decr. Paul. fol. 123.*

Bona data pro erectione locorum piorum.

Bona data pro erectione Monasterij Monialium sunt exempta. Die 15. Ianuarij 1641. in Tropiensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 138.*

Bona assignata Capelle iurispatronatus sunt exempta. Die 11. Martij 1642. in Asculana: *lib. 3. decr. Paul. folio 168.*

Bona assignata pro dote beneficij erecti sunt exempta. Die 20. Ianuarij 1637. in Firmana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 22. à tergo.*

Bona emphyteutica Ecclesiasticorum.

Bona emphyteutica Ecclesiasticorum non possunt à laicis collectari. Die 15. Februarij 1633. in Balneoreginensi, *lib. 2. decr. Paul. fol. 149. à tergo.*

Fundus patrimonij rerum emphyteuticarum non potest collectari. Die 27. Augusti 1627. in Capacensi, *lib. 1. decr. Paul. fol. 62.* vide hic infra.

Molendina, & alia ædificia Ecclesiæ sunt exempta. Die 15. Ianuarij 1647. in Montis Regalis: *lib. 4. decr. Paul. fol. 2. à tergo.*

Bona Ecclesiarum in emphyteusim concessa, sunt exempta ab oneribus laicalibus. Die 23. Iulij 1652. *lib. 4. decr. Paul. fol. 191.*

Cognitio causæ super bonis emphyteuticis Ecclesiasticorum spectat ad Iudicem Ecclesiasticum. Die 14. Ianuarij

Ianuarij 1634. in Montis Falisci: *lib. 2. decret. Paul. fol. 179.*

Emphyteuta Ecclesiæ non potest recedere à foro ecclesiastico. Die 14. Februarij 1628. in Casalensi: *lib. 1. decret. Paul. fol. 84.* Sacra Congreg. censuit Emphyteutam Ecclesiæ non posse declinare forum respectu solutionis canonis, val quando agitur de dominio Ecclesiæ: & statum, consuetudinem, vel edictum Principis secularis, quo prohibetur extractio fructuum extra territorium, non comprehendere Ecclesiasticos. In dicta Montis Falisci, 24. Ianuarij 1634. S. C. Immunitatis censuit cognitionem causæ super bonis emphyteuticis Ecclesiasticorum spectare ad Iudicem Ecclesiasticum priuatiuè quoad alios, etiam si dubitetur, dicta bona esse emphyteutica, cum ista cognitio spectet ad Ecclesiasticum: *lib. 2. decret. Paul. fol. 179.*

Dom. Oppidenfis Episcopus, die 23. Iulij 1652. Sacra Congreg. Immun. censuit bona Ecclesiasticorum, & locorum piorum in emphyteusim laicis concessa, siue canones, qui pro dictis bonis soluntur, sint tenues, siue fructibus correspondentes, esse exempta ab omnibus oneribus, & impositionibus laicalibus.

In dicta Capacensi, D. Secretarius cum Episcopo, quod ratione fundi emphyteutici non permittat collectari, *lib. 1. fol. 72.*

In dicta Imolensi, Marcus Rinaldus Ceronus, die 27. Maij 1654. Sacra Congreg. censuit emphyteutas bonorum Ecclesiasticorum gaudere exemptione ab oneribus.

Oppidenfis Episcopus, die 29. Maij 1646. S. Congreg. Immun. censuit emphyteutas bonorum Ecclesiasticorum gaudere exemptionibus ab oneribus laicalibus.

Bonatententia.

Clericus gaudere debet exemptione bonatententiæ, quamvis absens. Die 23. Martij 1638. in Fundana: *lib. 3. decret. Paul. fol. 56. a tergo.*

Clerici sunt exempti à bonatententia, Die 28. Maij 1626. in Tricacensi, *lib. 1. decret. Paul. fol. 2. a tergo.*

Clericus gaudet exemptione bonatententiæ pro bonis emptis, & donatis. Die 19. Augusti 1630. in Caertana: *lib. 2. decret. Paul. fol. 53. a tergo.*

Clericus quamvis inhabilis ad suscipiendos Ordines sacros, gaudet exemptione bonatententiæ. Die 6. Maij 1631. in Salmonensi: *lib. 2. decret. Paul. fol. 78.*

Bona Clericorum non tenentur soluere bonatententiam. S. Congr. Episc. in Barenfi, 10. Iunij 1616. & in Vgentina, 31. Augusti 1618. & 26. Ianuarij 1619. & in Brundestina, 15. Decembris 1623.

Bonatententia neque donatori, seu venditori, siue eedenti imponi potest; quia sic indecè Ecclesiasticis imponetur. S. Congregat. Episcop. 8. Decembris 1582. & 1583.

Breuia Pœnitentiaria.

Non suffragatur excommunicatis in foro exteriori, Vide verbo *Absolutio*, n. 10.

Munera, seu mercedem accipientes Officiales S. Pœnitentiariæ incidunt in penas statutas à Pio V. in *Constitut.* quæ incipit: *In omnibus.*

Bulla.

Gregoriana est obseruanda in Regno Sardinia. Die 30. Iunij 1632. *lib. 2. decret. Paul. fol. 131.*

Messanenfis est etiam obseruanda in Regno Sicilia. Die

29. Maij 1639. *lib. 1. decret. Paul. fol. 139.*

Bulla Pij V. *Dum ad Vberes*, pro Mendicantibus est obseruanda, Die 1. Decembris 1637. in Faentina: *lib. 3. decret. Paul. fol. 49. a tergo.*

Bullæ præsentatæ postquam fuerunt registratæ, vel relicta copia collationata, debent restitui. S. Cong. Episc. in Narniensi, 25. Ianu. 1593. & in Ianuensi, 17. Novembris eiusdem anni, & in Sueffana, 4. Iunij 1655.

Episcopus cogere debet beneficiatos quoslibet, licet tenuissimi redditus, ad expediendas Bullas, dummodo ipsi nullum exinde resuler emolumentum, nec canonizet iuspatronatum non satis probatum. S. Congreg. Episc. in Rossanensi, 15. Ianuarij 1616.

Blasphemator, & Blasphemia.

Blasphemator seipsum accusans euitat pœnas temporales. S. Congr. Episc. 13. Iunij 1578. in Interamnenfi. Blasphemia est mixti fori. S. Congr. Episc. 16. Octobris 1607.

Etiam in cogendo testes laicos recusantes ferre testimonium in foro Ecclesiastico, etiam per censuras, in subsidium. S. Congr. Episc. 23. Ianuarij 1609. in Caertana. In causa Hebrai, qui profana quædam, & execranda in Christum impuro verba protulit ore procedat, si præuenit Ordinarius, non obstante inhibitione Inquisitoris. S. Congr. Episc. in Carpenteratenfi, 16. Novembris 1621.

Ordinarius debet sibi reservare casum blasphemiae, præsertim hereticalis, non solum quoad blasphemantes, sed etiam quoad audientes, & non reuelantes, & imponendo etiam alias graues pœnas, quas postea exigat cum seueritate; parcendo tamen accusatori, licet esset principalis. S. Congr. Episc. in Interamnenfi, 17. Iunij 1578.

C

Camerarius.

Episcopi Camerarij gaudent priuilegio fori, & immunitate ab oneribus personalibus. Die 11. Decembris 1614. in Valionensi.

Cadauera.

Exhumari non debent pro capienda informatione, absque licentia S. Congregationis Episc. in Alysna, 17. Decembris 1602. & in Sutrina, 5. Iunij 1604.

Candela.

Candela in die Purificationis B. Virginis non debent recipi de manu Syndicorum, vel aliorum laicorum, sed Episcopi. S. Congr. Episc. in Hierachenfi, 22. Ianuarij 1577. & 10. Ianuar. 1653.

Qui laici neque se ingerant in eis ponderandis. S. Congregat. Episcop. in dicta Hierachenfi, 15. Ianuarij 1678.

Canonica portio.

Quartarum locatio, siue affectus, debet sub granibus pœnis inhiberi. S. Congr. Episc. 14. Decembr. 1592. in Consentina.

Quando Barones, & aliæ similes personæ moriuntur extra Diocesim, vbi habent feudum, & Baroniam, Regaliæ dari debent Episcopo, in cuius diocesi situm est feudum, licet Baro haberet domicilium alibi,

B 2 nisi

nisi de consuetudine alibi seruaretur contrarium. S. Congr. Episc. in Liciensi, 26. Iulij 1599. & 17. Ianuarij 1600. & in Neritonensi, 23. Septembr. 1624.

Capitulum.

Capitulum in processionibus debet incedere totum vnitum absque intermedio laicorum. S. Congr. Episc. in Feltrienfi, 13. Maij 1603.

Casa, sine tugurium, vulgò Capanna.

Casa Ecclesiæ intra triginta passus ab ea distans, quæ solummodò pro Ecclesiæ vsu deseruit, gaudet immunitate. S. Congreg. Immunitatis, 7. Decembris 1632. apud Delbene ipsum in hoc Opere, cap. 16. dub. 11. sect. 8. num. 12. vbi campana pro capanna mendosè legitur.

Censura.

Censuræ relaxatæ cum fundamento non debent suspendi sine debita satisfactione, non obstantibus hortatorijs. S. Congreg. Episcop. in Hortana, 6. Augusti 1602. Inter actus irrefractabiles, in quibus contra exemptos procedi potest sine adiunctis, vel sine licentia Sacræ Congregationis, comprehenduntur etiam censuræ. S. Congr. Episc. in Elnensi, 3. Februarij 1648.

Cameterium.

Cameterium non potest profanari absque licentia Summi Pontificis, quia Concilium concedit solum profanationem Ecclesiasticam, & in odiosis non est facienda extensio. S. Congr. Episc. in Comensi, 2. Septembris 1579.

Quæ licentia non conceditur propter causam profanam. S. Congregat. Episcop. in Rhegiensi, 12. Decembris 1581.

Neque ex eo, quod amplius ibi nemo sepeliatur. Eadem S. Congr. in Tranenfi, 15. Iunij 1590. & in Alatrina, 5. Decembris 1614.

Citatio.

Reprobatur decretum, quod Clerici teneantur conuenire, vel querelare laicos in foro Ecclesiastico, etiam vbi Tribunalia sunt communia, vel sub pretextu, quod debita sint contracta occasione honorum beneficij. S. Congregat. Episc. in Parmensi, 4. Augusti 1593. & in Castrensi, 1. Iulij 1639. & in Castellarenensi, 16. Martij 1642.

Valet tamen consuetudo, quod laici trahi possint à Clericis ad forum Ecclesiasticum, etiam priuatim quoad Iudicem secularem. S. Congreg. Episc. in Aretina, 31. Ianuarij 1617.

Laici citari possunt à Curia Ecclesiastica ad deponendum, & examinari sine alia licentia Principis, seu Iudicis laici. S. Congr. Episc. in Pennensi, 7. Ianuarij 1611. & in Cremonensi, 6. Octobris 1628.

Episcopi vocati ad audiendum verbum Regium, si non vadant, non possunt grauari. S. Congreg. Episc. in Neapolitana, 15. Maij 1621. & in Sanseuerina, 1. Iulij 1622.

Multò minùs è Regno eiici, neque simplices Clerici. S. Congregat. Episcop. in Gallipolitana, 25. Septembris 1612.

Claus.

Clausuræ exterioris clauces remaneant semper apud personas pias, moribus, & ætate graues, ab Ordinario eligendas. S. Congr. Episcop. in Materana, 12. Iulij 1599. & in Liciensi, 7. Ianuarij 1611.

Non obstantibus prætensionibus Communitatis, quod illas tenere debeat suus syndicus. Qui si non paruerit, poterit excommunicari. S. Congregat. Episcop. in Gallipolitana, 1. Decembris 1608. & in Caëtana, 7. Ianuarij 1611.

Nam clauces huiusmodi, si sine maiori incommodo fieri possit, non debent esse in manu laicorum. S. Congr. Episc. in Liciensi, 30. Iunij 1620.

Clausurum.

Debent fratres suas clausuras terminare, signaque apponere, quæ si vlla mulier transgrediatur, incidat in penas Constitutionis Pij V. S. Congr. Episc. 18. Aprilis 1605.

Quoad Monasteria, quæ fabricantur de nouo, in quibus adhuc non habetur Conuentus firmatus, non incidunt; & generaliter nulli, vbi nunquam fuit solitum tenere, nisi vnum Monachum, & vnum conuersum: neque hospitia, quod deferuntur Regulares aegroti. In alijs verò sic, licet ingrediantur occasione fabricæ, vt cæmentarijs deseruiant. S. Congr. Episcop. 29. Novembris 1578. & in Eugubina, 8. Aprilis 1577.

Clausura.

Porta clausuræ non debet aperiri pro quacumque visitatione, etiam matrum, vel sororum. S. Congr. Episc. in Parmensi, 26. Ianuarij 1604. sed solum pro necessitate introducendi res, vel personas. Eadem S. Congr. in Perusina, 4. Maij 1604.

Claus ad custodiendam ianuam à pariete interiori per Abbatissam tenenda, diuersa fieri debet ab exteriori, quam tener Confessarius. S. Congr. Episc. in Marficana, 5. Decembris 1600. vel alia persona moribus, & ætate grauis ab Ordinario eligenda, quæ non idem licentiam habere censetur ingrediendi Monasterium. S. Congr. Episc. in Gallipolitana, 29. Martij 1589.

Non autem Capellanus iunior, vel Magistratus secularis, vel eius syndicus, vel alius quilibet laicus, nisi in defectum Ecclesiasticorum, & ad nutum. S. Congreg. Episc. in Telefina, 17. Septemb. 1601. & in Marficana, 27. Maij 1603. & in Liciensi, 4. Iunij 1610. Multò minùs Superior Regularis ipsarum monialium. S. Congr. Episc. in Perusina, 19. Augusti 1605.

Accessus ad collocutoria, vel rotas, vel alias Monasteriorum monialium partes, est materia pertinens ad clausuram, & per consequens spectat ad Ordinarium, etiam in Monasterijs subiectis Regularibus, qui eas ad libitum visitare potest. S. Congr. Episc. in Ianuensi, 17. Iunij 1605. Nec Superiores Regulares poterunt illum impedire. Eadem S. Congr. in Ferrariensi, 2. Maij 1600. Neque Nuncius, 19. Iunij 1648. Immo neque ipsi Superiores Regulares ingredi possunt in Monasteria Monialium sibi subiectarum sine licentia Ordinarij in scriptis. S. Congr. in Taurinensi, 23. Ianu. 1651.

Cum exteri, quicumque sint, etiam Confessarius, ingrediuntur in clausuram, Moniales omnes secedere debent, nec finire se conspici, præter Superiorissas, & comitatrices. S. Congr. Episc. in Ianuensi, 1. Octobris 1602. & in Caspensi, 13. Decembris 1603. & in Neapolitana, 10. Iunij 1616.

Non

Non potest Episcopus, neque de mandato S. Congregationis, ponere puellas ad explorandam voluntatem in Monasteriis subiectis Regularibus, nec aliis licentiam ingressus dare sine consensu Superioris eorum. S. Congr. Episc. in Ferrariensi, 10. Decembr. 1581. & in Pisana, 22. Maij 1582. & in Rhegiensi, 6. Decembris 1593.

Licentiæ accessus, vel ingressus in Monasteria Regularibus subiecta, personis sæcularibus dandæ, debent etiam ab Ordinariis subscribi. S. Congr. Episc. 24. Augusti 1594.

Communitas.

Communitates non possunt facere consilium in Conuëtiis Regularium. S. Congr. Episc. in Trientina, 1. Octobris 1602.

Nec ordinationes aliquas præiudicium Regularium, puta quod non vocentur ad processiones, non admittantur supplicationes ad eorum fauorem, non dentur eis elemosynæ consuetæ. Eadem S. Congr. Episc. 30. Iulij 1613. & 7. Aprilis 1645.

Concubina.

Iudex Ecclesiasticus potest procedere contra concubinos, etiam nullis præcedentibus monitionibus, quando non procedit ad censuras; aliàs trinas monitiones præmittere debet. S. Congr. apud Dian. p. 5. tr. 1. resolut. 10.

Et quidem distinctè, adeo vt non sufficiat vna pro trina. S. Congregat. Episc. in Panormitana, 23. Iul. 1581.

Concubinarius in peccato impenitens mortuus non est in loco sacro sepeliendus. S. Congr. Episc. in Rosanensi, 14. Ianuarij 1628.

Contributio.

Contributiones cessant finita causâ propter quam fuerunt impostæ. S. Congreg. Episc. in Ezorensi, 2. April. 1601.

Clerici non contribuant gabellis impostis pro salario Medici, vel Chirurgi. S. Congr. Episc. in Tranensi, 6. Octobris 1612.

cet Clerici tenerentur annonæ contribuere, non tamen ad id cogi possunt à Iudice laico. S. Congreg. Episc. in Imoleni, 19. Iulij 1622.

Campanile.

Campanile Ecclesiæ gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 7. Decembris 1632. In Clypeo Immunitatis Ecclesiasticæ, suo loco.

Campana.

Campanæ consecratæ, etiam in turri profana existentes, nullatenus vsui profano inferuire debent, etiam si in hunc vsu à secularibus fabricæ prætenderentur. S. Congr. Episc. in Papiensi, 1581.

Cancellarius.

Cancellarius Mensæ Episcopalis gaudet priuilegio fori etiam extra Episcopatum. Die 27. Nouembris 1636. in Fundana: lib. 3. decr. Paul. fol. 17.

Gaudet exemptione ab oneribus personalibus, præsertim sordidis. Die 7. Septembris 1638. in Montis Regalis: lib. 3. decr. Paul. fol. 71. à tergo.

Non gaudet exemptione ab oneribus Ecclesiasticis, & mixtis, nisi concurrat legitima consuetudo. Die 23.

Iunij 1648. in Aquinateni, lib. 4. decr. Paul. fol. 59. à tergo.

Cancellarius Episcopi eximitur à repræfaliis. Die 11. Februatij 1648. in Ciuit. Castelli: lib. 4. decr. Paul. fol. 40. à tergo.

Cancellarius Vicarius foranei gaudet priuilegio fori. Die 19. Augusti 1630. in Senogallienti: lib. 2. decr. Paul. fol. 55. Ašina, die 7. Augusti 1657. lib. decret. Roccy, fol. 21.

Cancellarius Episcopi gaudet priuilegio fori S. Congr. Episc. in Grossetana, 30. Septembris 1616. & in Asculana, 28. Septembris 1621. & 6. Maij 1628.

Debet esse Notarius. S. Congreg. Episc. in Ostunensi, 1577. 16. Septembris. Et quoad fieri potest, exterrus. Eadem S. Congr. in Melphitensi, 9. Febr. 1588.

Non debet esse Sacerdos, præsertim Curatus, nisi propter necessitatem, & per modum prouisionis. S. Congreg. Episc. 3. Febr. 1645. & in Fundana, 13. Iulij 1646. & 17. Maij 1652.

Toleratur tamen Sacerdos pro seruitio communitatis pauperis, dummodo non se ingerat in rebus, ex quibus oriri possit irregularitas, nec faciat officium Notarii, præterquam in testamentis, de quibus rogari possit etiam Parochus proprius. S. Congreg. Episc. in Tiburtina, 22. Augusti 1581.

Item propter necessitatem Pontifex dat licentiam curato exercendi gratis officium Cancellarij communitatis, sine tamen præiudicio curæ animarum. S. Congr. in Sulmonensi, 3. Iunij 1595.

Prohibitio, ne Cancellarius accipiat informationes, vel scripturas à partibus, sed quod omnes dentur in manus Iudicis, continet rigorem nimium. S. Congreg. Episc. in Ciuitatis Castelli, 3. Iulij 1601.

Canonici.

Ædes canonicales in canonia existentes, non debent locari laicis. Die 14. Maij 1652. in Perusina: lib. 4. decr. Paul. fol. 184.

Non possunt Canonici facere statutum, vt in eorum Ecclesia non admittatur aliquis prouisus exteris. S. Congr. Episc. in Bisignianensi, 6. Augusti 1596.

Canonici Iureconsulti substitui non possunt à Gubernatore Ciuitatis in ipsius locum in absentia. S. Congreg. Concilij apud Barbof. in collect. Bull. verb. Canonici, n. 1.

Cantor.

Cantor Ecclesiæ Cathedralis, qui viuut salario eiusdem, gaudet priuilegio fori. Die 13. Augusti 1647. in Vrbeuetana: lib. 4. decr. Paul. fol. 26.

Cantus.

Cantiones vulgari sermone in festo Sanctissimi Sacramenti cantare non conuenit. S. Rituum Congregat. in Abulensi, 21. Martij 1609.

Cantiones nocturnas, vulgò *serenatas*, prope Monialium Monasteria cani prohibitum est. S. Congr. Episc. in Monopolitana, 11. Maij 1646.

Capella.

Capella Palatij, si est perpetua, & inuariabilis, gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 7. Maij 1658. in Tuderina: lib. decr. Roccy, fol. 89. à tergo.

Capella Palatij, quæ est ad publicam vilitatem, gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 18. Nouembris 1662. in Nullius: lib. decr. Roccy, fol. 439. à tergo.

Capella beneficiata in domo priuata gaudet immunitate Ecclesiastica, sed est remouenda. Die 17. Ianuarij 1628. in Neritonensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 80.*

Capellæ priuatae Palatiorum regulariter non gaudent immunitate Ecclesiastica. Die 9. Nouembris 1631. in Perusina, & Marsicensi, die 17. Nouembris 1617. Tuderatina, die 12. Iunij 1633. *lib. decr. Rocci, fol. 489. à tergo.*

Capella ruralis, quæ vulgò dicitur *vna Maëssa*, non gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 21. Martij 1642. in Spoletana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 171.*

Capellæ Regiæ subiiciuntur decreto Concilij Trid. *sess. 7. cap. 8.* quia reservatio exemptionis, de qua *sess. 24. cap. 11.* procedit iuxta terminos capitis *cum Capella, de prinil.* solum quoad suspensionem, vel excommunicationem, aut interdictum, non quoad visitationem. S. Congr. Concilij, teste Rota *dec. 744 p. 1. diuers.*

Capellæ priuatorum Palatiorum immunitatis privilegio non gaudent. S. Congr. Episc. in Marsicensi, 17. Nouembris 1617.

Carcer.

Adhaerentes ferratis carceri Curia Episcopalis gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 30. Iunij 1632. in Nullius: *lib. 2. decr. Paul. fol. 131.*

Licentia Sanctissimi transferendi ad carceratos infirmos ad hospitalia, & illos postquam conuauerint, ministris Curia secularis restituendi, modò dicti ministri non se ingerant sub aliquo prætextu in re vlla ad hospitale pertinente, neque circa ipsum, neque propter curam, & custodiam ipsorum infirmorum. S. Congr. Episc. in Salernitana, 10. Maij 1614.

Cum pendet differentia de iurisdictione, carcerati relaxari debent cum fideiussione de se repræsentando, vel de tenendo domum pro carcere. S. Congr. Episc. in Balneoregiensi, 29. Nouembris 1600.

Campanile, si est idoneum, potest deservire pro carcere. S. Congr. Episc. in Alifana, 20. Februarij 1607.

Non verò Monasteria Monialium, neque pro carcere mulierum delinquentium. S. Congr. Episc. in Consentina, 21. Aprilis 1599.

Episcopus providere debet, vt in principalibus carceribus, etiam laicalibus, adsit Capella, vel Oratorium ad celebrandum. S. Congr. in Burgenfi, 1. Decembris 1593. Beneuolentiam tamen, & vrbani monitionibus quoad laicales. S. Congr. Episc. in Agrigentina, 23. Aprilis 1602.

Mittere Clericos armatos ad capiendum reos, res est pessimi exempli. S. Congr. Episc. 1. Ianuarij 1620.

Carcerati.

Carcerati in carceribus laicalibus possunt aliquando in eisdem detineri ad liberam dispositionem Curia Ecclesiastica. Die 9. Nouembris 1626. in Mileuitana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 22. à tergo.*

Die 14. Februarij 1628. in Camerinensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 83.* Sutrina, die 21. Martij 1628. ibidem *fol. 86. à tergo.* Iannensis die 18. Iulij 1628. ibidem *fol. 98.*

Pauperes carcerati à quibus debeant ali, & quibus expensis. Die 13. Octobris 1637. in Mileuitana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 45. à tergo.*

Catastrum.

Bona donata beneficiato debent deleri de catastro laicorum. Die 31. Augusti 1626. in Asculana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 13. à tergo.*

Bona Ecclesiasticorum sunt delenda de catastro laicorum. Die 18. Nouembris 1629. in Nucetina: *lib. decr. Paul. fol. 21.* Cafalensis, die 9. Iunij 1637. *lib. 3. decr. Paul. fol. 33. à tergo.*

Episcopus tueatur, ne bona Ecclesiasticorum accatastrentur in catastro laicorum. Die 18. Martij 1631. in Altamirana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 98.*

Bona Ecclesiasticorum non possunt accatastrari per ministros laicos. Die 30. Martij 1632. in Nullius: *lib. 2. decr. Paul. fol. 120.*

Bona empta à Monialibus debent deleri à catastro laicorum. Die 14. Februarij 1634. in Feretrana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 184.*

Impedientes mutationem nominum laicorum in bonis emptis ab Ecclesiasticis, incidunt in excommunicationem Bullæ Cænæ Domini. Die 26. Iulij 1644. in Vercellensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 234.*

Causarum cognitio.

Iudex, qui præuenit in causa, debet realiter cognoscere. Die 16. Iulij 1626. in Calenatenfi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 9.* Ritus cognoscendi Clericatum per laicos, non est permittendus. Die 15. Ianuarij 1647. *lib. 4. decr. Paul. fol. 1.*

Datur alius Iudex non suspectus Abbatia S. Viti. Die 27. Augusti 1627. in Tarentina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 64.*

In dubio feudi cognitio spectat ad Ecclesiasticum. Die 22. Ianuarij 1629. in Cassanensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 122.*

Quando controuersia vertitur super bonis Ecclesiasticis, cognitio spectat ad forum Ecclesiasticum. Die 2. Maij 1629. in Verulana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 136.*

Causarum cognitio super bonis emphyteuticis Ecclesiasticorum spectat ad Curiam Ecclesiasticam. Die 26. Iunij 1629. in Liparenti, *lib. 1. decr. Paul. fol. 143.*

Cognitio causæ Hospitalarij, & raptus Clerici spectat ad Episcopum. Die 17. Nouembris 1630. in Beneuentana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 67. à tergo.*

Cognitio causæ fabricationis falsæ monetæ contra Clericum spectat ad Curiam Episcopalem. Die 18. Februarij 1631. in Eugubina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 96.* In causis mixti fori datur locus præuentioni. Die 18. Februarij 1631. in Sorana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 96. à tergo.*

In causa suspicionis contra Episcopum datur alius Iudex. Die 22. Nouembris 1631. in Licinensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 108. à tergo.*

Cognitio causæ Equitis S. Stephani spectat ad Curiam Ecclesiasticam. Die 13. Iulij 1637. in Rauennatenfi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 28. à tergo.*

In cognitione causarum, etiam merè laicalium, seruanda est consuetudo ad fauorem Episcopi. Die 15. Septembris 1637. in Spoletana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 43.*

In complicitate delinquentium vtriusque fori, nempe Clerici, & secularis, possunt procedere Curia Ecclesiastica, & laicalis. Die 13. Februarij 1663. in Nullius. Forosempronienfi: *lib. decr. Rocci, fol. 460.* Amerina, die 28. Septembris 1663. *lib. decr. Rocci, fol. 506. à tergo.* Vide verbo *Episcopus.*

Cognitio fraudis donationum Clericis factarum spectat ad forum Ecclesiasticum. S. Congr. immunitatis, 9. Martij 1632.

Cognitio tam quoad bona, quam quoad personas laicorum, & eorum animalia spectat ad Iudicem laicum priuatim, quando coloni, & ministri Ecclesiarum, Clericorum, & Ecclesiasticorum cum animalibus propriis bona laicorum damificant; sed si cum animalibus

malibus Ecclesiasticorum, vel Ecclesiarum, quoad personas spectat ad laicum; quo verò ad animalia spectat ad Curiam Ecclesiasticam, S. Congr. immunit, in Terracinenf.

Cognitio fraudis, quâ dicitur quem assumpsisse characterem, & habitum Clericalem post delictum commissum, occasione gaudendi privilegio fori, ad Iudicem Ecclesiasticum spectat, S. Congr. Immun, in Ciuitatis Castellanae, 18. Febr. 1631.

Clericus.

Decretum circa promouendos ad primam Tonsuram, vel ad minores Ordines in Regno Neapolitano, tempore Greg. XV. In Clypeo immunitatis Ecclesiasticæ, vide verbo *Clericus*, num. 1.

Decretum ad formam Sac. Conc. Trid. circa ea, quæ obseruare debent Clerici, qui non sunt in factis, nec aliquod beneficium Ecclesiasticum obtinent, Die 21. Ianuarij 1626. in Auerfana, *ibidem* num. 2.

Modus procedendi contra Clericos beneficiatos non deferentes habitum, & tonsuram, Die 24. Iulij 1628. in Ianuensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 100.*

Modus procedendi contra Clericos non inseruietes Ecclesiis, nec incedentes in habitu, & tonsura, & contra fraudulentas donationes, Die 21. Martij 1645. in Castrensi, *lib. 3. decr. Paul. fol. 246. à tergo.* Pedemontana die 28. : : 1658. *lib. de decr. Rocci, fol. 70. 74. 110.*

Datur modus ordinariis moderandi superfluum numerum Clericorum, & cognoscendi super fraudibus donationum. Die 22. Augusti 1628. in Tricaricensi, *lib. 1. decr. Paul. fol. 104. Meleuitana, die 2. Iulij 1630. lib. 2. decr. Paul. fol. 48.*

Die 15. Iulij 1644. in Anglonensi: *lib. decr. Rocci, fol. 565. à tergo.* Aquilana, die 5. Martij 1641. *lib. 3. decr. Paul. fol. 139.* Liciensis, die 6. Nouembris 1634. *lib. 2. decr. Paul. fol. 206.* Tranensis die 16. Ianuarij 1635. *lib. 2. decr. Paul. fol. 205.*

Datur modus priuandi inobedientes privilegio Clericali. Die 18. Nouembris 1653. in Bisignanensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 24. à tergo.*

Declaratio necessaria post dimissionem habitus Clericalis ad hoc, vt Clerici non possint illum reassumere. Die 16. Decembris 1642. in Mazariensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 192.*

Clerici cum dimissoriis falsis ordinati quomodo amittant fori privilegium. Die 7. Septembris 1624. in Liciensi, in *regeffo lit. Paul. fol. 327.*

Clericus non potest gerere curam Vicegubernatoris absentis. Die 15. Ianuarij 1650. in Ciuit. Plebis: *lib. 4. decr. Paul. fol. 97.*

Clerici non possunt conducere bona, nisi pro eorum sustentatione. Die 30. Maij 1628. in Tranensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 95. à tergo.*

Clerici delinquentes confugientes ad Ecclesiam gaudent immunitate Ecclesiastica. Die 17. Ianuarij 1628. in Romana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 29. à tergo.* Tropiensis, die 24. Ianuarij 1617. Clypeus Immunitatis Ecclesiasticæ, num. 15.

Clericus vulnerans patrem suum gaudet immunitate Ecclesiastica, sed carcerandus est per triennium. Die 14. Decembris 1655. in Sarzanensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 83.*

Clericus percussor alterius Clerici gaudet immunitate Ecclesiastica, sed mittitur ad tritemes. Die 9. Octobris 1635. in Sulmonensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 256. à tergo.*

Clerici per Iudices laicos remissi ad Sanctissimum sunt

prius transmittendi ad illorum Ordinarios. Die 27. Aprilis 1632. in Rossanensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 124.* Clericus successor laici non ligatur instantia inchoata coram Iudice laico. Die 27. Septembris 1632. in Nulius: *lib. 2. decr. Paul. fol. 140.*

Allegatus ritus cognoscendi de Clericatu est detestandus. Die 6. Februarij 1635. in Liciensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 216. à tergo.* Alessanensis, die 10. Nouembr. 1637. *lib. 3. decr. Paul. fol. 46. à tergo.*

Clericus non debet interesse consiliis laicalibus. Die 16. Iulij 1658. in Adifienti: *lib. decr. Rocci, fol. 101. à tergo.*

Quando Clericus delinquit, vt non habeatur pro Clerico, quomodo procedendum in eius carceratione. Die 10. Septembris 1629. in Papiensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 6.*

Index secularis non potest se ingerere in causis Clericorum. Die 10. Septembris 1629. in Papiensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 6. à tergo.*

Clericus post dimissionem habitus, reassumens illum in fraudem, gaudet immunitate tantum quoad personam, non quoad bona. Die 10. Septembris 1622. in Reatina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 6. à tergo.*

Post delictum patratum alluens habitum Clericalem gaudet immunitate quoad personam, non autem quoad bona. In Clypeo immunitatis Ecclesiasticæ, num. 26. in Papiensi.

Clericus potest aliquando habitum reassumere, etiam contradicente Episcopo, vt gaudeat privilegio fori, *ibidem* num. 27. in Mazariensi.

Clericus Ecclesiæ seruient, non tamen ex mandato Episcopi, gaudet privilegio fori, *ibidem* num. 28. in Valentina.

Ordines sacros suscipere non sunt Clerici cogendi, nec ob id privilegio, & exemptione Clericali priuandi, dummodo debitum Ecclesiæ seruitium præstent. S. Congr. Episc. 19. Aprilis 1619.

Vbi communitates conueruntur Clericorum inutilium numerum nimium excessisse, S. Congregatio prohibere solet collationem primæ tonsuræ absque licentia. Quæ prohibitio non cessat ex eo, quod Episcopus remittatur ad residentiam, amoto exinde Vicario Apostolico. S. Congr. Episc. in Bisignanensi, 18. Iulij 1655.

Clerici non seruientes, post debitas monitiones priuari debent habitu, & privilegio Clericali. S. Congr. Episc. in Catharenfi, 3. Augusti 1592. & in Caietana, 22. Ianuarij 1546.

Si tamen priuati poeniteant, & seruire velint, reintegrari debent. S. Congr. in Vritana, 3. Iulij 1590.

Clerici possunt animi causa scribere libros, fascellas iuncto texere, olera ferere in areolis, & plantas insere, aliaque honesta operari, & etiam illa vendere, necnon in terris propriis vel Ecclesiæ agriculturam exercere. S. Congr. Episc. in Tarvisina 1616.

Non tamen exercere possunt mercaturam vilius emendo, vt carius vendant, nisi vendere vellent superfluum quod emerant, putantes necessarium ad sustentationem suarum personarum, ac familiæ; & id eis licet iusto pretio tunc currenti, licet cariori. Eadem Sacra Congr. *loc. cit.*

Clerici debent ad studia impelli propter alia media, quàm priuationis privilegij clericalis. S. Congr. Episcop. in Larinensi, 29. Ianuar. 1616.

Nec compelli debent ad ludum Vniuersitatis, si discere nolunt à Magistro particulari. Eadem S. Congr. in Monopolitana, 9. Ianuarij 1601.

Clerici prohiberi non debent, ne vadant de nocte sine luminibus. S. Congr. Episcop. in Vulturariensi, 17. Septembris 1602.

Muldo

Multò minus propterea carcerari. Eadem S. Congr. in Nepefina, 22. Maij 1601.

Nec Episcopus potest dare talem licentiam Curiae seculari. Eadem S. Congreg. in Castellaneusi, 23. Iulij 1602.

Clerici possunt querelare laicos in officio damni dati pro damnis receptis in suis possessionibus, modò iuramentum praestet in tribunali Ecclesiastico. Sacra Congregatio Episcop. in Civitatis Castelli, 14. Aprilis 1653.

Alicubi tamen requiritur licentia Episcopi, in casibus permissis gratis concedenda. S. Congr. Episc. in Neritonensi, 29. Decembris 1614.

In criminalibus, quando laicus, & Clericus simul delinquant, uterque punitur à Iudice Ecclesiastico. S. Congregatio apud Dian. p. 3. tr. 1. resol. 1. & p. 4. tr. 1. resol. 7.

Clericus carceratus ab Episcopo propter enormia delicta, si solos habet ordines minores absque vilo beneficio Ecclesiastico, non solet incedere in habitum, & tonsura, non est adscriptus servitio alicuius Ecclesiae, nec manet in Seminario, ut requiritur ex decreto S. Concilij Tridentini ad gaudendum privilegio fori Ecclesiastici; remitti debet ad Iudicem secularem, cum non debeat sub Clericatus clypeo subterfugi à delinquentibus meritam ultionem. S. Congr. Episc. in Sulmonensi, 14. Decembris 1594.

Clerici non tenentur denunciare sua frumenta, vel blada Iudici laico, sed Episcopo, qui notam dabit secularibus Magistratibus; absque eo tamen, quod grauentur Clerici. S. Congregatio in Ferrariensi, 19. Iunij 1592.

Cum Vniuersitas Civitatis Polinianensis, ut res alienum ducatorum centum mille persolveret, presbyteros ad solvendum omnium bonorum suorum, non tamen patrimonialium, bonatenentiam cogere posse, per S. Congregationem sibi facultatem impetiri supplicasset, S. Congregatio petitionem hanc, utpote Sacris Canonibus de directo contrariam, reiecit die 25. Ianuarij 1619.

Perente Vniuersitate Lauretana Pennensis diocesis, Ecclesiasticos ad solutionem onerum pro Physico, Ludimagistro, & Chirurgo impostorum, attento quod illorum opera utuntur, obligatos esse declarari, Sacra Congregatio negativè respondit, 2. Augusti 1619.

Idem decreverat S. Congr. Episcoporum, 5. Novembris 1602. pro Studio, vel Academia publica.

Non est permittendum, ut pro Vniuersitatum oneribus quicquam Ecclesiastici contribuant, neque sub elemosynae nomine. S. Congr. Episc. in Squillacensi, 21. Maij 1598.

Clericus, qui dimisso habitu rediit ad saeculum, ad solvendum pecuniam exemptionis, quā potitus est tempore Clericatus, nequaquam cogi potest. S. Congr. Episc. in Catharensi, 3. Augusti 1592.

Bona per Ecclesiasticos possessa gaudent exemptionibus à quibusvis impositionibus, & oneribus, quae non sunt copulativè certa, & invariabilia; necnon ab impositionibus Cameralibus, etiam comprehensivis Ecclesiasticorum, quando Ecclesiastici libertatem eam non solvendi praescripserint. S. Congr. Immun. 21. Aprilis.

Episcopus permittere debet, ut Presbyteri pro causis civilibus in foro seculari examinentur, dummodo ex eo aliquo modo criminalitas exoriri non possit, & iuramentum in Tribunali Episcopi praestet. Sacra Congregatio Episcop. in Tiphernatensi, 14. Aprilis 1616.

Clericus in minoribus constitutus Ecclesiae deferuens,

non ex mandato Episcopi, sed habitum, & tonsuram deferens, gaudet privilegio fori. S. Congr. Concilij in Materanensi, 2. Augusti 1631.

Clericus coniugatus, qui exercet officia incompatibilia, potest etiam à Iudice Ecclesiastico cogi ad solvenda debita. S. Congr. Episcop. in Oppidenfensi, 23. Novembris 1646.

Clerici in minoribus Ordinibus constituti recusantes frequentare scholas, & Ecclesiam, ita ut esset probabilis spes profectus, non possunt privilegio fori privari. S. Congr. Concilij in eadem Materanensi, 2. Augusti 1631.

Clerici non possunt patrocinari, sed domi absque salario scribere valent. Sacra Congregatio Concilij, 20. Iulij 1619.

Clericis absque metu illicitae negotiationis licet agros beneficiorum & bonorum patrimonialium laicorum operà colere, & pro cultura vsu boues, & alia animalia emere, illorumque factus iusto pretio, & honestatione vendere; & si habuerint in propriis bonis quercus, & castaneas, suos emere, cosque alere pro sua, & familiae sustentatione, dummodo tamen in emendis, alendis, distrahendisque nihil fordium, aut indecens Ordini Clericali exquantur. Item eis licet folia arborum in propriis bonis existentium alicui laico concedere, eo pacto adiecto, ut lucrum ex bombycibus inter utrumque diuidatur. Et pariter eisdem licet earundem arborum folijs per seiplos absque officij eorum detrimento arti sericæ operam dare pro sua, & familiae sustentatione, dummodo tamen inartificio huiusmodi personas non suspectas adhibeant, & quoad hoc Episcopi licentia gratis concedenda accedat. S. Congreg. Concilij in Caputaquensi, sub Paulutio.

Clerici pauperes absque reatu illicitae negotiationis possunt terras Ecclesiae conducere ad suas, suaeque familiae sustentationem; bona verò laicorum non possunt, nisi ex mera, & praecisa necessitate. Item possunt retinere, & locare boues, & oves, & alia animalia, quae habent ex successione, vel ex decimis, necnon fructus illorum vendere, sicut & granum, hordeum, & alios fructus relictos ex bonis patrimonialibus, vel Ecclesiae pro sua, & suorum sustentatione. Eadem S. Congreg. in dicta Caputaquensi.

Clerici filius legitimus ante Clericatum susceptus gaudet privilegio fori, durante vita eius patris. S. Congr. immunitatis, in Calliensi, 18. Martij 1631.

Clericus qui ante carcerationem reassumpserat habitum, fori privilegio gaudet. S. Congr. Episc. immunitatis, in Rossanensi, 18. Martij 1631.

Clerici beneficiati possunt operas suorum bouum, quos pro laborandis praedijs suis patrimonialibus, seu beneficalibus, aut ad eos quoquo modo spectantibus retinent, dum sibi vacant, alijs locare pro certa mercede, absque periculo spolij, & poenarum Clericis negotiatoribus impostarum; dummodo tot iuga bouum retineantur, quot sunt pro praedijs necessaria; vel si ultra necessitatem boues illi nati sint ex vaccis, quae pro necessitate culturae praediorum, vel alio licito modo tenentur. Item possunt boues proprios, quos scilicet in suis praedijs natos educaverint, & instruxerint, concedere pro certa tritici quantitate quolibet anno persolvenda; secus quoad boues emptos. Item possunt oves centum, vel saltem quinquaginta simili modo concedere pro certa caseorum quantitate, pro eorum, & suae familiae vsu, si oves propriae fuerint, & non emptae ad illum effectum causâ lucri comparandi; secus si causâ acquirendi necessaria ad victum. S. Congreg. Concilij apud Aldan. lib. 2. can. resolut. tit. 20. num. 3.

Clerici

Clerici de bonis patrimonialibus non tenentur ad ratam pro compositionibus Cameralibus. S. Congr. de Bono Regimine, 4. Febr. 1609.

Clerici non tenentur soluere onera imposita per Communitatem super eorum bonis patrimonialibus, & domibus, ubi habitant, etiam quod per prius soluerint. S. Congr. immunitatis, 7. Decembris 1632.

Clericus effectus post delictum commissum non punitur quoad personam, nisi à Iudice Ecclesiastico. S. Congr. immunit. eadem die 7. Decembr. 1632.

Clericus si ducat uxorem, & illà mortuà habitum reassumat, gaudet priuilegio capitis *Odoardus, de solut.* S. Congr. Concilij, 17. Martij 1619.

Clerici, qui post delicta patrata ad Ecclesias confugiunt, beneficio immunitatis extra casus in Bulla Gregorij XIV. comprehensos gaudere debent. S. Congr. Episc. in Tropienf. 24. Ianuarij 1617.

Clericus non debet se subdere exanimi coram Iudice laico, ubi timetur posse indirectè oriri criminalitatem. S. Congregat. Episc. 19. Iulij 1619.

Clerici post delicta patrata confugientes ad Ecclesiam non possunt inde extrahi, præterquam in casibus degradatione dignis, & si fiat secus, restituantur. S. Congr. Episc. 17. Augusti 1618.

Clericus, qui in habitu, & tonsura se immiscet enormitatibus, & pluribus vicibus, censetur absque monitione renunciasse priuilegio Clericali, secus si in habitu laicali hæc perpetrasset; quia tunc requiritur monitio. S. Congr. Concilij in Motulensi, 1. Februarij 1610.

Clerici coniugati prædicti qualitatibus requisitis tam in constitutione Bonifacij VIII. quæ incipit *Clerici*, quam in decreto Concilij Trid. *cap. 6. sess. 23. de reform.* non gaudent priuilegio fori in ciuilibus, nisi ubi de crimine etiam ciuilitè ageretur; sed illi ob tales causas ciuiles à crimine non descendentes non possunt à Iudicibus laicis in carcerem conici, aut personaliter distringi. S. Congr. Concilij, 13. Februarij 1610.

Clerici coniugati gaudent priuilegio fori, etiam in ciuilibus, præsertim in Regio Neapolitano, in quo adest consuetudo. S. Congr. Immunit. 27. Februarij 1630.

Iidem non incedentes in habitu, nec inferuentes diuinis, non gaudent priuilegio fori. Eadem S. Congr. 2. Augusti 1619.

Clerici, qui de iure possunt esse tutores, possunt negotiari res pupilli, non tamen causa turpis lucri. S. Congr. Concilij, 23. Nouembris 1619.

Clericus repertus à Curia seculari sine habitu clericali, donec doceat de suo Clericatu, in carceribus laicis potest detineri, dummodo non sit notoriè Clericus. Et si per octo menses ante incarcerationem habitum dimiserat, priuilegio clericali nullo modo gaudet, si à Curia, vt supra, captus fuerit in tali habitu. S. Congr. Concilij, 2. Ianuarij 1619.

Clericus, qui characterem, & habitum clericalem assumpsit post delictum, processum, & fideiussionem de se repræsentando coram Iudice laico, gaudet fori priuilegio, & à iurisdictione Iudicis laici est liberatus quoad personam. Quod si fraus subit, quam Iudex Ecclesiasticus inspicere debet, potest Iudex laicus processui finem imponere, contra illam quoad bona procedendo. S. Congregatio Concilij, in Papiensi, 23. Maij 1626. Et S. Congregatio Immunit. in Ciuitatis Castellana, 18. Febr. 1631.

Clerici in minoribus Ordinibus constituti, nisi beneficium Ecclesiasticum habeant, aut clericalem habitum, & tonsuram deferentes Ecclesiæ deferuiant, vel in Seminario, aut alia Schola, vel Vniuersitate de li-

centia Episcopi versentur, iuxta decretum S. Concilij Trid. *cap. 6. sess. 23.* forum Iudicis laici declinare non possunt; non tamen idem Concilij decretum obstat Episcopo, quominus iure suo in huiusmodi Clericos possit animaduertere, eosque punire. S. Congr. Concilij in Valentina, 17. Maij 1627. & in Nulcana, 12. Iulij 1628.

Clericos non inferuentes Ecclesiis non potest Ordinarius immunitate à gabellis, & aliis oneribus laicalibus priuare, sed iidem Clerici, nisi vt supra inferuiant, ac habitum & tonsuram clericalem deferant, aut beneficium Ecclesiasticum obtineant, priuilegio fori non gaudent. S. Congr. Episc. 24. Ianuarij 1631.

Clerici Camera Apostolica exempti sunt à contributione seminarij ratione beneficiorum, quæ obtinent. S. Congr. Episc. in Maceratenf. 12. Maij; & in Perusina, 17. eiusdem 1604.

Clerici coniugati.

Clerici coniugati gaudent priuilegio Canonis, & fori tantum. Die 29. Decembris 1625. In Bouinensi: *in regis. scripturarum veterum. fol. ... Neocastrensis, die 6. Maij 1631. lib. 2. decr. Paul. fol. 77. à tergo.* Bouinensis, die 13. Nouembris 1629. *lib. 2. decr. Paul. fol. 12. à tergo.* Alessanensis, die 9. Octobris 1628. *lib. 1. decr. Paul. fol. 106.*

Clerici coniugati non tenentur pro oneribus personalibus, prout est foculare; pro mixtis verò tenentur, nisi concurrat legitima consuetudo ad eorum fauorem. Die 24. Aprilis 1646. *lib. 3. decr. Paul. fol. 279. à tergo.* in Nulcana.

Habentes requisita capitis vnici de *Cleric. coniug.* gaudent priuilegio fori. Die 27. Aprilis 1638. in Perusina: *lib. 3. decr. Paul. fol. 60. à tergo.*

Etiam in casibus merè ciuilibus. Die 6. Martij 1635. in Oppidenf. *lib. 2. decr. Paul. fol. 219. à tergo.*

Non dependentibus à criminalitate. Die 27. Februarij 1630. in Bouinensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 29.*

Clerici coniugati gaudent franchisiis, supposita consuetudine. Die 9. Iunij 1637. in Bisignianensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 33. à tergo.*

Non tenentur ad collectam, quæ imponitur pro solutione Officialium Curia laicalis. Die 9. Martij 1649. in Cariatenf. *lib. 4. decr. Paul. fol. 73. à tergo.*

Nec pro donatio Regio, quatenus addit consuetudo. Die 12. Decembris 1645. in Caputaquensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 266. à tergo.*

Clerici coniugati sunt exempti ab Hospitatione Militum, supposita legitima consuetudine. Die 20. Aprilis 1649. in Theatina: *lib. 4. decr. Paul. fol. 77. à tergo.* In Oppidenf. die 23. Augusti 1633. *lib. 2. decr. Paul. fol. 169.* Hydruntina, die 7. Augusti 1640. *lib. 3. decr. Paul. fol. 26.*

Gaudent exemptione ab impositione capitationis, siue super capita. Die 8. Aprilis 1631. in Rossanensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 102.*

Non possunt conueniri in causis merè ciuilibus, nisi coram Iudice Ecclesiastico. Die 23. Martij 1638. in Rossanensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 58.* Tropienf. die 26. Iunij 1629. *lib. 1. decr. Paul. fol. 144.*

Clerici coniugati sunt exempti ab Officiis laicalibus Communitatis. Die 26. Augusti 1636. in Melitenf. *lib. 3. decr. Paul. fol. 12. à tergo.*

Eximuntur ab officio Arariatus. Die 12. Ianuarij 1649. in Auellinensi: *decr. Paul. fol. 68. lib. 4.*

Possunt interesse Conciliis Communitatis. Die 3. Octobris 1634. in Auellinensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 203.*

Non debent exercere officia publica laicalia sub pena priuationis

privilegii. Die 2. Maij 1640. in Anagnina in registro.
 Gaudent privilegio fori, & poli, & onerum personarum; servata tamen legitima consuetudine. Die 19. Aprilis 1627. in vna Sanctæ Severinæ: lib. 1. decr. Paul. fol. 46.
 Non eximuntur ab oneribus fiscalibus, nisi adsit legitima consuetudo. Die 6. Martij 1635. in Oppidenſi: lib. 2. decr. Paul. fol. 219. à tergo.
 Tenentur ad impositiones reales, & mixtas, cessante legitima consuetudine contraria. Die 20. Ianuarij 1654. in Ciuitatis plebis: lib. 5. decr. Paul. fol. 30. à tergo.
 Aliquando non gaudent exemptione à collectis. Die 6. Octobris 1626. in Catacenſi: lib. 1. decr. Paul. fol. 17. à tergo.

Clerici saluatici.

Decretum de mandato Gregorij XV. editum circa Diaconos saluaticos in Regno Neapolitano: in *regeſto ſcripturarum veterum*, fol. 15. in Romana.
 Clerici saluatici gaudent exemptione à collectis, conſtituto de legitima consuetudine. Die 6. Maij 1631. in Oritana: lib. 2. decr. Paul. fol. 77. à tergo. Policaſtenſis, die 9. Octobris 1629. *ibid.* fol. 10. Aprutina, die 6. Martij 1635. *ibid.* fol. 218.
 Clerici saluatici eximuntur ab onere focularis. Die 17. Nouembris 1654. in Oppidenſi: lib. 5. decr. Paul. fol. 57.
 Gaudent eiſdem privilegijs, etiam Sede Episcopali vacante. Die 23. Auguſti 1629. in Oppidenſi: lib. 2. decr. Paul. fol. 2. à tergo.
 Gaudent privilegio capitis, attenta consuetudine. Die 23. Februarij 1638. in Maturanenſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 54. à tergo.
 Gaudent privilegio fori. Die 17. Decembris 1630. in Oritana: lib. 2. decr. Paul. fol. 69.
 Gaudent immunitate ab oneribus realibus, & mixtis, ſuppoſita consuetudine. Die 24. Martij 1637. in Bellocastrenſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 28.
 Gaudent franchiſiſ, ſuppoſita consuetudine. Die 31. Ianuarij 1628. in Laquedonenſi: lib. 1. decr. Paul. fol. 82. Biſignianenſis, die 9. Iunij 1637. lib. 3. decr. Paul. fol. 3. à tergo.
 Clerici saluatici non poſſunt conueniri coram iudice laico. Die 4. Iulij 1645. in Hieracenſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 255.
 In Diaconos saluaticos poſſunt eligi nobiliores ciuitatis, illicque gaudere privilegio fori; ſed non decet. Die 4. Iulij 1645. in Hieracenſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 255.
 Non eximuntur ab hoſpitatione militum. Idem, ut ſupra, in Hieracenſi.
 Tenentur ad taxam pro ſolutione medici, pro reſt. & i. one pontium, viarum, &c. niſi, &c. Die 16. Septembris 1630. in Neritonenſi: lib. 2. decr. Paul. fol. 60.
 Non eximuntur ab oneribus fiscalibus, niſi adsit conſuetudo. Die 18. Iunij 1626. lib. 1. decr. Paul. fol. 14. Caſſanenſis, die 26. Iulij 1644. lib. 2. decr. Paul. fol. 232.

Clerici Græci.

Clerici Græci gaudent privilegijs ſicut Clerici Latini. Die 27. Septembris 1632. in Regienſi: lib. 2. decr. Paul. fol. 140. à tergo.
 Sunt exempti à gabella impoſita ſuper vino. Die 2. Iulij 1647. in Licienſi: lib. 4. decr. Paul. fol. 16. à tergo.
 Clerici Græci bigami non gaudent privilegio fori. Die 22. Auguſti 1628. in Roſſanenſi: lib. 1. decr. Paul. fol. 103. à tergo.
 Clerici Albanenſes gaudent privilegijs clericalibus.

Die 26. Iunij 1646. in Biſignianenſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 284. Gaudent etiam exemptione ab omnibus realibus. Die 22. Ianuarij 1645. *ibidem*, fol. 242. à tergo.
 An Clericus initiatus primâ tonſurâ ſub ritu Latino poſſit iterum ritè, ac rectè eandem primam tonſuram cum cæteris Ordinibus accipere ſub ritu Græco? Reſpondendum negatiuè. In Clypeo Immunitatis Eccleſiaſticae, num. 6.

Collecta.

Clerus non poteſt ſoluere collectas abſque incurſu cenſurarum. Die 18. Decembris 1629. in Volaterrana: lib. 2. decr. Paul. fol. 21. à tergo.
 Eccleſiaſtici ſunt exempti à ſolutione collectarum. Die 19. Nouembris 1630. in Firmana: lib. 2. decr. Paul. fol. 64. à tergo. Catanienſis, die 11. Septembris 1634. *ibid.* fol. 200. à tergo.
 Moniales non tenentur ad collectam per æs & libram impoſitam pro bonis acquiſitis. Die 22. Decembris 1631. in Feretrana: lib. 2. decr. Paul. fol. 108. à tergo.
 Clerici in minoribus ſunt exempti à collectis, etiamſi non inferuiant Eccleſiæ. Die 21. Martij 1646. in Ciuitatis Pennenſis: lib. 3. decr. Paul. fol. 275.
 Eccleſiaſtici viuentes ſimul cum conſuſcendis, ſunt exempti à collectis pro portione bonorum ad eos ſpectantium. Die 8. Martij 1635. in Aprutina: lib. 2. decr. Paul. fol. 218.
 Vendens bona Eccleſiaſticis non debet grauari collecta. Die 18. Octobris 1582. in *regeſto*, in Caglienſi.
 Bona quæ tranſeunt ad Eccleſiaſticos ſunt exempta à collectis laicalibus. Die 14. Februarij 1645. in Montis Regalis: lib. 3. decr. Paul. fol. 246.
 Clerici non tenentur ad collectas pro bonis datis. Die 4. Iulij 1645. in Hieracenſi, *ibidem* fol. 255.

Collegium.

Collegium de propaganda fide gaudet immunitate Eccleſiaſtica. Die 8. Nouembris 1650. in Romana: lib. 4. decr. Paul. fol. 125.
 Collegia Societatis Jeſu gaudent exemptione Eccleſiaſtica. In Catanienſi: libro 2. decr. Paul. fol. 120. à tergo.

Colonica Mediolanenſis.

Breuis informatio huius controuerſiæ. Breue Pauli V. ad Gubernatorem Mediolanenſem, die 7. Iunij 1619. In Clypeo Immunitatis Eccleſiaſticae, *littera alli Veſconi dello Stato di Milano, che mantenghino l'immunita Eccleſiaſtica*.
 Epistola Congregationis Concilij ad Archiepiſcopum Mediolanenſem pro tuitione immunitatis Eccleſiaſticae. Decretum pro tuitione portione colonicæ, ſub Paulo V. Decretum pro tuitione colonicæ, ac libertatis, & immunitatis Eccleſiaſticae. Hæc omnia habentur per extenſum in Clypeo Immunitatis.

Coloni Eccleſiaſticorum.

Coloni partiarj gaudent privilegio fori, & exemptione ab exactionibus. Die 13. Auguſti 1629. Neocaſtrenſis: lib. 2. decr. Paul. fol. 2. Vrbeſtana, die 29. Decembris 1625. in *regeſto ſcripturarum veterum*, fol. 81. Firmana, die 20. Ianuarij 1654. lib. 5. decr. Paul. fol. 30. à tergo. S. Agathæ Gothorum, die 16. Iulij 1626. lib. 1. decr. Paul. fol. 8. à tergo. Viterbienſis, die 6. Decembris 1627. *ibid.* fol. 75. Fulginatenſis, die 7. Nouembris 1651. lib. 4. decr. Paul. fol. 162. à tergo.
 Eximuntur ab oneribus, & contradibus Communitatis. Die

Die 20. Martij 1630. in Ceruicensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 32. à tergo.*
 Eximuntur à solutione affidæ, & aliarum impositionum.
 Die 9. Octobris 1629. in Spoletana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 10. à tergo.*
 Eximuntur à portione colonica. Die 12. Nouemb. 1652. in Placentina: *lib. 5. decr. Paul. fol. 2.*
 Non tenentur ad gabellam furni, seu focularis. Die 25. Maij 1655. in Auximana: *lib. 5. decr. Paul. fol. 64.*
 Nec ad solutionem affidæ pro animalibus propriis, nisi ciuitas sit vera Domina pascuorum, & affida sit pretium herbarum: *ibid.* Coloni non possunt arrollari in milites: *lib. 3. decr. Paul. 11.* Decembris 1646. in Perulina.
 Eximuntur ab hospitatione militum. Die 14. Decembris 1649. in Regiensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 95.*
 Eximuntur ab onere arariatus, & aliis oneribus personalibus. Die 1. Septembris 1648. in Bouinensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 57.*
 Coloni non sunt priuandi quasi possessione non soluendi affidas, & ius pascendi. Die 18. Februarij 1653. in Macerateni: *lib. 5. decr. Paul. fol. 9. à tergo.*
 Eorum bestię eximuntur à seruitio publico viarum. Die 15. Decembris 1654. in Macerateni: *lib. 5. decr. Paul. fol. 60.*
 Non tenentur ad seruitia sordida. Die 16. Iulij 1626. in Celenateni: *lib. 1. decr. Paul. fol. 7. à tergo.*
 Nec ire ad molendina Communitalis. Die 25. Maij 1655. in Vrbeuetana. *lib. 5. decr. Paul. fol. 76. à tergo.*
 Eximuntur ab angaria transportationis palearum. Die 22. Iunij 1655. in Recanateni: *ibid. fol. 68. à tergo.*
 Eximuntur à solutione macinatus pro rebus inferuentibus pro cultura Monialium. Die 4. Nouembris 1631. in Auximana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 105.*
 Coloni Monialium eximuntur à gabella iuris pascendi pro animalibus Monialium tantum. Die 18. Iulij 1629. in Spoletana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 164.*
 Coloni, arrendatarij, locatarij, affictuarij, negotiorumque gestores Ordinum Mendicantium sunt immunes à cunctis executionibus, tam rusticis, quam Urbanis. Pius V. *const. 10.* 18. Calend. Decemb. 1566.
 Coloni, aut affictuarij, vel partiarj bonorum Ecclesiasticorum, exemptione collectatum, tam ordinariorum, quam extraordinariorum pro portione colonica gaudet. S. Congr. Episc. in Oppideni, 18. Septembris 1618.
 Coloni partiarj Episcoporum durante colonia gaudet fori priuilegio. S. Congr. Immunit. 6. Decembris 1627.

Commissarius.

Commissarius Nuntij non potest absolvere à censuris reservatis. Die 10. Iulij 1640. in Meliteni: *lib. 3. decr. Paul. fol. 123. à tergo.*
 Commissarius Reuerendæ Fabricæ potest procedere contra Ministros Curie Episcopalis pro legatis piis. Die 26. Februarij 1658. in Bononieni: *lib. decr. Roccij, fol. 63.*

Confraternitas.

Confraternitas auctoritate Apostolicâ erecta subest Iurisdictioni Episcopi, ac etiam Confratres, ubi agitur de interesse spirituali. Die 10. Septembris 1629. in Papiensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 6.*
 Confraternitatis domus gaudet immunitate Ecclesiastica, etiam quoad confugientes. Die 23. Iulij 1652. in Ciuitatis Castell: *lib. 4. decr. Paul. fol. 189. à tergo.*
 Confraternitatis domus per Sacristam locata laicis non gaudet immunitate. Die 4. Decembris 1628. in Reatina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 115. à tergo.*

Episcopus debet cogere Administratores Confraternitatum sibi appropriantes redditus pro reddenda ratione. Die 18. Iunij 1652. in Guardien: *lib. 4. decr. Paul. fol. 186. à tergo.*
 Custodes animalium confraternitatum eximuntur à gabella panis. Die 24. Ianuarij 1651. in Potentina: *lib. 4. decr. Paul. fol. 135. à tergo.*

Confugiati ad Ecclesiam.

Confugiati ad Ecclesiam, etiam si ligati catenis, & ferris confugerint, gaudet immunitate. Die 6. Maij 1653. in Beneuentana: *lib. 5. decr. Paul. fol. 12. à tergo.*
 Qui cum armis prohibitis ad Ecclesiam se recipiunt, gaudet immunitate. Die 30. Septembris 1616. in Salernitana, *in regeffe.*
 Confugiens ad Ecclesiam pro debito ciuili gaudet immunitate. Die 21. Iulij 1627. in Cotronensi, *in regeffe.*
 Confugiens ad Ecclesiam, dum ducitur ad supplicium, gaudet immunitate. Die 19. Maij 1627. in Vallisole-tana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 49.*
 Confugitus exiens cum saluoconducto, & carceratus à Curia laicali, est restituendus. Die 3. Maij 1628. in Ariminensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 97.*
 Ecclesiastici confugientes ad loca immunita gaudet immunitate, prout gaudet laici. Die 19. Iunij 1635. in Tranensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 128.*
 Innixus stipiti portæ Ecclesiæ gaudet immunitate. Die 28. Maij 1628. in Amerina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 1.*
 Adharens muro Ecclesiæ gaudet immunitate. Die 18. Februarij 1632. in Amerina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 95.*
 Camerinensis, die 13. Iulij 1638. *lib. 3. decr. Paul. fol. 65. à tergo.*
 Euadens è manibus birruariorum, & vt dicitur, *stana attaccò alla porta della Chiesa*, gaudet immunitate. In manipulo scripturarum huius mensis, die 13. Iulij 1657. in Firmana.
 Qui in actu carcerationis, vt vulgò dicitur, *stana attaccato alla porta della Chiesa con vn piede, & vna mano*, gaudet immunitate. Die 4. Septembris 1640. in Brundusina: *lib. 3. decr. Paul. fol. 128.*
 Tenens annulum portæ Ecclesiæ gaudet immunitate. Die 7. Septembris 1638. in Caputaquensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 71.*
 Captus à birruariis in porta Conuentus gaudet immunitate. Die 18. Februarij 1653. in Rossanensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 10.*
 Captus in platea Cathedralis Ecclesiæ gaudet immunitate. Die 17. Iulij 1663. in Narnien: *lib. decr. Roccij, fol. 494.*
 Confugiens ad Ecclesiam ligatus cum birruario, non gaudet. Die 6. Nouembris 1634. in Florentina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 203. à tergo.* Alatrina, die 2. Martij 1660. *lib. decr. Roccij, fol. 236.*
 Carceratus sequens, & manutens simbriam vestis Sacerdotis redeuntis ad Ecclesiam cum Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento gaudet immunitate. Die 28. Maij 1626. in Meliten: *lib. 1. decr. Paul. fol. 2.*
 Associans processionem Sanctissimi Sacramenti gaudet immunitate. Die 30. Septembris 1636. in Beneuentana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 14.*
 Condemnatus ad supplicium mortis, *ruppe la carcere, & non li ferri à piedi, fuggi in Chiesa*, gaudet immunitate. Die 25. Nouembris 1636. in Beneuentana. In manipulo scripturarum huius mensis.
 Delinquens ereptus è manibus birruariorum dum ducebatur ad carceres, statimque confugiens ad Ecclesiam, gaudet immunitate. Die 11. Februarij 1648. in Romana: *lib. 4. decr. Paul. fol. 42.*

Furans in Ecclesia, quamvis gaudeat, punitur poena exilij. Die 15. Ianuarij 1647. in Ianuensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 2.*

Delinquens in Ecclesia non gaudet. Die 11. Augusti 1626. in Veliterna: *lib. 1. decr. Paul. fol. 12. à tergo.* Amerina, die 7. Maij 1630. *lib. 2. decr. Paul. fol. 38. à tergo.*

Confugiati non possunt retineri in Ecclesia in compedibus, aut ligati. Die 11. Iunij 1627. in Cusentina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 50. à tergo.*

Condemnatus ad tritremes aufugiens è carcere ad Ecclesiam, gaudet immunitate. Die 22. Iunij 1660. in Anglonensi: *lib. decr. Roccy, fol. 260. à tergo.*

Ad gaudendum immunitate sufficit confugito probatio arbitrio Episcopi. Die 16. Iulij 1626. in Siracusana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 8. à tergo.*

Consanguinei Ecclesiasticorum.

Molestantes consanguineos Ecclesiasticorum ob eorumdem causam, excommunicantur. Die 4. Iulij 1663. in Neapolitana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 162. à tergo.*

Iniungitur Nuntio Neapolitano, ne permittat Ecclesiasticorum parentes molestari. Die 8. Aprilis 1636. in Iserniensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 1. à tergo.* Lucerna, die 27. Martij 1635. *lib. 2. decr. Paul. fol. 221.*

Varij casus, in quibus conceditur facultas Ecclesiasticis, & regularibus contribuendi pro necessitatibus publicis, prout in Clypeo Immunitatis Ecclesiasticæ, qui asseruatur apud D. Secretarium.

Contumacia.

In contumacia potest ab utroque foro procedi. Die 10. Iulij 1540. in Cefenatensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 122. à tergo.* Aprutina, die 8. Aprilis 1642. *lib. 3. decr. Paul. fol. 172.* Mantuana, die 10. Septembris 1629. *lib. 2. decr. Paul. fol. 5. à tergo.* Ianuensis, die 9. Octobris 1629. *ibid. fol. 8.*

Curia Ecclesiastica.

Officiales Curia Ecclesiasticæ gaudent privilegio fori, etiam pro delictis non concernentibus officium. Die 6. Maij 1631. in Lipatensi: *lib. decr. Paul. fol. 77.*

Durante seruitio non debent exercere munia communitatis. Die 6. Maij 1631. in Terracineni: *lib. decr. Paul. fol. 78.* Turritanensis, die 18. Maij 1603. *in regeſto.*

Proceditur ad censuras contra insultantes Curiam Ecclesiasticam. Die 13. Octobris 1637. in Caputaquensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 44. à tergo.*

Index Ecclesiasticus, exceptis casibus Bullæ Gregorianæ, non potest extrahere reum à loco immuni, & consignare laico. Die 19. Maij 1627. in Vallisoletana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 49.*

Cognitio causæ homicidij coloni partiarj mensæ Episcopalis spectat ad Curiam Ecclesiasticam. Die 28. Nouembris 1634. in Montis Alti: *lib. 2. decr. Paul. fol. 210.* Ballius Gubernatoris tenetur inferuire Curia Episcopali. Die 23. Iunij 1648. in Narniensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 53. à tergo.*

Clerici carcerati à Curia laicali restituendi sunt Curia Ecclesiasticæ. Die 3. Octobris 1634. in Iſolana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 204.*

Indebitè extracti à loco immuni à Curia laicali, & carcerati, restituendi sunt Curia Ecclesiasticæ. Die 21. Maij 1634. in Ianuensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 186. à tergo.*

Curia laicalis.

Iudex secularis non potest se ingerere in causis clericorum. Die 10. Septembris 1629. in Papiensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 6.*

Clerus potest conuenire debitorem laicum in foro laicali cum facultate Episcopi. Die 5. Maij 1637. in Aquilana.

Clericus non potest sine licentia Episcopi testimonium ferre coram iudice laico. Die 5. Maij 1637. in Aquilana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 30. à tergo.*

Iudex secularis non potest prohibere executoribus Curia laicalis quominus exequantur mandata Curia Ecclesiasticæ. Die 2. Septembris 1664. in Macerateni: *lib. decr. Roccy, fol. 578.*

Clerici non debent pro ciuili iurare in foro laicali, sed Ecclesiastico. Die 14. Aprilis 1615. in Romana.

Clerici non debent deponere in causa ciuili absque licentia. Die 4. Septembris 1640. in Romana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 129. à tergo.*

Proceditur contra binos Curatos, qui recursum habuerunt ad iudices laicos. Die 14. Septembris 1626. in Lunensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 15.*

Fratres conuentuales non potuerunt comparere coram iudice laico. Die 10. Aprilis 1628. in Castrensi: *lib. decr. Paul. fol. 88.*

Acriter reprehenditur Episcopus Lancianensis, eò quia permisit clericum comparere coram iudice laico. Die 16. Aprilis 1630. in Lancianensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 37.*

Reprehenditur Prior Barenſis, eò quia ausus fuit comparere coram iudicibus laicis. Die 19. Nouembris 1630. in Barenſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 63. à tergo.*

Scriptor Apostolicus non potest conueniri in foro laicali. Die 21. Ianuarij 1631. in Nouariensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 37. à tergo.*

Monialium factores non debent conueniri in pertinentibus ad Monasteria, nisi coram Iudice Conseruatore. Die 21. Ianuarij 1631. in Portugallienſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 73. à tergo.*

Nonnulli Fratres Dominicani puniuntur eo quia adierunt Tribunalia laicalia. Die 25. Aprilis 1634. in Nufcana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 189.*

Curſor.

Curſor Curia Episcopalis, si actu inferuit, gaudet privilegio fori. Die 27. Ianuarij 1643. in Cataceni: *lib. 3. decr. Paul. fol. 194. à tergo.*

Custodia refugiatorum.

Declarantur excommunicati ex causa custodiae Baroncelli in Ecclesia custodientes. Die 4. Decembris 1629. in Amerina: *decr. Paul. fol. 15. à tergo.*

Non est permittenda custodia confugientium ad Ecclesiam. Die 22. Iunij 1627. in Neapolitana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 54.* Acriter reprehenditur Archiepiscopus Cusentinus super custodia refugiatorum. Die 21. Iunij 1627. in Cusentina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 50.*

Custodia etiamſi remota ab Ecclesia, est amouenda. Die 14. Februarij 1634. in Iſclana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 184. à tergo.*

Custodia refugiatorum ad Ecclesiam non est de iure permiffa. Die 6. Maij 1631. in Verulana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 78. à tergo.*

D

Damna data.

Damna dantes in bona Ecclesiasticorum, non debent molestari per iudicem laicum. Die 19. Aprilis 1627. in Anconitana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 44.*
 Decretum super causis damnorum datorum, quod solet transmitti à sacra Congregatione, Die 6. Decembris 1627. in Terracineni: *lib. 1. decr. Paul. fol. 71.*
 Custodes animalium clericorum non debent diuexari à iudice laico ob causam damnorum datorum. Die 11. Augusti 1618. In Romana, in Clypeo Immunitatis Ecclesiasticæ, *num. 3.*
 Quoad pœnam damnorum datorum seruetur decisis Tudertina coram bon. mem. Card. Lancellotto, sub die 9. Nouembris 1602. in Assiseni, die 10. Septembris 1629. *lib. 2. decr. Paul. fol. 4.* est post Ghilland. *ad stat. Perusie, decis. 73. 74.*
 Quando damna dantur casualiter, potest tantum exigi æstimatio noxæ. Die 4. Decembris 1629. in Anagnina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 15. à tergo.*
 Cognitio damni dati à subditis Ecclesiasticorum spectat ad Curiam Ecclesiasticam. Die 29. Ianuarij 1636. in Tudertina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 242. à tergo.* Castrensis, die 12. Nouembris 1652. *lib. 5. decr. Paul. fol. 1.*
 Damna data non possunt exigi à Colonis Ecclesiasticorum per iudices laicos. Die 9. Octobris 1629. in Firmana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 8.*
 Animalia Ecclesiasticorum non comprehenduntur in gabella imposita super pascua communis. Die 31. Ianuarij 1628. in Laquedoneni: *lib. 1. decr. Paul. fol. 82.*
 Nec in statutis laicorum prohibentibus moram, vel ingressum quibuscumque animalibus in territorio communis. Die 9. Decembris 1602. in Brundusina: in Clypeo Immunitatis, *num. 11.* S. C. de Bono Regimine, 1. Februarij 1661. in Narnien: *fol. 107. ibi: Il figliolo del Mandatario del Vescono di Narni, è tenuto non solo all'emenda del danno dato, mà anco alla pena, che spetta in virtù della Bolla di Sisto V.*
 Episcopus potest deputare custodes pro damnis datis in bonis Ecclesiasticis, & personarum Ecclesiasticarum. Rota in Tudertina damnorum datorum, 24. Maij 1602. coram Card. Lancellotto, impressa post Ghilland. *decis. 74. & decis. 75. 9. Decembris.*
 Et si quis Episcopi consequitur pœnas damnorum datorum in bonis Ecclesiasticis, & debent applicari locis pijs, cum pœna sit soluenda ei, qui condemnatur.
 Et Episcopus habet de iure, vel saltem de consuetudine Fiscum, Rot. *di. decis. 75. &c.* Custodes animalium Ecclesiæ, seu Ecclesiæ coloni, non tenentur, nisi ad damna data, eorumque æstimationem, non autem ad pœnam, quando damna data sunt casualiter. S. C. 1611. ex Typographia R. C. Apostolicæ, impressa Romæ, videlicet: *Sac. Congr. &c. alias censuit pœnas pro damnis datis exigi non posse à colonis, seu custodibus animalium Ecclesiasticorum, sed tantum æstimationem noxæ, quando damna dantur casualiter, & non studiose, culpa eorumdem colonorum, seu custodum, &c.* I. B. Card. Pamphilius, locus 7. sigilli. Franciscus Paulinus S. C. secret. Romæ ex Typographia R. C. A. 1611. Nunquam contra Ecclesiasticos procedet iudex secularis. Borellus *conf. la prima contumacia, num. 49.*
 Æstimari debet damnum à peritis electis de communi consensu partium. S. Congr. Episc. in Ferentina, 27. Maij 1603.

Ecclesiastici quoque tenentur ad emendationem, & satisfactionem damni, non autem ad pœnam statuti laicalis. S. Congr. Episc. in Ferentina, 5. Decembris. 1595. & in Baren: 21. Octobris 1616.
 Dum à colonis Ecclesiasticis datur damnum in bonis laicorum cum animalibus ipsorum Ecclesiasticorum, causa spectat ad forum Ecclesiasticum priuatim. S. Congr. Episc. in Firmana, 18. Martij 1625.

Decima.

Qui tenentur ad decimas non sunt absoluedi, nisi facta prius integra solutione. Die 2. Maij 1639. in Ariensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 133.* Beneuentana, die 29. Maij 1629. *ibid. fol. 138.*
 Archiepiscopus Beneuentanus tueatur iura Ecclesiasticorum, quoad decimas soluendas. Die 8. Aprilis 1631. in Beneuentana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 101.*
 Causæ decimarum, quæ sine dubio sunt spirituales, cognosci debent in foro Ecclesiastico. S. Congr. Episc. in Larenensi, 28. Ianuarij 1606. & in Rossanensi, 26. Septembris 1614. & in Cosentina, 20. Martij 1615.

Decottores, vide Falliti.

Delinquens.

Delinquentes extracti à loco immuni aliquando conceduntur liberè Curia laicali. Die 25. Septembris 1637. in Bononiensi: *lib. 3. decret. Paul. fol. 42.* Mutinensis, die 11. Iunij 1627. *lib. 1. decr. Paul. fol. 51.* Cremonensis, die 29. Decembris 1625. in *registro script. veter. fol. 77. à tergo.* Auerlana, die 25. Septembris 1627. *lib. 1. decr. Paul. fol. 65.* Ferrariensis, die 25. Iulij 1632. *lib. 2. fol. 133.*
 Aliquando conceduntur ex gratia Curia laicali, die 2. Iulij 1624. in Papiensi, in *registro script. veter. fol. 27.* Mediolanensis, die 2. Iunij 1624. *ibid. fol. 27. à tergo.* Laudensis, die 29. Septembris 1624. in *registro script. veter. fol. 36.* Mediolanensis, die 161. Decembris 1623. *ibid. fol. 70.*
 Aliquando conceduntur citra pœnam sanguinis. Die 19. Nouembris 1625. in Ianuensi, in *registro script. veter. fol. 73.* Romana, die 22. Ianuarij 1627. *lib. 1. decr. Paul. fol. 1. à tergo.* Sutrina, die 9. Martij 1627. *lib. 1. decr. Paul. fol. 41.* Imolensis, die 22. Decembris 1631. *lib. 2. decr. Paul. fol. 108. à tergo.*
 Aliquando ratione publici boni ciuiuntur ab Ecclesia. Die 9. Nouembris 1626. in Nepesina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 23. à tergo.*
 In delicto læsæ Majestatis Diuinæ quomodo procedendum. Die 6. Aprilis 1629. in Siracusana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 132. à tergo.*
 In delicto læsæ Majestatis quomodo procedendum. Die 25. Maij 1638. in Bruxellen: *lib. 3. decr. Paul. fol. 61. à tergo.*
 In degradatione quomodo procedendum. Die 18. Iulij 1629. in Neapolitana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 146.* Isoleana, die 22. Iunij 1627. *ibidem fol. 53.*
 Breue Clementis VIII. in quo iniungitur Archiepiscopo Panormitano tradere liberè tres homicidas Curia laicali. Die 6. Februarij 1597. in Panormitana, in Clypeo Immunitatis Eccl. *verb. Delinquens, num. 7.*
 Licet multiplicitas delictorum aggrauet delinquentem, non tamen addit eam qualitatem, quæ requiritur, ut Curia Ecclesiastica possit tradere reum seculari. S. Congr. Episc. in Montis Alcini, 11. Maij 1640.
 Delinquentes, qui ab Ecclesiis, aliisque locis immunibus extrahuntur, dum articulus, an immunitate Ecclesiastica

lica gaudere debeat, discutitur per Ecclesiasticos Ministros, sub custodia, iuxta Bullam sanctæ mem. Gregorij XIV. retineri debent. S. Congr. Episcop. in Neapolitana, 30. Septembris 1616.

Declaratio.

Declaratio casuum non est danda in abstracto, sed in concreto; idè exprimiendi sunt casus particulares. Die 27. Septembris 1632. in Romana: *lib. 2. decret. Paul. fol. 140.*

Debitor.

Non debet impediri iurisdicção Iudicis Ecclesiastici super rebus debitorum repositis in loco immuni, cum immunitas deferuire non debeat ad fraudandos creditores. S. Congr. Episcop. in Barenfi, 2. Aprilis 1621. & in Interamnenfi, 26. Nouembris eiusdem anni.

Debitorum fraudulentum ad Ecclesiam cum bonis confugientes non debent ibi multo tempore tolerari, sed ab Ecclesia sunt eiiciendi. S. Congr. Episcop. in Barenfi, 12. Martij 1600.

Debitorum res, & bona in creditorum præiudicium ad Ecclesias transportare non debent, sed Iudici seculari consignanda sunt, vt illas, & illa cui de iure adiudicet. S. Congr. Episcop. 1. Decembris 1617.

Defensio.

Qui petit ad defensionem admitti, debet antea se constituere carceratum. S. Congr. Episcop. in Aquinenfi, 6. Martij 1618.

Quando delicti qualitas talis est, vt intrare possit poena corporalis, vel depositionis, S. Congr. Episcop. in Aquilana, 23. Martij 1612.

Non debent admitti defensionum articuli, si sint irrelevantes, vel contra propriam confessionem rei. S. Congreg. Episcop. in Florentina, 10. Octobris 1620.

In delictis grauib, atrocibus, benè probatis Princeps supremus concedere solet facultatem procedendi, denegatis defensionibus. S. Congr. Episcop. in Nullius Altamura, 17. Febr. 1645.

Ad defensiones est permittenda etiam repetitio complicitis, si non constat de præcedenti subornatione, vel alio releuanti in contrarium. S. Congr. Episcop. in Viterbiensi, 26. Febr. 1649.

Depositarius.

Depositarius pignorum Curia Episcopalis gaudet priuilegio fori. Die 5. Maij 1637. in Spoletana: *lib. 3. decret. Paul. fol. 49. à tergo.* Recanatenfi, die 5. Maij 1637. *Ibidem.* Senogallienfi, die 10. Septembris 1647. *lib. 4. decret. Paul. fol. 78. Spoletana ibidem.*

Depositarius pro liuellis exigendis Curia Archiepiscopalis gaudet priuilegio fori. Die 10. Iunij 1636. in Cefenatenfi: *lib. 3. decret. Paul. fol. 6.*

Domus.

Domus Parochialis gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 18. Februarij 1631. in Mutinenfi: *lib. 2. decret. Paul. fol. 96.*

Gaudet immunitate etiam respectu bonorum ibidem existentium. Die 19. Augusti 1630. in Nullius Castri-duranti: *lib. 2. decret. Paul. fol. 54. à tergo.*

Gaudet immunitate etiam pro ciuili. Die 3. Maij 1661. in Ariminensi: *lib. decret. Rocci, fol. 331. à tergo.*

Gaudet immunitate, etiam si distet ab Ecclesia, & non

sit locata laicis. Die 18. Nouembris 1653. in Cefenatenfi: *lib. 5. decret. Paul. fol. 24. à tergo.*

Delinquens in domo Parochiali gaudet immunitate. Die 4. Martij 1626. in Nepefina: *in regesto scripturarum veterum, fol. 93. à tergo.*

Domus in quibus habitant Clerici, gaudent exemptione in totum ab oneribus. Die 5. Maij 1637. in Nullius Affini: *lib. 3. decret. Paul. fol. 32. à tergo.*

Domus Ecclesiæ contigua gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 17. Nouembris 1654. in Oppidenfi: *lib. 5. decret. Paul. fol. 57. à tergo.*

Domus contigua Ecclesiæ Confraternitatis gaudet immunitate. Die 23. Iulij 1652. in Ciuitatis Castell: *lib. 4. decret. Paul. fol. 189. à tergo.*

Domus laicalis, quæ habet portam tendentem ad Ecclesiam, est claudenda. Die 7. Maij 1658. in Urbene-tana: *lib. decret. Rocci, fol. 89. à tergo.* Reatina, die 4. Decembris 1628. *lib. 1. decret. Paul. fol. 115. à tergo.*

Donatio, & Donatium.

Donatio bonorum pro erigendo Monasterio Monialium est immunis ab omni onere laicali. Die 15. Ianuarij 1641. in Tropienfi: *lib. 3. decret. Paul. fol. 138.*

Donationes fraudulentæ non sunt permittendæ. Vnde verbum *Clericus*, à num. 5. vsque ad num. 9.

Donatium Regium.

Talia donatiua solui non solent ab Ecclesiasticis, nisi pro beneficiis, quæ sunt iurispatronatus Regij; & neque pro istis, si eorum Prælati, seu Rectores ea in Parlamento spontè non obtulerunt, quia solum pro huiusmodi concedi solet indultum Apostolicum. Quare si æcononus Regius molestat eos, qui ea non promiserunt, incidit in censuras. S. Congr. Episcop. in Panormitana, 2. Decembris 1589. & in Agrigentina, 22. Ianuarij 1596. & in Messinenfi, 22. Ianuarij 1601. & in Panormitana, 23. Aprilis 1602.

Vnde Clerus Mazara, qui talia donatiua nunquam obtulit, non potest ad ea compelli. S. Congr. Episcop. 14. Ianuarij 1586.

Clerus quoque Panormitanus est ab illis exemptus, etiam ratione beneficiorum alibi existentium, maxime beneficiis Panormitanis vnitorum; quia gratiam exemptionis obtinuit ab ipso Rege anno Domini 1561. S. Congr. Episcop. 12. Nouembr. 1585.

Regulares præcipue non tenentur contribuere istis donatiuis, si ea specialiter, & expressè non promiserunt. S. Congr. Episcop. 23. Aprilis 1603. & 25. Iunij eiusdem anni.

Dos.

Dos beneficij erecti est exempta ab oneribus. Die 20. Ianuarij 1637. in Firmana: *lib. 3. decret. Paul. fol. 22. à tergo.*

Dos beneficij simplicis gaudet exemptione ab oneribus, & collectis. Die 10. Iunij 1653. in Alexandrina: *lib. 5. decret. Paul. fol. 15. à tergo.*

Dos Monialis est soluenda in pecunia ad effectum actualis depositi. Die 20. Septembris 1650. in Taurinenfi: *lib. 4. decret. Paul. fol. 122. à tergo.*

Superiores Regulares circa depositionem, solutionem, & implicationem dotis nihil disponere possunt sine licentia Ordinarij, sub poena priuationis vocum, & officiorum, ex Gregorio XV. constitutione 18. *Inferuabili*, & S. Congregatione Episcop. in Taurinenfi, 15. Nouembris 1652.

Anathema S. Concilij Trid. *sess. 25. cap. 16.* contra soluentem

uentem, vel recipientem dotes anticipatas, non incurritur ipso facto, S. Congr. Episc. 2. Martij 1592.

E

Edictum.

Ecclésiastici quoad pascua non sunt subiecti edictis Communitatis. Die 13. Iulij 1637. in Firmana: lib. 3. decr. Paul. fol. 37.

Ecclesiastici non comprehenduntur sub edicto super prohibitione pascendi. Die 13. Augusti 1629. in Surtina: lib. 2. decr. Paul. fol. 2. à tergo.

Clerus non tenetur ad obseruationem edicti publici Gubernatoris Ciuitatis; sed Ordinarius debet facere simile edictum. Die 12. Decembris 1652. in Tarentina: lib. 4. decr. Paul. fol. 171.

Vineæ emphyteuticæ Ecclesiæ non comprehenduntur sub edictis laicalibus. Die 23. Augusti 1632. in Montis Falisci: lib. 2. decr. Paul. fol. 136.

Officiales Communitatis possunt cogi ad declarandum, quod sub edicto eorumdem non comprehenduntur Clerici. Die 13. Februarij 1638. in Alafina: lib. 3. decr. Paul. fol. 53. à tergo.

Bandimenta laicalia super venditione vini non comprehendunt Ecclesiasticos. Die 30. Iulij 1632. in Lycienfi: lib. 2. decr. Paul. fol. 130.

Clerus secularis, & regularis non potest ligari bandimenti Magistratus Ciuitatis. Die 14. Decembris 1655. in Foroluiensi: lib. 5. decr. Paul. fol. 81. à tergo.

Vinum, quod laici emunt à Clericis, non comprehenditur sub impositione Communitatis. Die 7. Augusti 1640. in Monopolitana: lib. 3. decr. Paul. fol. 126.

Ordines facti à Iudicibus laicis non comprehendunt Clericos. Die 10. Septembris 1629. in Papiensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 6.

Vigore statuti laicalis non potest exigi gabella ab Ecclesiasticis. Die 25. Septembris 1627. in Tudertina: lib. 1. decr. Paul. fol. 68.

Ecclesiastici non comprehenduntur in statuto Communitatis super gabella olei. Die 20. Aprilis 1649. in Assisienti: lib. 4. decr. Paul. fol. 75.

Pragmatica Neapolitana non potest comprehendere Ecclesiasticos. Die 20. Februarij 1652. in Neapolitana: lib. 4. decr. Paul. fol. 175.

Nonnullæ declarationes nullitatis edictorum, quæ contrariantur libertati, & immunitati Ecclesiasticæ.

Edictum Senatus, die 11. Ianuarij 1633. in Mediolanensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 147.

Edictum Ducis Ferrariæ, die 27. Aprilis 1633. in Mediolanensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 155.

Edictum Regium, die 5. Iulij 1633. in Neocastrensi: lib. 3. decr. Paul. fol. 163.

Edictum Proregis Neapolitani, die 26. Iulij 1633. in Cotronensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 164. à tergo.

Edictum Eminentissimi Legati, die 9. Nouembris 1633. in Ferrariensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 175.

Edictum inhabilitationis Ciuium Lucensium ad habitum Religionis Hierosolymitanæ, die 20. Decembris 1634. in Lucana: lib. 2. decr. Paul. fol. 213. à tergo.

Cum inscriptione simili edictis Episcoporum fieri non debet ab inferioribus Prælati, v. g. *Franciscus Dei gratiæ Prepositus, &c.* S. Congr. Episcop. in Placentina, 16. Septembris 1622.

Eiectio.

Literæ pro eiectione delinquentium à loco immuni dari

possunt tantummodò à sacra Congregatione Immunitatis Ecclesiasticæ. Die 11. Iulij 1627. in Hydruntina: lib. 1. decr. Paul. fol. 50. à tergo.

Banniti, & alij facinorosi homines, qui licet extra causas exceptos non debeant Curie seculari consignari, non tamen possunt in Ecclesiis, tam secularium, quàm Regularium ultra triduum permanere, sed per Ecclesiæ ministros, si id commodè fieri potest, etiam inuocato brachio seculari, debent expelli. S. Congr. Immunit. 1627.

Debitoris fraudulentis res, & bona in creditorum præiudicium ad Ecclesias transportantes multo tempore non debent ibi tolerari. Immo res, & bona prædicta statim per Iudicem Ecclesiasticum seculari consignanda sunt, vt illas, & illa adiudicet cui de iure. S. Congr. Episc. 22. Febr. 1660. & 22. Decembris 1611.

Similiter debent expelli, qui committunt in Ecclesia scandala, & indignitates. S. Congr. Episc. in Lucensi, 15. Maij 1610.

In eiectione Regularium obseruandum est decretum S. Congregationis Concilij, editum de apostatis, & fugitijs, & eiectionis, quod habetur in Bullario constit. 26. Urbani VIII. §. 11. autoritate eiusdem Summi Pontificis emanatum.

Ecclesia.

In Ecclesia examinari non possunt rei, etiam si iuramentum extra Ecclesiam, & locum immunem antea præstetur. S. Congr. Immunitatis, 7. Decembris 1632.

Ecclesiæ capanna, ab ea tamen distans, sed intra triginta passus, quæ solummodò inseruit pro seruitio Ecclesiæ, gaudet Immunitate Ecclesiastica. S. Congr. Immunitatis 1632.

Ecclesiæ molendina non comprehenduntur sub prohibitione facta à laicis, ne asportetur frumentum ad molendinum. S. Congregatio Immunit. 7. Decemb. 1632.

Ecclesiæ, quæ fidelium elemosynis ædificantur, non sunt immediatè sub protectione Regia, vnde fabricæ Administratores tenentur reddere rationem Ordinario. S. Congr. Episc. 21. Nouembris 1614.

Nam protectio Regia super Ecclesiis non habet locum, nisi quando autoritate Apostolica reseruata fuit in lumine foundationis. Eadem S. Congr. 13. Martij 1615.

Emphyteusis. Vide Bona.

Emptio.

Episcopus præfertur omnibus in emptione, demptis tamen piscibus ad proprium vsum eorum, quorum nomine principaliter fit piscatio, dominorumque nanis, & retium. S. Congregat. Episcoporum, in Nicoterenfi, 1. Aprilis 1596.

In emptione, & venditione rerum Ecclesiæ, ac in Licentijs alienandi ad effectum reinuestiendi, semper apponere solent clausulam, quod id fiat vnico contextu. S. Congregatio Concilij, & S. Congregatio Episcoporum.

Pro emptione ad ampliandam, vel asscurandam clausuram Monialium cogitur quis vendere bona contigua, vel etiam ædificare. S. Congr. Episcoporum, 21. Iulij 1586. & 21. Nouembris 1600.

Episcopus.

Episcopus potest tenere familiam armatam. Die 13. Ianu. 1628. in Agrigentina: lib. 1. decr. Paul. fol. 77. Minerbimensis, die 1. Septemb. 1637. lib. 3. decr. Paul. fol. 50. Clerici

Clerici Saluatici de familia armata Episcopi possunt deferre arma. Die 22. Iulij 1630. in Tropienſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 51. à tergo.*

Episcopo permittenda est ordinatio quatuor Clericorum pro familia armata. Die 19. Nouembr. 1630. in Sorana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 66.*

Bona Episcopi non possunt grauari hospitacione Militum. Die 12. Ianuar. 1649. in Regienſi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 70.*

Episcopus gaudet immunitate à gabella piscium. Die 16. Ianuarij 1652. in Faurienſi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 172. à tergo.*

Non tenetur ad gabellam cinæ, etiam pro frumento in eleemosynas conuertendo. Die 20. Septembris 1650. in Monopolitana: *ibid. fol. 51. à tergo.*

Gaudet franchisia fructuum propriorum bonorum. Die 20. Februarij 1629. in Aggentina: *lib. 1. decret. Paul. fol. 124.*

Episcopus eximitur à gabellis pro bonis patrimonialibus, eorumque fructibus. Die 3. Octobris 1634. in Pisaurienſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 203.*

Episcopus non tenetur contribuere pro reparatione aggerum. Die 7. Nouemb. 1651. in Fulginatenſi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 126. à tergo.*

Episcopus potest retinere cymbam piscatoriæ. Die 6. Maij 1653. in Pisaurienſi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 14.*

Episcopus quomodo possit declarare reum inquisitum de delicto in Bulla Gregoriana excepto. Die 20. Iunij 1651. in Theatina: *lib. 4. decr. Paul. fol. 151.*

Episcopus non potest allegari suspectus. Die 20. Martij 1630. in Hostunenſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 33.*

Episcopi potestas circa cognitionem causarum. Die 16. Decembris 1626. in Signina: *lib. 1. decret. Paul. fol. 30.*

Episcopus potest procedere contra laicos inquisitos, etiam aliis pœnis censurarum. Die 23. Iulij 1632. in Oppidenſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 132.*

Potest procedere contra Regulares ex delegatione particulari super electione. Die 25. Aprilis 1634. in Hostunenſi: *ibidem fol. 189. à tergo.*

Episcopus potest cognoscere causas pupillorum, ac viduarum. Die 26. Februarij 1636. in Montis Falisci: *lib. 2. decr. Paul. fol. 244. Aſina, die 31. Maij 1639. lib. 3. decr. Paul. fol. 92. Maceratenſis, die 18. Nouemb. 1633. lib. 5. decr. Paul. fol. 25. à tergo.*

In controuersia super bonis Ecclesiasticis cognitio causarum spectat ad Episcopum. Die 2. Maij 1629. in Verulana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 136.*

Etiam super bonis emphyteuticis Ecclesiasticorum. Die 26. Iunij 1629. in Liparenſi: *ibid. fol. 143.*

Episcopus potest cumulatim cognoscere causas laicales, in quibus continentur iuramenta, & censuræ. Die 7. Decembris 1638. in Terracinenſi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 182.*

Episcopus debet exhibere licentias operam dandi diebus festiuis in scriptis. Die 2. Maij 1629. in Castrenſi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 134.*

Episcopus potest extrahi facere corpora exhumanda extra Ecclesiam ad effectum recognoscendi corporis delicti. Die 8. Augusti 1645. in Maceratenſi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 259. quod vetitum est superioribus Regularium, ibidem.*

In delicto laici contra Clericum causa spectat ad Episcopum. Die 16. Ianuarij 1615. in Romana: *in regeſto.*

Episcopus potest exequi facere in sua Diœcesi mandatum A. C. & per suos Ministros executiones facere. Die 7. Decembris 1638. in Regienſi: *lib. 3. decret. Paul. fol. 82.*

Episcopus in causa mixti fori potest facere executionio-

nes personales absque requisitione Iudicis secularis. Die 5. Iunij 1667. in Mediolanenſi: *in regeſto.*

Episcopus potest transmittere carceratos ad carceres publicos, & illos ibidem retinere. Die 7. Nouemb. 1651. in Maceratenſi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 163.*

Committitur facultas Ordinario extrahendi frumenta debitorum à locis immunibus, ad effectum soluendi creditoribus. Die 3. Decembris 1652. in Vrbeuetana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 6.*

Episcopus Terracinenſis potest retinere in Terra Piperini duodecim Officiales, qui gaudent priuilegio fori. Die 17. Iunij 1631. in Terracinenſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 81. à tergo.*

Episcopus contra violatores immunitatis Ecclesiasticæ debet procedere per viam censurarum, non capturæ. Die 14. Septembris 1626. in Verulana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 16.*

In controuersia inter Episcopos deputatur alter. Die 11. Iunij 1627. in Hydruntina: *ibid. fol. 51.*

Episcopus debet procedere in contumacia contra committentes furtum in Ecclesia. Die 7. Iunij 1633. in Squillacenſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 160. à tergo.*

Episcopus circa prætenſos Monetarios Sacerdotes, qui fuerunt carcerati vnâ cum aliis secularibus in Curia laicali, quomodo procedere debeat. In Mantuana, in Clypeo Immunitatis Ecclesiasticæ, *num. 21.*

Episcopus debet obseruare Bullam Gregorianam cum omnibus eius requisitis. S. Congr. immunit. in Melitenſi, 21. Martij 1628.

Prælati inferioribus delegari non debet facultas absoluendi excommunicatos ex causa violatæ immunitatis. S. Congr. immunit. in Melitenſi, 21. Augusti 1632.

In defectum Episcopi committitur cognitio immunitatis Episcopo viciniore. S. Congr. immunit. in Anglonenſi, 17. Ianuarij 1640. & in Rheginenſi, 19. Nouemb. 1641.

Episcopus gaudet exemptione à gabellis pro rebus transportatis. S. Congr. immunit. 6. Maij 1636. in Marſicana.

Episcopus non tenetur ad onera laicalia de bonis patrimonialibus. S. Congr. immunit. in Vrbaniensi, 20. Nouembr. 1657.

Episcopus potest transmittere suam Curiam per totam suam Diœcesim. S. Congr. Immunit. in Foroliuensi, 20. Aug. 1665. Etiam in locis suæ Diœcesis existentibus in dominio Principis secularis potest erigere Tribunal. S. Congr. Immunitatis, in Sauonenſi, 26. Ianuarij 1644.

Episcopus, & Capitulum nequeunt statuere de non contribuendo ad expensas litis pro defensione Ecclesiasticæ immunitatis. S. Congr. Immunit. in Potentina, 17. Decembris 1658.

Episcopus cognoscat, an confugientes ad Ecclesiam gaudere debeant Immunitate. S. Congr. Immunit. in Nolana, 6. Octobris 1638.

Episcopus cognoscere potest causas legatorum piorum, etiam si actor, & reus sint laici. S. Congr. Immunit. in Pientina, 7. Septembris 1638.

Episcopus valide deuenit ad interdictum contra apponentes baldachinum in Ecclesia. S. Congr. Immunit. in Brundusina, 27. Iunij 1634.

Episcopus procedat ad Censuras contra apponentes sedem in Ecclesia, nisi prius præcedat declaratio S. Congregationis Rituum. S. Congr. Immunit. in Asculana, 18. Iunij 1652.

Episcopus non potest Clericos in minoribus cogere ad suscipiendos Ordines sacros sub pœna priuationis exemptionis. S. Congr. Immunit. in Hieracenſi, 12. Augusti 1642.

Episcopus

- Episcopus non potest cogere, neque ex se permittere, vt Ecclesiastici contribuant pro iactura mobilium, facta occasione contagij. S. Congr. Immunit. in Caraceniensi, 7. Augusti 1657.
- Episcopus non potest declarare priuatos Clericos priuilegio fori sine trinitis monitionibus, seruatis seruandis. S. Congr. Immunit. in Melphitana, 7. Sept. 1666.
- Episcopus non potest communicare processum Curie seculari, & recipere iudicia à Curia seculari absque incurfu irregularitatis, nisi habita sit facultas à Sanctissimo. S. Congr. Immunit. in Fulginatensi, 5. Ianuarij 1631.
- Episcopus non debet dare listam Ecclesiasticorum Numeratori Regio. S. Congr. Immunit. in Grauinensi, 11. Martij 1642.
- Episcopus non potest permittere, quod Clericus incendens in habitu, & tonsura gerat vices Gubernatoris absentis. S. Congr. Immunit. in Ciuitatis Plebis, 15. Ianuarij 1650.
- Episcopus non potest permittere obseruantiam ritus Curie Vicarie, initam super præensione Clericatus, exequi. S. Congreg. Immunitat. in Consentina, 6. Maij 1636. & in Catharensi, 15. Ianuarij 1647.
- Episcopus non potest permittere quod domus Canonicales locentur laicis. S. Congr. Immunit. in Lauretana, 16. Aprilis 1652.
- Episcopus non potest absolueré excommunicatos ex causa violatæ Immunitatis. S. Congr. Immunit. in Cotroneensi, 17. Iunij 1631.
- Nec etiam cum reincidentia. S. Congr. Immunit. in Grauinensi, 30. Decembris, 1650.
- Episcopus non potest subdelegare facultatem sibi delegatam sine expressa facultate concessa à Papa ad subdelegandum. S. Congr. Immunitat. in Barensi, 7. Augusti 1657.
- Episcopus, qui excommunicatos ob violatam immunitatem Ecclesiasticam absoluit ex se, incidit in censuras, à quibus non absoluitur, nisi cum facultate Sanctissimi. S. Congregat. Immunitatis in Aprutina, 30. Maij 1632. & 6. Iunij 1662.
- Episcopus tenetur certiorare malè absolutos ex defectu iurisdictionis. S. Congr. Immunit. in Aprutina, 30. Maij 1632.
- Episcopus non potest extrahere bona asportata in loco immuni. S. Congregat. Immunit. in Neritonensi, 17. Ianuarij 1628.
- Episcopus non potest in casibus non exceptis in Constitutione Gregoriana Iudici seculari consignare reos ad Ecclesiam confuentes absque incurfu censurarum, & irregularitatis. S. Congr. Immunit. in Vallisolerana, 19. Maij 1627. & in Andriensi, 6. Febr. 1635.
- Episcopus non potest facere magnum numerum Clericorum, sed obseruare debet Decretum S. Concilij Trid. cap. 21. & 23. sess. 23. S. Congr. Immunit. in Meliuitana, 2. Iulij 1630.
- Episcopus non potest dare licentiam, vt bona Ecclesiastica, vel Ecclesie sue, incorporentur per Iudices laicos sine speciali licentia Papæ. S. Congr. Immunit. 10. Iunij 1636.
- Episcopus non potest dare licentiam Iudici laico exhumandi caduera à locis immunibus, ad effectum ea recognoscendi. S. Congregat. Immunit. in Nullius, 2. Maij 1629. & in Ripana, 3. Augusti 1645.
- Episcopus non potest dare licentiam examinandi testes Iudici laico in loco immuni, & facendi recognitionem in eo. S. Congr. Immunit. in Anagnina, 21. Ianuarij 1659.
- Episcopus non potest permittere quod in fabricatione processu in causa immunitatis Ecclesiasticæ assistat Iudex laicus Principis secularis, nisi cum dispensatione Pontificis. S. Congr. Immunit. in Taurinensi, 20. Iunij 1628.
- Episcopus non potest stare processui Iudicis secularis in articulo Immunitatis. S. Congr. Immunit. in Algarensi, 10. Iunij 1636.
- Episcopus non potest deputare ministros laicos ad faciendum extractionem à loco immuni. S. Congr. Immunit. in Falcinensi, 15. Martij 1661.
- Episcopus non potest procedere ad tuitionem suorum bonorum mensæ Episcopalis ad formam aliorum, nisi habita facultate à Sanctissimo. S. Congr. Immunit. in Mediolanensi, 18. Febr. 1659.
- Episcopus non potest præfigere confugienti ad locum immunem terminum ad discedendum, vel quia abutitur confugio, vel ob aliam iustam causam, nisi habeat literas erectionis à S. Congregatione. S. Congr. Immunit. in Caietana, 1. Decembris 1637.
- Episcopus non potest procedere ad penas pecuniarias contra violatores Immunitatis. S. Congr. Immunit. in Assisicensi, 22. Ianuar. 1627. & in Carnicensi, 17. Iunij 1631. & in Terracineni, 17. Iunij eiusdem anni.
- Episcopi promoti, vel translati ad aliquam Ecclesiam Regni Neapolitani, nullo modo subscribere debent capitulationem gratiarum generalium ad instantiam cuiuslibet Vniuersitatis, vel Cleri Ciuitatum, & Diocesium suarum, nisi consideratione matura præhabita, & licentiâ obtentâ à S. Congregatione. S. Congr. Episcop. in Materana, 2. Martij 1594.
- Episcopus non debet dare licentiam Curie seculari carcerandi Clericos incedentes de nocte. S. Congr. Episc. in Castellaniensi, 13. Iulij 1602. nisi de speciali mandato, propter negantium, etiam Regularium multitudinem. S. Congr. Episc. in Rauennatensi, 12. Septembris, 1594. Maxime si inuenti fuerint in habitu seculari. Eadem S. Congr. 13. Septembris eiusdem anni.
- Neque priuare Clericos priuilegio Clericali, ex eo, quod deferant arma prohibita. S. Congr. Episc. in Liciensi, 18. Iunij 1602.
- Nec alienam iurisdictionem turbare ponendo manum inter laicos in causis controuersis, sine circumspectione. S. Congr. Episc. 11. Decembris 1602. Neque in hospitacionibus militum à Ministris Regis destinatum in domos laicas, neque in aliis rebus secularibus. S. Congr. Episc. in Caputaquensi, 12. Martij 1602.
- Neque cogere aliquem ad comparendum personaliter in causis, in quibus quis comparere potest per Procuratorem. S. Congregat. in Camplensi, 20. Nouembris 1602.
- Neque concedere licentiam suis Clericis habitum nigrum in violaceum mutandi. S. Congr. Episc. in Cremonensi, 2. Ianuar. 1601.
- Neque concedere exemptionem à decimis in præiudicium Curati. S. Congr. Episc. in Reatina, 1. Octobris 1601.
- Episcopus potest cogere Magistratum secularem ad visitandam Ecclesiam iuxta solitum. S. Congr. Episcop. 10. Decembris, 1602.
- Et aquam Episcopo ministrare solenniter celebranti. S. Congr. Episc. in Anconitana, 6. Aprilis 1596.
- Non potest exercere tutelam, nisi legitimam. S. Congr. Episc. in Albinganensi, 8. Decembris 1645. Vel miserabilem personarum, Eadem S. Congr. in Consentina, 21. Nouembris 1602.
- Et casu, quo gesserit, cogi debet ad rationem reddendam absque villo respectu. S. Congr. Episcop. in Melphitana, 10. Februar. 1604.
- Episcopus non potest tanquam Ordinarius concedere

D licentiam

licentiam Iudici laico, ut examinet aliquem reum, vel testem in Ecclesia, præsertim formaliter, & cum iuramento, neque vigore literarum Sacræ Congregationis super electione; sed talis licentia peti debet à Sede Apostolica. S. Congr. Immunitat. 2. Martij 1629.

Potest tamen, si vult, concedere licentiam exhumandi cadaver, ac faciendi recognitionem, & examinandi extra Ecclesiam, etiam in loco immuni. Ibidem.

Episcopus in causa sua Ecclesiæ est Iudex competens antequam recusetur. Rot. apud Coccin. *decis.* 29.

Si Episcopus sine iusta causa renuat, vel differat approbare Confessarium Monialium Regularibus subiectarum, vel dare solitam ingressus licentiam medico ordinario, vel aliis necessitatibus prouidere, quoad Confessarii approbationem datur facultas Ordinarii vicino, quoad reliqua. Conseruatori Monialium, vel fratrum. S. Congr. Episc. 13. Augusti. 1632. & 16. Maij 1634.

Episcopus potest tenere quot satellites voluerit. S. Congr. Episc. in Ciuitatis Castell. 14. Aprilis 1615.

Et alicalem, modò sit mitior seculari. S. Congr. Episc. in Ariminensi, 6. Augusti 1601.

In loco tamen paruo nullum officialem potentatum tenere debet, nisi vnum solum Vicarium foraneum. S. Congr. Episc. in Anagnina, 18. Decembr. 1654.

Potest tenere Auditorem etiam laicum, modò non sit Vicarius, vel Iudex. S. Congr. Episc. in Squillacensi, 8. Iunij 1599. & in Messinensi, 15. Septembris 1618.

Episcopi palatium Sede vacante deseruire non debet pro habitatione, vel tribunali laicorum Iudicum. S. Congr. Episc. in Melphitana, 6. Nouembris 1654.

Episcopus tenetur Principi seculari præstare iuramentum fidelitatis ratione feudorum secularium, non bonorum Ecclesiæ, vel feudorum Ecclesiasticorum, vel alia. S. Congr. Episc. in Saonensi, 18. Martij 1602.

Episcopus potest procedere contra laicum, qui subornare attentauit testes in causa pendente coram Iudice Ecclesiastico. S. Congr. Immunit. in Regiensi, 18. Martij 1631.

Episcopus, qui est in quasi possessione per edicta pœnalia Confratres laicos, ac per pœnarum exactionem, & alia canonica, & opportuna remedia cogere eosdem ad conueniendum solitis processionibus, est manutenendus. S. Congr. Concilij in Papiensi, 21. Ianuarij 1623.

Episcopus non potest ante ordinationem exigere ab ordinando promissionem de inseruendo certæ Ecclesiæ, etiam post habitum beneficium simplex residentiam non requirens. S. Congr. Concilij, in Lauretana, 15. Aprilis 1628.

Episcopus tenetur adscribere ad seruitium Ecclesiæ Clericum in minoribus constitutum, vel primâ Tonsurâ initiatum, petentem adscribi. S. Congr. Concilij in Valentina, 29. Iunij 1628.

Episcopus potest compellere Regulares Mendicantes, & Monachos, etiam sub censuris, ut accedant ad publicas, & generales processionis. S. Congr. Rit. in Chileni, in Indis, 15. Maij 1610.

Episcopus non potest cogere Clericos ad suscipiendos sacros ordines. Die 22. Augusti 1622. in Calertana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 102. à tergo.*

Non debet conferre minores ordines cum promissione suscipiendi sacros. Die 12. Augusti 1642. in Hieracensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 181.*

Non debet ordinare Clericos coniugatos, obstante dispositione sacrorum Canonum. Die 26. Martij 1629. in Aprutina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 129. à tergo.*

Non debet committere absolutionem ob violationem

immunitatis Ecclesiasticæ et in reincidentia. Die 3. Decembris 1652. in Cassanensi: *lib. 3. lit. Paul. fol. 5. à tergo.*

Non potest privare Clericos privilegio Clericali, nisi ad præscriptum sacrorum Canonum. Die 6. Maij 1653. in Caracensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 13.*

Non potest imponere contributiones Collegiæ. Die 16. Iulij 1658. in Basilicensi: *lib. decr. Roccy, fol. 102.*

Episcopus accedens ad limina Apostolorum non potest excedere terminum eidem permissum sub pœna excommunicationis. Die 20. Iunij 1653. *lib. 5. decr. Paul.*

Non debet permittere recognitionem personalem Regularis offensi in Monasterio existentis, fieri per Curiam laicalem, sed ab Episcopali. Die 13. Nouembris 1629. in Burgi S. Sepulchri: *lib. 2. decr. Paul. fol. 12. à tergo.*

Non potest concedere facultatem Iudici laico extrahendi cadauera pro recognitione corporis delicti. Die 2. Maij 1629. in Nullius: *lib. 2. decr. Paul. fol. 135.*

Executiones non possunt fieri in Palatio Episcopi. Die 17. Septembris 1658. in Cernuensi: *lib. decr. Roccy, fol. 19. à tergo.*

Episcopus tenetur prouidere ordinato in sacris sine titulo. S. Congr. Episc. 1. Octobris 1602.

Episcopus tenetur residere, licet habeat coadiutorem. S. Congr. Episc. 24. Martij 1597. Alias ei sequantur fructus. Eadem S. Congr. 25. Iunij 1603. Nec delegantur causæ. Eadem S. Congr. 20. Aug. 1601. Etiam tempore contagij. Vel tenetur alteri relinquere fructus. Eadem S. Congr. 23. Iulij 1602.

Eremitæ.

Eremitæ regulariter sunt subiecti Ordinario. S. Congr. Episc. in Fundana, 17. Ianuarij 1594.

Dammodo non viuunt in communi, contra Bullam Pij V. S. Congr. Episc. in Spoletana, 29. Nouembris 1581.

Nec gestent habitum similem Capuccinis, vel alteri Religioni claustrali. S. Congr. Episc. in Assisensi, 7. Ianuarij 1635. & in Hydruntina, 8. Ianuarij 1627.

Et possunt reassumere habitum secularem, licet sint Sacerdotes. S. Congr. Episc. in Anglonensi, 9. Iunij 1602.

Nomine Monachorum in canone si quis suadente, veniunt Eremitæ, vel illi, qui assumpto habitu religioso, adhibentur ad seruitia approbatæ Religionis, licet professionem non faciant; ut ij, qui adhibentur ad querendam pro monialibus elemosynam. Eadem S. Congr. Episc.

Eremitæ, tam femina, quam viri eremiticam vitam ducentes, non tolerantur ab Ordinariis, exceptis Camaldulensibus, & S. Augustini. S. Congr. Episc. 22. Ianu. 1582.

Equites Hierosolymitani.

Equites Hierosolymitani gaudent exemptione iuxta eorundem privilegia. Die 28. Martij 1626. in Nouariensi: *lib. decr. Paul. fol. 3.*

Gaudent exemptione pro bonis patrimonialibus. Die 19. Ianuarij 1638. in Tudertina: *lib. 3. decret. Paul. fol. 53.*

Gaudent exemptione à collectis, & gabellis, exceptis iis, in quibus comprehenduntur à Sede Apostolica. Die 13. Iulij 1637. in Anconitana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 36.*

Nouitij huius Religionis gaudent privilegio fori. Die 22. Ianuarij 1649. in Meluitana: *lib. 4. decr. Paul. fol. 69.*

fol. 69. à tergo.

Si Commendatarius infra terminum non praesenter Episcopo personam idoneam instituendam, Episcopus prouidebit. S. Congr. Episc. 11. Iannar. 1578.

In Parochiis Religionis Equitum Hierosolymitanorum, in quibus populus habet ius eligendi, siue nominandi Parochum, examen, & approbatio spectat ad Episcopum, sola institutio ad Priorem. S. Congr. Episc. 1. Sept. 1620.

Vide verbo *Hierosolymitani*.

Equites S. Stephani.

Equites S. Stephani gaudent exemptione à collectis, & aliis oneribus. Die 27. Nouembris 1626. in Mantuana: lib. 1. decr. Paul. fol. 26. à tergo. Mantuana, die 19. Aprilis 1627. *ibid.* fol. 45.

Gaudent exemptione à quibuscumque impositionibus. Die 24. Iulij 1646. in Vrbeuetana: lib. 3. decr. Paul. fol. 288.

Equitum S. Stephani Papæ Ordinem instituit Cosmus Medices, Magnus Dux Etruriæ sub regula S. Benedicti, cuius Magnus Magister constituitur. Eius Milites sunt exempti ab Ordinariorum iurisdictione, & à solutione decimarum, & aliorum onerum, Pius IV. constitutione 60. *His qua*: Kal. Februarij 1562.

Equites Militiæ Christi.

Gaudent exemptionibus in eorum priuilegiis expressis, & à Sede Apostolica confirmatis. Die 10. Februarij 1632. in Reatina: lib. 2. decr. Paul. fol. 115.

Gaudent priuilegio fori. Die 28. Februarij 1640. in Afiliensi: lib. 3. decr. Paul. fol. 110.

Eximuntur à repræfaliis. Die 11. Februarij 1648. in Anagnina: lib. 4. decr. Paul. fol. 40. à tergo.

In eorum erectione non requiritur *Exequatur Regium*, sed sufficit authoritas Apostolica. Die 11. Iunij 1627. in Salernitana: lib. 1. decr. Paul. 52.

Equites Militiæ Christianæ sub titulo Conceptionis B. Mariæ Virginis Immaculatæ, & Regula S. Francisci, ac protectione S. Michaelis Archangeli, & Basilij instituit Vrbanus VIII. cuius Magnus Magister, & Militiæ Caput vnus est: nouitium in loco Militiæ faciunt, votaue, & professionem fidei ac iuramentum fidelitatis emittunt; contra infideles, & fidei hostes militant: nobiles viri, & ingenuè nati, etiam coniugati recipiuntur, &c. Vrbanus VIII. constitutione 11. *Imperscrutabilis*, prid. id. Februarij 1623.

Equites S. Mauriti.

Gaudent exemptione pro bonis patrimonialibus. Die 13. Augusti 1629. in Afiliensi: lib. 2. decret. Paul. fol. 1.

Gaudent exemptione quoad bona Commendæ. Die 13. Augusti 1647. lib. 4. decr. Paul. fol. 23. in Cameriniensi.

Gaudent exemptione ab oneribus. Die 7. Maij 1651. in Tudertina, *ibid.* fol. 139. à tergo.

Gaudent priuilegio fori. Die 10. Septembris 1629. in Neapolitana: lib. 2. decr. Paul. fol. 6.

Milites S. Iacobi de Spatha.

Militum S. Iacobi de Spatha Ordinem approbanit Alexander III. constitutione 5. *Benedictum*, 3. Non. Iulij 1175.

Subsunt gubernio Regiæ Coronæ Hispaniarum. Hadrianus IV. constitutione 1. 4. Non. Maij 1522.

Equites S. Iacobi de Alcantara.

Connumerantur inter personas Ecclesiasticas. Die 5. Martij 1652. in Reatina: lib. 4. decr. Paul. fol. 178.

Equites S. Iacobi de Alcantara perfruuntur omnibus gratiis, & priuilegiis concessis, & concedendis Ordini Cisterciensium, & S. Benedicti. Leo X. constitutione 44. 10. Kal. Iulij 1521.

Eorum regimen Coronæ Regiæ Hispaniarum Committit Hadrianus VI. constitutione *Dum intra*, 4. Non. Maij 1522.

De bonis suis testari & disponere possunt. Greg. XIII. constitutione 30. *Romani*, 6. Octobris 1575.

Equites Portugallie.

Gaudent priuilegio fori, & exemptione Ecclesiastica. Die 12. Nouembris 1647. in Tudertina: lib. 4. decr. Paul. fol. 34. à tergo.

Equites S. Benedicti de Auis in Regno Portugallie perfruuntur omnibus priuilegiis concessis, & concedendis Militibus S. Iacobi de Spatha, & de Calatrana, & de Alcantara. Vide *Milites*.

Exactio.

Exactio onerum ad quæ tenentur Ecclesiastici, facienda est à superiore Ecclesiastico, non à laicis. Die 10. Septembris 1647. in Cefenateni: lib. 4. decr. Paul. fol. 26. à tergo. Alculana, die 30. Maij 1628. lib. 1. decr. Paul. fol. 94.

Non incurrit censuram canonis Bullæ Cœnæ Domini exigens vestigal non impositum, aut supra quam impositum est, si id faciat non ut pro vestigali recipiat, sed ut furtiuum sibi referuet; quamvis contrarium probabile sit, quod tunc etiam exigens incurrat excommunicationem.

Exactor.

Exactor secularis quomodo potest exigere collectas pro bonis datis Ecclesiæ absque incurso excommunicationis. Die 15. Nouembris 1644. in Vercelleni: lib. 3. decr. Paul. fol. 238.

Exactores laici non possunt absolui nisi facta restitutione exactorum à Clericis. Die 18. Iulij 1629. in Salutarum: lib. 1. decr. Paul. fol. 146.

Exactor decimarum, durante officio, gaudet priuilegio fori. Die 9. Octobris 1635. in Vrbeuetana: lib. 2. decr. Paul. fol. 237.

Executio.

Pro debitis ciuilibus non potest fieri in Palatio Episcopi, nec in domibus Clericorum. Die 12. Nouembris 1647. in Conuersanensi: lib. 4. decr. Paul. fol. 30.

Aliquando datur facultas creditoribus Episcopi exequendi in eius Palatio, si petatur. Die 20. Iunij 1651. in Anagnina, *ibid.* fol. 148. à tergo.

Literæ Apostolicæ debent exequutioni demandari, non obstante recurso ad Monarchiam. S. Congr. Episc. in Catanensi, 18. Aprilis 1609.

Vel Rotæ inhibitionibus. S. Congreg. Episc. 21. Iulij 1645.

Sicut etiam literæ S. Congregationis. Eadem S. Congr. in Sarzanensi, 12. Decembris 1600. & in Sulmonensi, 27. Nouembris 1601.

Etiam quatenus Regium Exequatur niteretur Apostolico prouilgio, non debet extendi ad literas S. Congregationis, quæ debent executioni demandari absque alio Exequatur Regio, vel Monarchiæ. S. Congr. Episc. in Barenfi, 15. Ianuarij 1596. & in Syracusana, 15. Nouembris 1606. & in Neapolitana, 2. Ianuarij 1616. & in Grauinensi, 9. Ianuarij eiusdem anni: & in Messanenfi, 5. Februarij, & 14. Maij 1627. Ordinarius non debet exequi dictas prouisiones Apostolicas, nisi sibi præsententur literæ originales, licet partes illi præsentarent Exequatur Regium. S. Congr. Episc. in Panormitana, 7. Decembr. 1604. Iudices, & ministri laici non possunt prohibere executoribus Curiae quominus exequantur mandata, munitoria, & similia Curiae Ecclesiasticæ; dictique exequutores exequi debent, etiam nullâ ab eisdem Iudicibus, & Ministris petita licentiâ, seu assensu. S. Congr. Immunit. in Vercellenfi, 30. Iunij 1632. Quod decretum S. Congr. Episc. in Mediolanensi, 10. Iulij 1654. præcepit inuiolabiliter obseruari. Executio aduersus administratores Hospitalium, & Leprosariorum condemnatos iuxta decretum Concilij sess. 22. de reform. cap. 8. siue soli Ordinario reddita fuerit ratio, siue vnâ cum aliis deputatis, ad ipsum Ordinarium spectat. S. Congr. Concilij, teste Armendar. in addit. ad recop. leg. Nauar. lib. 4. tit. 29 d. 1. S. de hospital. n. 4.

Excommunicatio, & Excommunicatus.

Percutens alterum intra Ecclesiam, incurrit excommunicationem minorem. Die 26. Iunij 1628. in Nullius: lib. 1. decr. Paul. fol. 97. à tergo. Contra excommunicatos notorios, qui non curant absolui, procedendum est per aggrauatorias. Die 20. Ianuarij 1637. in Beneuentana: lib. 3. decr. Paul. fol. 22. Nullius Canusæ, die 20. Martij 1630. lib. 2. decret. Paul. fol. 33. à tergo. Sacerdos excommunicatus confugiens ad Ecclesiam gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 13. Decembris 1629. in Aquilana: lib. 2. decr. Paul. fol. 16. Officialis excommunicatus denunciatus non potest exercere officium suæ Iurisdictionis. Die 2. Maij 1629. in Neapolitana: lib. 1. decr. Paul. fol. 135. Defunctus excommunicatus, qui absolutionem sacramentalem suscepit ante obitum, quomodo absolendus. Die 29. Decembris 1666. in Sanctæ Seuerinæ: lib. decr. Altonii, fol. 38. à tergo. Quando excommunicatus vitandus non abstinere à conuersatione, proceditur ad aggrauationem censuratum. S. Congr. Episc. in Mediolanensi, 14. Iulij 1620. Excommunicando etiam maiori excommunicatione illos, qui contra iuris terminos cum illo communicant; & reseruando, si opus fuerit, absolutionem dictorum participantium. S. Congr. Episc. in Oppidenfi, 8. Maij 1621. Excommunicatus si in mortis articulo dixit in confessione, *Madonna sanctissima aiutami*, vel similia, Ecclesiasticæ sepultura traditur debet. S. Congr. Episc. in Nolana, 19. Iulij 1619. Excommunicare potest Episcopus Fratrem Capellanum Religionis Hierosolymitanæ, qui administravit redditus Parochialis secularis, citatum ab Episcopo in visitatione ad reddendam rationem, & non comparentem. S. Congr. Concilij, 7. Septembris 1630. Quoad finem reuelationis, excommunicationes quæ concedi solent in Abbatibus nullius Diocesis, à nemine, neque à vicinis Episcopis, præterquam à Sede Apostolica, decerni possunt. S. Congr. Concilij, 1. Februarij, 1572.

Extractio Victualium.

Ecclesiastici possunt extrahere frumenta recollecta in propriis bonis. Die 25. Septembris 1627. in Cottonei: lib. 1. decr. Paul. fol. 65. à tergo. Clerici non tenentur ad gabellam pro extractione olei recollecti in propriis bonis. Die 24. Iulij 1634. in Licienfi: lib. 2. decr. Paul. fol. 166. à tergo. Ecclesiastici non possunt extrahere extra statum absque licentia. Die 14. Ianuarij 1630. in Fanensi: lib. 2. decret. Paul. fol. 23. à tergo. Ecclesiastici circa extractionem vini in Prouincia Marchiæ debent seruare solitum. Die 22. Septembr. 1654. in Auximana: lib. 5. decr. Paul. fol. 52. Edictum super bladiis extrahendis à Iudicibus laicis non comprehendit Ecclesiasticos. Die 10. Septembr. 1629. in Papiensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 6. Parmensis, die 4. Iulij 1626. lib. 1. decr. Paul. fol. 20. Gubernator Marchiæ non potest prohibere extractionem victualium Ecclesiasticis. Die 10. Decembris 1647. in Auximana: lib. 4. decr. Paul. fol. 35. Reliqua vide verbo *Frumentum*, num. 2. Extrahens reum de loco sacro, aut ei in loco sacro existenti aliquid nocuenti inferens in personam, aut bona, quæ secum intulit, incurrit in excommunicationem Bullæ Gregorij XIV. quæ incipit, *Cum aliis*, quæ est 7. §. 9.

Extractio à loco immuni.

Episcopus ex constitutione Gregoriana potest extrahere delinquentes etiam ab Ecclesiis Religionis Hierosolymitanæ. Die 6. Maij 1653. in Messanenfi: lib. 5. decr. Paul. fol. 13. à tergo. Episcopus potest extrahere in casibus non expressis in Bulla Gregoriana ad effectum correctionis tantum. Die 27. Martij 1640. in Inceramnenfi: lib. 3. decr. Paul. fol. 114. Aretina, die 31. Augusti 1649. lib. 4. decr. Paul. fol. 86. Neapolitana, die 28. Februarij 1640. lib. 3. decr. Paul. fol. 12. Catanensis, die 1. Septembris 1643. *ibid.* fol. 207. à tergo. Extracti à loco immuni dum articulus discutitur, debent retineri sub custodia Curiae Ecclesiasticæ. Die 30. Septembris 1616. in Neapolitana, in *regeſto*. Confugiati non debent retineri ligati in Ecclesia. Die 8. Februarij 1639. in Cauensi: lib. 3. decr. Paul. fol. 85. à tergo. Episcopus non potest expellere confugiatum ab Ecclesia, ne incidat in manus Curiae laicalis. Die 19. Martij 1647. in Cefaludensi: lib. 4. decr. Paul. fol. 7. Ad effectum extrahendi delinquentes non requiruntur probationes concludentes, sed pro arbitrio, & conscientia Episcopi. Die 15. Iunij 1638. in Melitana: lib. 3. decr. Paul. fol. 64. Extractio à loco immuni non est permittenda, nisi solis Episcopis, non autem inferioribus; & ante illam requiritur processus. Die 23. Martij 1638. Nullius Orbetelli, *ibid.* fol. 57. à tergo. Ad extrahendum delinquentem à solo immuni, & Curiae seculari consignandum, non sufficit sententia contumacialis, quia non probat delictum, sed plenior probatio requiritur. Die 27. Iulij 1618. in Cernomenfi, in *regeſto*. Extrahentes indebitè, & apponentes custodias loco immuni, sunt excommunicati. Die 1. Octobris 1641. in Aprutina: lib. 3. decr. Paul. fol. 156. à tergo. Neapolitana, die 2. Iunij 1632. lib. 2. decr. Paul. fol. 127. à tergo. Andriensis, die 6. Februarij 1635. lib. 2. decr. Paul. fol. 215. à tergo. Bittertensis, die 22. Maij 1635. *ibid.*

ibid. fol. 224. Theatina, die 20. Iunii 1651. lib. 4. decret. Paul. fol. 151.

Pontifici. S. Congr. Immunitatis 1631.

Exemptio, & Exemptus.

- Nullus potest extrahere delinquentes absque facultate Apostolica (exceptis casibus in Bulla Gregoriana.) Die 30. Ianuarij 1628. in Casentina: *lib. 1. decret. Paul. fol. 78. Romana, die 12. Decembris 1628. ibid. fol. 106. à tergo. Caietana, die 1. Decembris 1637. lib. 3. decret. Paul. fol. 49. à tergo. Neapolitana, die 14. Octobris 1630. lib. 2. decret. Paul. fol. 62.*
- Extractio non permittitur ad effectum examinandi delinquentem. Die 13. Iulij 1638. in Mutinensi: *lib. decret. Paul. fol. 66.*
- In casibus non exceptis in Bulla Gregoriana non licet Iudici Ecclesiastico extrahere reum, & tradere Curie seculari absque incurfu censurarum. Die 19. Maij 1627. in Vallisoletana: *lib. 1. decret. Paul. fol. 49.*
- Extractio non debet fieri per laicos, sed cum assistentia Iudicis Ecclesiastici. Die 11. Augusti 1631. in Catacensi: *lib. 2. decret. Paul. fol. 85. à tergo.*
- Extractus à Curia laicali debet restitui eidem Ecclesie, etiam superuenientibus probationibus super aliis delictis. Die 8. Decembris 1632. in Ianuensi: *lib. 2. decret. Paul. fol. 145. à tergo.*
- Deinde est extrahendus seruatis seruandis, iuxta formam Bullæ Gregorianæ. Die 13. Nouembris 1663. in Mediolanensi: *lib. decret. Roccy, fol. 518. à tergo.*
- Aliquando restitutio extracti fit alteri Ecclesie cum dispensatione Pontificis. Die 29. Nouembris 1634. *lib. 2. decret. Paul. fol. 210.*
- Legatus non habet facultatem extrahendi. Die 8. Aprilis 1630. in Bononiensi: *lib. 2. decret. Paul. fol. 101. à tergo.*
- Legatus non potest extrahere: *lib. 2. decret. Paul. fol. 126. in Ferrariensi.*
- Extrahentes inimicum per vim, illumque extra locum sacrum satellitibus consignantes, incurunt in excommunicationem, & qui suscipiunt, vel damnant, si sciunt extractum fuisse de loco sacro. S. Congreg. Episc. in Neapolitana, 2. Iunii 1620.
- Rei, & condemnati de crimine capitali, post aliquod tempus debent expelli, cautè tamen, ne cadant in fortias Curie. S. Congr. Episc. in Tropiensi, 9. Ianuarij 1601. & in Rossanensi, 20. Iulij 1592.
- Extracti in Ecclesiasticis carceribus constitui debent, donec ab Episcopo cognitum fuerit, an aliquod ex criminibus exceptis commiserint. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 30. Septembris 1616. Vide verbo *Immunitas.*
- Si delinquens iniuriôsè extrahatur ab Ecclesia, restituendus est eidem Ecclesie. S. Congr. Episc. Etiam ab eo, qui non extraxit, si detinet. S. Congr. Episc. in Boiensi, 10. Februarij 1604. Non Episcopo, vel alteri Ecclesie, nisi de licentia S. Congregationis. S. Congr. Episc. in Afulana, 14. Maij 1613.
- Nec sufficit, quod Iudex secularis declaret se tenere extractum nomine Episcopi. S. Congr. Episc. in Tortonenfi, 15. Iulij 1617.
- Nec si restitutio fiat cum fideiussione, vel pacto reassignandi. S. Congr. Episc. in Liciensi, 16. Septembris 1622.
- Si tamen reus non fuit extractus seruatis seruandis, sed postea constiterit eum commisisse aliquod ex delictis exceptis, restituitur quidem, sed statim Curie seculari reassignatur. S. Congr. Episc. in Montis Pelusij, 3. Februarij 1604.
- Idem de eo, qui fuit extractus ante licentiam obtentam. S. Congr. Episc. in Regiensi, 23. Aprilis 1602.
- Extrahens reum è loco immuni, incurrit in excommunicationem Gregorij XIV. constitutione 7. latæ sententiæ, quæ de stylo Curie est reseruata Summo
- Clerici Camera, & Protonotarij participant exempti sunt à quolibet alio foro. S. Congr. Episc. in Meliteni, 17. Augusti 1627.
- Subcollector, & Commissarij spoliatorum gaudent exemptione, tam durante, quam finito officio; sed officio finito in criminalibus tantum, ex constitutione Urbani VIII. 2. Iulij 1636.
- Laicus Commissarius fectorum nullo extra Diocessum gaudet priuilegio. S. Congr. Episc. in S. Seuerini, 15. Nouembr. 1604.
- Non prodest familiaritas acquisita post commissum delictum. S. Congr. Episc. in Meliteni, 31. Ianuarij 1620.
- Nec ei, qui actu non seruit. Eadem S. Congr. 18. Maij 1646.
- Exempti renunciare possunt priuilegiis. S. Congr. Episc. in Afulana, 20. Augusti 1602.
- Exemptio à subsidio triennali nemini suffragatur. Paul. III. const. 39.
- Exemptio Ecclesie debet probari non per immemorabilem, sed per scripturas, & instrumenta legitima, ad hoc vt Episcopus teneatur visitare per seipsum: interea verò poterit visitare per alium. S. Congr. Concilij, teste Aldano in comp. can. resol. lib. 3. tit. 1. num. 25.

Exilium.

- Rei mitti possunt in exilium, licet torturam sustineant. S. Congr. Episc. 1. Iunii 1604.
- Factor exilij incidit in penam tiremum. S. Congreg. Episc. in Sutrina, 10. Februarij 1604.
- Pœna contrauentionis reseruatur S. Congregationi, si exilium fuit impositum ab ipsa. S. Congreg. Episc. in Bertinorensi, 7. Nouembris 1601.

F

Factor.

- F**actori Montis Pietatis de iure non competit priuilegium fori, nisi in concernentibus officium. Die 17. Ianuarij 1640. in Reatina: *lib. 3. decret. Paul. fol. 109.*

Falsarij.

- Ex Bulla in Cœna Domini, cap. 6. excommunicantur falsarij literarum Apostolicarum, etiam in forma Breuis. Item falsarij supplicationum gratiam, vel iustitiam continentium per Romanum Pontificem eo capite signatarum.

Falliti, seu Decoctores.

- Decoctorum bona sunt extrahenda à loco innumi, & consignanda Iudici causæ. Die 29. Decembris 1625. in regesto scripturarum veterum, fol. 74. Ianuensis, die 3. Iunii 1625. *ibid. fol. 59. Dertonensis, die 26. Iulij 1626. in regesto liter. Paul. fol. 26.*
- Ordinarius loci non potest extrahere bona decoctorum absque facultate Sedis Apostolicæ. Die 17. Ianuarij 1628. in Neritonensi: *lib. 1. decret. Paul. fol. 80.*
- Decoctoribus refugiaris solet præfigi terminus, quo elapso, seruatis seruandis, possunt extrahi. Die 11.

D 3

Martij

Martij 1625. in Neapolitana, in *registro scripturarum veterum*, fol. 51.

Non possunt tamen extrahi absque facultate Apostolica. Die 21. Ianuarij 1626. in Panormitana, *ibid.* fol. 90.

Decoctores Regiæ Camere possunt extrahi, & mancipari carceribus Ecclesiasticis, donec integraliter persoluant. Die 18. Iunij 1626. in Neapolitana, in *registro liter. Paul.* fol. 19. Neapolitana, die 9. Octobris 1629. *lib. 2. decr. Paul.* fol. 9. à tergo.

Pœna contra curatos recipientes in Ecclesiis bona decoctorum. Die 15. Iulij 1636. in Nucerna Umbria: *lib. 3. decr. Paul.* fol. 10.

Falsantes literas Ordinariorum.

Promoti ad minores Ordines ab alieno Episcopo cum falsis dimissoriis, sequuta prius desuper Iudicis Ecclesiastici declaratione, fori privilegio non gaudent. Urbanus VIII. constitutione 33. *Securis*, §. 4.

Familia, & Familiares.

Familiaris Episcopi gaudet privilegio fori, & potest deferre arma. Die 1. Iulij 1647. in Montis Politiani: *lib. 4. decr. Paul.* fol. 17.

Familiaris Episcopi titularis gaudet privilegio fori. Die 17. Ianuarij 1628. in Regiensi: *lib. 1. decr. Paul.* fol. 27.

Familiaris Aduocati pauperum non gaudet. Die 6. Maij 1657. in Interamneni: *lib. 5. decr. Paul.* fol. 106. à tergo.

Familiares Cardinalium, & Episcoporum, etiam pro delictis extra officium commissis, gaudent privilegio fori. S. Congr. Episcoporum. 2. Martij 1611.

Quod ampliatur etiam ad familiam laicam Episcopi titularis. S. Congr. Immunitatis 7. Ianuar. 1628. his verbis: *Sacra, &c. censuit, familiam etiam Episcopi titularis gaudere debere privilegio fori; ita tamen, ut conueniri debeant, & sint puniendi ab Ordinario loci, ubi degunt, non ab Episcopo, seu Archiepiscopo titulari.*

Batoncelli, Magistri Actorum, Notarij, Fiscales, ceterique Ministri Curie Episcopalis necessarij pro regimine Tribunalis, tam in Ciuitate, quam in Diocesi, gaudent privilegio fori. S. Congr. Episc. in Ostunensi, 6. Augusti 1602. & in Sorana, 25. Aprilis eiusdem anni, & in Messanensi, 16. Septembris 1622. & in Algarensi, 16. Martij 1624. & S. Congr. Immunitatis in Bellicastrensi, 4. Decembris 1629.

Dummodò non sint ab Episcopo excogitati de nouo, puta Commissarius fectorum, Architectus Ecclesiæ, sarcinator paramentorum, & similes. S. Congr. Episc. in Catacenfi, 3. Iulij 1609.

Item sutores, calcearij, & similes artifice Vniuersitatibus, Collegiis, Monasteriis, Hospitalibus, & aliis locis pijs, aut Ecclesiasticis inservientes, non gaudent privilegio fori, si suis sumptibus extra dicta loca morantur. S. Congr. Concilij in Tarraconensi, 13. Ianuar. 1618.

Fiscalis, quem Episcopus tenet in aliqua Ciuitate, vel Castro, in quo spirituale, ac temporalem iurisdictionem exercet, tanquam ipsius Episcopi familiaris, gaudet privilegio fori, nec ad personalia Ciuitatis munia tenetur. S. Congr. Episcop. 11. Decembris 1615.

Nec pro debitis, vel delictis, etiam extra officium commissis, capi, carcerari, vel iudicari potest per laicam Potestatem. S. Congr. Episc. in Grossetana, 30. Septembris 1616.

Ad euitandas tamen dissensionum cum seculari Curia

occasionibus, expediret Episcopum non uti officialibus laicis, præsertim vxoratis. Quia licet de iure regulariter vxor sequatur forum viri, vt declarauit S. Congr. Immunit. 17. Ianuarij 1628. in Neritonensi, in executione tamen non deerrunt difficultates. S. Congr. Episc. in Oppidenfi, 25. Iunij 1620.

Et etiam archiui custodiæ debet Episcopus præfigere personam Ecclesiasticam. S. Congr. Episc. in Caratrensi, 26. Augusti 1642.

Priuilegia concessa per sacros Canones ministris, officialibus, vel familiaribus Episcoporum, ita sunt clara, vt in dubium reuocari non valeant, & in materia immunitatis procedendum est per viam censurarum, non capturæ. S. Congr. Episc. 18. Maij 1603. & S. Congr. Immunitatis, 14. Decembris 1626.

Familiares laici Episcopi sunt immunes à laica iurisdictione. S. Congr. Episcoporum, 7. Iunij 1595.

Familiam suam armatam licet Episcopo augere, dum tamen circa numerum, & qualitatem eorum, quos sibi duxerit assumendos, prudenter, & moderatè se gerat. S. Congreg. Concilij, in Agrigentina, 4. Decembris 1627.

Familiares Cardinalium actu seruientes sunt ab Ordinariorum iurisdictione exempti. Leo X. constitutione 10. sub 4. non. Maij 1512.

Et coram Auditore Camere conueniuntur. Iulius II. constitutione 28. 5. Kal. Aprilis 1612.

Familiarem suum triennale, aliàs habilem, potest Episcopus ordinare, conferendo ei statim reipsa beneficium, quacunq; fraude cessante. S. Congr. Concilij, teste Armend. in addit. ad recop. leg. Nauarra, *lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episc. num. 45. & 51.*

Famulus.

Famuli Collegij gaudent privilegio fori. Die 23. Septembris 1653. in Perusina: *lib. 5. decr. Paul.* fol. 23.

Famulus Vicarij Generalis gaudet privilegio fori. Die 13. Iulij 1637. in Ferentina.

Famuli Clericorum sunt exempti ab impositione, vt dicitur, *della Testa*. Die 24. Ianuarij 1645. in Rossanensi: *lib. 3. decr. Paul.* fol. 244.

Cardinalium famulis stipendia non conuenta petere prohibuit ab hæredibus Pius V. constitutione 5. *Sanctissimus*. Aliorum verò Romanæ Curie Prælatorum pro biennio tantum, & infra annum à die eorum obitus, Paulus III. constitutione 43. *Cum sicut*.

Farina.

Tumuli 25. assignati pro singulis Clericis in Regno, sunt farinæ, non frumenti. Die 9. Octobris 1628. in Licensi: *lib. 1. decr. Paul.* fol. 107. à tergo.

Informatio circa exemptionem datij farinæ pro Clericis in Regno. Die 20. Februarij 1629. in Oritana, *ibid.* fol. 125. à tergo. Materanensis, die 22. Augusti 1651. *lib. 4. decr. Paul.* fol. 158. à tergo.

Fenestra.

Fenestræ particularium respondentes in aliquam Ecclesiam, claudi debent, maxime si prospectum habeant super altaria. S. Congr. Episc. 5. Iulij 1583. & 29. Octobris 1565. & 4. Iunij 1602. & 6. Nouembris 1648.

Vel respicientes in clausuram monialium. Eadem S. Congr. 15. Ianuarij 1602. Cum cautela tamen, si domus erant monasterij, vel si via est intermedia. Dubium est enim, an de iure cogi possint. Eadem S. Congr. 23. Aprilis 1602.

Festi dies.

Concessio licentiarum laborandi diebus festiuis spectat ad Episcopum. Die 1. Maij 1635. in Rubensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 223. à tergo.*

Debet eam exhibere in scriptis. Die 2. Maij 1629. in Castrensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 134.*

Licentia vendendi diebus festiuis sunt dandæ à solo Episcopo, non autem à Gubernatoribus. Die 11. Martij 1642. in Alatrina: *lib. 3. decr. Paul. fol. 168. à tergo.*

Birruarij Gubernatoris abstinere debent à pignorationibus pro obseruatione dierum festorum. Die 9. Nouembris 1634. in Senogallensi, *lib. 2. decr. Paul. fol. 207.*

Diebus festiuis non permittitur vendi frumentum, nec fieri, vt dicitur, *la Dogana.* Die 6. Februarij 1635. in Auellina, *ibid. fol. 215. à tergo.*

Diebus festiuis non possunt publicari bandimenta laicalia. Die 20. Septembris 1639. in Theatina: *lib. 3. decret. Paul. fol. 102.*

Non pertinet ad Principem, vel Iudicem laicum facere edicta circa festorum obseruationem. S. Congr. Episc. in Vmbriaticensi, 2. Martij 1621.

Quod si fecerint, Episcopus debet edictum promulgare, cuius proœmium sit, esse proprium officium Episcopi edicta, & præcepta facere circa festorum obseruationem, & dare licentiam laborandi in ipsis, vt sic abluerumoribus Iudex secularis quiete recognoscat errorem suum. S. Congr. Episc. in Monopolitana, 13. Augusti 1578.

Multò minus Princeps laicus potest instituire, vel indicare dies festos, vt per suas literas in forma Breuis declarauit Innocentius X. Die 6. Octobris 1653.

In puniendo pro transgressione festorum eos, qui contraveniunt sine licentia Episcopi, datur locus præuentioni inter Iudicem Ecclesiasticum, & secularem. Pius V. constitutione *Cum primum Apostolicus*, §. 7. & S. Congr. Episc. in Theatina, 29. Maij 1582. & in Neapolitana, 22. Iunij 1621.

Quare Episcopus, vel Vicarius dare debent huiusmodi licentias in scriptis. S. Congr. Episc. in Ciuitatis Castellane, 25. Augusti 1615.

Licentia laborandi diebus festiuis non sunt exhibendæ Iudicibus laicis, nec toleranda huiusmodi præsumptio, atque prætenso. S. Congr. Immunitatis, in Castrensi, 2. Martij 1629.

Pœna pro transgressione festorum imponenda debet esse moderata; & si fuerit exorbitans, reduci debet ad arbitrium Ordinarij; & reliquum, si fuerit exactum, restitui. S. Congr. Episcoporum, 1. Aprilis 1596. & in Recinateni, 16. Ianuarij 1601. & in Bellicastrensi, 1. Septembris 1603. & in Cornerana, 12. Decembris 1642.

Nec debet excedere quinque, vel sex iulios in loca pia distribuendos, deductâ tertiâ pro executoribus, licet quis deprehensus fuerit in flagranti post publicatum edictum. S. Congr. Episc. in Terracineni, 14. Decembris 1594.

Nec pro pœna debent bona confiscari. S. Congr. in Termoleni, 29. Aprilis 1603. & in Crotonensi, 1. Iunij 1604.

Nam citata constitutio Pij V. de admissione animalium, nisi rigidior, non fuit quoad hanc partem vsu recepta. Vnde S. Congreg. Episc. merces simul cum animalibus pro transgressione festorum confiscatas, seu ablatas restitui mandauit, vt in Camerineni, 11. Augusti 1617.

Datâ tamen idoneâ cautione de soluendo quod ordina-

tum fuerit ab eadem S. Congregatione, vt in Bouinensi, 11. Aprilis 1645. & 14. Decembris 1646. & 11. Ianuarij 1647.

Non obstante, quod animalia fuissent vendita, & eorum pretium distributum, quia ea iussit redimi, ac domino restitui, retentâ aliquâ modicâ pœnâ locis pijs applicandâ. S. Congr. Episc. 15. Iulij 1606.

Festa & Vigiliæ non annunciantur à Regularibus, nisi exerceant curam animarum, vel nisi Parochus consentiat. S. Congr. Episc. 15. Decembris 1603.

Si Episcopus vult instituere, vel manutenere officium Commissarij Festorum, debet pro illo vti persona Ecclesiastica. Eadem S. Congr. 30. Aprilis 1616.

Feudum.

Si Episcopus feudum, seu iurisdictionem secularem haberet, pro ea Vicarium laicum deputare posset, nisi reus sit Ecclesiasticus. Non expedit tamen deputare in huiusmodi feudis Ecclesiasticis Iudices perpetuos, maximè laicos: & quandoque debet Episcopus aliquas causas per se, vel per suum Vicarium cognoscere, vel alijs Clericis, vel laicis delegare. Nam aliâs Ecclesia exponeretur periculo amittendi iurisdictionem illam per vsurpationem laicorum. S. Congr. Episc. in Mantuana, 16. Maij 1581.

Et si Episcopus fuerit solitus deputare Clericos pro administratione Baroniarum suarum Ecclesiæ, debet manuteneri in hac quasi possessione, non obstante contraria pragmatica seculari. S. Congr. Episc. in S. Marci, 23. Aprilis 1607.

In causa feudi Clericus subiicitur dominio directo ipsius feudi, cui etiam iuramentum fidelitatis præstat, & hoc siue agatur iudicio petitorio, siue possessorio eiusdem feudi. S. Congregatio Episc. in Sabaudienfi, 19. Martij 1602. & in S. Angeli, 15. Augusti 1620.

Si tamen deliquerit, non potest ab ipso corporaliter puniri; sed si delictum mereatur priuationem, poterit feudo priuari, nisi feudum sit Ecclesiæ.

Fidei professio.

Ex Bulla Pij IV. 88. *In sacrosancta*, statutum est, vt promouendi ad gradus Doctoratus, Cathedras, vel regimina Vniuersitatum, faciant professionem fidei cum iuramento fidelitatis, & obedientiæ Summo Pontifici, in manibus Ordinarij, seu eius Vicarij secundum formam ibi præscriptam, aliâs promotio est nullius momenti, tam in iudicio, quàm extra.

Filius.

Filius legitimus Clerici ante Clericatum susceptus, gaudet priuilegio fori, durante vita patris. Die 14. Martij 1631. in Callienfi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 99.*

Filij Clericorum coniugatorum post mortem patris non gaudent priuilegio fori. Die 18. Nouembris 1653. in Bisignianensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 30. à tergo.*

Filij Presbyterorum Græcorum mortuo patre, non gaudent priuilegio fori, seclusa consuetudine. Die 4. Septembris 1657. in Rossanensi: *lib. decr. Roccy, fol. 32.*

Filij Clericorum Græcorum viuentes cum matribus viduis, attentâ consuetudine, gaudent priuilegio fori. Die 16. Decembris 1642. in Bisignianensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 191. à tergo.*

An filius Diaconi saluatici gaudeat priuilegio fori? Seruandum est Decretum de Clericis saluaticis. Die 28. Martij 1653. in Vmbriaticensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 12.*

Franchisia

Franchisia debetur etiam filiis legitimis Clericorum. Die 23. Iulij 1647. in Ortonensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 20. à tergo.*

Filius Cancellarij Mensæ Episcopalis non gaudet priuilegio fori. Die 1. Februarij 1661. in Interamnenfi: *lib. decr. Paul. fol. 313.*

Filij colonorum Mensæ Episcopalis gaudent priuilegio fori. Die 6. Martij 1635. in Vrbeuetana: *lib. decr. Paul. fol. 220.*

Filij colonorum Ecclesiasticorum non gaudent priuilegio fori. Die 4. Iunij 1630. in S. Agathæ Gothorum: *lib. 2. decr. Paul. fol. 45.*

Filius Notarij Vicarij foranci non gaudet priuilegio fori. Die 10. Ianuarij 1639. in Firmana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 83. à tergo.*

Filius Clerici legitimus ante Clericatum susceptus, durante vita patris, gaudet priuilegio fori. S. Congr. Episc. in Callienfi, 18. Martij 1631.

Dissimulari debet, quod Presbyteri domi teneant suos filios naturales. Nam Concilium Tridentinum *sess. 25. cap. 15.* in qua diu tractatum fuit de hac materia, id non accepit cum tanto rigore. S. Congr. Episc. in Pampilonensi, 4. Septembris 1582.

Et si longè præstaret eos alibi tenere. Eadem S. Congr. 9. Ianuarij 1602. Præsertim dum ex huiusmodi cohabitatione oriuntur scandala, & inconuenientia. Eadem S. Congr. 7. Februarij 1653.

Filius postquam fuit ordinatus, potest donationis sibi factæ in suum titulum liberè, & expedite possessionem capere. S. Congr. Episcoporum. in Alensi, sub die 19. Augusti 1598.

Fiscalis.

Fiscalis tanquam Episcopi familiaris gaudet priuilegio fori. Die 11. Decembris 1615. in Vasonensi, *in regeſto.* Episcopus de iure, vel saltem de consuetudine habet fiscum. Vide suprà *Damna data, fol. 25.*

Fiscalem deputare spectat ad solum Episcopum, non autem ad Vicarium, præsertim foraneum. S. Congr. Episc. in Spoletana, 5. Iulij 1619.

Qui tamen non debet esse coniugatus. S. Congreg. Episc. in Oppidensi, 25. Iunij 1620.

Fiscali potest assignari pars aliqua pœnarum criminalium; at Episcopus, & Notarij nullo modo ex illis participare debent. S. Congr. Episc. in Ciuitatis Castellæ, 4. Septembris 1595. Vide *Familiaris.*

Si colludat cum parte, vel pro ea patrocinetur, debet remoueri. S. Congr. Episc. 3. Septembris 1655.

Et si habet incerta, non potest præterdere salarium. S. Congr. Episc. 15. Ianuarij 1602.

Forus Ecclesiasticus.

Forus qui præuenit in captura, potest procedere, præterquam in censuris. Die 9. Octobris 1640. in Senogallienfi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 133.*

Clericus beneficiatus ante adeptam possessionem gaudet priuilegio fori. Die 6. Iulij 1587. in Romana, *in regeſto.*

Promotus ad Ordines cum collatione vnus beneficij gaudet priuilegio fori. Die 18. Martij 1618. in Romana, *in regeſto.*

Clericus priuatus beneficio non priuatur fori priuilegio, nisi post latam sententiam. In Romana, *in regeſto literarum Paul. fol. 326. à tergo.*

Clerici in sacris constituti, beneficiarij, pensionarij, & Protonotarij, gaudent priuilegio fori. Die 9. Nouembris 1630. in Leodinenfi, *in regeſto.*

Clericus non inseruiens alicui Ecclesiæ, sed incedens in

habitu, & tonsura, qui interest Processionibus, & aliquando in Choro, gaudet priuilegio fori. Die 8. Martij 1628. in Romana, *in regeſto.*

Clerici recusantes frequentare scholas non possunt priuari fori priuilegio. Die 12. Augusti 1631. in Maccratenfi, *in regeſto.*

Clerici reassumentes habitum clericalem gaudent priuilegio fori quoad personam, non quoad bona, si fraus subit. Die 16. Septembris 1630. in Cusentina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 58.*

Etiamsi post delictum, & processum Clericatum assumpserint. Die 16. Decembris 1642. in Ianecensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 192.* Rossanensis, die 18. Martij 1631. *lib. 2. decr. Paul. fol. 100.* Papiensis, die 23. Maij 1626. Ciuitatis Castellanzæ, die 18. Februarij 1631. *lib. 2. decr. Paul. fol. 96.*

Clerici non habentes qualitates expressas in sacro Concilio Tridentino non gaudent priuilegio fori. Die 26. Iunij 1629. in Assiensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 141.*

In minoribus constituti gaudere debent exemptionibus Clericis competentibus. Die 11. Augusti 1638. in Montis Regalis: *lib. 3. decr. Paul. fol. 69.*

Abutens licentia fori Ecclesiastici, si sit laicus, puniri potest à Iudice Ecclesiastico, non autem priuatiuè ad Iudicem laicum. Die 15. Ianuarij 1650. in Ciuitatis Plebis: *lib. 4. decr. Paul. fol. 79.*

Fori priuilegio non gaudet ille, cui reseruata fuit pensio vt Clerico, si non incedat in habitu, & tonsura. S. Congr. Concilij, 19. Iunij 1586.

Fori priuilegio gaudet subdiaconus, qui characterem, & habitum clericalem assumpsit post delictum, processum, & fideiussorem de se representando coram Iudice laico, & à iurisdictione Iudicis laici est liberatus quoad personam. Quod si fraus subit, quam Iudex Ecclesiasticus inspicere debet, potest Iudex laicus processui finem imponere, contra illum quoad bona procedendo. S. Congr. Concilij in Papiensi, 23. Maij 1626. & S. Congr. Immunit. in Ciuitatis Castellanzæ, 18. Febr. 1631.

Fori priuilegio gaudent Clerici in sacris constituti, beneficiati, pensionarij, protonotarij, & alia similia officia habentes, & illi, qui per modicum tempus habitum dimiserunt, etiamsi tempore capturæ fuerint reperi in habitu seculari, & illi Clerici in minoribus constituti, non habentes qualitates Concilij *cap. 6. sess. 23. de reform.* quando Iudex Ecclesiasticus præuenit. S. Congr. Concilij in Leodienfi, 9. Nouembris 1630.

Fori priuilegio gaudet promotus ad Ordines cum collatione vnus beneficij redditus duorum scutorum annuorum, qui incedens in habitu laicali cum armis, dum caperetur à birrariis, vnum ex illis occidit, & ad carceres laicales adductus fuit. S. Congr. Concilij in Ianuensi, 18. Martij 1628.

Fori priuilegio gaudet Clericus in minoribus constitutus, Ecclesiæ deseruiens, non tamen ex mandato Episcopi, sed habitum, & tonsuram deferens. S. Congr. Concilij in Valentina, 29. Iulij 1628.

Fori priuilegio gaudet Clericus incedens in habitu, & tonsura, descriptus in catalogo Clericorum, qui in Synodo diocesana obedientiam præstitit Ordinario, & per paucas vices in choro, & in processionibus interfuit, attentis circumstantiis, quamvis alicui Ecclesiæ de mandato Episcopi non inseruiat, vel beneficium Ecclesiasticum non habeat. S. Congr. Concilij, in Nullius, 28. Martij 1628.

Fori priuilegio gaudet Clericus, qui ante incarcerationem reassumpserat habitum. S. Congr. Immunit. in Rossanensi, 18. Martij 1631.

Fori priuilegio gaudet de præſenti laicus pro tempore, quo

quo fuit Clericus. S. Congr. Immunit. in Nullius, 9. Septembr. 1631.

Fori priuilegio gaudet Subdiaconus, qui in vim dispensationis Apostolicæ cum vidua matrimonium contraxit, & pensiones Ecclesiasticas obtinet. S. Congr. Concilij, 24. Martij, & 17. Septembris 1618.

Fori priuilegio non gaudent in ciuilibus Clerici coniugati, tam constitutione Bonifacij VIII. quam decreto Concilij Trid. nisi ubi de crimine etiam ciuilitate ageretur. S. Congr. Concilij, 13. Februarij 1610. & S. Congr. Episc. 10. Febr. 1618. sed eos gaudere in ciuilibus, præsertim in Regno Neapolitano, in quo adeest consuetudo, censuit S. Congr. Immunit. 17. Februarij 1630.

Fori priuilegio non gaudent illi, qui in accendis lampadibus, & aperendis portis Ecclesiæ deserviunt. S. Congr. Episc. 18. Ianuarij 1603.

Fori priuilegio gaudent protonotarij honorarij, etiam si Ecclesiæ non inseruiant. S. Congr. Concilij, 9. Iulij 1626. Nec seruitio alicuius Ecclesiæ adscripti sint, dummodò in habitu clericali incedant. Eadem S. Congr. in Toletana, 27. Martij 1632.

Fori priuilegio priuari non potest Clericus in minoribus ordinibus constitutus, recusans frequentare scholas, & Ecclesiæ; si tamen esset probabilis spes profectus. S. Congr. Concilij in Materana, 2. Augusti 1631.

Religiosus, qui commisit diuersos graues excessus, de quibus nunquam voluit emendari, nec penitentiam pro ipsis impositam peragere, fori priuilegio non gaudet. S. Congr. Episc. 22. Ianuarij 1596.

In omni tamen casu necessarium est, vt monitus non resipuerit, & sequuta sit declaratio per Iudicem Ecclesiasticum competentem facta de incorrigibilitate. S. Congr. Episc. in Papiensi, 8. Decembris 1597.

Clerici publicè, & personaliter macellum, vel caupnam tenentes, carnesque cadentes, & vendentes, si nominatim, & tertio moniti non desistant, vel si desistant, & postea reuertantur ad idem, perdunt ipso facto priuilegium clericale. Quod etiam intelligendum est de qualibet arte mechanica, maxime si Clerici sunt tantum in minoribus constituti. S. Congr. Episc. in Bisignanensi, 6. Octobris 1628.

Clericus assassinus fori priuilegio non gaudet. Non habet tamen Iudex laicus iurisdictionem vllam in talem Clericum ante sententiam declaratoriam, quæ non à seculari, sed ab Ecclesiastico Iudice fieri debet. Clemens VIII. *const.* 37. §. 3. & S. Congr. Episc. 18. Decembr. 1595. & 14. Februarij 1601.

Clericus prima tonsura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus, fori priuilegio non gaudet, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat: quod tamen ante 14. annum inceptum non potest obtinere, nisi in fundatione sit cautum, quod illud ante 14. annum obtineri possit; quia tunc non censetur per Concilium tali fundationi derogatum. S. Congreg. Episc. 16. Maij 1596.

Requiritur tamen mentio expressa de hoc. Eadem S. Congr. in Tridentina, 18. Septembris 1655.

Vt Clerici non habentes huiusmodi requisita amittant priuilegium fori, nulla requiritur monitio, sed sufficit declaratio, præuia citatione ad dicendum causam, quare, &c. S. Congr. Concilij in Liciensi, 7. Septembris 1624.

Si Clericus non seruiat, priuilegio fori non gaudet, licet haberet pensionem. S. Congr. Concilij, teste Garzia p. 1. c. 5. num. 70.

Clericus pensionarius gaudet priuilegio fori, licet ex dispensatione Apostolica non incedat in habitu. S. Congr. Concilij 26. Iunij 1630.

Est Religio militarem ingrediatur, ac profiteatur, non priuatur ipso facto pensione, neque priuilegio fori, licet incedat ense accinctus, habituque militari indutus. S. Congr. Concilij, 20. Augusti 1633.

Clerici trahi possunt ad forum laicalem tutorio nomine, quando sunt tutores pupillorum laicorum. S. Congr. Episc. 23. Aprilis 1607.

Si constat, licentiam ab Episcopo, quamvis oretenus, fuisse concessam Clerico, vt studeret in aliqua publica Schola, vel Vniuersitate, vtique gauderet priuilegio, non tamen sufficeret promissio, vel licentia tacita. S. Congr. Concilij, 15. Martij 1621.

Sufficit etiam licentia tacita. Eadem S. Cong. 5. Martij 1618.

Habens beneficium, licet exiguum, gaudet fori priuilegio, quamvis solum titulum habeat, quia scilicet nondum possessionem accepit. S. Congr. Episc. in Liciensi, 20. Aprilis 1621.

Nisi huiusmodi beneficia exigua sint procurata in fraudem. S. Congr. Concilij 13. Ianuarij 1623.

Sufficit ad hoc, ne quis priuilegium propter non delationem habitus amittat, si eo vestium vtatur genere, vt visus à Populo Clericus iudicetur. Iudicium autem, an aliquis sit Clericus, vel an habitus sit clericalis, ab Ecclesiastico Iudice ferendum erit. S. Congr. Episc. 8. Aprilis 1603. & 15. Aprilis eiusdem anni.

Oblati an, & quando fori priuilegio gaudeant? Vide verbum *Oblati*.

Franchisia.

Taxa tumulorum pro franchisia assignata in Regno Sacerdotibus, Clericis, & in sacris, & in minoribus. Die 27. Aprilis 1632. in Cusentina: lib. 2. *decr. Paul.* fol. 123.

Clericis datur franchisia 12. tumulorum, donec probent consuetudinem. Die 22. Maij 1663. in Neritonensi: lib. *decr. Roccij*, fol. 481.

Personæ Ecclesiasticæ non possunt donare medietatem franchisiam sibi competentem. Die 12. Decembr. 1645. in Salernitana: lib. 3. *decr. Paul.* fol. 267. à tergo.

Clerici pauperes possunt vendere franchisiam eidem assignatam. Die 6. Maij 1631. in Oritana: lib. 2. *decr. Paul.* fol. 77. à tergo.

Clerici habere debent suam integram franchisiam. Die 21. Martij 1646. in Sulmonensi: lib. 3. *decr. Paul.* fol. 276. à tergo.

Etiam respectu colementium bona Ecclesiæ. Die 25. Iunij 1644. in Rouinensi: lib. 2. *decr. Paul.* fol. 229.

Ecclesiastici gaudent franchisia, etiam pro coniunctis, & familiaribus. Die 27. Aprilis 1632. in Cauenensi: lib. 2. *decr. Paul.* fol. 123. Teramenensis, die 22. Augusti 1662. lib. *decr. Roccij*, fol. 417.

Sacerdos quamvis absens, debet gaudere solita franchisia sibi competente. Die 26. Ianuarij 1644. in Vulturanaensi: lib. 3. *decr. Paul.* fol. 20. à tergo.

Clerici, quamvis absentes, debent gaudere franchisia sibi competente. Die 25. Maij 1634. in Basileensi: lib. 3. *decr. Paul.* fol. 61. Boianensis, die 30. Iunij 1643. *ibid.* fol. 203. Salernitana, die 2. Iulij 1630. lib. 2. *decr. Paul.* fol. 49.

Vide verbo *Immunitas*.

Frumentum.

Ecclesiastici non debent impediri asportare frumentum, si non adsit indigentia Ciuitatis. Die 22. Ianuarij 1629. in Assisensi: lib. 1. *decr. Paul.* fol. 121.

Gubernator Marchiæ non potest eos impedire. Die 10. Decembris

Decembris 1647. in Auximana: *lib. 4. decr. Paul. fol. 35.*

Impedientes extractionem frumenti Ecclesiasticorum excommunicantur. Die 22. Ianuarij 1629. *lib. 1. decr. Paul. fol. 122. in Eugubina.*

Ecclesiastici non possunt cogi, vt eorum frumenta contribuant pro abundantia annonæ. Die 18. Maij 1649. in Ciuitatis Castelli: *lib. 4. decr. Paul. fol. 78.*

Perquisitio frumentorum in locis immunibus non potest fieri à laicis. Die 15. Decembris 1648. in Florentina. *ibid. fol. 66.*

Assignationes frumenti sunt dandæ Ordinario loci, sed cognitio super fraudibus potest fieri à Gubernatore, si habeat facultatem. Die 10. Decembris 1629. in Assiensis: *lib. 2. decr. Paul. fol. 4.*

In casu etiam penuriæ, *le rassegne delle biade*, sunt faciendæ Curia Ecclesiasticæ. Die 14. Ianuarij 1630. in Ciuitatis Castelli. *ibid. fol. 23.*

Ecclesiastici non tenentur consignare frumentum Principi laico. Die 18. Augusti 1637. in Casalensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 39. à tergo.*

Nec denunciare frumenta Iudici laico. Die 19. Iunij 1592. in Ferrariensi. *in regesto.*

Monasterium Carthusiæ Ferrariensis eximitur à gabella pro frumento vendito. Die 28. Nouembris 1634. in Ferrariensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 209.*

Vltra vsum vnius anni pro familia propria emi prohibuit Pius V. *const. 19.* Excommunicatio tamen hodie non incurritur, quia sublata fuit ab Urbano VIII.

Furnus.

Episcopus potest aperire furnum ad effectum di *fare spianare il suo grano*. Die 14. Decembris 1649. in Vrbinate: *lib. 4. decr. Paul. fol. 96.* Nucarina, die 25. Ianuarij 1650. *ibid. fol. 98.* Forosempronienfis, die 23. Augusti 1633. *lib. 2. decr. Paul. fol. 168.*

Ecclesiastici non possunt cogi ire ad certum furnum. Die 13. Iulij 1637. in Fanensi: *lib. 3. decret. Paul. fol. 37.*

Furnus Ecclesiasticorum gaudet exemptione. Die 20. Martij 1630. in Nuscana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 33. à tergo.*

Clerus potest habere furnum proprium, coque vti, seu locare personæ sibi bene visæ. Die 9. Martij 1632. in Eugubina. *fol. 116. à tergo.*

Nuncius Neapolitanus prouideat circa furnos Regularium, vt illis vtantur pro suo vsu tantum. S. Congr. Immunit. 4. Decembris 1628.

Furiosus.

Nouitia furiosa debet remitti domum. S. Congr. Episcop. 7. Aug. 1607.

Professa verò secus. Eadem S. Congr. 25. Iunij 1601. & 15. Nouembris 1588.

Fur.

Furans in Ecclesia gaudet immunitate Ecclesiastica, sed puniri potest. Die 18. Martij 1631. in Squillacensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 100.*

Furans pyxidem, in qua actualiter asseruatur Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum, non gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 2. Iunij 1632. in Squillacensi. *ibid. fol. 128.*

Furans vota argentea in Ecclesia, damnatur ad tritremes. Die 21. Nouembris 1635. in Placentina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 238. à tergo.*

Committens furtum in Ecclesia gaudet immunitate,

non tamen respectu Iudicis Ecclesiastici. S. Congr. Episc. 18. Martij 1603.

G

Gabella.

Clerici in minoribus gaudere debent exemptione à gabellis. Die 10. Nouembris 1638. in Montis Alti: *lib. 3. decr. Paul. fol. 78. à tergo.* Florentina, die 13. Iunij 1640. *ibid. fol. 119. à tergo.* Camerinenfis die 17. Ianuarij 1628. *lib. 1. decr. Paul. fol. 80.*

Ecclesiasticæ personæ non tenentur ad gabellas absque licentia Sedis Apostolicæ. *In regesto.* in Matheranensi.

Ecclesiastici non possunt grauari à pratensa gabella Communitatis. Die 16. Iulij 1627. in Vrbinate: *lib. 1. decr. Paul. fol. 57.*

Clerus secularis, & regularis eximitur à gabellis à laicis impositis. Die 1. Decembris 1627. in Parmensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 51.* Vicentina, die 25. Maij 1638. *ibid. fol. 63.* Mutinensis, die 21. Martij 1625. *ibid. fol. 24.* Senogallienfis, die 2. Maij 1629. *lib. 1. decr. Paul. fol. 136.* Recanatenfis, die 22. Iunij 1655. *lib. 5. decr. Paul. fol. 68. à tergo.* Ciuitatis Castelli die 5. Martij 1652. *lib. 4. decr. Paul. fol. 177. à tergo.*

Etiam à gabella, vt dicitur *de contratti*. Die 9. Aprilis 1647. in Reatina. *ibid. fol. 11. à tergo.*

Clerici non tenentur ad gabellam impositam super pascua animalium. Die 31. Ianuarij 1628. in Laquedonensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 82.*

Clerici gaudent exemptione fructuum in bonis etiam eisdem donatis. *ibid. fol. .*

Clerici non tenentur ad solutionem gabellæ carnis. Die 30. Maij 1628. in Asculana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 94.*

Clerici, etiam si non inseruiant Ecclesiæ, eximuntur ab oneribus personalibus. Die 6. Martij 1635. in Aprutina: *lib. 2. decr. Paul. fol. 218.*

Ecclesiastici non tenentur ad onera ad fauorem Principis. Die 18. Augusti 1637. in Casalensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 39. à tergo.*

Nec tenentur ad solutionem oneris nuncupati *il Tasso*. Die 9. Iunij 1636. in Casalensi: *ibid. fol. 33.*

Clerus secularis eximitur à gabellis laicalibus. Die 31. Maij 1659. in Placentina. *lib. 3. decr. Paul. fol. 93.*

Clerus non potest sponte soluere gabellas à laicis impositas. Die 15. Iunij 1638. in Vicentina: *lib. 3. decr. Paul. fol. 65.* Andrian, die 27. Septembris 1632. *lib. 2. decr. Paul. fol. 138.*

Bona data Clericis in Regno Siciliae quomodo sint exempta à gabellis, & quando teneantur soluere. Die 24. Ianuarij 1623. in Sicilia. *in regesto scripturarum veterum, fol. 16.*

Gabella non soluitur in transportatione Cadaveris ab vno ad alium locum. Die 10. Iunij 1653. in Firmana: *lib. 5. decr. Paul. fol. 16.*

Emphyteuta Ecclesiasticorum gaudet exemptione ab oneribus Communitatis. Die 27. Maij 1654. in Imolensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 141. à tergo.*

Clericus, quamvis absens, gaudet exemptione à gabellis. Die 2. Iulij 1650. in Salernitana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 49.*

Clerus non tenetur soluere gabellam impositam super rumulis frumenti. Die 11. Septembris 1634. in Lacerina. *ibid. fol. 201.*

Seruientes Ecclesiis non tenentur ad gabellam panis non ingabellari. Die 30. Decembris 1636. in Bouinensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 14.*

Gabella

Gabella non est soluenda pro elemosyna frumenti, vini, olei, &c. Die 26. Februarij 1658. *lib. decr. Roccy, fol. 67. à tergo.* Valentina, die 12. Nouembris 1658. *ibid. fol. 134. à tergo.*

Clerus gaudere debet exemptione à gabella vini. Etiam ementes ab eis. Die 14. Ianuarij 1653. in Conuersanensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 5. à tergo.* Rauenmatensis, die 20. Augusti 1635. *lib. 5. decr. Paul. fol. 253.* Panormitana, die 7. Iunij 1633. *ibid. fol. 160.* Oritana, die 24. Iulij 1628. *lib. 1. decr. Paul. fol. 101.* Iannensis, die 9. Aprilis 1647. *lib. 4. decret. Paul. fol. 10. à tergo.*

Ementes vinum ab Ecclesiasticis non tenentur ad gabellam impositam. Die 14. Maij 1663. in Iuuenacensi: *lib. decr. Roccy, fol. 480.*

Collegium Romanum eximitur à gabella vini, vt dicitur à minuto. Die 19. Nouembris 1638. in Auerfana: *lib. decr. Roccy, fol. 128. à tergo.*

Emptores fructuum ab Ecclesiasticis non tenentur ad gabellam extractionis. Die 24. Martij 1654. in Ferrariensi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 36.*

Ecclesiastici, attenta quasi possessione immemorabili, eximuntur à gabella macinæ. Die 12. Februarij 1646. in Cusentina: *lib. 4. decr. Paul. fol. 4.*

Episcopus non potest præcipere gabellariis, ne dent Clericis franchisias sine sua licentia. S. Congr. Episc. in Tranensi, 23. Iulij 1603.

Quoad Clericos, qui vendunt furnariis, vel alijs schedulas suæ franchisiz, nihil debet innouari. S. Congr. Episc. in Melitensi, 25. Iunij 1619.

Familiares, qui seruiunt actualiter Ecclesiasticis, exempti sunt à gabellis. S. Congr. Episc. in Liciensi, 12. Martij 1602.

Clerici non tenentur ad gabellas, neque ratione pascui animalium. S. Congr. Episc. in Caputaquensi, 14. Augusti 1612.

Neque pro pane, & vino determinato, licet emerent à laicis. S. Congr. Episc. in Brundusina, 10. Augusti 1604. & in Oritana, 30. Iulij 1612.

Neque pro vino collecto in proprijs vineis, licet illud vendant laicis. S. Congr. Episc. in Tranensi, 13. Ianuarij 1610. & in Sipontina, 11. Septembris 1612. vel ad minutum. Eadem S. Congr. in Tranensi, 22. Ianuarij 1613. & in Laelleni, 24. Septembris 1617.

Neque pro paleis, & serico collectis in proprijs bonis, & alteri venditis. S. Congr. Episc. in Rhegiensi, 3. Augusti 1621.

Moniales non comprehenduntur in gabellis prædialibus, neque in statu Ecclesiastico. S. Congr. Episc. in Auximana, 19. Maij 1617.

Neque impositis pro vino, & lignis, quæ introducuntur in Ciuitatem pro vsu Monasterij. S. Congr. Episc. in Anconitana, 15. Ianuarij 1619.

Absolutio ab excommunicatione ob impositionem gabellæ incurfa non conceditur, nisi facta restitutione eisdem Ecclesiasticis, vel si id minus fieri possit, alicui loco pio, arbitrio Ordinarij. S. Congr. Episc. in Tropiensi, 24. Aprilis 1582.

Modò restituta non applicet Cathedrali, vel suo Palatio. Eadem S. Congr. 16. Martij 1603.

Quando bona peruenientia ad Clericum, vel ad Ecclesiam habent annexam aliquam gabellam certam, perpetuam, & inuariabilem, tenentur illam soluere. S. Congr. Immunit. 21. Aprilis 1640.

Et similiter pro solutionibus debitis, & maturatis tempore, quo iam bona deuenerant in Clericos. S. Congr. Immunit. in Marsicana, 10. Aprilis 1628.

Licebit Capitulo exigere gabellam, siue datum ab immemorabili consuetum, & sibi donatum, vel alio modo legitime acquisitum super fructibus prædiorum,

etiam Ecclesiasticorum; quia hoc est onus reale, certum, & inuariabile, vt supponitur. S. Congr. Concilij in Castellatenensi, 29. Nouembris 1653.

Non potest Ecclesiasticus in acquirendo se obligare per pactum ad soluenda huiusmodi onera, nisi sint hypothecæ, vel ita rei annexa, vt cum ipsa pertranseant. S. Congr. Episc. in Vgentina, 6. Octobris 1617. & in Vritana, 17. Nouembris 1620.

Res Ecclesiasticorum, quæ venduntur laicis, translatæ earum in laicos dominio, non retinent amplius exemptionem à gabellis, neque ab oneribus incertis, & variabilibus. S. Congr. Episc. in Vmbriaticensi, 11. Septembris 1598.

Res, quæ propter non solumum vectigal, incidunt in comissum, ipso iure efficiuntur Fisci, vel eius, cui vectigal soluendum erat.

In canone 5. Bullæ Ccenæ Domini est excommunicatio lata sententiæ contra omnes, qui in terris suis pedagia, seu gabellas nouas imponunt, vel augent, præterquam in casibus à iure, vel ex speciali Sedis Apostolicæ licentia permissis; vel augeri, seu imponi prohibita exigunt.

Generalis.

Generalis Regularium nedum appellationes recipere, sed & causas in prima instantia auocare potest, quia Concilium non loquitur de Regularibus. S. Congr. Episc. 2. Octobris 1654.

Generalis non debet condemnare Fratres de facto, causæque prius non cognitæ. S. Congr. Episc. 26. Nouembris 1602.

Neque est certum, an habeat facultatem mittendi ad tritemes, *ibidem.*

Graduatus.

Decretum, quod qui non est graduatus in aliqua Vniuersitate, non possit habere officia, vel beneficia in aliquo Regno, est contra libertatem Ecclesiasticam. S. Congr. Episc. in Castellatenensi, 25. Iunij 1603.

Græci.

Congregatio S. Officij aliquando prohibuit, ne in aliqua Diocesi Græci, vel alij Clerici Albanenses ad Ordines promouerentur, nisi prius de ipsis mandato circa dogmata nostræ fidei examinati. S. Congr. Episc. in Rossanensi, 29. Aprilis 1616.

Ordinarij abstinere debent à promotione Græcorum bigamorum, vel qui exercuerunt chirurgiam. S. Congregat. Episcop. in Brundusina, 23. Augusti 1652.

Ritum Latinum retinere debent ritu Latino nubentes Græcis. S. Congr. Episc. 20. Februarij 1590.

Græci subiiciuntur Ordinariis circa ea, quæ ad Deicultum, & Sacramentorum administrationem attinent. Pius IV. constitutione 73.

Festos dies Latinorum tenentur obseruare Græci inter Latinos existentes. Clemens VIII. constitutione 34. *Sanctissimus.*

Grassatores.

Non possunt dici, neque publici latrones, neque viarum grassatores, qui semel, aut bis aliquem spoliauerunt, vel sapius, sed occultè, in viis priuatis, vel etiam in locis sacris, dummodò non publicè furari consueverint. S. Congr. Episc. in Carthacensi, 10. Martij 1610. & in Laudensi, 28. Aprilis 1623.

Gratia.

Gratia, super qua fuerunt literæ expeditæ, non evanescit morte Pontificis, sed suum effectum sortiri debet iuxta earum tenorem, modò ratione, vel alia suspitione careant, & non sint in forma commissoria; quia tunc re infecta remanente, morte mandantis mandatum expirat. S. Congr. Episc. 26. Septembris 1589.

Gubernator.

Episcopus cum facultate Apostolica potest procedere contra Gubernatorem exemptum. Die prima Decembris 1666. in Materanensi: *lib. decr. Altrouiti, fol. 33.* Monopolitana. Die 15. Ianuarij 1667. *ibidem. fol. 40.*

Gubernator, vti persona Ecclesiastica potest conuenire Regulares examinandi causâ. Die 19. Augusti 1655. in Ciuitatis Castelli: *lib. 5. decr. Paul. fol. 19.*

Gubernator recusans accedere ad Cathedralem contra solitum, cogi potest. Die prima Septembris 1607. in Fanensi, *in regesto.*

Gubernator Campaniæ melius certior de qualitate carceratorum, propter quos eius Ministri fuerunt excommunicati. Die 16. Iulij 1626. in Terracineni: *lib. 1. decr. Paul. fol. 8. à tergo.*

Scribitur Episcopo Terracineni per verbum *miramur*, quia non recte processit contra Ministros Gubernatoris. Die 14. Septembris 1626. in Terracineni: *lib. 1. decr. Paul. fol. 16.*

Gubernator Campaniæ declaratur excommunicatus. Die 14. Septembris 1626. in Verulana, *ibid. fol. 16.*

Committitur Episcopo Narniensi, vt absoluat Gubernatorem, & Magistratum excommunicatos. Die 14. Augusti 1627. in Narniensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 59.*

Proceditur contra Gubernatorem Corsicæ, & alios violatores immunitatis Ecclesiasticæ. Die 24. Iulij 1628. in Marianensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 100. à tergo.*

Proceditur contra Gubernatorem Tropicensem ad aggravatoriam, & reaggravatoriam. Die 22. Iulij 1630. in Tropiensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 52.*

Gubernatori non debetur locus in Choro, osculatio Evangelij, vel similia. S. Congr. Episc. in Tranensi, 30. Maij 1586. & in Rubiensi, 19. Augusti eiusdem anni; & in Hydruntina, 16. Decembris 1596.

Neque Ministris Audientiæ Regiæ. S. Congr. Episc. in Consentina, 5. Februarij 1596.

Gubernator Episcopus indistinctè incensatur, & recipit pacem ante Vicarium, & etiam non Episcopus, si sit Prouinciæ; si verò sit ciuitatis particularis, non Episcopus, præsentè Episcopo ante Vicarium; eo verò absente post Vicarium. S. Congr. Episc. 30. Iunij 1592.

H

Homicidium, & homicida.

Inquisitus pro homicidio non gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 19. Decembris 1662. in Narniensi: *lib. decr. Roccijs, fol. 448.*

Si constet de qualitate proditoris, non sequitù morte, damnatur ad tritremes. Die 23. Februarij 1638. in Bononiensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 53.*

Ad probationem homicidij proditoris requiritur amicitia præcedens. Die 18. Augusti 1637. in Beneuentana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 39.* Mandans facere homi-

cidium non comprehenditur in Bulla Gregoriana. Thom. Delbene *tom. 2.* vide in Indice.

Committens homicidium in Ecclesia, non gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 18. Octobris 1635. in Lorana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 240. à tergo.*

Occidens in portico Ecclesiæ gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 20. Nouembris 1657. in Asculana: *lib. decr. Roccijs, fol. 41. à tergo.*

Matricida gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 15. Nouembris 1661. in Arianiensi: *decr. Roccijs fol. 367.*

Occidens in Ecclesia prouocatus in rixa, gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 24. Martij 1637. in Algarensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 27. à tergo.*

Homicidium committens veneno non gaudet immunitate Ecclesiastica. S. Congr. Concilij, 3. Decembris 1632.

Homicidium commissum à laico, qui postea effectus est Clericus, non punitur quoad personam, nisi à iudice Ecclesiastico. S. Congr. immunit. 7. Decembris 1632.

Committentes homicidium, vel mutilationem in Ecclesiis, siue Cameteriis, non gaudent immunitate. Gregor. XIV.

Non priuatur immunitate, qui occidit, vel mutilat aliquem in Ecclesia non appensatè, & ex proposito, sed in pura rixa orta per accidens, vel calore iracundiæ, & maxime prouocatus. S. Congr. immunitatis sub anno 1639.

Neque attentans mutilare, vel occidere, non secuto effectu. Eadem S. Congr. 22. Ianuarij 1627.

Nec qui occidit, vel mutilat supra tectum, vel in Campanili, vel in scalis, aut in porticu, & similibus. Quæ licet in fauorabilibus comprehendantur sub Ecclesiæ nomine, in odiosis tamen non comprehenduntur. S. Congr. immunit. apud Pignatell. *tom. consule. canon.*

Sacra tamen Episcoporum Congregatio in vna Rhegiensi 12. Octobris 1602. & in Melphiteni, 20. Decembris 1616. declarauit, homicidium commissum in gradibus, dici commissum in Ecclesia, & non gaudere.

Eadem in vna Parmensi, 9. Septembris 1593. declarauit Bullam Gregorij XIV. non derogare dispositioni capitis finalis *de immunit. Eccles.* quod non gaudeant immunitate ij, qui homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesiis, vel earum cameteriis committere non verentur; quæ nisi per Ecclesiam, ad quam confugiunt, crederent se defendi, nequaquam fuerint commissuri. Nihil enim aliud facit bulla, nisi reducere ad casus in ipsa contentos omnia privilegia, de quibus ibi mentionem facit.

Homicidæ non audiendi, nisi se constituent in carceribus, nec remittuntur ad locum, vbi habitant hæretici occisi, nisi habitâ pace. Pius V. *const. 52.*

Homicidæ damnati, siue diffamati, tamen remissi fuerint, habere tamen non possunt officia, vel Dignitates, nec testimonium ferre. Pius I. constitutione *Ad restituendas.*

Permitti non debet, quod homicida voluntarius vadat in Chorum, multò minùs, quod participet de distributionibus, nisi priùs dispensetur à Sede Apostolica. S. Congr. Episc. in Tarentina, 14. Iunij 1580.

Hortatoria.

Episcopi soli Pontifici Romano obtemperare debent. Die 12. Martij 1627. in Vmbriaticensi, *in regesto lit. Paul. fol. 102.*

Episcopus vocatus à Regiis Neapolim, non debet accedere. Die 25. Maij 1638. in Lancianensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 62.*

Episcopus

Episcopus non debet parèreliteris ad audiendum verbum regium. Die 27. Augusti 1641. in Caputaquensi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 54.* Liciensis, die 27. Martij 1627. *lib. 1. decr. Paul. fol. 40.* Nascana, die 15. Februarij 1633. *lib. 2. decr. Paul. fol. 151.* Cusentina, die 17. Ianuarij 1634. *ibid. fol. 181.*

Episcopus punitur pro partitione facta ad audiendum verbum Reipublicæ. Iapensis, die 12. Nouembris 1647. in Marianensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 32.*

Non videntur incidere in canonem 16. Bullæ Cœnæ, qui decernunt, vel decerni procurant literas hortatorias ad Episcopos, & alios Iudices Ecclesiasticos; quia istæ non sunt prohibitiones, & mandata, sed quædam fraterna correctio, quæ etiam subditus superiori facere tenetur. Nec Ordinarij tenentur illis obedire. S. Congr. Episcop. in Lucerna, 8. Aprilis 1603.

Hospitalarius.

Hospitalarius perpetuò addictus seruitio gaudet privilegio fori, & exemptione pro bonis. Die 20. Martij 1630. in Beneuentana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 32.*

Custos hospitalis, durante seruitio, gaudet privilegio fori. Die 28. Augusti 1663. in Sulmonensi: *lib. decr. Rocci, fol. 503. à tergo.*

Quætuandi licentia concedi debet ministris hospitalariis, præsertim si de hoc à Summis Pontificibus privilegium habent pro diocæsis conuicinis. S. Congr. Episc. 26. Aprilis 1641.

Sicut Hospitalarij S. Antonij privilegium habent quætuandi per totum Domaniū Genuensium, Eadem S. Congr. 19. Augusti 1603.

Hospitale.

Hospitale priuatum potest Ordinarius visitare, corrigere, & reformare in iis tantum, quæ ad obseruandum voluntatem fundatorum pertinent, & exigendi rationem ab Administratoribus ipsius, vnà tamen cum illis deputatis, quibus ex consuetudine ratio reddenda est. S. Congr. Concilij apud Armandar.

Hospitalis in fundatione si sit dictum, quod Ordinarius non possit se intromittere in eius visitatione, non potest illud visitare. S. Congr. Concilij apud eundem.

Hospitalia omnia, & pia loca, quocumque nomine nuncupentur, etiam si sint priuata laicorum, potest Episcopus visitare, corrigere, & reformare in casibus à iure concessis, scilicet ob negligentiam, vel ob lapidationem bonorum, vtque testatoris voluntas seruetur. S. Congr. Concilij apud eundem.

Hospitale aliquod visitare volenti si opponatur exceptio, quod sub immediata Regum protectione existat, non ad secularem Iudicem, sed ipsum Episcopum talis exceptionis cognitio, & definitio pertinet. S. Congr. Concilij, teste eodem Armandar.

Hospitalium sub immediata Regum protectione existentium nomine non comprehenduntur, nisi ea, quæ expressè reperiuntur sub immediata Regum protectione. S. Congr. Concilij apud eundem.

Hospitalia etiam vnita, in quibus Ecclesiæ sunt, vbi assidue diuina officia celebrantur, & bona eorum non sunt distincta, debent ab Ordinariis visitari. S. Congr. Concilij apud eundem.

Hospitalia, & cætera loca pia visitat Episcopus vigore Concilij, *sess. 22. cap. 8. de reform.* sed non inde prohibetur, quin & iudices seculares eadem visitare possint, si hoc eis aliàs legitime competat. S. Congr. Concilij apud eundem. In dubio tamen poterit Or-

dinarius ab administratoribus hospitalium, aliorumque piorum locorum rationem administrationis exigere, donec coram ipso doctum fuerit de institutione, in qua secus expressè cautum sit. S. Congr. Concilij apud eundem.

Hospitalis computa, stante consuetudine, Episcopus vnà cum Magistro prædicti hospitalis recognoscere tenetur. S. Congr. Concilij in Agathensi, 19. Nouembris 1616.

Hospitalia administrata à fratribus B. Ioannis Dei non sunt exempta à iurisdictione Ordinarij, nisi solum quoad regularem obseruantiam. S. Congr. Concilij in Abellinensi, 12. Ianu. 1630.

Hospitalis bona fundati auctoritate Episcopi sunt Ecclesiastica, ideoque non possunt alienari absque beneplacito Sedis Apostolicæ. S. Congr. Episc. in Ciuitatis Castellana, 2. August. 1641. & 30. Augusti 1642.

Hospitalia, & quæcumque loca pia Episcopus visitare potest, nisi sub Regum immediata protectione sint, & essent in quasi possessione huius exemptionis ante Concilium Trid. S. Congr. in Neapolitana, 11. Augusti 1618. Nam quoad hospitalia, & alia loca pia, quæ verè sunt sub Regum immediata protectione, Concilium nihil detraxit, vel derogauit de iurisdictione Ordinariorum, sed tantum non tribuit nouam iurisdictionem. S. Congr. Concilij in Neapol. 10. Decembris 1602.

Hospitalia non dicuntur esse sub Regum immediata protectione ex eo, quod sita sint in eorum Regnis, seu Domaniis; & cognitio huius exceptionis ad ipsum Episcopum pertinet. S. Congr. Concilij.

Nec exempta sunt à iurisdictione Ordinarij ex eo, quod à Rege suscepta fuerint in sua protectione, etiam si fuerint à Regiis ministris aliquando visitata. S. Congregat. Concilij in Messanensi, 16. Augusti 1622.

Hospitale vti Ecclesiasticum, gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 8. Aprilis 1631. in Ciuitatis Castellana: *lib. decr. Paul. fol. 101.*

Hospitalis apothecæ locatæ vsui prophano non gaudent immunitate Ecclesiastica. Die 13. Iulij 1637. in Verulana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 38. à tergo.*

Hospitale locuples, cui debitis supportatus oneribus, redditus supersunt, compelli potest pro aliquo tempore ad dandum aliquid annuatim patrono pauperi. S. Congr. Episcop. 19. Maij 1649.

Et aliquid suppeditare pro filio eiusdem studente. Eadem S. Congr. 9. Martij 1604.

Hospitatio Militum.

Clerici gaudent exemptione ab hospitacione militum, etiam in bonis patrimonialibus, & pro virili: Die 4. Decembris 1629. in Dertonensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 18.* Papiensis, die 10. Septembris 1629. *ibid. fol. 6.* Capuana die 20. Aprilis 1649. *lib. 4. decr. Paul. fol. 75. à tergo.*

Sub nomine hæredum non comprehenduntur Clerici. Die 27. Februarij 1630. in Dertonensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 29.*

Ecclesiastici non possunt eiici à propriis domibus occasione habitationis militum Regiorum. Die 16. Aprilis 1630. in Aquilana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 35.* Nullius Altamura, die 27. Aprilis 1638. *lib. 3. decr. Paul. fol. 60.*

Dantur literæ Episcopi status Mediolanensis pro tuenda libertate Ecclesiastica ab hospitacione militum. Die 30. Iunij 1632. in Mediolanensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 130.* Dertonensis, die 27. Martij 1635. *ibidem fol. 221.*

Episcopo Bononiensi, qui viriliter tueatur Clerum ab hospitacione militum. Die 23. Augusti 1633, in Bononiensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 167.* Placentina, die 29. Maij 1634. *ibid. fol. 191.*

Domus Regularium, & Monasteriorum Monialium sunt exemptæ ab hospitacione militum. Die 23. Augusti 1633, in Cotronensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 167.*

Clerici saluatici eximuntur ab hospitacione militum, si non adsit consuetudo in contrarium. Die 10. Maij 1633, *ibid. fol. 156.* in Alexandrina & Sulmonensi, die 13. Iunij 1640. *lib. 3. decr. Paul. fol. 121.*

Ecclesiastici in Regno quando teneantur dare milites à Prorege petitos. Die 30. Martij 1632, in Neapolitana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 119. a tergo.*

Bona Episcopi non possunt grauari hospitacione militum. Die 12. Ianuarij 1649. in Regiensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 70.*

Domus Ecclesiasticorum, quamquam laicis locatæ, sunt exemptæ ab hospitacione militum. Die 9. Iunij 1617. in Nouariensi, in *regeſſo.*

Magistratus secularis non potest dare hospitium militibus in domibus Ecclesiarum, etiam locatis laicis, & indirectè tendit in præiudicium Ecclesiæ. S. Congr. Episc. 9. Iunij 1617.

Simplex hospitium habere non potest Ecclesiam, sed tantum Oratorium priuatum, cuius ingressus in viam publicam immediatè non respondeat, nec sit in plano, nec habeat campanam, nec ibi ministrari possint Sacramenta, nec continuam per mansionem Religiosorum, nisi infirmorum, & seruientium, nec sepulturam, nisi specialiter concedatur. S. Congr. Episc. 26. Aprilis 1652.

Habitatio.

Non est permittendum, quod milites habitent propè Moniales. S. Congregat. Episc. in Afulana, 21. Martij 1614.

Quæ tamen seruare debent indemnem dominum domus: 18. Iunij eiusdem anni.

Habitus.

Non est tolerabilis recursus ad laicos pro recipiendo habitu monastico. S. Congr. Episc. in Montis Politiani, 31. Augusti 1618.

Habitus, & tonsuram non deferentes Clerici, quas pœnas incurrant. Sixtus V. constitutione 92. *Cum Sacrosanctam*, §. id. Iann. 1589.

Habitus dimittens Clericalem potest illum iterum reassumere, non obstante irregularitate superueniente, & Ordinarij prohibitionem. S. Congr. Concilij in Mazariensi, 17. Iunij 1630.

Probatio quod habitus clericalis sit assumptus in fraudem, fieri debet coram Iudice Ecclesiastico. S. Congr. Episc. in Ianuensi, 20. Iulij 1621.

Qui dimiserat habitum, quem postea reassumpsit in fraudem, probata fraude coram Iudice Ecclesiastico, debet consignari in totum Iudici laico. Eadem S. Congreg. in Ianuensi, 3. Iulij 1607.

Clerici, qui habitu dimisso ad nuptias conuolantur, possunt postea, vxore, vel exercitio incompatibili relicto, habitum reassumere, & privilegijs frui, ac ad vltiora promoueri. S. Congr. Episc. in Barenſi, 3. Iunij 1597. & in Hieracensi, 24. Martij 1645.

Clericus non amittit priuilegium, si per modicum tempus habitum clericalem dimittat, licet reperiatur in habitu laicali. S. Congr. Concilij in Leodiensi, 19. Nouembris 1630. & S. Congr. Episc. 8. Decembris 1597.

Nec qui defert habitum absque tonsura, licet deferat longam casariam. S. Congr. Episc. 23. Augusti 1652.

Contrarium verò declarauit S. Congr. Concilij de non deferente tonsuram, in Ianuensi, 19. Decembris 1620.

Sufficit ad hoc, ne quis priuilegium propter non delationem habitus amittat, si eo vestium utatur genere, ut visus à populo, Clericus iudicetur. S. Congr. Episc. in Acheruntina, 8. Aprilis 1603.

Non debet Episcopus sine causis multum urgentibus Ecclesiasticis præcipere, ut mutant habitum, vel Rectores, ut diuerso modo induantur ab alijs. S. Congreg. Episc. 5. Februarij 1607.

Deuotionis causâ habitus regularis permitti debet mulieribus secularibus. S. Congregat. Episcoporum, 13. Iulij 1646.

Dummodò sit lanæ simplicis, & non phrygiatus. Eadem S. Congr. 13. Aprilis 1583.

Hæresis, Hæreticus.

Hæretici, vel de hæresi vehementer suspecti non gaudent immunitate Ecclesiæ. Ioan. X XI. *const. 1.* & Gregor. XIV.

Hæresis cognitio totaliter spectat ad forum Ecclesiasticum. Gregor. XIV. constitutione 7. *Cum alias*, §. Nonas Iunij 1591.

Crimen hæresis est merè Ecclesiasticum, eiusque cognitio ad solos Iudices Ecclesiasticos pertinet, nec secularis Iudex sub pœna excommunicationis lata sententiæ Papæ reseruata, de eo se quomodolibet intrudere potest, nisi in quantum delinquens illi traditus fuerit, debitæ pœnis afficiendus. Sed nec tunc Index secularis pœnam remittere, vel mitigare, vel qualitercumque commutare potest. Iulius III. constitutione *Licet*, sub anno 1551.

Vbi verò sunt Inquisitores, de consuetudine spectare solet ad eos priuatè, cum assistentia tamen Episcopi, vel eius Vicarij; licet de iure spectet ad eos cum latuè quoad Ordinarios Ecclesiasticos.

Hodie per constitutionem Pauli V. Superiores Regularium prohibentur cognoscere de causis hæreticis suorum subditorum. Quod olim per constitutionem Pij IV. poterant, si ministros S. Officij præuenissent. Sed sub prætextu huiusmodi præuentionis delictum hæresis remanebat impunitum.

In locis Italiae, & Insularum adiacentium nullus hæreticus quouis prætextu domicilium contrahere, habitare, aut morari potest. Gregor. XV. sub anno 1622.

Hæresibus quamcunq; occurrendum, ne diutius serpent. Clemens VII. constitutione 27. *Cum scitur*, 15. Ianuarij 1530.

Inhabiles sunt perpetuò Regulares ad omnia officia, & gradus suæ Religionis, quibus pro delictis ad S. Officium pertinentibus pœnitentiæ genus aliquod impositum fuerit, ut latius in decreto sanctæ memor. Urbani VIII. in S. Congregatione generalis Inquisitionis, anno 1626. feria 5. Octobris.

Hebraei.

Non potest prohiberi Regularibus, ne prædicent, vel ne confessiones audiant sub prætextu, quod originem duxerint ab Hebraeis. S. Congr. Episc. in Elborensi, 16. Nouemb. 1621. Vel à neophytis. Eadem S. Congr. *ibidem*, 24. Nouembris 1617.

Nec puella propterea impeditur à susceptione habitus. Eadem S. Congr. super Episc. in Vlyssiponensi, 28. Februarij 1614.

Dummodò in Monasterio non adsit statutum, vel constitutio

stitutio particularis id prohibens. S. Congr. Episc. in Conimbricensi, 21. Ianuarij 1621.
 Non permittitur Hebrais accessus ad moniales, & accedentibus sine licentia infligitur exilium à Ciuitate, & diocesi. S. Congr. Episc. in Rauennatenfi, 28. Nouembris 1594.
 Hebræorum sit vna tantum synagoga, neque vicina nostris Ecclesijs, Paulus I V. sub anno 1555. Pius V. 1567.
 Promulgetur aliquando constitutio Gregorij XIII. 1581. contra blasphemias eorum. Quod si deliquerint in prædictis, fortiantur forum Ecclesiasticum, *ibid.*
 Gaudet priuilegijs, libertatibus, ac immunitatibus ciuium loci, in quo baptizantur. Paulus I II. sub anno 1542.
 Confugientes ad Ecclesiam gaudent illius immunitate. S. Congr. Immunitatis, sub mense Februarij 1631.
 Hebræus coiens cum Christiana, velè contrà, ordinariè punitur, putà exilio. S. Congr. Episc. in Senogallienfi, 22. Septembris 1620.
 Hebræus confugiens ad Ecclesiam pro ciuili, gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 26. Septembris 1652. in Sarzanenfi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 160. à tergo.*
 Synagogam vnam tantum in qualibet Ciuitate status Ecclesiastici habere possunt Iudæi, & tamen tenentur quotannis soluere ducatos decem pro qualibet Synagoga, etiam demolita, seu demolienda, domui, seu hospitali catechumenorum de Vrbe. Paulus I V. constitutione 9. *Dudum*, 23. Martij 1556.

Heredes, Hæreditas.

Heredes venientes ab intestato, qui sunt in possessione bonorum, priuari non possunt per viam executionem, sed procedi debet cum libello, iuris ordine seruato. S. Congr. Episc. in Monopolitana, 18. Octobris 1593.
 Clericus etiam si sit hæres laici, & lis concepta, seu contestata fuerit in vita testatoris, conueniri non potest coram Iudice laico. S. Congr. Immunit. 4. Decembris 1629.
 Prælati absque beneplacito Apostolico, sed seruatis alijs seruandis, præiudicare potest Ecclesiæ suæ in acquirendis, putà renunciare substitutionibus, siue hæreditatibus in fauorem Ecclesiæ factis in casu mortis, vel defectionis lineæ, vel non implementi onerum primi instituti. S. Congr. Episc. in Callienfi, 27. Iulij 1605.
 Intelligitur tamen, dummodo renunciatio fiat in fauorem venientium ab intestato; nam in fauorem aliorum hæreditas nondum adita cedi posset; adita verò cedi non potest sine assensu Pontificis, aliàs cessio nulla est, & cedens incurrit pœnas. Rota apud Caputaquensem *decis. 359.*
 Hæredes non possunt cogi ad soluendas collectas pro bonis à defuncto Ecclesiæ relictis, *ibid.*
 Ordinarius non potest præcipere Monialibus, vt assignent Professæ vsumfructum suæ hæreditatis. S. Congr. Episc. 13. Iunij 1614.
 Nepos ex filio spurio, vel nepos spurius ex filio naturali, & legitimo potest ab auo non clerico hæres institui, nisi pater Clericus sit. Pius V.

Hierosolymitani.

Equites Hierosolymitani remittuntur Magistro id petenti, non obstante quod S. Congregatio mandauerit Ordinario, vt eos puniat. S. Congr. Episc. in Nicoterienfi, 19. Augusti 1603.
 Etiam cum delinquant extra claustra, Eadem S. Congr.

12. Martij 1602. Eo tamen casu puniri possunt ab Ordinario in terminis Concilij Trid. S. Congr. Episc. 13. Nouembr. 1600. & in Tranenfi, 17. Iulij 1603.
 Solet etiam id committi Nuncijs Apostolicis. Eadem S. Congr. 1. Septembris 1602.
 Ordinario quoque aliquando committitur, vt procedat contra eos, maxime si non communicant in Pascha. Eadem S. Congr. 10. Dec. 1610. & 26. Febr. 1616.
 Ordinarius iterum affigere debet cedulones contra Hierosolymitanum à se pro diuersis excessibus excommunicatum, sicut & Episcopus loci, vbi habitat excommunicatus, non obstante declaratione nullitatis censuræ, facta ab ipsis militibus, cum sint Iudices incompetentes. S. Congr. Episc. in Closina, 6. Februarij 1615.
 Potest Ordinarius procedere contra eosdem, si accedant ad Monasteria Monialium contra formam decreti. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 12. Iulij 1599. & 18. Febr. 1605. & in Parmensi, 29. Augusti 1614.
 Clerici, Presbyteri, vel alij Ministri delinquentes, qui acti seruiunt Ecclesijs Hierosolymitanis, puniuntur ab Ordinario iuxta constitutionem 67. Gregor. XIII. *Circumspecta*, & Concilium Trid. *sess. 24. cap. 11.* modò non viuunt intra claustra, subiecti obedientiæ dictorum Militum copulatiuè. Eadem S. Congr. in Ianuenfi, 14. Augusti 1582.
 Tunc tamen poterit eos carcerare, & superioribus consignare, iuxta terminos Concilij puniendos. S. Congr. Episc. in Consentina, 18. Febr. 1598.
 Ordinarius compellere potest Hierosolymitanos ad executionem decretorum Visitationis Apostolicæ, etiam in Bulla Pij V. non comprehensorum; aliàs enim ea visitatio quoad ipsos raro haberet effectum. S. Congr. Episc. 36. Iulij 1580.
 Non potest Episcopus prohibere, ne celebretur in Ecclesijs Religionis Hierosolymitanæ à Sacerdotibus, tam Fratribus, quàm Capellanis dicti Ordinis, absque sua licentia. S. Congr. Episc. 29. Aprilis 1606.
 Clerici, qui sub prætextu Religionis Hierosolymitanæ incedunt armati, & sine habitu, puniri debent ab Episcopo, modò non ostendant receptionem. S. Congr. Episc. 18. Octobris 1602.
 Vide *Equites Hierosolymitani.*
 Curati Religionis Hierosolymitanæ tenentur interuenire consecrationi Oleorum, sicut tenentur alij. S. Congr. Episc. 20. Maij 1586.
 Similiter ad processiones, & alia. Eadem S. Congr. 28. Aprilis 1599.
 Et ad exponendas quadraginta horas per turnum. Eadem S. Congr. 17. Septembris 1619.

I

Immunitas.

AD priuationem priuilegij immunitatis requiritur concludens probatio. Die 7. Nouembris 1651. in Laudensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 136.*
 Confugiens ad Crucem existentem in via, gaudet immunitate. Die 7. Decembr. 1638. in Meliuitana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 81.*
 Viridarium Ecclesiæ gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 8. Iunij 1658. in Barenfi: *lib. decr. Roccij, fol. 92. a tergo.*
 Ecclesia diruta gaudet immunitate. Die 16. Decembris 1659. *lib. decr. Roccij, fol. 233.*
 Immunitate Ecclesiastica gaudent, qui cum armis prohibitis in Ecclesiam se recipiunt. S. Congr. Episc. 30. Septembris 1616.

Immu

Immunitate Ecclesiastica gaudere debent Clerici, qui post delicta patrata ad Ecclesias confugiunt extra casus in Bulla Gregorij XIV. comprehensos, cum in hoc casu Abbatis opinio communiter sit reprobata. S. Congr. Episc. in Tropiensi, 24. Ianuarij 1617.

Immunitate Ecclesiastica gaudet pro debito ciuili ad Ecclesiam confugiens. S. Congr. Episc. in Cotroneensi, 21. Iulij 1617. & in Beneuentana, 10. Maij 1619. & in Senogallienti, 22. Nouembris eiusdem anni.

Immunitate Ecclesiastica non gaudent heretici suspecti, & Iudæi, qui post conuersionem apostatarunt, & publici latrones, viarumque grassatores, depopulatores agrorum, homicidiaque in Ecclesiis, & cæmeteriis perpetrantes, & qui proditoriè aliquem occidunt, assassinij, & læsæ Majestatis in personam Principis rei. Gregorius XIV. constitutione 7. *Cum alias*, 9. Kal. Ianu. 1591.

Immunitate Ecclesiastica non gaudent Capellæ priuatorum palatiorum. S. Congr. Episc. in Marficensi, 17. Nouembris 1617. & S. Congr. Immunit. in Perusina, 9. Decembris 1631.

Immunitate à collectis, tam ordinariis, quàm extraordinariis gaudent coloni, aut affectuarij, vel partuarij bonorum Ecclesiasticorum pro portione colonica. S. Congr. Episc. in Oppidentia, 18. Septembris 1618.

Immunitate ab omnibus exactionibus, & tributis secularibus gaudet Clerici patrimonium, ad cuius titulum fuit ordinatus. S. Congr. Episc. in Catharenfi, 3. Augusti 1592.

Immunitate à gabellis, & alijs oneribus laicalibus priuare non potest Ordinarius Clericos inseruiens Ecclesiis, sed iidem Clerici, nisi ut supra inseruiant, ac habitum & tonsuram clericalem deferant, aut beneficium Ecclesiasticum obtineant, priuilegio fori non gaudent. S. Congr. Episc. 14. Ianuarij 1631.

Immunitate Ecclesiastica non gaudet mater occidens filium infantem. S. Congregat. Concilij, 3. Decembris 1632.

Immunitate Ecclesiastica non gaudet, qui committit homicidium veneno. S. Congr. Concilij, 3. Decembris 1632.

Immunitate non gaudet mulier, quæ malis medicamentis procurat abortum. S. Congr. Concilij, eodem die, & anno.

Immunitate Ecclesiastica gaudet furans in Ecclesia. S. Congr. immunitatis in Squillacensi, 18. Martij 1631.

Cognitio, an extractus gaudeat immunitate, tam secularis, quàm regularis, de iure communi spectat ad Episcopum, etiam præcisâ Bullâ Gregorij XIV. quæ loquitur de laicis. S. Congr. Episc. in Melitensi, 25. Octobris 1602. & in Rossanensi, 10. Martij 1610.

Non ad Nuncium, nisi specialiter commissa. S. Congr. Episc. in Florentina, 16. Iulij 1627.

Cognitio delictorum commissorum à confugiatis spectat ad Ordinarium, cui concessa fuit extrahendi licentia. S. Congr. Episc. 26. Iunij 1607.

Episcopus permittere non debet, ut de cutribus, seu iumentis onustis Ecclesiasticorum auferantur, utputâ lignorum frusta, seu fasciculi. S. Congr. Episc. in Mutinensi, 15. Nouembris 1616.

Magistratus secularis non potest prohibere, ne Clerici reponant frumentum in ædibus laicorum, & e conuerso. Episcopus tamen providere debet, ne committatur fraus. S. Congreg. Episc. in Nouariensi, 16. Septembris 1596.

Permitti non debet, quod Clerici se constituent in carceribus laicalibus, etiam pro copia processus habenda. S. Congreg. Episc. in Hydruntina, 19. Nouembris 1609.

Nec idèd Iudex laicus potest contra eos in contumacia

procedere. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 9. Octobris 1623.

Sed sufficit habere certam notitiam extraiudicalem, quod carceratus sit persona Ecclesiastica, ad hoc, ut eum remittere teneatur. S. Congr. Episc. in Aquilana, 16. Febr. 1589.

Et debet credere Ordinario. Eadem S. Congr. in Cremonensi, 13. Februarij 1596.

Immunitate Ecclesiæ gaudent inferentes in illa sfrigia. S. Congr. Episc. 16. Nouembris 1618.

Qui elapsus è manibus satellitum confugit ad Ecclesiam, vel apprehendit parietem, aut feras ianuæ, gaudet immunitate. S. Congr. Episc. 31. Martij 1604. & 18. Iulij 1614. & 20. Decembris 1616.

Gaudet etiam comprehensus, qui per locum sacrum ducitur. S. Congr. Episc. in Sipontina, 12. Martij 1613. & in Theanensi, 13. Iulij: & in Hieracensi, eodem die, & anno.

Immunitate Ecclesiæ gaudent omnes fideles cuiuscumque conditionis, & ordinis, tam in ciuilibus, quàm in criminalibus, etiam si decoctores, etiam si blasphemij, dummodò blasphemia non sit hereticalis. S. Congr. Episc. 21. Iulij 1617.

Excipiuntur casus in constitutione Gregorij XIV. expressi.

Immunitate gaudet attentans mutilare, vel occidere, non sequuto effectu. S. Congr. Episc. 22. Ianuarij 1627.

Immunitate gaudent Clerici confugiens ad Ecclesiam, respectu vtriusque Iudicis. S. Congr. Episc. in Faentina, 20. Augusti 1601. & in Tropiensi, 24. Ianuarij 1617.

Ad licentiam extrahendi concedendam non requiritur certitudo delicti, sed sufficit dubium; nec est necesse, quod talis opinio, vel dubium resultet ex notitia iudiciali, sed sufficit extraiudicialis, etiam quæ resultet ex processu Iudicis laici. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 23. Aprilis 1602. & in Messinensi, 4. Maij 1604. & in alia Neapolitana, 1. Iulij 1622.

Ad consignandum verò Curia seculari non sufficit sententia contumacialis, sed plenior probatio requiritur. S. Congr. Episc. in Cremonensi, 24. Februarij 1612. & 27. Iulij 1618. in Lucensi.

Non potest consignari propter solum processum factum à Iudice laico. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 25. Iunij 1600. & in Vescana, 15. Octobris 1613.

Decretum Clementis VIII. ad Archiepiscopum Panormitanum fuit locale. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 1. Iulij 1622.

In materia immunitatis procedendum est per viam censuratum, non capture. S. Congr. immunit. in Verulana, 14. Decembris 1626.

Immunitatem localem Ecclesiasticam violantes, offendendo eos, qui ad Ecclesiam confugiunt, incurrunt in excommunicationem Bullæ Gregor. XIV. *Cum alias*. Quæ excommunicatio procedit etiam in attentantes extrahere, etiam effectu non subsequuto, ut patet ex dictæ Bullæ verbis.

Immunitatem Ecclesiasticam violantes imponendo munera personalia, sordida, seruilia Ecclesiasticis, incidunt in canonem 18. Bullæ Cœnæ Domini.

Immunitatem Ecclesiasticam violantes imponendo Ecclesiasticis munera personalia honesta, vel indifferentia secularia, incidunt in canonem 15. Bullæ Cœnæ Domini.

Immunitatem Ecclesiasticam violantes imponendo Ecclesiasticis onera patrimonialia, personalia, vel mixta, & Ecclesiastici illis consentientes, incidunt in canonem 18. Bullæ Cœnæ.

Infidelis.

Infidelis.

Seruus, seu sclauus infidelis, gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 18. Februarij 1631. in Catacensi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 95. à tergo.*

Infidelis gaudet immunitate Ecclesiæ. S. Congr. immunitatis, sub mense Februarij 1631.

Non debet permitti, quod infideles ingrediantur in Ecclesiam, dum celebratur Missa: neque Sacerdotes celebrent coram eis. S. Congr. Episc. in Mediolanensi, 23. Iulij 1603.

Iniuria.

Iniuria afficientes per violentam manus iniectionem Clericos, vel Religiosos, incidunt in canonem *Si quis suadente*, 17. q. 4.

Iniuria afficiens Papam, vel Cardinalem in personam, incidunt in Bullam Cœnæ, *cap. 11.*

Iniuria afficientes personam Episcopi, & præcipuorum Ecclesiæ Prælatorum, incidunt in dictum canonem 11. Bullæ Cœnæ.

Iubilaum.

Vide verbo *Absolutio*, num. 9. & sequentibus.

Iudeus.

Vide *Hebreus.*

Iudex.

Iudex Archiepiscopatus gaudet priuilegio fori, non tamen eximitur à gabellis. Die 14. Ianuarij 1630. in Panormitana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 24.*

Iudex familiaris Episcopi gaudet priuilegio fori, & immunitate ab oneribus personalibus. Die 11. Decembris 1614. in Vasonensi, *in regeſto.*

Iudex loci delicti cognoscere debet de causa, non originis, vel domicilij. S. Congr. Episc. in Barensi, 18. Septembris 1618.

Laici possunt in causis profanis conueniri à Clericis coram Iudice laico, non obstante prohibitione synodali. S. Congr. Episc. in Castellatenensi, 20. Augusti 1602. & Liciensis, 28. Febr. 1605.

Iudex Ecclesiasticus procedere debet vt pater, non informationes capere pro qualibet re leui, neque reuoluere processus antiquos. S. Congr. Episc. in Andriensi, 10. Decembris 1602.

Non debet dare suos processus Iudici laico. S. Congr. Episc. in Messinensi, 5. Decembr. 1600.

Nec ipse vt processu Iudicis laici, nisi pro indicio ad capiendam informationem. S. Congr. Episc. in Acheruntina, 4. Iunij 1602. & in Laudensi, 23. Aprilis 1655.

Iudices Ecclesiastici possunt etiam pœnam pecuniariam infligere, applicandam locis pijs, iuxta Concilium Trid. *sess. 25. cap. 3. de reform.*

Iudices laici possunt pœnas imponere contra non obseruantes dies festos. Verùm si Episcopus alicui licentiam dederit, non possunt illum punire. S. Congr. Concilij in Placentina, 28. Augusti 1628.

Iudices laici non debent habitare, vel exercere iurisdictionem in locis immunibus, maxime criminales. S. Congr. Episc. 5. Martij 1602.

Causa laici, qui facit insultum Curiae laicali spectat ad Iudicem laicum priuatiuè. S. Congr. Episc. in Tudertina, 25. Iunij 1655.

Iudex secularis nec indicia à foro Ecclesiastico regulari-

ter sumere potest. S. Congr. Episc. 14. Septembris 1621.

Licet aliquando id inueniatur concessum. S. Congr. Episc. 10. Nouembris 1618. & 15. Augusti 1620.

Iudex Ecclesiasticus non debet dare processum, vel copiam, vel aliam scripturam Iudici seculari pro habendis indicis eorum, qui simul deliquerunt cum Ecclesiastico, sed solum illum ei extrajudicialiter ostendere. S. Congr. Episc. 16. Ianuarij 1601.

Concessit semel Summus Pontifex Magno Duci Hettruriae copiam processus violationis clausuræ Monialium ad malum finem pro puniendis laicis de huiusmodi excessu indicatis. S. Congr. Episc. in Florentina, 12. Nouembris 1620.

Iudex Ecclesiasticus non potest condemnare super processu facto à Iudice laico; quia testes examinati in foro laicali non probant contra personas Ecclesiasticas. S. Congr. Episc. 20. Augusti 1601. & 28. Nouembris 1614.

Et speciatim in materijs immunitatis, præsertim ad finem consignandi extractum Curiae seculari. S. Congr. Episc. 10. Martij 1610.

Iudex laicus non debet iudicare in domibus Ecclesiasticorum, nec ipse, vel eius Ministri hospitium querere, præsertim in Conuentibus Regularium. S. Congr. Episc. in Materana, 5. Decembris 1581.

Multo minus in ipsis Ecclesijs, vel earum porticis exercere actus iudiciarios, tam ciuiles, quam criminales, neque bellicorum tormentorum rotæ laxari, siue archibusia exonerari. S. Congr. Episc. in Senogallienſi, 19. Augusti 1579.

Iudex laicus non potest in Ecclesia anferre reo arma prohibita sine licentia Episcopi. Quia Iudex secularis prohibetur exercere iurisdictionem aliquam in Ecclesia, *ex cap. 1. de immunit. Eccles.* S. Congr. Episc. in Sipontina, 12. Maij 1604. & in Salernitana, 30. Septembris 1616.

Iudex secularis non potest in Ecclesia, vel alio loco immuni testem, vel reum formaliter examinare, vel cadaueris recognitionem facere, neque ad id licentiam concedere potest Episcopus, sed à Sanctissimo, vel à S. Congregatione immunitatis petenda est. S. Congr. Episc. in dicta Sipontina, 12. Maij 1604.

Iudex Ecclesiasticus antequam Iudices seculares personam Ecclesiasticam de assassinio condemnent, debet declarare ab ea fuisse commissum assassinium. Clemens VIII. constitutione 37. *Aqua*, 18. Decembr. 1595.

Iudices Ecclesiastici possunt in prima, vel secunda, vel tertia monitione laicos concubinarios punire aliquâ pœnâ pecuniariâ pijs locis, vel apparitoribus applicanda, stante præsertim consuetudine illius Ecclesiæ. S. Congr. Concilij apud Barbol. *in collect.*

Iudex laicus cognoscere præsumens causas Ecclesiasticas, licet merè possessorias, incidit in excommunicationem canonis 15. Bullæ Cœnæ Domini. S. Congr. Episc. in Cauenſi, 19. Augusti 1603.

Iudex loci delicti cognoscere debet de causa, non originis, vel domicilij. S. Congr. Episc. 18. Sept. 1618.

Iudices intronitentes se in officio Auditoris Cameræ excommunicationem Papæ incutunt. Pius IV. constitutione 33. *Ad eximiam.*

Ius Ecclesiasticum.

Iura Ecclesiastica Episcopi tueri debent respectu quorumcunque personarum, & contra quascunque etiam Communitates Status Ecclesiastici, & extra. Die 30. Nouembris 1634. in Romana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 210.*

Iura Ecclesiæ, & laudabiles consuetudines in honorem

F Dei,

Dei, & Ministrorum eius sunt tuenda, & conferuanda. S. Congr. Rit. in Narniensi, 16. Iulij 1605.

Infirmi.

Illegitimus.

Filius illegitimus Clerici gaudet, viuentis eius patre, fori priuilegio. Vide *Filius*.
 Illegitima non potest esse Abbatisa, vel Priorissa, nisi habilitetur à Sanctissimo, vel à S. Congregatione. S. Congr. Episc. in Messinensi, 15. Aprilis 1625.
 Ad alia verò officia habilitari potest ab Episcopo. Eadem S. Congr. 27. Maij 1602.
 Non tenetur soluere dotem maiorem ex hoc solum capite, quod sit illegitima. Eadem S. Congr. 23. Aprilis 1616.

Impunitus.

Concedi potest solum à Principe. S. Congr. Episc. in Albigenensi, 6. Octobris 1528.
 Concedi solet complici, etiam mandanti, vel mandatorio, modò non sit solus. S. Congr. Episc. 11. Ianuarij 1630.
 Apponi solent huiusmodi conditiones. Non sit principalis, vel solus. Det indicia sufficientia, ex quibus veniri possit in cognitionem delinquentium. S. Congr. Episc. in Faentina, 14. Iunij 1628. & in Beneuentana, 11. Augusti, & in Aliphana, 1. Decembris 1629.
 Dicat veritatem tam contra se, quàm contra omnem alium conspiratorem, actorem, consultorem, auxiliatorem, complicem, participem, seu quolibet alio modo culpabilem. Explicando debitas circumstantias locorum, temporum, causarum, conuentionum, & tractatum, ita vt ex tali depositione procedi possit ad punitionem reorum, alias impunitatis concessio nullius sit roboris, vel momenti. S. Congr. Episc. 26. Februarij 1638.

Incorrigibilis.

Religiosus, qui commisit diuersos, & graues excessus, de quibus nunquam voluit emendari, nec poenitentiam pro ipsis impostam peragere, est incorrigibilis. S. Congreg. Episc. 22. Ianuarij 1596.
 Vt quis sit tanquam incorrigibilis priuatus priuilegio Clericali, requiritur, vt monitus non respuerit, & sequuta sit declaratio per Iudicem Ecclesiasticum petentem facta de incorrigibilitate. S. Congr. Episc. in Papiensi, 8. Decembris 1597.
 Antequam possit consignari Curiae laicali requiritur sententia Iudicis Ecclesiastici. Die 26. Augusti 1636. S. Congr. Immunitatis lib. 3. decr. Paul.

Indulgentia.

In Bulla antiquas Regularium indulgentias renocante, & nouas concedente, non comprehenduntur concessae eorum Ecclesiis, & eas visitantibus. S. Congr. Episc. in Panormitana, 8. Augusti 1614. & 17. Nouembris 1620.
 Publicari non possunt indulgentiae de nouo concessae absque licentia Ordinarij loci, neque ab exemptis. Eadem Sacra Congregatio.
 Indulgentiam plenariam concedentes Religiosi excommunicationis sententiam incurrunt ipso facto Papae reseruata, ex Clementina I. de priuilegiis.
 Non tamen incurrunt in excommunicationem latam in canone 17. Bullae Cene contra usurpantes iurisdictionem spirituales.

Quando capiuntur informationes contra Episcopum, Vicarius residere non debet in iis locis, vbi manet Commissarius. S. Congr. Episc. in Sorana, 8. Iulij 1586.

Dum vacat Ecclesia, committi solet Ordinario vicino. S. Congr. Episc. in Cariateni, 27. Nouembris 1601.

Item quando proprius Ordinarius est suspectus. S. Congr. Episc. in Fundana, 1. Octobris 1655.

Ad dandam informationem non est necessarium, quod Ordinarius, siue Gubernator videat processum authenticum, sed sufficit, quod acta viderit talia qualia, vel etiam aliunde fuerit informatus. S. Congr. Episc. in Anconitana, 2. Decembris 1625.

Qui instat mitti ad capiendas informationes, debet etiam expensas subministrare accessus, recessus, ac viatus pro Commissario, & familia toto tempore, quod eum propterea morari oportuerit; alioquin datur facultas ipsi Commissario eas recipiendi propria auctoritate. S. Congreg. Episc. in Cathacensi, 1. Martij 1640.

Informationes iudiciales non Iudici solum, sed & Notario dari possunt. S. Congr. Episc. in Ciuitatis Castellis, 3. Iulij 1601. & in Castellatenensi, 20. Augusti 1602.

Informationes extraiudiciales secretè capi solent ab Episcopis vicinis contra Episcopos de aliquo graui crimine accusatos. S. Congreg. Episc. 4. Nouembris 1603. Vel de inhabilitate. Et aliquando mandatum fuit Episcopo vicino, vt eò se personaliter transferret. S. Congreg. Episc. in Narniensi, 4. Iunij 1655.

Similiter etiam secretè capiuntur informationes de conversationibus minus honestis, vel delictis carnalibus mouialium. S. Congr. Episc. in Ferrariensi, 10. Martij 1601.

Interdictum.

Ecclesiae Regularium interdicti non possunt ad instantiam alicuius personae, etiam si Cardinalatus honore, vel alia quavis fulgente dignitate sit insignita, nec per Auditorem S. Palatii, aut quoscunque alios Iudices (nisi tota Ciuitas, seu oppidum, vbi Monasteria Regularium consistunt, Apostolica, seu Ordinaria auctoritate Ecclesiastica supponantur interdicto.) Et in huiusmodi monasteriis degentes Regulares ad huiusmodi interdicti obseruationem minime tenentur, ex priuilegio Leonis X. Fratribus Minoribus Obseruantiae concessio, vt habetur in compendio Minor. tit. Interdictum, §. 15. & Gregorij IX. & aliorum Summorum Pontificum Ordini S. Ioannis Hierosolymitani, vt habetur in eodem loco, §. 26. & 27.

Itali.

Itali ad primam tonsuram, vel minores ordines promoti cum falsis dimissoriis fori priuilegio non gaudent. Urbanus VIII. constitutione 33. Secretis; secuta tamen Indicis Ecclesiastici declaratione, §. 4.

Itali proficiscentes ad habitandum extra Italiam, id suis Ordinariis significare debent, nec extra Italiam habitare possunt in iis locis, vbi fidei Catholicae liber cultus non permittitur, nisi illuc pergant de licentia Sedis Apostolicae, Clemens VIII. constitutione 42. Cum sciet.

Iubileum.

Iubileum.

Excommunicatus absolutus vigore Iubilæi prætere-
re non potest amotionem cedulorum. S. Congr. Episc.
in Biterrensi, 3. Iulij 1637.

Episcopus tempore Iubilæi prohibere non debet, ne
quis confessiones audiat extra parochialem, & multo
minus, ne absoluat, qui damnum dedit in bonis
Ecclesiæ, nisi prius damnum restituerit, & iniunctam
pœnam soluerit. S. Congr. Episc. in Clusina, 21. Fe-
bruarij 1620.

Regulares tempore Iubilæi confiteri possunt cuicum-
que Confessario approbato, tam seculari, quam cu-
iusvis ordinis Regulari, & absolui, etiam à casibus
suo superiori regulari referuatis. S. Congr. Episc. 19.
Aprilis 1583.

Distribuire elemosynas collectas in Ecclesiis Regula-
rium tempore, & occasione Iubilæi, pertinet ad Or-
dinarium. S. Congr. Episc. 16. Iunij 1628.

Monialibus tempore Iubilæi dari debet Confessarius ex-
traordinarius. S. Congregatio Episcoporum, 21.
Martij 1628.

Iuramentum.

Iurantes, aut iurare facientes contra Ecclesiæ liberta-
tem, aut contra decreta Concilij Tridentini, sunt ipso
facto excommunicati, & absolutio Papæ referuatur.
Gregor. XIII. *const.* 103.

Iurare non tenetur Episcopus in ingressu ad suum Epi-
scopatum statuta, quæ sacris canonibus, & S. Con-
cilij decretis, Apostolicis constitutionibus sunt
contraria, nisi à Sede Apostolica ex certa scientia
confirmata existant. S. Congr. Concilij in Oriolen-
si, 27. Martij 1632.

Iuramenta exigentes, eaque præstantes de obseruandis
iniquis statutis, vel consuetudinibus, scriptis, vel non
scriptis, illicitis, impossibilibus, vel libertati Ecclesiæ
contrariis, incurrunt Episcopi, seu Pontificali
dignitate præditi suspensionem à diuinis; Vniuersi-
tates autem Ecclesiæ, id est Capitula & Conuen-
tus, eorumque Ecclesiæ & loca omnia localia incur-
runt interdictum, scilicet personale, vel locale respec-
tiue, vt latius ex Bulla Gregorij XIII. 93. *Inter Apo-
stolicas*, & in Bulla Cœnæ.

Iurisdictio.

Iurisditionem Episcopi impediens, vel officiales Cu-
riæ Episcopalis in actu exercendi suum officium of-
fendentes, quacumque exemptione non obtinente, ab
Episcopo coerceri, & puniri possunt. S. Congr. Con-
cilij in Panormitana, apud Aldanum.

Iurisdictio, quæ vigore Concilij Trid. *sess.* 24. *cap.* 11.
competit Ordinario in oblatos carentes qualitatibus
expressis, *ibid.* in *verb.* *Exceptis*, eidem Ordinario tri-
buita est cumlatiue, non priuatiue ad superiores Re-
gulares, & in criminalibus tantum, non autem in ci-
uilibus. S. Congr. Concilij apud eundem.

Iurisdictio in iis, in quibus Episcopo tribuitur à iure
communi, & Concilio Tridentino, ac constitutioni-
bus Apostolicis in Regulares, potest illos Episcopos,
etiam sub censuris Ecclesiasticis compellere. S. Congr.
Concilij in Nebbensi, 7. Febr. 1633.

Iurisditionem laici exercentes contra libertatem Ec-
clesiasticam, decretis, seu præceptis specialibus qui-
buscunque; item partes ea procurantes, incurrunt in
canonem 15. Bullæ Cœnæ.

Iurisditionem Ecclesiasticam Ordinariorum turbantes,

seu impediens quicunque, incidunt in canonem 16.
Bullæ Cœnæ.

Iurisditionem Ecclesiasticorum Ordinariorum laica
potestate impediens incidunt in canonem 16. Bul-
læ Cœnæ.

Ius congrui.

Clerici, qui non gaudent privilegio fori, comprehen-
duntur legibus, & statutis Principum, & Magistra-
tum secularium, etiam quoad ius congrui, tam actiue,
quam passiue. S. Congr. Concilij, 2. Decembr. 1623.

Ius patronatus.

Sacra Congr. &c. censuit fundatori Conuentus conce-
dendum esse ius patronatus honorificum, & quod in
collectis exprimentur nomina defunctorum, non au-
tem viuorum. S. Congregatio Episcoporum, 14. Ian-
uarij 1606. & 3. Aprilis 1620.

L

Laboratores Ecclesiasticorum.

Laboratores huiusmodi, & alij damna dantes non de-
bent molestari à Iudice laico. Die 19. Aprilis 1627.
in Anconitana: *lib.* 1. *decr.* Paul. *fol.* 44.

Laboratores Ecclesiasticorum non tenentur dare notam
frumenti Gubernatori. Die 18. Nouembris 1653. in
Auximana: *lib.* 5. *decr.* Paul. *fol.* 24.

Laicum.

Laici tentantes subornare testes in causa pendente co-
ram Iudice Ecclesiastico, possunt per Episcopum pu-
niri. S. Congr. Immunit. in Rhegiensi, 18. Martij 1631.
Laici dum diuina celebrantur, non debent inter Cano-
nicos, & alios Ecclesiæ præbendatos in Choro stare,
vel sedere. S. Congr. Rit. in Compostellana, 4. Fe-
bruarij 1600.

Laici possunt cogi ad declarandum eorum edictum ge-
nerale, quod scilicet ea lege neque Ecclesia, neque
Clerici ligantur. S. Congr. Immunit. 7. Decembr. 1632.
Et S. Episcoporum Congregatio 23. Martij 1612. præce-
pit Episcopo Lucerino, vt per suum publicum edictum
declararet nullum quoddam bannum à Præsede illius
Prouinciæ promulgatum, ne quis auderet ponere sibi
sedes in Ecclesia inter pulpitem, & Audientiam Re-
giam, quatenus ipse Præses illud reuocare noller.

Laicus non potest esse Vicarius Episcopi; si tamen Epi-
scopus feudum, seu iurisditionem secularem haberet,
pro ea Vicarium laicum deputare potest, nisi reus sit
Ecclesiasticus. S. Congr. Episc. 16. Maij 1581. & 3. Iu-
lij 1582.

Laicus potest esse procurator in causis spiritualibus,
excepto quod Cancellarius, seu Magister Actorum
non potest facere officium procuratoris in eodem
Tribunali. S. Congr. Episc. in Ciuitatis Ducalis, 2.
Octobris 1586.

Laicus socius Clerici sortitur forum Clerici. S. Congr.
Episc. 18. Decembr. 1583.

Causæ laicorum culpabilium in fuga Monialis spectant
ad Iudicem Ecclesiasticum, maxime quando præue-
nit in captura monialis, cum hæc causa non sit diui-
sibilis; nec permitti debet, vt assistat examini perso-
na laica. S. Congr. Episc. in Ragulina, 6. Aprilis 1619.

A laicis non potest concedi licentia pro quaestu ele-
mosynarum

molynarum. S. Congreg. Episcop. 8. Nouembris 1619.

Laicorum loca in Ecclesia distincta, & separata esse debent à locis Canonicorum, & ministrorum in diuinis inferuentium. S. Congreg. Rit. 8. Ianuarij 1605.

Laici non debent occupare stalla, seu loca Dignitatum Canonicorum, & Præbendarum in Choro, vel Presbyterio, etiam si sint illustres, & de Magistratu. S. Rit. Congreg. 21. Februarij 1604. & 24. Octobris 1609.

Laici simul cum Episcopo maximè in processionibus incedere non debent. S. Rit. Congr. 3. Iunij 1617.

Laicos ad Synodum vocare non potest Episcopus, quamvis illorum consilio uti velit. S. Congr. Concilij, 27. Martij 1632.

Latrones.

Latrones publici non gaudent immunitate Ecclesiæ.

Gregor. XIV. in sua constitutione.

Non possunt dici publici latrones, qui semel, aut bis aliquem spoliarunt, vel sæpius, sed occultè in viis priuatis, vel etiam in locis sacris, dummodò non publicè furari consueuerint. S. Congr. Episc. 10. Martij 1610.

Laudum.

Lauda, & sententiæ immemorabili consuetudine confirmatæ seruandæ sunt. S. Rituum Congregatio 10. Aprilis 1604.

Legatum.

Oues relictæ in testamento cum onere Missarum non gaudent priuilegio fori, sed debent alienari. Die 16. Aprilis 1652. in Montis Palutij: *lib. 4. decr. Paul. fol. 180. à tergo.*

Gratuati ab executoribus legatorum piorum, tam Ecclesiasticis, quàm laicis, recurrere debent ad Iudicem Ecclesiasticum. S. Congr. Episc. in Monopolitana, 20. Martij 1589.

Legatum Ecclesiæ relictum Rector repudiare validè potest. S. Congr. Episc. 27. Iulij 1605.

Legata pia relictæ infra annum non impleta exequuntur Commissarij Fabricæ S. Petri de Vrbe. Pius V. *const. 97.* Cumulatiuè tamen, non priuatiuè quoad locorum Ordinarios, qui ex decreto Concilij Trid. *sess. 22. cap. 8.* exequi possunt contra non soluentes legata pia, non obstante quod sint familiares. S. Congr. Concilij, 5. Iunij 1581.

Episcopus non potest applicare, vel taxare legata pia pro Seminario. S. Congreg. Concilij, 27. Februarij 1594.

Maximè si habeant annexum onus celebrationis Missarum. S. Congreg. Concilij in Larinensi, 17. Nouembris 1629. Ex quibus neque fit contributio pro decimis Papalibus. S. Congr. Concilij in Casinensi, 1612.

Legato facto puellæ ad effectum nubendi, si ipsa monialis effecta fuerit, dicti legati solutioni locus erit. S. Congr. Concilij, 26. Augusti 1616.

Legata, quæ generalibus studiis fiunt, pijs legatis æquiparantur, de quibus quartam non deberi sacri Canonones manifestè disponunt. S. Congreg. Episc. 13. Maij 1616.

Pro Missis celebrandis legata non sunt beneficia. Si tamen non habeant Ecclesiam determinatam, Ordinarius curabit, vt determinetur, vbi sit qui noceat

quando satisfiet obligationi. S. Congr. Episcop. 20. Ianuarij 1594.

Legatum Apostolicum.

Datur facultas Legato Bononiensi absoluedi excommunicatos. Die 11. Augusti 1626. in Mutinensi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 11. à tergo.*

Legato Bononiensi, vt reformet edictum contra confuentes ad loca immunita. Die 10. Aprilis 1628. in Bononiensi, *ibid. fol. 87. à tergo.*

Legatus Bononiensis non habet facultatem extrahendi delinquentes à loco immuni. In Bononiensi. Vide verbo *Extrahitio, num. 17.*

Legatus Ferrariensis, si non habet facultatem specialem, non potest extrahere delinquentes à loco immuni. Vide verbo *Extrahitio, num. 18.* Bononiensis, 19. Augusti 1630. *lib. 2. decr. Paul. fol. 57.*

Legato, vt reformet edictum per eum publicatum, cum contrarietur immunitati Ecclesiasticæ. Vide verbo *Edictum, num. 18.* In Ferrariensi.

Edictum Legati Ferrariensis rescindi vias ante domos ligat Ecclesiasticos, si tamen habuerit à Sanctissimo specialem facultatem. Die 2. Iulij 1647. in Ferrariensi: *lib. 4. decr. Paul. fol. 15.*

Legati etiam de latere non possunt amplius hodie cognoscere in prima instantia de causis ad forum Ecclesiasticum pertinentibus, ex Concilio Trid. *sess. 25. cap. 20.* vbi eis prohibetur, & multò magis Nunciis, & Gubernatoribus contra Clericos, aliæque personas Ecclesiasticas, nisi Episcopo requisito, eoque negligente, procedere; alias eorum processus, ordinationes nullius momenti sint, atque ad damni satisfactionem partibus allati teneantur. Et Innocentius X. prohibuit Cardinali Sabellio Legato Bononiæ, ne se intromitteret in materiis spiritualibus, quas Concilium Tridentinum Ordinario remittit, vt est clausura Monialium, approbatio Confessoriorum, &c. S. Congr. Episc. in Bononiensi, 30. Septembris 1650.

Legati, & Gubernatores status Ecclesiastici pœnas, & multas ex delictis provenientes ad manus Thesaurarij remittere tenentur, nec possunt reis condonare. Sixtus V. *const. 93.*

Legatos Sedis Apostolicæ impediens, vel offendens incurrit pœnas statutas in *extr. 20. de consuet. & in Bulla Cœnæ, cap. 11.*

Liber.

Liber Parochorum non potest recognosci à Iudice Laico pro fide extracti alicuius defuncti. Die 15. Ianuarij 1658. in Mediolanensi: *lib. decr. Rocci, fol. 56. à tergo.*

Libri cuiuscumque generis, tam in Vrbe, quàm extra, imprimi non possunt, nisi præuio diligenti examine. Leo X. constitutione 12. *Inter, 4. nonas Maij 1515.*

Libros hæreticorum legentes, vel tenentes excommunicantur, mortaliter peccant, & Episcoporum arbitrio puniuntur, qui legunt libros comprehensos in Indice librorum prohibitorum. Pius IV. constitutione 77. *Dominici, 24. Martij 1564.*

Libros prohibitos habendi, legendiue licentiæ omnes renocatae sunt, & sola Congregatio S. Officii illas concedit. Gregorius XV. constitutione 40. *Apostolica, 30. Decembr. 1622.*

Libri imprimi non possunt eorum hominum, qui sanctitatis, sine martyrij famâ, vel opinione, vt praferatur, celebres è vita migrauerint, gesta, miracula, vel

vel reuelationes, seu quæcumque beneficia, tanquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione, & approbatione Ordinarij, qui in iis recognoscendis Thologos, aliosque pios, ac doctos viros in consilium adhibeat, ac deinde negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmittat, eiusque responsum expectet. Urbanus VIII. in decreto *Sanctissimus*, §. 2. die 13. Martij 1625. tom. 4. *Bullarj*.

Libros de quavis materia tractantes, & vbiunque compositos nemo in Statu Sedi Apostolicæ mediâ, vel immediatè subiecto audeat aliò deferre, vel mittere imprimendos sine expressâ in scriptis approbatione Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Cardinalis S. D. N. Vicarij, & Magistri S. Palatii, si in Vrbe; si verò extra Urbem existat, sine Ordinarij, & Inquisitoris loci illius, siue ab eis deputatorum facultate, & licentia Operi præfigenda. Libros autem, quos contra huius decreti tenorem imprimi contigerit, præter aliàs pœnas arbitrio suæ Sanctitatis infligendas, absque aliâ declaratione ex nunc prohibet, & pro expressè prohibitis habere vult, & mandat. S. Congregat. S. R. & Vniuersalis Inquisitionis, sub die 18. Septembris 1625. in d. *Bullario*, eod. tom. 4.

Libri rationum Monasteriorum teneri debent per Moniales extra tempus reddendi rationes, quo teneri poterunt per Episcopum, vel Vicarium. S. Congr. Episc. 22. Ianuarij 1601.

Literæ electionis.

Literæ pro electione dari debent solum à congregatione immunitatis Ecclesiasticæ. Vide verbo *Electio*, in Hydruntina.

Non licet aperire literas SS. Congregationum, licet nihilominus sint exequendæ. S. Congr. Episc. 17. Septembris 1601. & 4. Martij 1603. & 27. Aprilis 1604.

Si tamen præsententur intra duos menses à die datæ, aliàs non. S. Congregat. Episcoporum. 12. Aprilis 1588.

Literæ S. Congregationis, in quibus scribitur Ordinatio, vt aliquid tolcret, non debent ostendi, multò minus earum copia dari. S. Congreg. Episc. 15. Decembris 1623.

Literæ S. Congregationis præsentari debent Ordinariis cum debito respectu; alioquin priuari debent impetrantes earum commodo. S. Congr. Episc. 19. Iulij 1588. & 29. Ianuarij 1601. & 2. Octobris 1654.

Literarum Apostolicarum executionem impediens plures pœnas incurrit, de quibus Leo X. constitutione 30. In *supremo*, Kalendis Martij 1518. Gregorius XIII. constitutione 81. *Consueuerunt*, prid. non. Aprilis 1583. Paulus V. constitutione 63. *Pastoralis*, 6. id. April. 1610. Urbanus VIII. constitutione 62. §. 11. *Pastoralis*, Kal. April. 1627.

Literæ Apostolicæ emanatæ motu proprio, non indigent iustificatione.

Literæ Gregorij XIII. seruandæ sunt circa præcedentiam in processionibus inter Confraternitates laicorum. S. Rituum Congregatio 10. Maij 1608. Ac etiam inter Regulares, vt scilicet illi præcedant, qui prius habuerunt locum. Eadem S. Congregatio, 14. Iunij 1608.

Est contra libertatem Ecclesiasticam statutum, in quo Ecclesia, siue personæ Ecclesiasticæ prohibentur, aut impediuntur vi rebus, aut facultatibus à iure comuni sibi concessis. Tale est edictum, siue statutum Principis, vel Iudicis laici, prohibens, ne vllas laicus eligat in arbitrum personam Ecclesiasticam. S. Congr. Episc. in Acheruntina, 23. Martij 1614.

Item edictum, siue statutum Magistratus, siue Principis laici scire volentis numerum Clericorum, ad quos ordines sunt promoti, cuius sint ætatis, si filios, aut nepotes habeant, si artem aliquam exercent, &c. suspectum est, esse posse præiudiciale libertati Ecclesiasticæ. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 3. Augusti 1621.

Item est contra libertatem Ecclesiasticam edictum, siue statutum Principis laici circa capiendum, seu comparandum salem, quem Ecclesiastici, eo edicto non obstante, accipere possunt, vbi magis ipsis commodum fuerit. S. Congr. Episc. in Tarentina, 21. Octobris 1607.

Item statutum puniens contrahentes matrimonium cum hominibus alterius Ciuitatis infringit Ecclesiasticam libertatem, & non est validum. Vnde Gregorius XIII. declarauit nullum statutum loci Taran, Sabinensis diocesis, quod mulier habens hereditatem nubere non posset extra locum.

Item edictum Episcopi, quod Ecclesiastici teneantur mundare vias in seruitium laicorum. S. Congr. Episc. in vna Ciuitatis Ducalis, 13. Aprilis 1613.

Item statutum, vel prohibitio, ne quis amplius molat intra muros, quando Ecclesiastici habent ibi molas. S. Congreg. Episc. 5. Februarij 1616. & 1. Augusti 1620.

Multò magis, si prohibeant ipsis Ecclesiasticis habere molas domi, præsertim pro suo vsu. S. Congr. Episc. in Hydruntina, 22. Ianuarij 1612.

Statutum Capituli, ne ad seruitium illius Ecclesiæ admittatur aliquis cum dispensatione Apostolica, quam aggregiati impetrare non possint, & si impetrent, intelligantur ad eius Ecclesiæ aggregationem in perpetuum inhabilitati. Item quod ordinati ab Episcopo sine licentia, seu consensu Capituli, non participant de massa. S. Congr. Episc. in Andriensi, 10. Aprilis 1620. & 4. Maij 1621.

Formam laicorum statuto præscriptam nequaquam oportet seruare in renunciationibus, quæ à mulieribus professionem emissuris, habitu regulari suscepto, intra probationis annum factæ fuerint, nec huiusmodi statuti omisso tales renunciationes inuadat, aut nullas, & irritas reddit, vtpote ab iis personis, scilicet nouitiis factas, quæ secundum præsentem statutum tanquam Ecclesiasticæ censentur, ac proinde legibus laicalibus solennitatem inducentibus subiacere non debent. S. Congregatio Concilij, sub anno 1606.

Licentia.

Licentia pro laborando in diebus festiuis per Episcopum, aut eius ministros ad hoc deputatos in scriptis concedi debet. Iudex verò secularis contra illos, qui in dictis diebus absque dicta licentia reperti fuerint laborare, procedere poterit iuxta constitutionem Pij V. S. Congr. Episc. 21. Augusti 1615.

Licentia Episcopi requiritur, vt Regulares in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, prædicare valeant, contradicente autem Episcopo, nulli etiam in suorum Ordinum

Ordinum Ecclesiis prædicare præsumant, Gregor. XV. constitutione 18. *Inferutabili*, Non. Febr. 1622.
 Pro licentiis audiendi confessiones, & illarum renouatione, nihil potest exigi, etiam stante consuetudine, vt pro singulis licentiis aliquid soluat. S. Congr. Concilij in Turritana, 12. Martij 1633.
 Licentia standi extra claustra Monialibus non conceditur. Pius IV. constitutione 53. *In sublimi*, §. 6. Non. Maij 1561.
 Licentias exeundi è Monasteriis concedentes Monialibus excommunicationem incurrunt. Pius V. constitutione 8. *Circa*, 4. Kal. Iun. 1566.
 Licentiis secularibus mulieribus concessis ingrediendi Monasteria Monialium vt non potest, nisi de earum expresse consensu capitulariter, & per secreta suffragia habito. Urbanus VIII. constitutione 29. *Sacro-sanctum*, 27. Octobris 1624.
 Licentia ingrediendi Monasteria Monialium in casu necessitatis Medicis, Chirurgis, & Operariis concedi solita, singulis quibusque trimestribus renouari debet. S. Congr. Episc. in Camerinenf. 28. Martij 1588.
 Licentia faciendi parlamenta, item quætuandi, detur gratis, quando danda est. S. Congr. Episc. 2. Aprilis 1601. & in Neapolitana, 23. Decembris 1603.
 Licentia oretenus data excusat à pœna, licet requireretur in scriptis, præciso contemptu, vel abusu. S. Congr. Episc. in Aquilana, 19. Augusti 1603.
 Licentia S. Congregationis recipiendi ad educationem, vel habitum, semper intelligitur de consensu Monialium. S. Congreg. Episc. in Faentina, 3. Decembris 1602.
 Licentia Episcopi requiritur, vt Regulares in Ecclesiis quæ suorum Ordinum non sunt, prædicare valeant; contradicente autem Episcopo, nulli etiam in suorum Ordinum Ecclesiis prædicare præsumant. Greg. XV. constitutione 18. *Inferutabili*, Non. Februarij 1622.

Liparis Insula.

Quoad temporalia vnita fuit cum Regno Siciliæ vltra Pharam, non verò quoad spiritualia. Vnde Liparitana Ecclesiæ collatio fuit semper liberæ dispositionis sanctæ Sedis, nec illuc introduci debet S. Officium, sicut in Regno Siciliæ, sed sicut in Regno Neapolitano, nec eo extenditur Bulla Cruciatæ, præsertim quoad absolutionem casuum reſeruatorum, licet Episcopus Liparitanus sit suffraganeus Archiepiscopi Mellanenſis, vt declarauit, & decreuit Urbanus VIII. & Innocentius X. S. Congr. Episc. 4. Februarij 1611. & 20. Octobris 1618. & 7. Nouembris 1653. & 6. Augusti 1655.

Lit.

Canonici, vel Clerici non debent inuiti compelli ad contribuendum expensis alicuius litis, sed tantum post rem iudicatam pro rata vtilitatis, quæ re ipsa obueniet ipsorum Ecclesiæ. S. Congr. Episc. 26. Nouembris 1591.

Locatio.

Vicarius non debet conducere redditus mensæ. Tum quia cum huiusmodi negotia dedecent. Tum etiam quia plerumque Iudex simul esset, & pars. S. Congr. Episc. 13. Septembris 1593.
 Et propter primam rationem neque Canonici, S. Congr. Episc. 10. Maij 1580.
 Cancellaria Episcopalis non debet vendi, neque locari,

nec Episcopus participare de illius vtilitate. Eadem S. Congr. 23. Decembris 1603.

M

Macellum.

Macellum separatum permittitur Ecclesiasticis. Die 9. Nouembris 1631. in Sulmonenf. lib. 2. decr. Paul. fol. 9. Barenſis, die 10. Septembris 1642. lib. 3. decr. Paul. fol. 182. à tergo. Ortonenfis, die 29. Maij 1646 ibidem fol. 282.
 Episcopo etiam permittitur pro manutentione macelli Ecclesiasticorum. Die 18. Martij 1631. in Iſernienſi: lib. 2. decr. Paul. fol. 99.
 Macellatio carnis porcina in statu magni Ducis prohibetur Ecclesiasticis, nisi pro vsu propriarum domorum. Die 20. Ianuarij 1637. in Florentina: lib. 3. decr. Paul. fol. 22.
 Quod Ecclesiastici constituant macellum carnis pro vsu proprio. Die 12. Februarij 1647. in Mutinenſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 5. à tergo.
 Regulares debent dare notam animalium Legato, quæ per eosdem introducunt ad effectum macellandi pro ſeruitio Religionum. Die 10. Maij 1639. in Bononienſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 89. à tergo.

Magister.

Magister cæremoniarum non debet compelli Canonici, sed prouidendus alius simplex Sacerdos. S. Congr. Episc. 23. Iulij 1602. & 17. Nouembris eiusdem anni.

Magister Actorum.

Magister Actorum gaudet privilegio fori. Die 17. Martij 1659. in Oppidenſi: lib. 6. decr. Rocci, fol. 171.
 Taxa certa & moderata ſeruetur in Cancellaria Episcopali in tabula quadam omnibus eam videre volentibus conspicua, quæ taxam Curia Metropolitanæ non ſuperet. S. Congr. Episc. 2. Iunij 1598.
 Et multò minus taxam fori ſecularis. Eadem S. Congr. 16. Octobris 1603.

Mater.

Mater ſuffocans, seu occidens filium, de rigore gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 12. Nouembris 1647. in Piſarenſi: lib. 4. decr. Paul. fol. 33. à tergo. Adest aliud decretum S. Congregationis Concilij, quod non gaudet. Die 3. Decembris 1632. in regeſſo.
 Mater, quæ occidit filium infantem, vel quæ malis medicamentis animati fœtus procurauit abortum, privilegio immunitatis Ecclesiæ non gaudet. S. Congr. apud Dian. in fin. §. p.

Mandatum.

Curia Episcopalis est manutenenda in quaſi poſſeſſione exigendi vnum obolum pro quolibet ſcuto in quaſi libet relaxatione mandati exequutui vsque in infinitum. S. Congr. Episc. 3. Iunij 1628.

Mandatarius.

Mandatarius, ſue Cursor Curia Episcopalis gaudet privilegio fori ad tenorem ſuæ patentis. S. Congr. immunitatis in Peruſina, 24. Ianuarij 1668.

Magister

Magister Scholæ.

Magister Scholæ potest excommunicari, si nolit emit-
tere professionem fidei. Nec in hoc se Metropolita-
nus ingerere debet. S. Congr. Episcop. 22. Decem-
bris 1618.

Non tamen spectat ad Episcopum diffinire ætatem Lu-
dimagistri. S. Congr. Episc. 2. Martij 1628.

Magistri ludi literarij examinari possunt ab Episcopo in
iis duntaxat, quæ spectant ad fidem, doctrinam
christianam, & bonos mores, ac tenentur facere pro-
fessionem fidei, iuxta Bullam Pij IV. S. Congr. Con-
cilij, teste Aldano in comp. can. resol. lib. 3. tit. 4.
num. 10.

Magistratus.

Magistratus debet iuxta solitum tibicines mittere ad
processiones Sanctissimi Sacramenti, nec licet prohi-
bere solitum tributum eoræ Ecclesiæ, Canonicis,
seu Fabricæ debitum à Consulibus Artium, & Mas-
sariis Villarum. S. Congr. Rit. in Naruensi, 18. Iu-
lij 1605.

Magistratus Ciuitatis cogi potest solitum obsequium
Episcopo accedenti ad Ecclesiam præstare, & iuxta
solitum accedere ad Ecclesiam Cathedralē in diebus
solemnibus, & tempore Aduentus, & Quadragesimæ,
S. Congr. Rit. 16. Iulij 1605. & 1. Septembris 1607. &
29. Nouembris 1618.

Magistratus secularis non debet sese ingerere in reui-
dendis computis, vel alio Monasterij regimine. S.
Congr. Episc. in Lyciensis, 9. Ianuarij 1601.

Neque tenere clauas clausuræ. S. Congr. Episc. in Firma-
na, 22. Ianuarij 1601.

Magistratus continuare debet in danda Regularibus, siue
Monialibus quotannis solita elemosyna. S. Congr.
Episc. 36. Augusti 1619.

Magistratus, & Officiales totius Orbis Christiani, qui
Cardinalibus Inquisitoribus non obediunt in iis, quæ
S. Officij Inquisitionis concernunt, sunt excommu-
nicati, Pius V. constitutione 1. Sanctissimus.

Magistratus secularis subditos suos, vel quoscumque
alios directæ, vel indirectæ cogentes, vt minus libere
matrimonium contrahant, sunt excommunicati. Con-
cil. Trid. sess. 24. cap. 9.

Magistratus secularis excommunicatur, denegans Episcopo
auxilium pro iudicanda, seu restituenda clausu-
ra Monialium. Concil. Trident. sess. 25. cap. 5. de
Regul.

Matrimoniales causæ.

Iudex secularis non potest se in causis matrimoniali-
bus intromittere. Concil. Trid. sess. 24. cap. 12.

Etiā mulierum Hebræarum à viris fugientium. S. Cong-
reg. Episc. in Cremonensi, 11. Octobris 1580.

Neque Archidiaconi, & alij Iudices Ecclesiastici infe-
riores, qui iurisdictionem quasi Episcopalem non
habent, nisi hoc eis ex priuilegio obtento post Con-
cilium, vel consuetudine, aut præscriptione imme-
morabili competat. Nam S. Congregatio Concilij
censuit, priuilegia quæcumque, etiam cum quadra-
genaria præscriptione concessa, cognoscendi causas
criminales, & matrimoniales, inferioribus Episcopo,
quomodolibet exemptis, per Concilium sess. 24. c. 20.
fuisse sublata; sed immemorabilem consuetudinem de
his causis cognoscendi, quam inferiores Episcopo ha-
buerint, ipsius Concilij decreto nequaquam fuisse
sublatam.

Nomine inferiorum Episcopo non comprehenduntur
superiores Regularium. Nam Abbas est maior Archi-
diacono, quia habet primam dignitatem sicut Episco-
pus. Vnde cognoscit de causis criminalibus suorum
subditorum Regularium. S. Congr. Concilij, in Bur-
gensi, 21. Martij 1596.

Hæc cognitio debet expediri ciuilitè, sine partium car-
ceratione. S. Congr. Episc. 17. Septembris 1601.

Matrimoniales causæ, non criminales, pertinent ad Vi-
carium capitularem in mandato generali, secus in
speciali. S. Congr. Concilij, 30. Maij 1602.

Matrimonialium & criminalium causarum cognitio, ac
approbatio confessoriorum ad curam animarum, spe-
ctat ad Episcopum, donec per alium prætendentem
probetur immemoralis, & quod sit nullius. S. Congr.
Concilij, 26. Iunij, & 20. Augusti 1627.

Medici, & Medicina.

Clerici non possunt grauari pro salario Medici. Die 14.
Febr. 1628. in Nullius Sancti Laurentij: lib. 1. decret.
Paul. fol. 84. a tergo. Die 2. Augusti 1619. in regeſto.

Ecclesiastici per seiplos debent dare aliquam contribu-
tionem Medico cum facultate Episcopi, quando sol-
uitur ex contributione, quæ fit à singulis. Die 14. Au-
gusti 1634. in Albanensi: lib. 2. decret. Paul. fol. 197.
Amalfitana, die 9. Nouembris 1631. ibid. fol. 105. a
tergo. Spoletana, die 23. Augusti 1633. ibid. fol. 178.
a tergo.

Viuentes cum Ecclesiasticis eorum expensis non re-
necantur ad contributionem salarij Medici. Die 12. De-
cembris 1645. in Ciuitatis Castellana: lib. 3. decret.
Paul. fol. 166.

Clerici seluagij non eximuntur à salario Medici. Die 14.
Octob. 1630. in Neritonensi: lib. 2. decret. Paul. fol. 62. a
tergo.

Ecclesiastici non tenentur ad contribuendum taxæ pro
Medico Vniuersitatis. S. Congr. immunitatis, in Ca-
stellanetensi, 18. Nouembris 1664. & 28. Februa-
rij 1668.

Hebræi, vel infideles Medici non possunt à Christianis
aduocari, alioquin & ipsi Medici puniuntur, & Chri-
stiani Sacramentis, & Ecclesiastica sepultura priuan-
tur. Gregor. XII. cons. 68.

Neque in hoc Episcopus dispensare potest, nec vt ab eis
pharmaca, siue medicina accipiantur. S. Congr. Episc.
in Sarzanensi, 29. Nouembris 1576. & in Pisana 17.
Augusti 1629.

Medicus Monialium non debet esse minor quinquaginta
annorum, vbi Medicorum penuria non adest. S. Cong-
reg. Episc. in Ferrarjensi, 7. Martij 1617. & in Ianuensi, 14.
Iunij 1625.

Medici, & barbitonfores ordinarij debent habere licen-
tiam generalem ingrediendi clausuram, etiam de no-
cte, in casibus vrgentis necessitatis: in aliis non or-
dinariis requiritur specialis. S. Congr. Episc. in Ferra-
riensi, 2. Iulij 1599. & 13. Iulij 1605. & 26. Iu-
nij 1607.

Debent tamen associari, eisque assisti cum infirma tra-
ctantibus. S. Congr. Episc. in Parmensi, 26. Mar-
tij 1601.

Extraordinarius permitti non debet, nisi in graui infir-
mitate. S. Congr. Episc. in Bononiensi, 8. Iulij 1588. &
in Cathacensi, 15. Februarij 1595.

Et quando Ordinarius non inuenit remedium. S. Cong-
reg. Episc. 13. Martij 1627.

Vel est impeditus. S. Congregat. Episcop. 15. Mar-
tij 1646.

Medicus

Medicus postquam ad Ordines sacros est promotus, non potest absque Pontificia dispensatione medicinam exercere, idque prohiberi debet sub grauibz poenis. S. Congr. Episc. 22. Nouembris 1616.

Metropolitanus.

Non debet publicare monitoria in forma *Significauit*, in diœcesi suffraganei. S. Congregat. 15. Septembris 1603.

Neque inhibere suffraganeo in materia obseruationis festorum. S. Congr. Episc. 11. Ianu. 1622.

Neque in materia immunitatis Ecclesiasticæ, sed debet remittere ad Sedem eos, qui recurrunt. S. Congr. Episc. 23. Septembris 1624.

Episcopus suffraganeus nullo modo inhibere potest Vicario Metropolis, ne se ingerat in aliqua causa. S. Congr. Episc. 15. Decembris 1623.

Meretrix.

Meretrix publica eicienda ab Ecclesia. Die 4. Septembris 1666. in Perusina; *lib. decr. Altoniti. fol. 12.*

Meretrices possunt ire semper ad diuina officia, & in diebus festis tenentur Missam audire. S. Congr. Episc. in Perusina, 23. Iulij 1602.

Debent omnes expelli, quæ habitant prope Monasteria, nec ex eis aliqua relinqui. S. Congr. Episc. 6. Martij 1618.

Mercatura.

Clericis non solum censetur vetitum exercere mercaturam, sed etiam tenere affectus à laicis, maxime gabellarum. S. Congr. in Terracineni, 12. Ianuarij 1647.

Est tamen permessa Clericis conductio bonorum patrimonialium, & beneficiorum, eorumque cultura pro sua, & suorum sustentatione; non verò conductio aliorum bonorum, nisi ex vrgenti, & præcisâ necessitate. S. Congr. Concilij, 23. Maij 1627.

Sacra Congregatio Concilij 7. Octobris 1604. præcepit significari Regularium Superioribus, vt inuigilent, ne Regulares in Indiis, tam Orientalibus, quam Occidentalibus mercaturam exercent, neque in locis Regi Infideli subiectis, nève inde reuertentes aurum, argentum, gemmas, aliâve merces secum deferant.

Quod postea pro Indiis Orientalibus, 22. Februarij 1633. Urbanus VIII. sanctione firmavit, quæ est 16. in appendice, & incipit, *Ex debito*, §. 8. Et pro omnibus locis renouauit Clemens IX. Vide verbo *Negotiator.*

Mezadri.

Mezadri Ecclesiasticorum non tenentur ad solutionem impositionis Principis pro portione colonica, quæ sibi contingit ex fructibus bonorum Ecclesiasticorum; sed tantum possunt compelli pro rata propriorum bonorum. Die 20. Iunij 1656. in Mutinensi, *lib. 5. Decr. Paul. fol. 98. à tergo.*

Miles.

Miles vulnerans sacerdotem in loco sacro non gaudet priuilegio militari, imò est excommunicatus. Die 6. Maij 1653. in Celenateni; *lib. 5. decr. Paul. fol. 13.*

Milites in Monasteriis, & locis piis se recipere non possunt. Pius V. Constitutione 148. Cum sicut, sub anno 1572.

Milites hospitari facere non potest Magistratus secularis

in domibus Ecclesiasticarum personarum, quamvis laicis locatis, cum per indirectum in bonorum Ecclesiasticorum præiudicium redundet. S. Congr. Episc. 9. Iunij 1617.

Milites S. Benedicti de Auis in Regno Portugallie perfruuntur omnibus priuilegiis concessis, & concedendis Militibus S. Iacobi de Spatha, de Calatraua, & de Alcantara. Gregor. XIII. constitutione 32. *Ex Apostolica*, de anno 1575.

Milites S. Iacobi de Alcantara perfruuntur omnibus gratiis, & priuilegiis concessis, & concedendis Ordini Cisterciensi S. Benedicti. Leo X. constitutione 44. *In Apostolica*, 10. Kal. Iulij 1581.

Milites S. Mariæ de Calatraua fruuntur omnibus priuilegiis Ordinis Cisterciensis, Iulius II. constitutione 16. *Romani*, Kal. Aprilis 1508.

Milites S. Ioannis Hierosolymitani sunt exempti à Iurisdictione Ordinarij. Pius IV. constitutione *Circumspecta*, Kal. Iul. 1560.

Ad eorum Magnum Magistrum pertinet causarum cognitio, qui habet iurisdictionem meri, & mixti imperij in personas, & bona Militiæ. Pius I V. *ibid.*

Bona eorum vbique decedentium, etiam ex illicita negotiatione acquisita, vti spolia, non ad Cameram Apostolicam, sed ad Hospitale spectant. Pius IV. constitutione 29. *Romani*, 24. Martij 1561.

Eorum Parochiales Ecclesiæ quoad animarum curam, & administrationem Sacramentorum ab Episcopis visitari possunt. Gregor. XIII. const. 67. *Circumspecta*, 25. Nouembris 1580.

Assassinij criminis reos non possunt Iudices laici illos declarare, sed eius cognitio spectat ad superiores Militiæ, iuncto Episcopo loci. Clemens VIII. *const. 57.*

A visitatione Episcoporum exemptæ sunt eorum Ecclesiæ ex priuilegio Summorum Pontificum, præterquam si fuerint curatæ. S. Congr. Concilij, teste Armend.

Priuilegia concessa Militibus Status Ecclesiastici seruari debent in foro Ecclesiastico, sicut in laicali, dum causæ non sunt merè Ecclesiasticæ. S. Congr. Episc. 15. Nouembris 1658. scilicet priuatiuè quoad Iudicem laicum. Eadem S. Congr. 3. Octobris 1659.

Miserabiles.

Personæ miserabiles possunt conuenire exemptos coram Ordinario. S. Concil. Trid. *sess. 7. c. 14.*

Missæ.

Missam celebrantes ad ordinem Presbyteratus non promoti, ab Inquisitoribus hæreticæ prauitatis puniuntur. Gregor. XIII. constitutione 21. *Officij*, sub 6. Augusti 1574. Et Curia seculari, præuia degradatione trañuntur. Clemens VIII. constitutione 31. *Esse alias*, 1. Decembris 1601. quam constitutionem ad omnes etiam minores viginti quinque annis, dummodò vigesimum ætatis annum compleuerint, ampliavit Urbanus VIII. constitutione 79. *Apostolatum*, 23. Martij 1628.

Permitti debet carcerato, etiam pro delicto celebrare per alium, & participare de massa. S. Congr. Episc. 11. Iulij 1594.

Sicut etiam absenti, etiam per Regulares. S. Congr. Episc. 21. Iulij 1597.

Nec Regulares indigent licentia Ordinarij, sed Rectorum Ecclesiæ tantum, renouanda de anno in annum. S. Congr. Episc. 10. Ianuarij 1617.

Communitates possunt facere celebrari in Parochiali, vel aliis Ecclesiis, aut Capellis quot missas volunt, sine tamen

tamen præiudicio iurium Parochialium, etiam quoad oblationes. S. Congr. Episc. 29. Nouembris 1581. & 11. Aprilis 1625.
Non potest Episcopus cantare Missam in Ecclesiis Regularium ipsi inuitis, ubi non est solitum. S. Congr. Episc. in Ferrariensi, 6. Iulij 1593.
Sacerdos inquisitus, sed absolutus, celebrare potest, si non adit scandalum. S. Congreg. Episc. 8. Ianuarij 1649.
Et cui fuit assignatus Conuentus pro carcere, non prohibetur ire ad Ecclesiam ad celebrandum. S. Congr. Episc. 11. Augusti 1651.
Non tamen carceratus pro delicto graui. S. Congr. Episc. 2. Maij 1601.
Regulares in aliqua Ecclesia celebrare soliti compelli debent ad continuandum. S. Congr. Episc. 10. Maij 1580.

Mixti fori causæ.

Causæ mixti fori, in quibus Iudex Ecclesiasticus per citationem præuenit, pertinent ad Ecclesiasticum. Nam in causis mixti fori Iudex, qui præuenit realiter, cognoscere debet de causâ. In contumacia verò uterque Iudex procedere potest. S. Congr. Immunitatis, in Casenateni 1626.

Mola, & Molendinum.

Molendina, & alia ædificia sub directo dominio Ecclesiæ sunt exempta. Die 15. Ianuarij 1647. in Montis Regalis: lib. 4. decret. Paul. fol. 2. à tergo.
Laici non possunt impedire ire ad Molendinum Ecclesiasticum. Die 7. Martij 1651. in Bittettina: lib. 4. decret. Paul. fol. 138.
Molendina Ecclesiasticorum, & Ecclesiarum non comprehenduntur sub prohibitione Communitatis, ne ad illa confluant ciues ad molendum. Die 17. Augusti 1655. in Auximana: lib. 5. decret. Paul. fol. 72.
Firnana, die 2. Iulij 1630. lib. 2. decret. Paul. folio 48. Ælina, die 8. Aprilis 1631. ibidem folio 1.
Ecclesiastici, & molentes in eorundem molendinis non comprehenduntur sub prohibitione soluendi gabelam della Pesâ. Die 19. Ianuarij 1638. in Macerateni: lib. 3. decret. Paul. fol. 52. à tergo. Vintimiliensis, die 18. Maij 1649. lib. 4. decret. Paul. fol. 80.
Ecclesiastici possunt retinere in propriis domibus pro eorum vsu molendina nuncupa Centimoli. Die 20. Septembris 1650. in Lycienfi: lib. 4. decret. Paul. fol. 120.
Ecclesiastici non possunt cogi ire ad certum molendinum. Die 15. Februar. 1633. in Vgentina: lib. 2. decret. Paul. fol. 151. à tergo. Barenfis, die 22. Septembris 1634. ibidem fol. 2.
Molendinum Collegij Societatis Iesu gaudet exemptione. Die 27. Septembris 1632. in Macerateni: lib. 2. decret. Paul. fol. 139.
Mensura vulgò nuncupata *lescodelle*, ablata à molendinis Ecclesiasticorum, sunt restituendæ. Die 12. Ianuarij 1649. in Veliterna: lib. 4. decret. Paul. fol. 70. à tergo.
Impedientes macinare oliuas in molendinis Ecclesiasticorum excommunicantur. Die 11. Augusti 1631. in Cefaludenfi: lib. 2. decret. Paul. fol. 187. à tergo.
Quod communitas Montis Georgij faciat declarationem, se non intellexisse in suo edicto compre-

hendere molendinum Ecclesiasticorum. Die 19. Nouembris 1630. in Firmana: lib. 2. decret. Paul. fol. 65.
Non licet appaltatoribus sæcularibus requisitionem facere in molendinis Regularium, & Ecclesiasticorum. Die 23. Iulij 1647. in Auximana: lib. 4. decret. Paul. fol. 18. Viterbiensis, die 13. Augusti 1647. ibidem fol. 25. à tergo.
Permitti non debet intra clausuram, nisi cederet ad firmiorem illius custodiam. S. Congreg. Episc. 7. Iulij 1579. & 8. Augusti 1581.

Monetarij.

Monetarij gaudent immunitate Ecclesiastica, sed contra Ecclesiasticos in huiusmodi delicto procedendum est iuxta formam constitutionis Urbani VIII. de anno 1627. Die 16. Ianuarij 1635. in Oppidenfi: lib. 2. decret. Paul. fol. 214. à tergo.
Cognitio causæ Clerici monetarij spectat ad Episcopum, iuxta constitutionem Urbani VIII. die 18. Februarij 1631. in Eugubina, ibid. fol. 96.
Monetas aureas, & argenteas tondentibus pœnam vltimi supplicij imponit Pius V. constitutione 3. Cum nihil magis, 8. Kal. Nouembris 1570. Approbat, confirmat, & innouat Urbanus VIII. & ad omnes, & singulas personas Ecclesiasticas, etiam quomodolibet exemptas, cuiusvis ordinis, Societatis, Instituti, necnon Militiarum quatumcunque, & hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani Regulares in omnibus, & singulis Prouinciis, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & locis in Italia duntaxat existentibus, qui aureas, vel argenteas monetas tondere, fabricare, colare, vel alias adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas scienter erogare, aut exponere præsumperint, extendit, & ampliât, ac vult, vt culpabiles in præmissis reperti præuia degradatione Curia seculari poniendi tradantur. Urbanus VIII. constitutione 75. In suprema, idib. Nouembris 1627.
Monetarij gaudent immunitate Ecclesiæ. S. Congr. Immunitatis, in Pisana, 8. Aprilis 1668.
Ad Ordinarios locorum, ubi non est Legatus, vel Prolegatus, spectat cognitio causæ monetariorum Ecclesiasticorum, etiam Regularium. Urbanus VIII. ibidem.
Et ad viciniorem Ordinarium, si locus delinquentis est exemptus, ibidem.
Detinentes, transferentes instrumenta, opem, materiam præstantes, tritemium decennali pœna puniuntur, ibid.
Impedientes, ne procedatur, puniantur eo ipso beneficiis, officiis, cum inhabilitatione, amissione vocis actiue, & passiuæ, & excommunicantur, ibidem.
Tenentur omnes consignare acta, & scripturas, requisiti à prædictis, ibidem.

Monasterium.

Administratio bonorum Monasterij cum deputatione factorum, & colonorum, fieri debet à Syndicis, cum approbatione Episcopi. Fructus verò, redditusque collecti, & exacti consignari monialibus. Episcopo verò rationem reddant tam Syndici, quam Moniales. S. Congr. Episc. in Ciuitatis Castelli, 11. Augusti 1651.
Puniri debent in casibus particularibus, qui licentiis abutuntur, in iis fraudem committentes. S. Congr. Episc. 20. Nouembris 1601. Etiam pœnis corporis afflictiui. Eadem S. Congreg. in Anconitana, 8. Nouembris 1588.

Monasteria omnia, & loca pia ab hospitandi milites onere exempti Pius V. const. 118. *Cum sicut*, sub anno 1572.

Mons.

Mons pietatis non gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 26. Septembris 1662. in Maceratenfi: *lib. decr. Rocci, fol. 428.*

Musici.

Musici Ecclesiæ Cathedralis gaudet privilegio fori. Die 28. Novembris 1653. in Vrbeuetana: *lib. 5. decr. Paul. fol. 26.*

Si quis laicus cantauerit prope Monasteria, Episcopus instabit apud Principem, vel Iudicem secularem, ut eum severe puniat; si Ecclesiasticus, ipse puniet. S. Congreg. Episc. in Liciensi, 9. Septembr. 1639.

Mulier.

Congregationem mulierum, quæ moniales esse nolunt, Principes seculares authorizare non possunt. S. Congreg. Episc. 4. Maij 1604.

N

Negotiator.

Contra Clericos negotiatores apponi non debet poena excommunicationis. S. Congr. Episc. 21. Novembris 1605.

Non censetur negotium illicitum mittere ad vendendum frumentum, vinum, oleum, & similia collecta in proprio patrimonio, vel beneficio. S. Congr. Episc. in Melphitana, 15. Decembr. 1603.

Ecclesiastici non possunt molestari pro negotiis illicitis, qui emunt frondes mororum, seu ceraforum pro serico. S. Congr. Episc. 12. Maij 1617.

Clerici tenere possunt affectus rerum Ecclesiasticarum, dummodò opera manualia per laicos exerceant. S. Congr. Episc. 16. Novembris 1618.

Licet in necessitate presbytero tutori negotiari pupillorum nomine, dummodò id non fordide faciat, nec cum sui officij detrimento, nec cum ordinis dedecore, lucrumque quod ex iusta negotiatione provenit, non in tutoris, sed in pupilli cedat utilitatem. S. Congr. Concilij, 17. Aprilis 1627.

Negotiationis illicitæ prætextu non debent molestari Clerici, qui sua bona patrimonialia, ac beneficiorum, quæ obtinent, excoli faciunt, animaliaque ad hunc effectum necessaria emunt, venduntque. S. Congr. Episc. 15. Novembris 1616.

Ecclesiastici in morte non possunt disponere de acquisitis per negotiationem, sed ea omnia Camera Apostolicæ applicata sunt ipso iure, & veniunt in causam spolijs, ex Bulla Pij IV. & Pij V.

Notarius.

Notarius Curiae Episcopalis gaudet privilegio fori, & immunitate ab oneribus personalibus. Die 11. Decembris 1614. in Vastionensi, in *regeſſo*.

Notarius Vicarij foranei, qui actu interuit, gaudet privilegio fori. Die 26. Augusti 1636. in Auximana: *lib. 1. decr. Paul. fol. 11.*

Notarius Curiae Episcopalis gaudet privilegio fori, quia est de familia Episcopi. S. Congr. Episc. in Ortonensi, 6. Augusti 1602. & in Squillacensi, 13. Octobris 1605.

Notarius exul ab Vrbe ob defectus in officio commissos, non debet admitti in Tribunalibus Ordinariis. S. Congr. Episc. 6. Septembris 1652.

Non potest esse Clericus. S. Congr. Episc. 30. Aprilis 1627. in Aquilana.

Neque Regularis. Eadem S. Congreg. 21. Septembris 1646.

Notario criminali Civitatis, si sit vir probus, & sub quovis prætextu taxam non excedat, uti potest Episcopus. S. Congregat. Episcop. 14. Aprilis 1615.

Notarij S. Inquisitionis creati possunt etiam Clerici Seculares, & Regulares in causis ad eam spectantibus, per Inquisitores hæreticæ pravitatis. Alexander IV. const. 22. *Ne commissæ*, idib. Octobris 1260.

Nuntius.

Nuntius Apostolicus absque facultate non potest extrahere delinquentes à loco immuni, secus incidit in excommunicationem. Die 5. Februarij 1667. in Taurinensi: *lib. decret. Aloniti, folio 42. à tergo.*

In materia negotiorum illicitorum spectat ad Nuncios cumlativè quoad ordinarios locorum causarum cognitio. S. Congregat. Episcop. 2. Maij 1600.

Debent curare, quod fratres in foro laicali carcerati suis Superioribus consignentur. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 27. Iulij 1604.

Nuncius Neapolitanus habet iurisdictionem primò per consuetudinem introductam, postea confirmatam per Breve Pauli V. cognoscendi differentias civiles, quæ moventur à secularibus contra Regulares in toto Regno. S. Congregat. Episc. 23. Ianuarij 1616.

Nuncius Apostolicus non debet exercere divina in Ecclesia Archiepiscopi absque eius licentia. S. Congreg. Rit. in Taurinensi, 9. Martij 1593.

Nuncius Apostolicus si promoveat ad Ordines sacros suæ Prouinciæ Clericos absque facultate Sedis Apostolicæ, ipse, & ordinari incurrunt in poenas impositas à S. Concilio Trid. *cap. 8. sess. 23.* S. Congr. Concil. in Taurinensi, 16. April. 1633.

Nundina.

Nundinarum, mercatum, & feriarum sub prætextu præceptum de Dominicis, & festis diebus sanctificandis, & obseruandis nullatenus est violandum. Caterum his diebus licet agasombus, ac aliis iumentorum vectoribus, seu mercium conductoribus, baiulis, & alijs huiusmodi ferientibus, ac ministris sarcinas, & onera nundinarum exonerare, & deponere, inceptumque iter, Missa prius auditâ, transeundo prosequi, & continuare, non autem debent sarcinas componere, & iumenta onerare ad iter denudò incipiendum, neque mercatoribus, aut alijs etiam viatoribus iis diebus etiam clausis apothecis merces vendere, emere, aut asportare licet, nisi tantum ad victum necessaria, aut alia minuscule, & modici valoris, & momenti operam confecta, atque laborata, pro transeuntium hospitum, aduenarum,

rum, & cæterorum vrgenti, & præsentanea necessitate, & opportunitate; in quo partes erant Episcopi propositis edictis prouidere, vt ipsi dies festi debita obseruatione colantur; simulque populorum eò confluentium necessitatibus, quantum sine dicta offensione fieri potest, consulatur. Quoad iudicia autem, quæ Dominicis, & festis diebus filere debent, id obseruari poterit, quod iure communi permittitur in quibusdam vrgentibus casibus, qui moram, & dilationem non patiuntur, in quibus, & aliis iurisdictionem Consulum nundinis præpositorum concernentibus constitutiones, & Summorum Pontificum, si quæ habent, priuilegia, & allegatum Breue sel. record. Pij V. seruandum est. S. Congregatio Rituum in Recanatenſi, die 9. Decembris 1600.

Nundinæ, quæ quotannis sunt aliqua die determinata, vel in solennitate alicuius Sancti ante eius Ecclesiam, extra tamen atrium, de consuetudine transferri non solent, sed permittuntur, dummodo negotiatio cesset quovſque celebrata fuerit Missa solennis maturè dicenda, vt populo longius relinquantur tempus negotiandi. S. Congreg. Episc. 15. Maij 1590. & 7. Maij 1591. & 20. Septembris 1658. Et dummodò nundinæ non sint solennes, vel formales, sed tantummodò de rebus leuiores: & has ipsas Episcopus per conuentionem solùm tacite tolerare, non etiam per edictum expresse approbare debet, vt in vna Placentina, & aliis sæpius declarauit S. Congregatio Concilij.

O

Oblati.

Oblati, quise ipsos, & omnia eorum bona irrevocabiliter Religioni obtulerunt, gaudent priuilegio fori, & exemptione. Die 10. Aprilis 1628. in Nicoterens: lib. 3. decr. Paul. fol. 223.

Serui Ecclesiæ non gaudent priuilegio Clericorum. Die 28. Ianuarij 1603. in Romana, in reſeſto.

Oblati alicuius Religionis priuilegio, ac exemptione ita demùm debent potiri, si in forma iuris valida perpetuò, irrevocabiliter, plenè, & cum effectu seipsos, & bona sua omnia, præsentia, & futura, nullà prorsùs, quamvis minimà eorum portione, neque in proprietatem, neque in vsumfructum sibi reseruata, Religioni obtulerint, & habitum aliquam mutauerint. Quod si omnia prædicta simul non concurrant, neque fori priuilegio, neque immunitate à secularibus exactionibus frui possunt, vt in sequentibus casibus.

Primò cum quis obtulit personam cum reseruatiōe bonorum.

Secundò cum obtulit personam nullà bonorum factà mentione, quippe quæ non includantur in simplici oblatione personæ.

Tertiò cum obtulit personam, & aliquam tantum partem bonorum, quamvis maiorem.

Quartò cum obtulit bona omnia præsentia, & personam, reseruato vsumfructu.

Quintò cum obtulit personam, & bona omnia præsentia tantum.

Sextò cum obtulit personam, & bona omnia præsentia, & futura, sed postea à superiore Religionis aliquam eorum partem, quamvis minimam, in emphyteusum recepit.

Septimò cum obtulit bona vel omnia, vel partem eo-

rum absque persona; quo casu persona offerens fori priuilegio non gaudet, sed bona in Religionem cum effectu translata sunt immunia à vectigalibus, dummodò offerens vsumfructum eorum sibi non retineat. Eo namque casu bona immunia non sunt, etiam quoad proprietatem. His tamen omnibus casibus, quibus oblati à priuilegio, & exemptione à iure communi excluduntur, seruanda est cuiusque Religionis consuetudo, cuius vigore ipsi tale ius priuilegij, vel exemptionis acquisiuerint. S. Congregatio Concilij.

Oblati, qui omnia supradicta adimpleuerint, fori priuilegio, & supradicta exemptione gaudent, siue ante, siue post, de licentia Superioris Religionis matrimonium contraxerint. S. Congreg. Concilij, teste Aldano in comp. can. resol. lib. 1. tit. 10. num. 14.

Oblati etiam quoad delicta ante oblationem commissà fori priuilegio gaudent, & à iurisdictione Iudicis laici liberati sunt, puniriq; debent à Iudice Ecclesiastico, si modò absque fraude, id est non animo effugiendi secularis Iudicis punitionem, se, & sua obtulerint. Quod si fraus subſit, potest à Iudice laico puniri pœnà confiscationis bonorum, & alia pecuniaria, sed non corporali; illique remanent subiecti quoad causam, & bona, sed non quoad personam. Debet tamen Iudex Ecclesiasticus, si delicti qualitas id exposcat, tradere tales in fraudem oblatos Iudici seculari corporaliter puniendos. S. Congr. teste Aldano, d. tit. 10. num. 15.

Iurisdicção tributa Ordinariò vigore Concilij Trid. sess. 24. de reform. cap. 11. in oblatos, qui solennem professionem non fecerunt, vel qui intra religiosarum domorum septa non residentes, eisdem Religionibus actu non seruiunt, intelligitur in causis criminalibus, non autem in ciuilibus; & cumulariue, non autem priuatiue quoad eorum Superiores. Ita declarauit S. Congr. Concilij, vt refert Synodus Caputaquensis sess. 3. cap. 7. num. 1.

Oblati gaudent priuilegio fori, & exemptionis à vectigalibus, dummodò concurrant requisita in suprascripta declaratione S. Congregationis Concilij contenta. S. Congr. Immanitatis, 10. Aprilis 1628.

Oratorium.

Oratoria, vbi Missæ celebrantur, sunt immunia. Die 15. Iulij 1638. in Sarzanens: lib. 3. decr. Paul. fol. 67. à tergo. Vide verbo Capella.

Oratoria in particularium dumtaxat domibus existentia comprehenduntur decreto Concilij Trid. sess. 22. in decr. de obser. & vit. S. Congr. Episc. 1. Septembris 1615. & 5. Iulij 1616.

Oratorium priuatum non gaudet immunitate Ecclesiastica. S. Congr. Immun. 9. Decembris 1631.

In dubio censetur oratorium publicum auctoritate Episcopi constitutum, si publicè campanam habeat, aut si publicè, & in quibusvis anni solennitatibus in eo celebretur. S. Congreg. Episc. in Ianuens: 7. Iunij 1605.

Nam in Altari priuati Oratorii solet ex priuilegio Apostolico concedi celebratio Missæ, exceptis solenniioribus festis, nempe Natali Domini, Epiphania, Pascha, te, Pentecoste, Annunciatione, & Assumptione B. Virginis, festo SS. Apostolorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorum. S. Congr. Episc. 17. Nouembris 1607.

Oratoria publicorum Carcerum non gaudent immunitate. S. Congr. Episc. 16. Febr. 1604.

Oeconomus.

Patroni, etiam Reges, non possunt ponere œconomos in Canonicatibus vacantibus. S. Congr. Episc. in Panormitana, 24. Octobris 1589.

Oeconomus Regius, qui ponitur in Episcopatibus vacantibus iurispatronatus Regij, non se ingerat in iurisdictione, sed fructuum tantummodò curam gerat. S. Congr. Episc. in Cassanensi, 9. Septembris 1587. & in Materana, 16. Iulij 1601. & 22. Iunij 1602.

Non potest deputare Aquarium, S. Congr. Episc. in Acheruntina, 27. Octobris 1593.

Nec impedire, ne executioni demandentur monitoria Auditoris Camera. S. Congr. Episc. in Mediolanensi, 3. Iunij 1597.

Sed exequi debet mandata Sedis Apostolicæ, etiam contra laicos, & prouisiones beneficiorum ad fauorem exterorum, iuxta solitum, absque verbo facto, vel licentia obrenta à Magistratu fori secularis. Eadem S. Congr. 7. Iulij eiusdem anni.

Alioquin mandatur Ordinario, vt mittat prouisum in possessionem, non obstante sequestro œconomi, de facto appposito. S. Congr. Episc. in Tortonensi, 12. Augusti 1617.

In Cathedralibus, quæ non sunt Regij iurispatronatus, non ponitur œconomus Regius. S. Congr. Episc. in Vgentina, 16. Augusti 1594.

Curati non possunt abesse occasione œconomatus Regij. S. Congr. Episc. in Neapolitana, 20. Iulij 1592.

Nuncius se non ingerat in constituendis œconomis pro cura animarum in Parochialibus vacantibus, sed Episcopus pœnis, & censuris coercere potest eos, qui sine sua licentia in ea sese ingerunt. S. Congr. Episcoporum. in Cathacensi, sub die 16. Martij 1594.

Officiales.

Officiales Curie Episcopalis in actu exercendi suum officium offendentes, vel aliàs Episcopi iurisdictionem impediētes, etiam si Milites Hierosolymitani sint, vel aliter exempti, ab Episcopo coerceri, & puniri possunt. S. Congr. Concilij in Panormitana.

Officialium Confraternitatum canonicè institutarum electio ad Confratres, eorundem verò Officialium confirmatio ad loci Episcopum, vel eius Vicarium generalem pertinet, societatis tamen sub protectione Regia semper exceptis. S. Congr. Episc. in Bouinensi, 11. Augusti 1627.

Officiales Episcopalis Curie gaudent priuilegio fori. Vide *Familiares*.

Officiales, & administrantes bona temporalia monasteriorum, licet possint amoueri ad nutum superiorum ex Concilio Trid. *sess. 25. de Regul. cap. 2.* sub eo tamen non comprehenduntur officiales, qui bona temporalia non administrant, sed hoc relinquitur dispositioni iuris communis, & statutorum Religionis. S. Congr. Concilij, teste Armendariz.

Ordo.

Tenetur Episcopus ordinatos in sacris ad vltiora promouere, si nullum obstat canonicum impedimentum. S. Congr. Episc. in Aquilana, 26. Febr. 1602. & 9. Aprilis 1650.

Et ordinatos in minoribus ad Subdiaconatum, S. Congr. Episc. in Regiensi, 25. Octobris 1602.

Immo nemini negari possunt Ordines absque legitima causa. S. Congr. Episc. 3. Maij 1647.

Collator Ordinum nihil recipere potest præter faculas. S. Congr. Episc. 2. Ianuarij 1601.

Neque sub prætextu reparationis Ecclesiæ. S. Congr. Episc. 3. Decemb. 1603. & 3. Februarij 1604.

Neque pro dimissoriis, vel testimonialibus Ordinum. S. Congr. Episc. 4. Iunij 1602. & Concil. Trid. *sess. 21. cap. 1.*

Licebit tamen Notario accipere vnum carolenum pro quolibet teste; & Vicario quinque Carolenos pro decreto interponendo super sufficientia patrimonij. S. Congr. Episc. 19. Decembris 1614.

Sacræ Congregationi Cardinalium propositæ petitiones.

Prima: Episcopus N. à prouisis de beneficiis à Sede Apostolica in forma dignum, extorquet pro collatione in vim mandati Apostolici faciendi Iulios duos pro quolibet scuto valoris dicti beneficij.

Secunda: Pro collatione beneficiorum, quam ipse iure ordinario facit, extorquet pro qualibet prouisione aliquando scuta sex, & aliquando septem; & hoc idem vult extorquere à prouisis ab inferioribus, ad quos collatio spectat. Si verò collationes fiant ab Abbatibus, vel aliis inferioribus à sua iurisdictione exemptis, ipse Dominus Episcopus vult, quod collationes ab ipso, vel eius Vicario approbentur, ac ratæ, & gratæ sint, & tandem persoluant, alioquin non vult, quod possint gaudere dictis beneficiis.

Tertia: Pro literis dimissoriis, seu testimonialibus, aut commendatiis, Dominus Episcopus exigit vndecim grossos, & vnum nummum contra formam Concilij Tridentini, *cap. 1. sess. 21. de reformat.*

Quarta: Facit soluere Clericos nolentes ordinari ad aliquem ordinem sacrum pro literis publicatoriis duos grossos, & quatuor denarios, & id repetit in quolibet ordine suscipiendo.

Quinta: Pro licentiis exercendi curam animarum, & confessiones audiendi sine coadiutoriis, exiguntur tredecim grossi pro quolibet, quæ quolibet anno sine alio examine renouari debent, & iterum persolui contra formam capitis 15. *sess. 23.* vbi expresse cauetur, quod gratis concedantur.

Sexta: Pro dispensationibus matrimonialibus, quæ in vim literarum Apostolicarum conceduntur, exigit vnum Marcum argenti, quod est valoris trium ducatorum, & vltra, contra formam ipsarum literarum Apostolicarum, in quibus sua Sanctitas mandat, quod nihil percipiant à sponte offerentibus.

Septima: Pro examine in concursu faciendo, pro obtinendo Parochiales quocumque mense vacantes, facit solui ab examinatis, & approbatis cuilibet examinatori Iulios quatuor, contra formam capitis 18. *sess. 24.*

Octaua, quia de consuetudine dictæ Ecclesiæ Episcopi in ipsorum ingressu solent exigere à personis Ecclesiasticis quoddam donatium, dictus Episcopus N. ampliando hanc consuetudinem, vult exigere, & exigit etiam dictum donatium ab illis, qui postea beneficium obtinuerunt, & successiuis temporibus obtinent; nec permittit, ipsos capere possessionem beneficiorum, nec Bullas, nec literas prouisionis expedire vult, nisi prius soluant dictum donatium.

Nona: In dies infligit quotidie pœnas, & censuras Ecclesiasticas in causis ciuilibus, & parui momenti, etiam pro debito duorum Iuliorum, non seruata formâ Concilij Tridentini, *cap. 3. sess. 25.* sed contra illius formam, quo fit vt censuræ huiusmodi parvipendantur.

Decima:

Decima: Confert ordines generales vtriptimum in quadam Capella sui palatii, & si quando illos in Cathedrali confert, id est in Capella remota, & obscura, nullâ præcedente intimatione, nec vocatis aliquibus Canonicis, facit contra formam capitis 18. quod incipit, *Ordines, sess. 23. de reformat.*

Sacra Congregationis Cardinalium ad prepositas petitiones responsu.

Ad primum, & secundum S. Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum respondet pro collatione, aut institutione Ecclesiarum, & præsertim curatarum, Cancellarium posse in singulis accipere mercedem suo labori conuenientem; quod tamen scriptura, sigillo, & cæteris omnibus computatis, vnum aureum non excedat, & dummodò ipsi Cancellario salarium nullum pro suo officio exercendo constitutum sit, & ex pecunia, quam accipiet, nihil prorsus emolumenti collatores, aut institutores vllò modo directè, vel indirectè percipiant.

Ad tertium, nihil exigendum pro dimissoriis, commendatiis, aut testimonialibus literis, iuxta citatam sessionem 21. Concilij eiusdem.

Ad quartum, de literis publicatoriis id prohiberi eodem cap. 1. sess. 21. vers. *Nec alia quacunque de causa.*

Ad quintum, gratis oportere concedi huiusmodi licentias, iuxta caput 15. sess. 23.

Ad sextum, pro dispensationibus matrimonialibus non licere Episcopo, vel eius Vicario quicquam accipere, nec ratione taxæ, etiam ex immemorabili consuetudine, nec ratione sigilli, vel alicuius alterius rei. Quapropter decretum illud, quod solet poni in literis dispensationum matrimonialium, vt nihil muneris, vel præmij spontè accipi possit pro illarum executione, ita intelligendum est, vt neque Ordinarius ipse, nec Vicarius eius quicquam pro mercede laboris, quem ea in re susciperent, capere possent: Notarius verò pro examine testium quartam partem aurei, seu ducati licitè recipere posse.

Ad septimum, non debere examinatores occasione examinis ad Parochiales Ecclesias quicquam accipere, alioquin puniendos arbitrio Ordinarij.

Ad octauum de donatio in ingressu, respondet istam consuetudinem esse sublatam per Concilium, cap. 14. sess. 24.

Ad nonum, non debere censuras infligi, nisi seruata formâ capitis 3. sess. 25.

Ad decimum, sacrorum Ordinum collationes in Cathedrali Ecclesia, vocatis, & præsentibus ad id Ecclesiæ Canonicis, publicè celebrari debere, iuxta caput 8. sess. 23. Hæc leguntur apud ipsum P. Delbene in tract. quem de iuramento inscripsit, cap. 3. dub. 31. per totam, vbi etiam ad hanc rem alia scitu dignissima.

Non debet admitti, neque à collectore, vel Nuncio appellatio illorum, qui à suo Episcopo reiecti sunt tanquam inhabiles, multò minùs eis dimissoriæ dari. S. Congr. Episc. 16. Nouembris 1621.

Non denegantur ordines ex eo, quod quis fuit Iudex, si nullam incurrit irregularitatem. S. Congr. Episc. in Squillacensi, 15. Nouembris 1626.

In defectum alterius probationis Ordines suscepti probantur per iuramentum. S. Congr. Episc. in Reatina, 15. Decembris 1597. & in Camerensi, 5. Aprilis 1604. & in Andrianensi, 4. Maij; & in Perusina, 17. Maij eiusdem anni.

Maximè quando quis amisit testimoniales ordinum, quos ipse diu exercuit. S. Congr. Episc. in Placentina, 8. Maij 1581.

Et si testimoniales essent Ordinum Sacerdotio inferiorum,

poterunt examinari qui fortè viderunt eum ordinari, vel ipsas testimoniales, ac obtinere copias examinis attestatorum. S. Congr. Episc. in Auximana, 28. Augusti 1589.

Et dum Regulares, siue etiam subditi Congregationum approbatarum presbyterorum secularium, asserunt testimoniales superiorum suorum de Ordinibus susceptis, Ordinarius eos ad ostendendum originalia compellere non debet. S. Congr. Episc. in Ianuensi, 16. Aprilis 1597.

Pro patrimonio de quo est dubium, an sit validum, vel sufficiens, potest recipi fideiussor, non verò pro eo, quod est certum, non esse validum, vel sufficiens. S. Congr. Episc. in Eugubina, 22. Maij 1590.

Vrbani VIII. constitutione 33. *Securis*, confirmans constitutionem Clementis IV. addidit, vt tam vltimontani, quam alij quicunque ex quouis loco extra Italiam oriundi non possint Ordines, neque primam Tonsuram recipere in Italia, nisi cum dimissoriis sui Episcopi recognitis, & approbatis à Nuncio Apostolico illius Regionis, & recognitis & approbatis Romæ à Vicario vrbs.

Ordinarius.

Ordinarij locorum inquitant in exemptis delinquentes, si illos superiores eorum punire negligunt. Leo X. constitutione 10. *Regimini*, 4. non. Maij 1515.

Ordinarij Ecclesiastici priuatim quoad seculares Iudices causas criminales Clericorum merè Ecclesiasticas cognoscunt. Pius IV. constitutione 52. Et si cuncta, 10. Aprilis 1562.

Ordinariorum iurisdictioni Græci subiiciuntur circa ea, quæ ad Dei cultum, & Sacramentorum pertinent administrationem. Pius IV. Const. 74. *Romanus*, 16. Februarij 1564.

Ordinarij iurisdictioni subest nouum Religiosorum Monasterium, in quo inter alia saltem duodecim alij non possunt Religiosi. Vrbani VIII. const. 43. §. 14. Vide *Episcopos*.

Habet iurisdictionem in exemptos quoad causas ciuiles viduarum, & miserabilium personarum, etiam in Regulares extra claustra degentes, & etiam in claustrales, si certum Iudicem sibi ab Apostolica Sede deputatum in partibus non habeant. Concil. Trid. sess. 7. de reformat. cap. 14.

Onera Cameralia.

Ecclesiastici non tenentur ad onera Cameralia, supposita illorum quasi possessione. Die 5. Februarij 1630. in Nucerna: lib. 2. decr. Paul. fol. 26.

Seruandum est decretum Clementis VIII. in fauorem Ecclesiasticorum, non soluendi subsidium triennale, & alia onera Cameralia, Die 22. Decembris 1621. in Balneoregiensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 108.

P

Palafrenarius.

Palafrenarius Episcopi gaudet priuilegio fori, etiam pro delictis entra Diocesim commissis. Die 15. Februarij 1656. in Recanatiensi: lib. 5. decr. Paul. fol. 88. a tergo.

Palatium.

Palatium Episcopi, quamvis locatum, gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 16. Decembris 1666. in Aquinatenſi: *lib. decr. Altoniti, fol. 30.*

Patentati.

Patentati ab Episcopo simpliciter non gaudent privilegio fori. Die 20. Ianuarij 1654. in Forosempronienſi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 30. a tergo.*
 Patentati à S. officio eximuntur à reprefaliis. Die 27. Septembris 1646. in Perufina, in *regeſto.*

Patrimonium.

Ordinati ad titulum patrimonij gaudet exemptione pro ſufficienti titulo. Die 19. Iulij 1624. in Potentina, in *regeſto ſcripturarum veterum, fol. 30.*
 Patrimonium ſacerdotum gaudet exemptione à gabellis. Die 24. Martij 1627. in Camerinenſi: *lib. 1. decr. Paul. fol. 42.*
 Bona patrimonij Clericorum ſunt etiam exempta ab oneribus Cameralibus, *ibidem.* Camerinenſis, die 7. Octobris 1631. in Romana: *lib. 2. decr. Paul. fol. 93.*
 Bona, ad quorum titulum Clericus eſt ordinatus, gaudet exemptionibus, etiam poſt adeptum beneficium, niſi fuerit ſubrogatum in locum patrimonij. Die 11. Ianuarij 1633. in Firmana, *ibidem fol. 147.*
 Bona patrimonij Clericaliſ non poſſunt conſiſcari. Die 13. Iunij 1640. in Mutinenſi: *lib. 3. decr. Paul. fol. 20.*
 Patrimonium Clerici eſt exemptum ad inſtar bonorum Eccleſiaſticorum. S. Congr. Episc. in Tricaricenſi, 14. Nouembris 1603.
 Patrimonium donatum per parentes ea conditione, vt filius uſumfructum habeat interim dum beneficium aliquod, aut bona alia ad eius congruam ſuſtentationem ſufficientia acquirat, eſt ſufficientiſ, & ad illius titulum poteſt ordinari. S. Congr. Episc. in Eugubina, 22. Maij 1590.
 Patrimonium Clerici, ad cuius titulum fuit ad ſacros Ordines promotus, non poteſt capi in executionem, ob illata vulnera alicui, ad reſcindingas curationis expenſas à Iudice condemnatus, etiamſi nihil aliud præterea poſſideat, quia eius alienatio interdicta eſt decreto Concilij, *cap. 2. ſeſſ. 21. de reſor.* S. Congr. Concilij ſub die 5. Februarij 1604.
 Patrimonium aſſignatum Clericis à conſanguineis cum clauſula, donec fuerit de beneficio prouiſus, &c. non comprehendit officium Organiftæ, & Magiſtri Capellæ. S. Congr. Concilij, 26. Iunij 1621.
 Patrimonij examen pertinet ad Episcopum priuatiue quoad alios. S. Congr. Concilij in Placentina, 16. Martij 1630.
 Patrimonium an tale ſit, quod ſufficiat, relinquitur arbitrio Ordinarij, propter diuerſitatem locorum, cum in vno loco ſufficiat, quod in alio non erit ſufficientiſ. S. Congr. Concilij, teſte Armendariz in *addit. ad recopil. leg. Nouar. lib. 2. tit. 8. l. 1. de patrim. n. 8.*

Paſcua animalium.

Eccleſiaſtici quoad paſcua animalium non ſunt ſubiecti ſtatutis Communitatis. Die 13. Iulij 1637. in Firmana: *lib. 3. decr. Paul. fol. 37.*
 Paſcua reducenda ſunt pro Eccleſiaſticis in priſtinum

ſtatum libertatis. Die 26. Iunij 1628. in Ferentina: *lib. 1. decr. Paul. fol. 97.*

Parochialia iura.

Parochialia iura uſurpantes incurrunt in excommunicationem Papæ reſeruatam, latam in Bulla Cœnæ Domini, & in Concilio Tridentino.

Pauper.

Pauperes miſerabiles conuenire poſſunt debitores ſuos coram Episcopo. Die 18. Nouembris 1653. in Maccarenſi: *lib. 5. decr. Paul. fol. 25. a tergo.*
 Pauperum cadauera gratis ſepeliri debent. S. Congr. Episc. in Caſſanenſi, 5. Maij 1617.
 Pauperibus, qui pro feſtis diebus turi commorantur, perſciti debet, vt diebus feſtis ſuos contractus facere poſſint. S. Congregatio Episcoporum & Regularium, in vna Gallipolitana, ſub die 26. Iunij 1590. Excepe Feſta ſolemnizata, & contractus, in quibus decretum Iudicis requiritur. Eadem S. Congr. 23. Aug. 1658.
 Pauperum virginis debitor compellitur ad ſoluendum. Die 6. Nouembris 1634. in Sabinenſi: *lib. 2. decr. Paul. fol. 207. a tergo.*
 Relictum pauperibus dicitur relictum ad pias cauſas, quia bona pauperum æquiparantur bonis Eccleſiaſticorum, adeo quod ſi relinquatur aliquid diuiti putato pauperi, exiſtimabitur relictum ad pias cauſas quoad relinquentem, etſi quoad eum, cui relinquitur, habeatur pro non ſcripto, *l. cum quam 15. C. de fideic.*

Parochus.

Parochi domus gaudet immunitate, etiamſi non adhareat Eccleſiæ. S. Congr. Immunit. 10. Decembris 1658.
 Parochus eſt manutenendus in poſſeſſione exigendi decimas ratione prædiorum acquiſitorum per Regulares, donec doceat de ſufficienti priuilegio. S. Congr. Concilij, 13. Aprilis 1630.
 Parochi defunctorum in Regularibus Eccleſiis humanorum corpora uſque ad eaſdem Eccleſias aſſociare, ac etiam in illis permanere poſſunt, abſque tamen eo quod in officio decantando vllatenus ſe intromittant, niſi contraria adſit conſuetudo. S. Congr. Episc. 6. Iulij 1615.

Patronus.

Patronus debet manuteneri in quaſi poſſeſſione tenendi in Eccleſia ſua inſignia. S. Congr. Episc. in Sarzanenſi, 17. Septembris 1601. & 4. Septembris 1602.
 Patronus non poteſt tenere clauſes ſuz Capellæ. S. Congr. Episc. in Ianuenſi, 18. Martij 1578.
 Patroni poſſunt, ſi ad eos ſpectat præſentatio alicuius beneficij per concubinum detenti, vel alij laici parochiani pro ſuo intereſſe, qui ab eo percipiunt ſacramenta, eum accuſare, quinimò poteſt Ordinarius procedere contra ipſos, prout de iure, non ſpectat à formâ Concilij *ſeſſ. 25. c. 14. de reſ. S. Congr. Concil. teſte Garz. de benef. p. 11. c. 10. n. 186.*

Pax.

Pacem cum alio facere nemo compellitur, cum ſufficiat in foro conſcientiæ iniuriam remittere. S. Congr. Episc. in Caëtana, 15. Nouembris 1588.
 Pax, & thus Domino loci dandum eſt iuxta formam libri

libri Cæremonialis. S. Congr. Rit. 4. Martij 1606.
Pax non debet dari Domino loci, & alijs laicis, nisi post datam pacem omnibus de Choro; & tunc detur non à beneficiato, sed ab aliquo ministro coram induto, non cum osculo, sed cum instrumento. S. Congr. Rituum in Calaguritana, 5. Iulij 1614. & in Pacensi, 21. Martij 1609.
Pax mulieribus non datur. S. Congr. Rituum in Lucerina, 3. Iunij 1617. & aliquando remittitur arbitrio Episcopi. Eadem S. Congr. in Pacensi, 28. Ianuarij 1612.
Pacis osculum nulli, nec etiam Præsidenti, vel Consiliariis Regis dandum est ante Episcopum. S. Congr. Rituum in Granateni, 9. Maij 1606.
Pacis osculum viris Ecclesiasticis in Clero sedentibus, non cum instrumento, sed cum osculo oris dandum est. S. Congr. Rituum in Messanensi, sub die 8. Iulij 1602.

Pæna.

Gubernator Cannariæ ob violationem Immunitatis Ecclesiasticæ priuatur officio, & declaratur inhabilis ad triennium. Die 22. Ianuarij 1627. in Assisensi: lib. 1. decr. Paul. fol. 33. à tergo.
Duo Vicarij, & nonnulli Patres Theatini puniuntur ob non partitionem. Die 22. Ianuarij 1627. in Lycienfi, ibidem, fol. 34.
Auditor Beneuenti acriter reprehenditur, & punitur pœna salutari. Die 7. Maij 1630. in Beneuentana: lib. 2. decr. Paul. fol. 39.
Vicarius Volaterranæ punitur, eo quod neglexerit defensionem immunitatis Ecclesiasticæ. Die 7. Maij 1630. in Florentina, ibidem fol. 41. à tergo.
Pœna pecuniaria non est imponenda ab Episcopis. Die 17. Iunij 1631. in Cauensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 80. in Terracinenfi, die 17. Iunij 1631. ibidem, fol. 81. à tergo.
Condemnati ad soluendum aliquam pœnam pecuniariam, audiri non debent, nisi factò de ea publico deposito. S. Congr. Episc. in Messanensi, 18. Octobris 1603.
Vnde debet fieri depositarius multarum. S. Congr. Episc. in Ostunensi, 3. Septembris 1577. & in Spoletana, 15. Octobris 1580. & in Andriensi, 6. Augusti 1602. & 17. Februarij 1645.
Qui cautionem præstet de bene administrando, expendat cum mandato subscripto ab Ordinario, & reddat rationem in fine anni coram Ordinario, & duobus Capitularibus. S. Congr. Episc. 6. Septembris 1652. & 17. Februarij 1645.
Quorum Canonicorum alter eligatur ab Episcopo, alter à Capitulo. S. Congr. Episc. 20. Nouembris 1654.
Nec vilo modo pecunia multarum teneatur ab Ordinario. S. Congr. Episc. 10. Septembris 1596.
Ordinarius abstinere debet à pœnis pecuniariis contra Regulares. S. Congr. 29. Septembris 1645.
Pœna violentum clausuram contra mulieres ingredientem monasteria Monialium, etiam cum licentia, nisi interuenerit eorum consensus capitulariter, & per secreta suffragia. Urbanus VIII. Constitutione 29. §. Sacrosanctum, 27. Octobris 1624.

Pensionarius.

Pensionarius censetur beneficiatus, & gaudet priuilegio fori. Die 20. Februarij 1652. in Perulina: lib. 4. decr. Paul. fol. 175. à tergo.
Si Rector reuera non potest instaurare Ecclesiam ex fructibus, cogendus est supplere pensionarius, non

obstante aliqua sua præensione in contrarium. S. Congregatio Episcoporum, 16. Iulij, & 7. Septembris 1580.

Pensio.

Pensionem obtinens habetur pro Clerico beneficiato ad effectum priuilegij. S. Congr. Concilij, sub die 18. Decembris 1595.
Proposito dubio ex speciali rescripto S. D. N. in Congregatione S. R. E. Cardinalium negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præfecta, an & quomodo procedendum sit ad pœnam interdicti, vel suspensionis contra Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas morosos in solutione pensionum auctoritate Apostolica referuatarum, attento capite *Quia periculosum, de sent. excom. in 6.*
Eminentissimi Patres, re sæpius perpensâ, ac sedulò examinatâ, in hanc deuenerunt sententiam, vt firmis remanentibus clausulis in literis Apostolicis referuationis pensionum huiusmodi apponi solitis, & citra præiudicium mandatorum relaxatorum ab Auditore Camera, & eorum legitimæ executionis, ac iurisdictionis eiusdem Auditoris Camera, postquam legitimè constiterit, etiam extra iudicialiter, quod executio realis fieri, vel consummari non possit dolo Episcopi debitoris, vel ob occultationem fructuum, vel ob subtractionem pignorum, vel etiam ob impedimentum laicalis potestatis, antequam deueniatur ad pœnam censuratum, moneatur seridè idem Episcopus nomine huius S. Congregationis, vt infra terminum ab eadem præfigendum, vel cum effectu soluat, vel si quid habet iudicialiter opponendum, deducat coram Auditore Camera, vel coram Signatura Iustitiæ, reportando rescriptum suspensionum. Aliàs nouerit, se vti inobedientem, & contumacem ab hac sancta Sede habendum fore. Terminò elapso, si solutio non sequatur, destinetur Vicarius Apostolicus, & Oeconomus Mensæ Episcopali, qui non amoveatur donec fuerit integrè satisfactum, & sufficienter prouisum, etiam pro terminis futuris.
Quod si visitatio personalis sacrorum liminum imminet, non concedatur facultas visitandi per procuratorem, vt occasione ipsius accessus ad Urbem compelli possit ad solutionem.
Demum, durante adhuc contumacia, subiciatur pœnæ suspensionis, & Ecclesiastici interdicti, de licentia tamen expressa Sanctissimi D. N. Die 17. Augusti 1646.
Quo verò ad priuilegium fori Sanctissimus auditâ relatione Congregationis, die 18. Decembris 1576. declarauit, pensionarium censeri beneficiatum ad effectum gaudendi priuilegio fori Ecclesiastici, de quo Concilium loquitur. Primò, quia Cancellaria habet pensionarium pro beneficiato, vnde vult exprimi in Bullis pensiones, sicut beneficia. Secundo, quia Pius V. Bullâ suâ coëgit pensionarium ad dicendum Officium saltem Beatæ Mariæ Virginis. Vnde postea S. Congregatione consultâ, an Clericus primæ tonsuræ, qui in habitu incedit, habetque tanquam Clericus pensionem, sed non beneficium, nec Ecclesiæ iussu Episcopi deseruit, gaudeat priuilegio fori, censuit gaudere ad instar obtinentium beneficium, referente D. Fagnano in cap. ad audientiam, de rescript. n. 131. & seq.
Clericus pensionem habens gaudet, licet ex dispensatione Apostolica non incedat in habitu. S. Congr. Concilij 26. Iunij 1630.
Et si Religionem Militarem ingrediatur, ac profiteatur, non priuatur ipso facto neque pensionem, neque priuilegio fori, licet incedat ense accinctus, habituque militari

militari indutus. S. Congr. Concilij. 20. Augusti 1633.

Permutatio.

Si Episcopus permutet prædia suæ Ecclesiæ sub beneplacito Sedis Apostolicæ, nec postea illud expediat sub prætextu, quod cupit videre, an sit utilis permutatio, debet petere confirmationem, & quatenus peruenierit ad traditionem, etiam absolutionem. S. Congr. Episc. in Caiacensi, 20. Ianuarij 1612.

Episcopi non possunt inuicem permutare aliqua loca suæ Diocesis sine beneplacito Sedis Apostolicæ. S. Congr. Episc. 13. Nouembris 1612.

Pistor.

Pistor qui, ut dicitur, spiana frumentum Episcopi, si deliquerit, est puniendus ab eodem Episcopo. Die 16. Ianuarij 1635. in Vrbeuetana: lib. 2. decr. Paul. folio 215.

Pileolus: vide *Beretinum*.

Qui assistit in choro Missæ conuentali non potest portare pileolum per totum Canonem, in aliis diuinis officiis permitti non est prohibitum. S. Congr. Episc. 5. Nouembris 1603.

Porta.

Episcopus non potest facere portam in Vrbs manibus, si sit populo præiudicio, vel scandalo. S. Congr. Episc. in Motulensi, 1. Septembris 1605.

Porta, quæ ab Ecclesia itur in domum priuatam, debet muro obstrui. S. Congr. Episc. 15. Iunij 1646.

Porta Cathedralis versus ædes canonicales aperta esse debet pro seruitio Canonicorum, & commodo populi. S. Congregat. Episcoporum. 8. Nouembris 1588.

Porta, quæ à clausura respondet in Ecclesiam exteriori, claudi debet. S. Congr. Episc. 25. Aug. 1575. & 1. Decembris 1519.

Præuentio.

In tribunalibus communibus datur locus præuentioni, quando causa est merè laicalis, & laicus est reus. S. Congr. Episc. 12. Aprilis 1647.

Præuentio datur in causis mixti fori.

Vide *Mixta causa*.

Presbyter.

Pro debito ciuili non carceratur, nisi in casibus à iure permissis; nec censuris, nisi in subsidium, cogitur. Quod si aderit Cameralis obligatio, ad Auditorem Camere recurrendum erit. S. Congr. Episc. 22. Augusti 1591.

Presbyteri officium procuratoris exercere nequeunt. Martinus V. constitutione 3. In *Apostolica*. Kal. Septembris 1418.

Presbyter delinquens in sua diocesi, si in alio loco reperiatur, ad suum Ordinarium remitti debet. S. Congr. Concilij, teste Seclles in *secl.* cap. 2. n. 21.

Prima Tonsura.

Prima Tonsura potest conferri illi, qui habet omnia

requisita in cap. 4. sess. 23. licet ob aliquod impedimentum non possit ascendere ad alios ordines, non obstante cap. 11. eiusdem sess. quia hoc loquitur de quatuor minoribus, illud verò de prima Tonsura tantum. S. Congr. Concilij, teste eodem Seclles cap. 2. num. 19.

Primam tonsuram potest Episcopus conferre ei, qui legere, & scribere, hoc est characterem formare sciat. S. Congr. Episc. 13. Octobris 1593.

Vrbani VIII. Bulla 33. §. 4. ita statuit. *Italys verò, se quos in posterum clericali charactere insigniri, vel ad minores Ordines promoueri ab alieno Episcopo cum falsis dimissionibus contigerit, etiam si qualitatibus per Concilij Tridentini decretum, cap. 16. sess. 23. requisitis præditi sint; nihilominus, sequentia tamen prius desuper Iudicis Ecclesiastici declaratione, fori privilegio minime gaudere, sed seculari iurisdictioni, et antea, plenè in omnibus subiacere, & subiectos esse respectuè volumus.*

Privilegium.

Privilegium canonis *Si quis suadente*, in nihilo immutauit Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 6. de reform. Vnde quicquid Clericus, etiam non habens beneficium Ecclesiasticum, nec Habitum, & Tonsuram deferens, eo gaudet privilegio. S. Congr. Concilij, teste Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glof. 5. §. 5. n. 7.

Privilegia liberandi homicidas Confraternitatibus concessa reuocauit Pius IV. constitutione 29. incipiente: *Cum ad solitam*, 19. Kal. Ianuarij 1564.

Privilegia omnia Regularium, quod non teneantur seruare interdicta in aliquibus diebus tantum, ac etiam in festis suorum Ordinum, si ante Concilium concessa fuerint, utique reuocata censentur. S. Congregat. Concilij, teste Garc. de benef. p. 5. cap. 8. num. 87.

Prinuatio privilegij.

Ad priuationem privilegij tria requiruntur, nempe concludens, & plena probatio quoad trinas gradationes. Die 7. Nouembris 1631. in Laudensi: lib. 4. decr. Paul. fol. 163.

Protonotarius.

Protonotarius si in habitu, & tonsura incedat, gaudet privilegio fori. Die 22. Martij 1632. in Toletana, in *regefo*.

Protonotarius Apostolicus gaudet privilegio fori. Die 17. Decembris 1636. in Florentina, *ibidem* fol. 68.

Protonotarij sunt Ordinario subiecti. S. Congr. Episc. 8. Iunij 1646.

Protonotarius Apostolicus ex privilegio in ciuilibus est exemptus à iurisdictione Ordinarij quoad causas excedentes summam 25. ducatorum, ex Bulla 8. Leonis X. quia Concilium non derogauit privilegijs Protonotariorum, nisi in causis criminalibus. S. Congr. Concilij in Papiensi, 14. Decembris 1630.

Protonotarius in habitu Clericali incedens, tam in ciuilibus, quam in criminalibus causis, fori privilegio gaudet, quamvis non sit adscriptus seruitio cuius Ecclesiæ. S. Congr. Concilij in Toletana, 17. Martij 1632.

Protonotarij honorarij gaudent privilegio fori, & clericali, etiam si Ecclesiæ non inferuiant. S. Congr. Concilij, 9. Iulij 1626.

Protonotarij etiam non participantes fori privilegio gaudent, si in habitu clericali incedant, etiam si Ecclesiæ

clesiæ non inferuiant. S. Congregat. Concilij, 9. Iulij 1626. secus si omnino incedant vt laici, maxime si vxorem ducant. S. Congr. Episc. 15. Iunij 1629.

Cœlibes verò ex constitutione Leonis X. quæ incipit *Regimini*, §. 4. cui per Concilium non fuit quoad hoc derogatum, gaudent priuilegio, & immunitate Clericali, licet non sint in sacris, nec beneficium habeant, nec alicuius Ecclesiæ seruitio sint deputati, nec re ipsa inferuiant, non secus ac si essent Clerici beneficiati, vel in sacris Ordinibus constituti. S. Congr. Concilij 11. Iulij 1626.

Processus.

In fabricatione processus contra Ecclesiasticum non permittitur assistentia coniudicis ex parte Principis secularis, nisi cum dispensatione Summi Pontificis, quæ non potest transire in exemplum. Die 20. Iunij 1638. in Taurinensi, lib. 1. decr. Paul. fol. 96.

Processus Curie Ecclesiasticæ non sunt consignandi Iudici laico. Die 18. Februarij 1631. in Terracineni: lib. 1. decr. Paul. fol. 97.

In concernentibus delicta confugientium nulla ratio habeatur processus Curie laicalis. Die 18. Martij 1631. in Salernitana, ibidem folio 100. à tergo.

Iudex laicus nulliter conficit processum contra Clericum, & incurrit in excommunicationem. Die 9. Nouembris 1630. Gallopolitana: lib. 2. decr. Paul. fol. 142. Vrbitanensis, die 27. Augusti 1641. lib. 3. decr. Paul. fol. 156.

Processus factus à Potestate Terræ Filaniani contra Clericum annullatur, & conuenitur, die 27. Aprilis 1638. in Nepefina: lib. 3. decret. Paul. folio 60.

Sanctissimus concedit facultatem Episcopo Fulginatensi communicandi processus vtriusque Curie absque incurfu irregularitatis. Die 5. Ianuarij 1631. in Fulginatensi: lib. 2. decr. Paul. fol. 94.

Aliquando præstatur fides processui laicorum ante confugium fabricatum, sed non sufficit. Die 18. Decembris 1629. in Castrimaris: lib. 2. decr. Paul. fol. 20.

Curia Ecclesiastica facit repetitionem testium in Curia laicali examinatorum super captura facta in loco Immuni. Die 14. Octobris 1630. in Neapolitana: lib. 2. decr. Paul. fol. 61. à tergo.

Processus inquisitorum hæreticæ prauitatis absque alia reuisione Magistratus secularis exequi debent. Innocentius VIII. const. 20.

Quando committitur compilatio, vel expeditio processus, intelligitur non solum de informatio, sed etiam de defensio. S. Congr. Episc. in Assiseni, 22. Decembris 1617.

Episcopus absque irregularitatis metu potest officialibus laicis ostendere processum criminalem sue Curie, non tamen ipsum processum, vel eius copiam tradere pro iudiciis contra complices. S. Congregat. Episc. in Andriensi, 2. Maij 1594. & in Laudensi, 16. Ianuarij 1601. Multò minus Regulares. Eadem Sacr. Congr. 28. Augusti 1612. Nisi ex gratia speciali Sanctissimi. Eadem. S. Congr. 12. Nouembris 1620.

Dum ordinatur transmissio processus ad instantiam partis, intelligitur, solutâ Actuatio competenti

mercede. Sacr. Congregat. Episc. 4. Octobris 1580. Et quando pars instans non potest soluere mercedem copiarum totius processus, ordinatur transmissio folius summarij. Eadem Sacr. Congregat. 7. Decembris 1618. Vel processus originalis. Eadem Sacr. Congregat. 9. Aprilis 1627. Vel datur commoditas describendi. Eadem S. Congregat. 7. Maij 1625. Vel dari iubetur in forma pauperum, vel etiam gratis, si sit egestas nimia. Eadem S. Congregat. 7. Aprilis 1623.

Quando petitur copia processus ad videndum ad quod Tribunal causæ cognitio spectat, non soluit tunc reus mercedem, sed in fine, cui ex Tribunalibus fuit adiudicata causa. Eadem S. Congregat. 17. Martij 1627.

Processus appellatione in cap. 6. sess. 25. de reform. intelligitur prima citatio. S. Congr. Concilij, teste Armendariz de Visitat. n. 61.

Processus in causa visitationis personarum Cathedralis Ecclesiæ coram Notario per Episcopum assumendo est fabricandus. S. Congregat. Concilij, teste eodem Armendariz. eod. verb. num. 61.

Promotor.

Promotor Fiscalis Curie Episcopalis gaudet priuilegio fori, & potest deferre arma. Die 3. Augusti 1666. in Hipporegiensi: lib. decr. Arzouiti, fol. 6.

Prædicantes dogmata, vel miracula falsa.

Ex Bulla Leonis X. 21. quæ incipit: *Superna Maiestatis*, & ex Concilio Later. sess. 11. lata est excommunicatio, & priuatio officij concionandi, ipso facto incurrenda contra Concionatores verbi Dei, si aduersus præcepta in illa statuta venire ausi fuerint.

Proditor, & Proditorium homicidium.

Committentes homicidium proditorium non gaudent immunitate Ecclesiæ. Gregorius XIV.

Dicitur autem proditor, qui aliquem, cui se tanquam socium, & amicum adiunxerat in via, nullâ rixæ causâ interueniente occidit, seu qui dolose sub amicitie colore seducit aliquem, vt occidat. S. Congr. Episc. in Rhegiensi, 12. Octobris 1602. & in Boianensi, 6. Aprilis 1622.

Et generaliter homicidium commissum sine præcedentibus inimicitijs dicitur proditorium, & non gaudet immunitate. Eadem S. Congr. locis citatis, & in Consentina, 8. Aprilis 1603.

Dicuntur autem præcessisse inimicitie, quando constat inter homicidam, & occisum aliquot antè diebus fuisse secutam rixam. Eadem S. Congr. 16. Aprilis 1611.

Etiamsi non occidat ferro, sed veneno, vel quolibet alio modo, dicitur proditor. S. Congr. Concilij 7. Decembris 1632.

Non est proditor qui occidit inimicum, etiam per insidias, & à tergo. S. Congr. Episc. in Boianensi, 6. Aprilis 1612. & ita declarasse Clementem VIII. testis est Giurba conf. 100. n. 9.

Proditor Principis, vel patriæ incurrit pœnas læsæ Maiestatis. Quod est intelligendum, vt procedat, si sit proditio contra Principem supremum, seu

H Rempubli

Rempubliam habentem Imperium supremum; alias enim esset crimen proditoris, vel seditionis, non autem crimen læsæ Maiestatis.

Profectus.

Personæ particulares non possunt habere prospectus in Ecclesiam, S. Congregat. Episcoporum. 15. Iulij 1635.
Nullo modo debet esse in Monasteria Monialium. Eadem S. Congr. 28. Februarij 1605.
Neque à fenestris Campanilis alicuius Ecclesiæ vicinæ. Eadem S. Congr. 16. Aprilis 1605.
Ideoque pleno muro debent obstrui. Eadem S. Congreg. 31. Iulij 1612.
Et quæ huiusmodi essent in Monasterio monialium, per quæ videre possent, & videri. Eadem S. Congreg. 28. Nouembris 1636.
Nec quis permitti debet ædificium attollere, si per id prospectum in Monasterium sit habiturus. Eadem S. Congregat. 15. Maij 1612. & 18. Februarij 1617.
Et ad idem parietes attollere iubetur, ac fenestras claudere. Eadem S. Congr. 11. Aprilis 1645.
Et demoliendæ sunt mansiones fabricatæ in viculo intermedio, & claudendum ambulacrum, quod à recto monasterij imminet prædominans. Eadem S. Congreg. 11. Iulij 1653.
Non obstante qualibet appellatione, vel recursu. Eadem S. Congr. 8. Augusti 1653.
Prohiberi debet monialibus sub grauibus pœnis, vsus ocularium longiorum. S. Congreg. Episcoporum. 1. Octobris 1627.

Protektor.

Non potest dare vocem exclusi à Constitutionibus. S. Congr. Episc. 6. Octobris 1645.
Vel absoluerè, relaxare, aut dispensare in pœnis incuris à Religiosis, eo quod alienauerunt, vel Romanam venerunt sine licentia, Clemens VIII. & decreta S. Congr. Concilij.

Q

Questor, & quæstuario.

Licentia quæstuandi concedi non potest à Principibus, vel Magistratibus secularibus, sed obtinenda est à Papa, vel ab Episcopo. S. Congregat. Concilij, 9. Ianuarij 1582. & 22. Februarij 1620.
Pro licentia quæstuandi danda locis piis iuxta solitum exigi solum possunt baiocchi quinque ad mercedem Notarij. S. Congregat. Episcoporum. 14. Aprilis 1615.
Regulares tamen Mendicantes tali licentia non egent, sed in locis ubi non habent Conuentum, tenentur ostendere licentias suorum Superiorum. S. Congregat. Episcoporum. 15. Februarij 1577. & 17. Nouembris 1620. & 5. Octobris 1646. & 21. Maij 1649.
Non debet Ordinarius permittere quæstuariis, vt im-

primant eorum licentias. Eadem S. Congr. 4. Septembris 1602.

Nec eos facile admittere, licet deferant licentias impressas. Eadem S. Congr. 27. Nouembris 1601. & 9. Ianuarij 1602.

Quæstuarij carcerari debent, & ad Iudicis originem transmitti, vt ibi puniantur, ubi fuerunt eis iniuncta præcepta, & ubi frequentius est id genus maleficij. Eadem S. Congr. 7. Iulij 1605.

Vbi tribus, vel quatuor funium ictibus publicè inflictis, mittantur in exilium à Cinitate, & Diœcesi per quinquennium, sub pœna tritemium ad decennium in casu fractionis exilij, vel nouæ quæstuationis. Eadem S. Congreg. 18. Decembris 1600. & 5. Februarij 1602.

Maximè si publicauerint falsas Indulgentias. Eadem S. Congr. 5. Martij 1602.

Elemosynæ repertæ penes quæstuarios, si dari non possint eidem loco, cuius contemplatione fuerunt factæ, distribuendæ sunt Monasterijs monialium, quæ magis egent. S. Congregatio Episcoporum sub 20. Augusti 1596. & 3. Iulij 1597. & 13. Iulij 1605.

R

Raptor.

Raptor virginis gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 9. Octobris 1628. in Theatina: lib. 1. decr. Paul. fol. 108.

Recognitio corporis delicti.

Episcopus non potest dare licentiam Gubernatori faciendi recognitionem corporis delicti in loco immuni. Die 21. Ianuarij 1659. in Anagnina: lib. decr. Roccy, fol. 146.

Aliquando cum facultate sanctissimi Episcopus potest communicare recognitionem corporis delicti Curia laicali. Die 16. Iulij 1658. in Fulginatensi: lib. decr. Roccy, fol. 103. à tergo.

Non permittitur extractio bonorum à loco immuni ad cognoscendum corpus delicti. Die 7. Octobris 1634. in Vrbeuetana: lib. 1. decr. Paul. fol. 94.

Reconciliatio.

Reconciliatio Ecclesiæ pollutæ, quæ prius consecrata non erat, aliquando conceditur Vicario Episcopi, seu alteri personæ in dignitate constitutæ. Pro Ecclesiis verò, quæ antea fuerant consecratæ, minimè concedendam censuit S. Rituum Congregatio 9. Maij 1609.

Reconciliatio Ecclesiæ consecratæ, & cæmeterij non committenda alteri, quàm Episcopo. S. Rituum Congr. 9. Februarij 1608.

Recursus.

Molestare, seu vexare recurrentes ad S. Congregationem, est directè contra §. 12. Bullæ Cœnæ. S. Congreg. Episc. 9. Septembris 1594.
Multò magis si quis contra eos, licet Curatos, processum

cessum formet. Eadem S. Congregat. 15. Decembris 1606.
 Vel executionem aliquam faciat. Eadem S. Congreg. 22. Nouembris 1604.
 Etiam pro pœnis contumacialibus. Eadem S. Congreg. 10. Iulij 1590.
 Præceptum factum ab Episcopo, ne pecuniæ communes expendi possint occasione recursus ad Romanam Curiam, est nullam, quia ipsum recursum impedit indirectè. Eadem S. Congregat. 15. Nouembris 1604.
 Non sunt faciendæ nouæ Constitutiones, neque augendæ pœnæ contra recurrentes ad tribunalia secularia, cum sufficiant iam editæ, præsertim in Bulla Cœnæ. S. Congregat. Concilij, 7. Augusti 1624.
 Quod sanctissimus probauit.

Regulares.

Superior Regularis non potest dare licentiam exhumandi cadauera ad effectum recognitionis corporis delicti. Die 8. Augusti 1645. in Maceratenſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 259.
 Quatuor Ordines Mendicantium sunt exempti à quocunque, onere etiam Camerali. Die 7. Nouembris 1651. in Fulginatenſi: lib. decret. Paul. fol. 162.
 Regulares sunt exempti ab oneribus communitatis. Die 26. Augusti 1636. in Mutinenſi: lib. 3. decr. Paul. fol. 12. a tergo.
 Camaldulenses sunt immunes à collectis communitatis. Die 13. Iulij 1637. in Britinoriensſi, ibidem fol. 36.
 Carmelitæ sunt exempti à solutione gabellæ carnis pro visu proprio. Die 15. Septembris 1657. in Ferrariensſi: lib. 3. decr. Paul. folio 42. a tergo.
 Augustiniani, probata consuetudine, eximuntur à gabellis. Die 19. Martij 1637. in Firmana: lib. 3. decr. Paul. fol. 27.
 Fratres Minimi non possunt conueniri ab Ordinario pro reddenda ratione bonorum. Die 24. Ianuarij 1653. in Bisignianensſi: lib. 5. decr. Paul. fol. 5. a tergo.
 Regulares non comprehenduntur sub ordinationibus generalibus, nisi de ipsis fiat expressa mentio. S. Congregat. Episcoporum. 30. Decembris 1617.
 Regulares prædicantes in suis Ecclesiis examinari non possunt ab Episcopo. Eadem S. Congreg. 15. Iulij 1603.
 Regulares delinquentes in administrandis Sacramentis personis secularibus, vel prædicantes contra præscriptum Concilij Tridentini, nempe extra Ecclesias suorum Ordinum, contradicente Episcopo, possunt ab Episcopo, tam per censuras Ecclesiasticas, quàm per alias quascunque opportunas pœnas puniri, & eos declarare, ac exequi non tamen ab inferioribus Prælati iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus, nec ab Episcopo, si id in loco nullius Diœcesis fecerint. Gregorius X V. const. 18. & ibi declarationes S. Congregationis Concilij.
 Similiter si confessiones audiunt sine Episcopi licentia, ibid. & S. Congregat. Episcoporum. 27. Augusti 1627.
 Pœnæ tamen pecuniariæ contra Regulares sunt inso-

litæ. Eadem Sacra Congregat. 29. Septembris 1645.
 Regularis extra claustra degens potest visitari, corrigi, & puniri ab Ordinario, ubi deliquerit, non obstante privilegio. Concilium Trident. sess. 6. capit. 3. licet degat extra claustra de licentia Apostolica. S. Congregat. Concilij, 20. Nouembris 1626.
 Possunt Episcopi prohibere, ne Regulares permittant Sacerdotes externos in eorum Ecclesiis celebrare, nisi ab eisdem Episcopis, visis literis commendatitiis, seu testimonialibus admitti fuerint. S. Congr. Concilij, 12. Nouembris 1594.
 Ipsi autem Regularibus prohibere non potest, ne celebrent in Ecclesiis secularium. Pius V. const. 41. Et licet supradicta constitutio fuerit per Gregorium XIII. redacta ad terminos iuris, non tamen censetur reuocata supradicta. S. Congregat. Episcoporum. 17. Maij 1580. vel quia eis competant de iure communi, seu vigore suorum privilegiorum, etiam præcisâ supradicta constitutione; seu quia asserantur eis de nouo concessa per Urbanum VIII. Eadem S. Congregat. 25. Iunij 1633.
 Quando tamen ex hoc scandala, & inconuenientia oriuntur, S. Congregatio prohibere solet, ne Regulares suscipiant onera celebrandi in Ecclesiis secularium, & è conuerso, nisi in casu necessitatis. Eadem S. Congr. 11. Septembris 1598.
 Regulares compelli non possunt ad confessiones audiendas extra suas Ecclesias. S. Congr. Episc. 12. Ianuarij 1604.
 Regulares approbati ab Ordinario ad audiendas confessiones secularium, cum primùm alicuius infirmi confessionem exceperint, id Parocho significare debent, & hoc eis ab Episcopo præcipi potest sub pœna suspensionis à facultate audiendi confessiones, vt Romæ fit. S. Congreg. Episcoporum. 23. Iunij 1616. & 1. Iulij 1606.

Repræsalia.

Repræsalia non possunt fieri contra bona Clericorum. Die 29. Maij 1646. in Firmana: lib. 3. decr. Paul. fol. 281.
 Etiam pro debito Communitatis. Die 28. Iulij 1648. in Spoletana: lib. 4. decr. Paul. fol. 56.
 Patentati S. Officij eximuntur à repræsalis. In Perusina. Vide verbo Patentati.

Reus.

Reus non cogatur expensas erogare Commissario contra se, parte instante destinato; sed hoc fiat actoris expensis, quæ in fine à reo resciciendæ sunt, si in culpa repertus fuerit. S. Congr. Episc. 25. Februarij 1583.
 Reus repertus innocens cogi non debet ad soluendam aliquam pecuniam. Eadem S. Congreg. 3. Februarij 1604.
 Durante iudicio, non debet à celebratione, vel ingressu Ecclesiæ suspendi, nisi indigeret absolutione, vel dispensatione alicuius censuræ, vel irregularitatis. Eadem S. Congr. 23. Iulij 1602.

Rota Romana.

Non potest concedere inhibitiones contra resolutiones captas in Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium. Eadem S. Congregat. 18. Februarij 1605.

Abstinere debet à cognitione, vel prosecutione causarum introductarum in eadem S. Congregatione. Eadem S. Congr. 5. Decembris 1607.

Multò magis Rota Maceratensis. Eadem S. Congr. 23. Februarij 1613.

S

Sacramentum.

Episcopus excludere non potest à participatione Sacramentorum, tanquam publicos peccatores, etiam eos, qui mactauerunt vitulas, aut alias bestias contra formam pragmaticæ, quia hæc lex vel non obligat ad peccatum mortale, vel saltem non tali modo, vt contra transgressores deueniri possit ad huiusmodi declarationem, siue pœnam. S. Congr. Episc. 3. Iulij 1590.

Nec eos, qui eidem Episcopo non soluunt delicta. Eadem S. Congr. 5. Februarij 1591.

Nec colonos suæ curæ subiectos, propter præensiones contra Dominos. Neque conuentos propter vsurpationem bonorum Ecclesiasticorum, nisi vsurpatio sit notoria, & euident. S. Congregat. Episcoporum. 12. Martij 1612. & 22. Nouembris 1616.

Nec procedentes per viam iustitiæ coram suo Iudice competente, donec iuridicè cognoscatur, quod proximum offenderit, & quod absque actuali emendatione perseverare velit in notorio peccato mortali. Eadem S. Congr. 11. Septembris 1598.

Nec examinatos contra reum, qui in tortura sustinuit negatiuum sub prætextu casus reservati falsi testimonij. Eadem S. Congregat. 7. Augusti 1607.

Multò minùs sub prætextu, quod Clericis transeuntibus caput non aperuerit. Eadem S. Congreg. 23. Aprilis 1613.

Satellites.

Satellites, & ceteri Ministri Curie Episcopalis gaudent privilegio fori. Die 2. Martij 1611. in Lipatensi, in *reg. fo.*

Satellites tot, quot sibi libuerit, retinere potest Episcopus. S. Congr. Episc. 14. Aprilis 1615.

Schola.

Episcopus liberè permittere debet, vt Magistri idonei ab Vniuersitatibus approbati ludum aperiant, nec impedire Clericos non Seminaristas, ne Scholas frequentent sibi benè visas. S. Congregatio Episcoporum, & Regularium in Brundusina, 12. Maij 1618.

Prohiberi non debet presbyteris sacerdotibus, etiam Curatis. Eadem S. Congregatio in Ventimiliensi, 12. Ianuarij 1599. & in Reatina, 6. Augusti 1601. & alibi.

Regularibus verò sic, intra Monasteria. Eadem S. Congregatio in Callanenfi, 28. Martij 1588.

Statutum.

Statuta contra officium S. Inquisitionis hæreticæ prauitatis edita sunt abroganda. Alexand. 1 V. constitutione 10. In placida, 15. Kalend. Ianuarij 1556.

Læici cogi possunt ad declarandum, quod generale statutum, vel edictum ab ipsis publicatum non ligat Ecclesias, vel Clericos. S. Congr. Immunitatis, 7. Decembris 1631.

Vide *Edictum*, & *Lex*, & *Immunitas*, & *Libertas*.

Sclauus.

Sclauus Clericorum gaudent privilegio fori. Die 1. Septembris 1643. in Nicoterensi: lib. 3. *decr. Paul. fol. 208. à tergo.*

Sclauus euasus liber è Triremibus gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 10. Maij 1639. in Aquilana: lib. 3. *decr. Paul. fol. 89.*

Sclauus euasus, ob malam eius qualitatem aliquando remittitur exempli gratià ad triremes. Die 14. Augusti 1634. in Neapolitana: lib. 2. *decret. Paul. fol. 198.*

Sedes.

Sedes Gubernatoris Ciuitatis quando audit concionem simul cum Episcopo, debet esse apud Episcopum, quæ non sit maior, nec pulchrior sede ipsius Episcopi, & neutra sit coloris rubri. S. Congr. Rituum in Perusina, 3. Octobris 1615.

Sedes laicorum, veluti Præfecti, seu Locumtenentis, non sunt locandæ in presbyterio apud altare. S. Congreg. Rituum, 10. Iunij 1602.

Permitti debet infirmo, vt se deferri faciat in Ecclesiam, ibique in Sede detecta sine aliqua præcæmentia diuinis assistat. S. Congreg. Episc. 4. Martij 1603.

Sedes esse non debent in Ecclesia extra tempus concionum. Eadem S. Congr. 7. Aprilis 1583.

Maximè si sunt occasio scandali. Eadem S. Congregat. 24. Septembris 1585.

Sententia.

Sententia contumacialis non sufficit ad extrahendum delinquentem è loco immuni, & Curie seculari consignandum. S. Congr. Episc. 27. Iulij 1618.

Sepultura.

Sepultura in loco sacro deneganda est excommunicatis. Die 21. Augusti 1631. in Catacenfi: lib. 2. *decr. Paul. fol. 85. à tergo.*

Si

Si in articulo mortis fuerunt absoluti, seruanda est dispositio capitis finalis de sepultur. in Mediolanensi: lib. 2. decret. Paul. fol. 150. a tergo.

Sepultura Ecclesiastica hæreticis denegatur. Nicolaus III. const. 2. §. 18. Nouerit, 5. non. Martij 1279.

Et mortuis in duello. Clemens VIII. const. 11. §. 7. Illius vices, 16. Kal. Septembris 1592.

Et congregantibus ad aggrandum, & certandum cum tauris, & aliis feris in spectaculis. Pius V. constitutione 48. De salute. Kal. Nouemb. 1567.

Sepultura Ecclesiastica tradi debet excommunicatus, qui in mortis articulo confessionem petiit, vel beatissimam Virginem inuocauit. S. Congr. Episc. in Nolana, 19. Iulij 1619.

Sequestrium.

Sequestra obtenta à Iudice laïco contra bona Ecclesiasticorum sunt inuvalida. Die 20. Martij 1630. in Mediolanensi: lib. 2. decret. Paul. fol. 33.

Iudex secularis concedens sequestrium contra bona Ecclesiasticorum incidit in excommunicationem. Die 25. Nouembris 1636. in Vercelleni: lib. 3. decret. Paul. fol. 18. a tergo.

Sequestra secularium contra Ecclesiasticos sunt reuocanda, vti inuvalida. Die 16. Iulij 1617. in Alexandrina: lib. 1. decret. Paul. fol. 55. Laudensis, die 20. Ianuarij 1637. lib. 3. decret. Paul. fol. 23. a tergo.

Res sequestratas, quæ seruando seruari non possunt, debent vendi, deponique pecunia, durante sequestro. S. Congr. Episc. 18. Martij 1603.

Sequestrantes iurisdictiones, vel fructus, aut proventus ad Ecclesiasticos pertinentes, incidunt in canonem 17. Bullæ Cœnæ Domini. Quod procedit contra sequestrantes, etiam si sibi nihil inde vsurpent.

Seruitor.

Inseruientes Episcopo gaudent franchisia eisdem competente. Die 26. Augusti 1636. in Laquedonensi: lib. 3. decret. Paul. fol. 12.

Seruus.

Serui Episcoporum sunt exempti ab oneribus personarum. Die 10. Nouembris 1648. in Bouineni: lib. 4. decret. Paul. fol. 62.

Seruus Equitis Hierosolymitani gaudet priuilegio fori. Die 10. Aprilis 1628. in Aquilana: lib. 1. decret. Paul. fol. 87. a tergo.

Syndicus.

Syndicus, seu procurator Fratrum Minorum de obseruantia gaudet priuilegio fori. Die 8. Martij 1644. in Macerateni: lib. 3. decret. Paul. fol. 221. Fanensis, die 4. Augusti 1654. lib. 5. decret. Paul. fol. 8. a tergo.

Gaudet etiam priuilegio in causis, tam civilibus, quam criminalibus, ac mixtis. Die 7. Septembris 1666. in Terracineni: lib. decret. Altoniti, fol. 16. a tergo.

Syndicus Fratrum, & Monialium, vbi non adest con-

seruator deputatus, subiicitur iurisdictioni Episcopi Assiensis, die 21. Aprilis 1643. in Assiensis: lib. 3. decret. Paul. fol. 198. a tergo. Forosempronien- sis, die 25. Ianuarij 1650. lib. 4. decret. Paul. fol. 97. a tergo.

Processus fabricatus à Curia laicali contra huiusmodi Syndicum ratione officij publici est nullus. Die 4. Aprilis 1656. in Asculana: lib. 5. decret. Paul. fol. 90.

Syndici Minorum de Obseruantia, & eorum Monialium cum vxoribus, & filiis conueniri non possunt in aliqua causa, tam ciuili, quam criminali, nisi coram Conseruatore eius Conuentus, cui ipsi inseruiunt, per constitutionem 19. Clementis VIII. quæ incipit, Dum consideramus. S. Congreg. Episc. 30. Augusti 1630. & 9. Nouembris 1639. Modò tamen sit vnus tantum pro quolibet Conuentu, seu Monasterio, alioquin si sint plures Syndici eiusdem Conuentus, seu Monasterij, nullus eorum gaudet. Eadem S. Congreg. 4. Maij 1657. Et neque vnus, si in loco Conuentus, cui seruit, continet non moretur. Eadem S. Congregat. 1. Februarij 1657.

Scriptura.

Scripturæ causarum sunt soluendæ à prætenso reo, aut à Monasterio, si est Regularis. Die 19. Aprilis 1627. lib. 1. decret. Paul. fol. 45. a tergo. Caltrimaris, die 26. Iunij 1628. ibid. fol. 97. Fulginateni, die 2. Iunij 1632. lib. 2. decret. Paul. fol. 127.

Societas.

Societas Corporis Christi, vti Ecclesiastica, subiicitur iurisdictioni Episcopi. In Vrbitanensi, lib. 2. decret. Paul. fol. 78. a tergo.

Sodomia.

Reus nefandæ libidinis gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 19. Maij 1627. in Vallisoletana: lib. 1. decret. Paul. fol. 49.

Aliquando non gaudet, & punitur prout iuris. Die 9. Nouembris 1626. ibid. fol. 22. a tergo. in Messanen- si.

Sodomie ob crimen omnes & quicumque, Presbyteri & alij Clerici seculares & Regulares, cuiuscunque gradus, & dignitatis exercentes, omni priuilegio clericali, & beneficio Ecclesiastico priuantur. Pius V. constitutione 72. Horrendum, 3. Kal. Septembris 1568.

Subcollector.

Habens curam animarum non potest deputari in subcollectorem. Die 4. Iunij 1641. in Strongoleni: lib. 3. decret. Paul. fol. 146.

Priuilegium subcollectorum non suffragatur illis, qui non resident in diocesi, cuius sunt deputati subcol- lectores. S. Cong. Episcop. in Pistoriensi, 9. Februa- rij 1624. & 13. Maij 1647.

Subdiaconus coniugatus.

Gaudet privilegio fori, si cum vidua autoritate Apostolica matrimonium contraxit, & pensiones Ecclesiasticas obtinet. Die 24. Martij, & 17. Septembris 1618. in Romana, in *registro*.

Subsidium triennale.

Clericus non tenetur soluere subsidium triennale, confitto de legitima consuetudine. Die 29. Maij 1646. in Spoletana: *lib. 3. decret. Paul. fol. 282. à tergo*.

Clericus eximitur à solutione subsidij triennalis pro bonis constitutis pro dote beneficij. Die 26. Iulij 1633. in Aëna, *ibidem fol. 165*.

Ecclesiastici expressè nominati in Bulla tenentur soluere subsidium triennale. Die 13. Augusti 1629. in Spoletana *lib. 2. decret. Paul. folio 2. à tergo*. Albanensis die 14. Augusti 1634. *ibidem folio 197*.

T

Tertiarij, & Tertiariæ.

Tertiarij habentes requisita gaudent exemptione ab oneribus personalibus. Die 19. Augusti 1630. in Spoletana: *lib. 2. decret. Paul. fol. 55*.

Tertiarius vxoratus non gaudet privilegio fori, nec exemptione ab oneribus. Die 7. Septembris 1638. in Tricaricensi: *lib. 3. decret. Paul. fol. 73*.

Tertiariæ gaudent exemptione à gabellis, quatenus concurrant requisita. Die 4. Augusti 1627. in Tuderina: *lib. 1. decret. Paul. fol. 60*.

Tertiariæ gaudent privilegio fori, si concurrant requisita, iuxta declarationem Congregationis Concilij Tridentini, & Regularium. Die 16. Novembris 1655. in Assisensi: *lib. 5. decret. Paul. fol. 78. à tergo*.

Tertiariæ, quæ votum solenne emisissent, clausuram servare tenentur, & ad id per Ordinarios cogipossunt. Si verò sine clausura, & professione vivere voluerint in Religionibus, non sunt recipiendæ. Pius V. constitutione 8. Circa, 4. Kal. Iunij 1566.

Tertiariæ, quæ trium votorum substantialium professionem solennem non emittunt, neque in clausuram se reducere nolunt, omnimodæ Episcopi Curæ, & iurisdictioni subiectæ sunt, & esse debent. S. Congr. Episc. 20. Decembris 1616.

Tertiarij, si qualitatibus in Bulla fel. rec. Leonis X. præscriptis sint præditi, videlicet si viri collegialiter, aut claustraliter vivant, mulieres verò virginalem, vel cœlibem, aut castam vidualem sub expresso voto, & Tertiariorum habitu vitam ducant, possunt & debent, etiam invito, ac minimè requisito Parocho in Fratrum Ecclesiis sepeliri, secus verò si supradictis qualitatibus careant. S. Congr. Episc. 11. Decembris 1615.

Tertiarij, qui non sunt solenniter professi sub tri-

bus votis substantialibus in Congregatione viventes, sed extra Congregationem vivunt domi, non gaudent privilegio, neque canonis, neque fori. Pius V. constitutione 63. *Ea est officij nostri*, sub anno 1568. Gregorius XIII. constitutione 35. *Ex benigna*, sub anno 1575. S. Congr. Episc. 4. Iulij 1594.

Excipiuntur scemina, quæ habent requisita decreti Sac. Congregationis Concilij tenoris sequentis. S. Congr. &c. sæpius censuit minimè posse Sacerdotes Regulares mulierum Tertij Ordinis, quas de poenitentia, vel bizochas vocant, confessiones sacramentales audire, nisi fuerint ab Ordinario approbati ad confessiones personarum secularium audiendas.

Quemadmodum nec possunt illis sacrosanctum Eucharistiæ sacramentum administrare in die Paschatis Resurrectionis D. N. Iesu Christi.

Quo verò ad sepulturam, atque alia privilegia, Fratres, Tertiarios, Mantellatos, Corrugiatores, aliosque similes, ita demùm Ordinis, cuius tertie Regulæ habitum assumpserunt, privilegijs potiri, & ab Ordinarj iurisdictione exemptos esse, si viri collegialiter vivant, seu cum claustralibus habitent, & mulieres virginalem, seu cœlibem, aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam traduxerint, quemadmodum cauetur constitutione Concilij Lateranensis sub Leone X. quæ habetur *sess. 22. in fine*.

Hoc autem voto mulierum alia duo, scilicet paupertatis, & obedientiæ, nequaquam includi. Quinimò huiusmodi mulieres si vitam virginalem, aut cœlibem simpliciter, expressèque voverint, etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut propriis domibus, vel seorsim habitantes, supradictis privilegijs Ordinis, cuius tertie Regulæ habitum deferunt, exemptioneque ab Ordinarj iurisdictione frui debere, ut idem Leo postea declaravit constitutione edita die 1. Martij 1518. An autem prædictæ qualitates in huiusmodi Tertiariis concurrant, Ordinarj loci esse iudicium.

Præterea si contingat, aliquas ex supradictis Tertiariis sine sepulture electione decedere, eas sic decedentes ita demùm in Ecclesiis Ordinis, cuius habitum assumpserunt, si in ipsis earum communis sepultura reperitur, sin minus in Ecclesiis parochialibus sepeliendas esse decernit, &c.

Testis.

Læicus non potest recusare examinari in causis Ecclesiasticis. Die 5. Iulij 1633. in Alexanensi: *lib. 2. decret. Paul. fol. 161*.

Testes falsum in causis fidei deponentes ab Inquisitoribus puniuntur. Leo X. constitutione 29. *Intelleximus*, 14. Decembris 1518.

Testes laicos ad ferendum testimonium veritatis pro Curia Episcopalis informatione potest Episcopus sub pœna pecuniaria, & in subsidium excommunicationis citare. S. Congregat. Concilij 16. Martij 1630.

Testes in causa pendente coram Iudice Ecclesiastico laicus attentans subornare potest per Episcopum puniri. Sac. Congregat. Immunitatis, 18. Martij 1631.

Pro informatione Curia capti testes non sunt in carceribus ponendi, sed statim examinandi, Insuper habere debent

debent alimenta à Fisco, vel à parte. Paulus III. const. 44.

Testes in causis Religionis, seu Militiæ Sancti Ioannis Hierosolymitani possunt esse milites, vassalli, & famuli eiusdem Militiæ. Pius IV. constitutione 9. quæ incipit, *Circumspecta*: Kalend. Iulij 1560.

Testium dicta contra schismaticos, & hæreticos Inquisitores hæreticæ prauitatis publicare non tenentur. Pius IV. constitutione 40. *Cum sicut*, 1. Nouembris 1561.

Testamentum.

Consuetudo, quæ viget in toto ferè Regno Neapolitano, per quam morientibus ab intestato potest fieri testamentum ad pias causas à Rectoribus curatis, vel Vicariis foraneis, iuxta deuotionem, qualitatem, & quantitatem patrimonij, ac personæ ipsius defuncti, quo relinquatur aliquid modicum iis Ecclesiis, vel locis pijs, quibus defunctus deuictus, vel affectus erat, est laudabilis, & ubi viget, manuteneri debet, etiam cum censuris. S. Congr. Episc. in Tricaricensi, 5. Septembris 1603. & in Salernitana, 21. Martij 1614. cum infra scriptis tamen conditionibus.

Quod totum hoc fiat ab Ordinario cum paterna discretione, nec exigat, nisi modicum quid, habita ratione qualitatis, & quantitatis bonorum, necnon hæredum, & successorum, an sint pauperes, an sui, an facultas collecta sit ex mercimonijs, vel bonis Ecclesiasticis, vel alijs modis considerabilibus. Eadem S. Congr. 9. Maij 1581.

Et quando esset consuetudo exigendi quartam bonorum defuncti, id fieri non debet ad rigorem, sed ad arbitrium boni viri, habita ratione, vt supra. Eadem S. Congr. 5. Februarij 1591. Et si fieri poterit, fiat cum hæredum satisfactione. Eadem S. Congreg. 5. Febr. 1591. & 17. Decembris 1655.

Transactio.

Transactio, quæ fit inter Clerum, & seculares, est nulla, si non adest beneplacitum Apostolicum. Die 21. Martij 1628. in Vrbinatensi: lib. 1. decret. Paul. fol. 87. Vrbinatensis, die 29. Maij 1629. *ibidem* fol. 140. Item Vrbinatensis, die 5. Februarij 1630. lib. 2. decret. Paul. fol. 27.

Transactio Franchisiæ inter Senatum Burgensem, & Clerum, est nulla, sed datur modus approbandi. Die 13. Martij 1629. in Burgenfi, lib. 1. decret. Paul. fol. 127. à tergo.

V

Vicarius.

Vicarius Capitularis potest cognoscere super violatione immunitatis Ecclesiasticæ. Die 27. Nouembris 1626. in Tropiensi, lib. 1. decret. Paul. folio 27.

Et quatenus opus sit, danda est ei quælibet facultas ne-

cellaria. Die 27. Aprilis 1632. in Mediolanensi, lib. 2. decret. Paul. fol. 114.

Vicarius, præsentè Episcopo, non debet dare licentiam absoluedi; idè ipse consulit propriæ conscientiæ. Die 28. Martij 1626. in Vintimiliensi: lib. 1. decret. Paul. fol. 3.

Vicarius non potest subdelegare absolutionem reseruatam. Die 6. Decembris 1627. in Neapolitana: lib. 2. decret. Paul. fol. 74. à tergo.

Vicarius capitularis non habet facultatem, quam habet Episcopus in casibus Bullæ Gregorianæ. Die 8. Nouembris 1650. in Vercellenfi: lib. 3. decret. Paul. fol. 125.

Vicarius Apostolicus nulliter suspendit censuras reseruatæ, & incidit in excommunicationem. Die 21. Decembris 1652. in Lancianensi: lib. 3. decret. Paul. fol. 10.

Vicarius non potest absolvere cum reincidentia, idè est absoluedus. Die 13. Decembris 1633. in Sancti Marci: lib. 3. decret. Paul. folio 180. à tergo. Bituntina, die 20. Nouembris 1657. libr. decret. Roccij, fol. 42.

Vicarius non debet attendere ad hortatorias à Regibus emanatas. Die 20. Nouembris 1631. lib. 2. decret. Paul. fol. 105.

Vicarius ob partitionem hortatoriæ Regiæ suspenditur à diuinis. In Catacensi: lib. 2. decret. Paul. fol. 164. Nullius Abbatia Casciæ Nouæ, die 14. Ianuarij 1634. *ibidem* fol. 180.

Vicarius non debet admittre custodias hæcorum pro confugio in loco immuni. Die 15. Septembris 1637. in Hydruntina: lib. 3. decret. Paul. folio 43.

Vicarius Foraneus non habet facultatem extrahendi. Die 29. Maij 1629. in Spoletana: lib. 1. decret. Paul. fol. 240.

Vicarius remouetur, qui pecuniam accipit pro eo, quod non debet, & qui non defendit libertatem, & iura Ecclesiastica publicè tortus, bannitorum causâ damnatus, qui filios bastardos habet, qui negotia gerit illicita, qui Clero & populo non est acceptus. S. Congregatio Episcop. 6. Augusti 1601. & 22. Ianuarij 1602. & 20. Aprilis 1603. & 3. Februarij 1604.

Vsurarius.

Quando quæstio est iuris, cognitio causæ spectat ad Iudicem Ecclesiasticum; quando verò est facti, datur locus præuentioni. Die 16. Aprilis 1630. in Meliuitana: lib. 2. decret. Paul. fol. 37.

Vsurpantes.

Vsurpantes bona, vel prouentus Ecclesiarum, vel piorum locorum, vel occupantes, vel impediētes quominus percipiantur ab ijs, ad quos pertinent, & Clerici consentientes, incidunt in canonem Bullæ Cœnæ, & pœnas Concilij Tridentini sess. 22. cap. 11.

Vxor.

Vxores Clericorum coniugatorum gaudent priuilegijs, quibus gaudent mariti viuentes. Die 22. Septembris

68 R. P. Thom. Delbene, Addit. nouiss. Lit. V.

bris 1648. in Barenfi, *libr. 4. decret. Paul. fol. 59. à tergo.* Melitenfis, die 11. Ianuarij 1633. *lib. 2. decret. Paul. fol. 120. à tergo.*

Vxores Presbyterorum Græcorum post mortem eorumdem gaudent priuilegio fori, attentâ legitimâ consuetudine. Die 4. Septembris 1657. in Rossanenfi: *lib. decret. Roccy, fol. 32.*

Vxor, quæ aufugit in locum immunem, non potest ibi examinari contra virum suum. Die 17. Nouembris 1654. *lib. 5. decret. Paul. fol. 57. à tergo.*

Vxor occidens virum suum dormientem non gaudet immunitate Ecclesiastica. Die 27. Decembris 1625. in Cremonensi, in *Regesto scripturarum veterum, fol. 77. à tergo.*

INDEX